

Jaarstukken 2016

Stad met een hart

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	4
Leeswijzer / Voorwoord	4
College van burgemeesters en wethouders	5
Bestuurlijke lessen	7
Jaarverslag	9
Jaarrekening in een oogopslag	10
Programma's	12
1 Bestuur en dienstverlening	13
1.1 Algemeen bestuur	13
1.2 Bestuurlijke ontwikkeling en deregulering	17
1.3 Dienstverlening	19
2 Veiligheid en handhaving	26
2.1 Sociale veiligheid	26
2.2 Fysieke veiligheid	29
2.3 Vergunningen, toezicht en handhaving	31
3 Stedelijk beheer en milieu	38
3.1 Stedelijk beheer	38
3.2 Milieu	41
4 Sociaal domein	51
4.1 Sociale basisinfrastructuur	51
4.2 Ambulante zorg en ondersteuning, inclusief wijkteams	53
4.3 Specialistische zorg en ondersteuning	55
4.4 Bescherming en veiligheid	58
4.5 Werk en inkomen	59
5 Onderwijs	73
5.1 Onderwijsbeleid	73
5.2 Onderwijsvoorzieningen	76
6 Sport	82
7 Ruimtelijke ontwikkeling	88
7.1 Ruimtelijke ontwikkeling	88
7.2 Grondexploitaties	90
7.3 Vastgoed	91
8 Wijken en wonen	98
8.1 Wijken	98
8.2 Wonen	100
9 Mobiliteit	106
10 Economie en duurzaamheid	116
10.1 Economie	116
10.2 Duurzaamheid en innovatie	119
11 Cultuur	124
11.1 Archief Eemland	124
11.2 Monumentenzorg en archeologie	127
11.3 Kunst en cultuur	129
12 Financiën en belastingen	136
13 Bedrijfsvoering	145
13.1 Bedrijfsvoering algemeen	145
13.2 Facilitair en huisvesting	151
13.3 Informatievoorziening	152
13.4 Overige ondersteuning	154
Paragrafen	157
Paragraaf bedrijfsvoering	158
Paragraaf risicomanagement en weerstandsvermogen	159
Paragraaf verbonden partijen	162
Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen	172
Paragraaf financiering	176
Paragraaf lokale lasten	184

Paragraaf grondbeleid	188
Paragraaf duurzaamheid	195
Paragraaf decentralisaties sociaal domein	197
Jaarrekening 2016	199
Financieel resultaat 2016	200
Overzicht van baten en lasten per programma	204
Overzicht incidentele baten en lasten	207
Balans	209
Toelichting op de balans	211
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	242
Waarderingsgrondslagen	245
Wet normering topinkomens	250
Begrotingsrechtmatigheid	252
SISA	254
ControleverklaringBijlagen	257
Bijlagen	258
Subsidies	259
Amersfoort in cijfers	261
Maatregelen herstelbegroting	262
Verklarende woordenlijst	267

Inleiding

Leeswijzer / Voorwoord

In dit jaarverslag leggen we verantwoording af over de gemeentelijke inspanningen en de besteding van middelen in 2016. Per programma wordt verslag gedaan van belangrijke ontwikkelingen, financiële uitgaven en resultaten. In die programma's vindt u ook de financiële analyses terug. Een kleine leeswijzer hierbij: een 'min' betekent een financieel nadeel voor de gemeente en een 'plus' een financieel voordeel. Een 'I' staat voor Incidenteel en de 'S' voor Structureel.

Voorafgaand aan de programma's geven we hieronder een overzicht van enkele belangrijke thema's en de geleerde lessen. Een jaarverslag is immers niet alleen bedoeld om terug te kijken en verantwoording af te leggen, maar ook om te leren over zaken die goed zijn gegaan of beter hadden gekund. Na de programma's volgen de paragrafen die we verplicht zijn om op te nemen in onze begroting en jaarstukken. Die onderdelen samen heten het jaarverslag.

Na het jaarverslag volgt de jaarrekening met een financiële analyse op hoofdlijnen, het rekeningresultaat per programma en de balans met een uitgebreide toelichting daarbij, waaronder ook een overzicht van de reserves en voorzieningen. Tot slot volgen nog enkele bijlagen die betrekking hebben op achtergrondinformatie zoals Amersfoort in cijfers, maar ook de verklaring van de accountant.

College van burgemeesters en wethouders

Het college van burgemeester en wethouders zorgt voor het dagelijks bestuur van de gemeente en bereidt de gemeenteraadsbesluiten voor. Als de gemeenteraad een besluit heeft genomen zorgen burgemeester en wethouders voor de uitvoering ervan. Het college heeft ook de bevoegdheid om zelf beslissingen te nemen, zoals het verlenen van vergunningen. Het college van Amersfoort bestaat uit de burgemeester en vijf wethouders.

Burgemeester Lucas (L.M.M.) Bolsius

Verantwoordelijk voor:

- Bestuurszaken, juridische zaken en public affairs
- Veiligheid
- Dierenwelzijn
- Archeologie

Wethouder Hans (J.C.) Buijtelaar VVD

Eerste locoburgemeester

Verantwoordelijk voor:

- Financiën en belastingen (inclusief deelnemingen en PPS-en)
- Grondzaken/vastgoed
- Mobiliteit
- Sport
- Vathorst
- Stationsgebied

Wijkwethouder van:

- Vathorst-Hooglanderveen

Wethouder Bertien (A.) Houwing D66

Tweede locoburgemeester

Verantwoordelijk voor:

- Bestuurlijke ontwikkeling, participatie en communicatie
 - Cultuur en evenementenbeleid
 - Regionale samenwerking
 - Jeugd
 - Gemeentelijke organisatie (inclusief P&O)
 - Onderwijs
 - Archief Eemland
 - Diversiteit
- Wijkwethouder voor:
- Kruiskamp-Koppel
 - Schothorst
 - Zielhorst
 - Kattenbroek/Valleipoort

Wethouder Menno (M.) Tigelaar ChristenUnie

Verantwoordelijk voor:

- Werk en inkomen (inclusief minimabeleid)
- Stedelijk beheer
- Handhaving
- Milieu en grondstoffenbeleid
- Dienstverlening, ICT en Stadhuis

Wijkwethouder voor:

- Hoogland
- Nieuwland
- Buitengebied-West
- Calveen
- Randenbroek-Schuilenburg
- Stoutenburg-Noord

Wethouder Willem-Jan (W.J.) Stegeman D66

Verantwoordelijk voor:

- Economie
- Ruimtelijke Ontwikkeling
- Citymarketing
- Duurzaamheid en innovatie
- Stadshart (m.u.v. het stationsgebied)

Wijkwethouder voor:

- Stadshart
- Liendert-Rustenburg

Wethouder Fleur (F.G.) Imming PvdA

Verantwoordelijk voor:

- AWBZ/WMO
 - Jeugdzorg
 - Wonen
 - Wijkvoorzieningen
- Wijkwethouder van:
- Vermeer-, Berg- en Leusderkwartier
 - Bosgebied (zuidwest)
 - Soesterkwartier
 - Isselt

Gemeentesecretaris Herke Elbers

- Ondersteunt het college van burgemeester en wethouders
- Is algemeen directeur van de ambtelijke organisatie

Wethouder Yvonne (Y.) Kemmerling D66

Begin februari 2017 trad wethouder Kemmerling terug.

Zij was verantwoordelijk voor:

- Economie
- Ruimtelijke Ontwikkeling
- Citymarketing en toerisme
- Duurzaamheid en innovatie
- Stadshart (m.u.v. het stationsgebied)

Wijkwethouder voor:

- Stadshart
- Liendert-Rustenburg

Bestuurlijke lessen

Doorontwikkeling digitale P&C-informatie

In 2012 zijn we begonnen met de vereenvoudiging van de planning- en controlcyclus. Conform de opdracht van uw raad is gewerkt aan minder en compactere financiële informatie, gemaakt met minder personele inzet. Dat was een gevolg van de bezuinigingsopgave die toen is vastgesteld. Nu, enkele jaren later, zien we dat de behoefte aan begrotings- en verantwoordingsinformatie niet minder, maar juist méér is geworden. Om aan die behoefte tegemoet te komen presenteren we de afgelopen jaren geleidelijk aan meer en meer financiële informatie in onze begrotingen en jaarrekeningen.

Sinds de herstelbegroting 2015 hebben we financiële informatie ook vereenvoudigd en duidelijker weergegeven. We constateren dat zowel de raad als de provincie dat positief waarderen en hun toezichhoudende en controlerende taak zo beter kunnen uitvoeren.

We zullen deze lijn voortzetten.

Om zo efficiënt mogelijk meer informatie te geven, is een aanpassing van de huidige webomgeving nodig. We verwachten in 2018 afscheid te nemen van de webomgeving www.amersfoort-telt.nl, waarin de begroting en jaarstukken worden gepresenteerd. Via een openbare aanbesteding hebben we partijen gevraagd een voorstel te doen om onze begroting en jaarstukken op een andere wijze webbased te presenteren. Daarbij hebben we gevraagd rekening te houden met de eisen en wensen die de raad stelt aan duidelijkheid en detailniveau van financiële informatie. Verder hebben we gevraagd om een digitale koppeling te maken met ons financiële systeem, zodat de productie van P&C-documenten eenvoudiger verloopt. We verwachten de nieuwe begrotingswebsite in het najaar van 2017 aan uw raad te presenteren.

Zorgvuldige omgang met privacygevoelige informatie

In januari 2016 is een verkeerd geadresseerde mail verzonden waardoor de gegevens van circa 1.900 cliënten bij een onjuiste ontvanger kwamen. Nadat het incident bij ons bekend werd was onze eerste prioriteit de zorg voor de mensen die het betrof. Via een 'crisisaanpak' hebben we getracht de mensen zo goed mogelijk te informeren en de nodige informatie en zorg te bieden.

Extern onderzoek naar de toedracht heeft ons meer inzicht gegeven in de achtergronden van het incident. Het incident heeft kunnen ontstaan door een "combinatie van onjuiste inschattingen". Deze constatering was voor ons college aanleiding om in de tweede helft van 2016 acties te ondernemen ter verbetering van de omgang met privacygevoelige informatie. Zo hebben we een ambtelijke commissie Datalek onder leiding van de concerncontroller ingesteld. Ook hebben we ICT-verbeteringen en organisatorische maatregelen doorgevoerd. De gemeenteraad is en wordt hierbij intensief betrokken, via raadsbijeenkomsten en het vaststellen van vernieuwde beleidskaders.

Naast maatregelen om privacy te waarborgen, blijven we werken aan een cultuur waarin medewerkers gestimuleerd worden om een incident direct te melden. Wij staan voor een organisatieklimaat waarin openheid bestaat en medewerkers zich veilig voelen. Dat betekent ook een zekere acceptatie van risico's en fouten, zodat de organisatie ook daadwerkelijk een lerende organisatie kan zijn.

Werken voor de stad

Wij willen een betrouwbaar bestuur zijn dat luistert, waar je op kunt vertrouwen, dat besluitvaardig is. Voor ons gaat betrouwbaarheid gepaard met regels en procedures en consistentie in besluitvorming. Deze systeemwereld staat bijna per definitie op gespannen voet met de leefwereld van mensen in de stad, voor wie een andere visie, maatschappelijke betrokkenheid en belangen centraal staan. Dat bleek bijvoorbeeld bij de verkoop van het Warner Jenkinson complex, waarbij de betrouwbaarheid van de gemeente door sommigen in twijfel werd getrokken.

We moeten alert blijven op hoe we ons verhouden tot inwoners en organisaties in de stad en hoe we omgaan met en communiceren over verschillende verwachtingen. We willen blijven inzetten op een bestuur dat in gesprek is met de stad en veerkrachtig omgaat met (veranderende) maatschappelijke opvattingen, steeds binnen de randvoorwaarden van betrouwbaarheid en transparantie.

Via het programma bestuurlijke ontwikkeling zoeken we naar nieuwe vormen van samenwerking met de stad; vormen als dialoog en coproductie. Dat zien we zowel bij het college als de raad. Een vernieuwende aanpak was de ontwikkeling van de Groenvisie, waarbij raadsleden, inwoners en ambtenaren (de laatsten onder bevoegdheid van het college) gezamenlijk werkten aan een toekomstgericht groenbeleid. Dit soort vormen van coproductie zullen in de toekomst vaker voorkomen. Ze kosten soms meer tijd en energie, maar leiden uiteindelijk tot meer betrokkenheid en gezamenlijk resultaat.

Samenwerken met regio en provincie bij maatschappelijke opgaven

Veranderende maatschappelijke opgaven dwingen tot nieuwe vormen van samenwerken, op verschillende schaalniveaus en in wisselende samenstellingen. Op steeds meer beleidsdomeinen werken we samen met gemeenten in de regio, waarbij we zelf vaak de positie innemen als centrumgemeente. Met wie we

samenwerken verschilt, afhankelijk van het doel en de aard van de samenwerking. Het aantal samenwerkingsverbanden en de partijen die daaraan deelnemen varieert. Vaak wordt gesproken over de regio, maar dé regio bestaat niet.

We constateren ook dat gemeenten en regio's weliswaar meer verantwoordelijkheden krijgen door vormen van decentralisatie, maar dat die verantwoordelijkheid niet volledig autonoom kan worden ingevuld. Het rijk en de provincie kijken op veel onderwerpen over de schouder mee. Het rijk decentraliseert, maar houdt op sommige onderwerpen de regie toch strak in handen. Ook zagen we ons geconfronteerd met een provincie die in enkele gevallen dwingende standpunten naar voren bracht over gemeentelijke aangelegenheden (kantorenbeleid, detailhandelsbeleid).

In de complexiteit van bestuurlijke samenwerking mogen we de raad en stad niet verliezen. Aan hen leggen we rekenschap af, ook over zaken waar we niet alleen over gaan, maar die in samenwerking met andere partijen tot stand komen. De toenemende complexiteit van regionale samenwerking en de positie van Amersfoort als centrumgemeente vragen ook van de raad een andere houding: belangenafwegingen voorbij gemeentegrenzen, meer in gesprek met andere gemeenten en een open dialoog met de provincie.

Regie op veiligheid bij grote evenementen

In het afgelopen jaar hebben we in onze stad verschillende evenementen gehad waar veel mensen op afkwamen. Op de achtergrond werken gemeente, politie en Veiligheidsregio Utrecht intensief samen om evenementen zo soepel en veilig mogelijk te laten verlopen. Dat is extra belangrijk als de spanning rond een evenement voelbaar is, zoals bij The Passion het geval was.

Na de aanslagen in Brussel, twee dagen voor de uitvoering van The Passion op het Eemplein, ontstond ongerustheid. Professionaliteit van alle betrokkenen, vanuit zowel de organisatie, de hulpdiensten als de gemeente, alsmede zorgvuldigheid, nuchterheid en medewerking van alle 20.000 mensen die het evenement kwamen bezoeken, hebben deze avond laten slagen.

Terugkijkend op dit evenement, maar ook op andere evenementen in onze stad, kunnen we constateren dat onze manier van samenwerken, gekenmerkt door professionaliteit, duidelijke communicatie, korte lijnen en snel kunnen schakelen, voldoende vertrouwen geeft om een evenement te laten slagen, ook bij veranderende omstandigheden.

Transformatie in het sociaal domein op een stabiele basis

Er is de afgelopen jaren veel energie uitgegaan naar de inrichting van het zorgstelsel: de transitie. Hierin hebben we veel gerealiseerd, maar zijn er ook fouten gemaakt, zoals in de uitvoering van de subsidietender voor de sociale basisinfrastructuur. Naast deze transitie hebben we een grote ambitie om het zorgstelsel te transformeren. Hoe zorgen we dat onze inwoners centraal staan en niet het systeem? Hoe zorgen we voor meerwaarde door de relatie met andere aspecten van het leven te maken: van prettig wonen tot schuldenproblematiek, van opvoeden tot sport, van onderwijs tot vrijwilligerswerk. En hoe houden we dat betaalbaar?

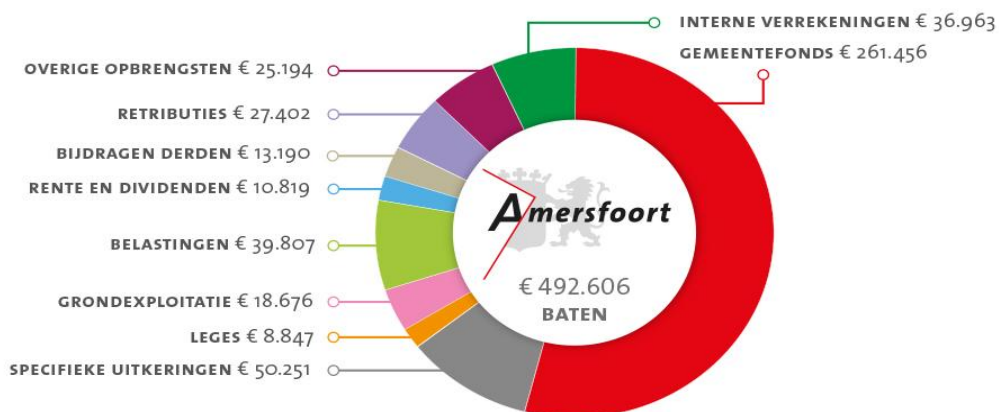
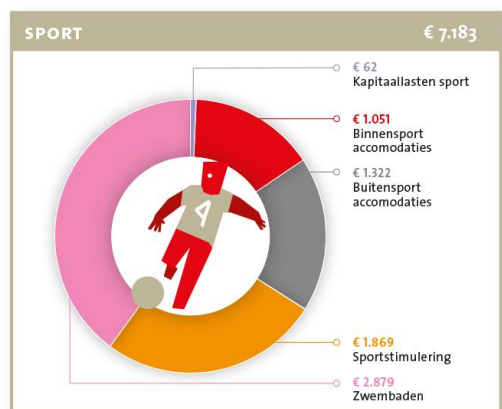
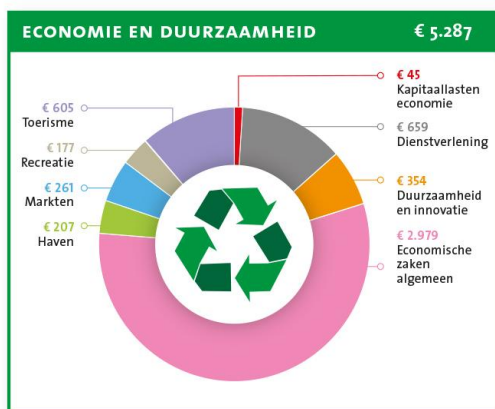
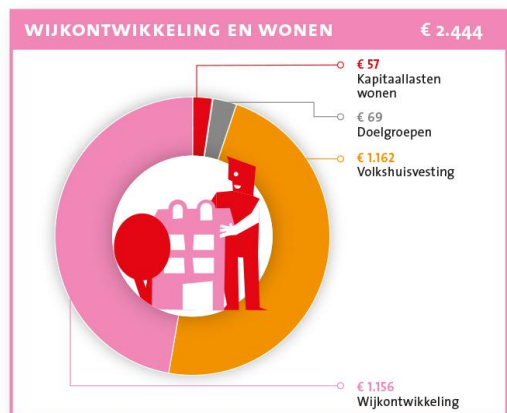
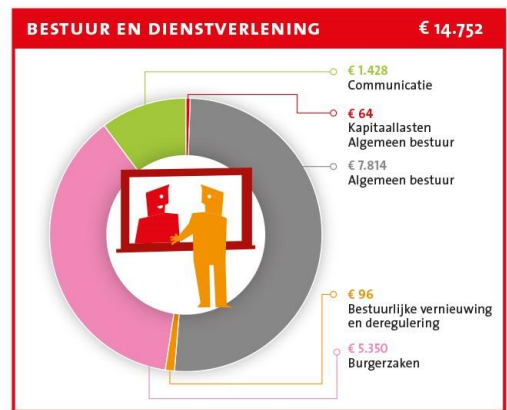
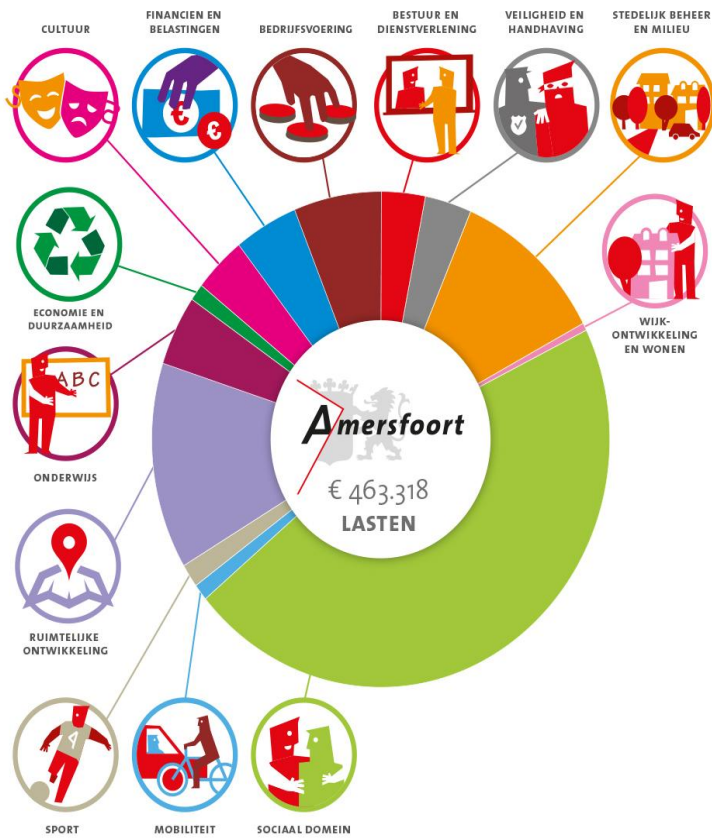
Tegelijkertijd blijven de ontwikkelingen zich in hoog tempo opvolgen. Voorbeelden zijn de veranderende eisen en budgetten van het Rijk, wisselende interpretaties van wetgeving (Huishoudelijke Hulp) maar ook de gevolgen van faillissementen (Victas, TSN, Jeugdzorgaanbieders).

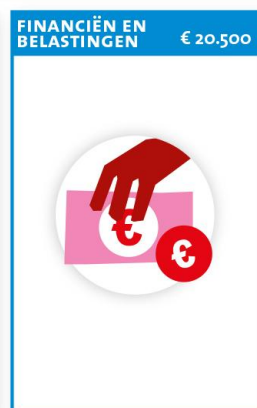
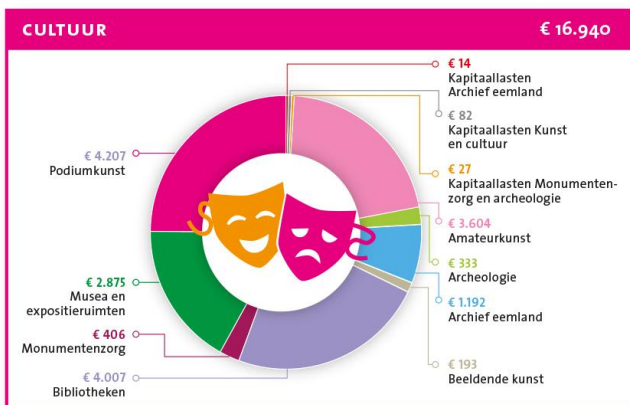
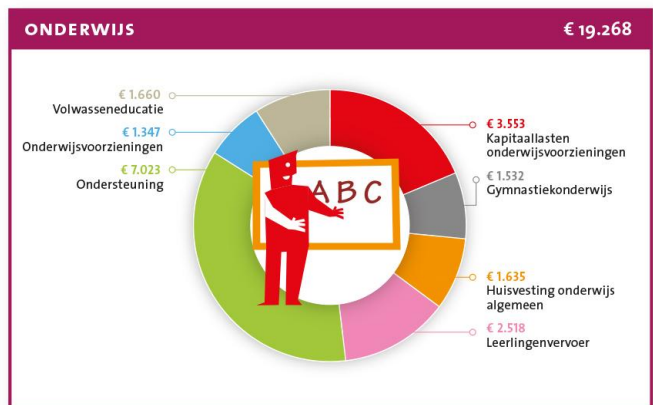
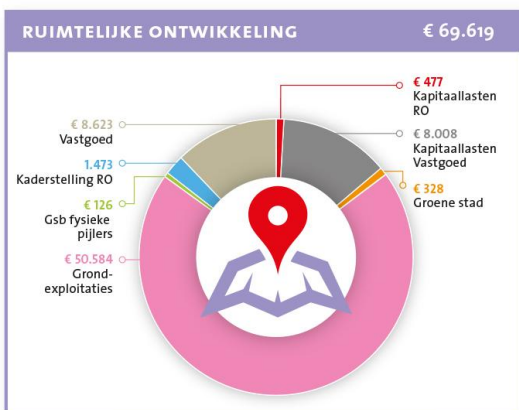
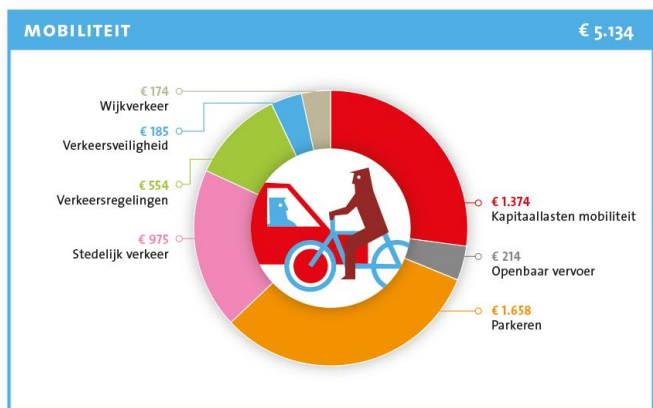
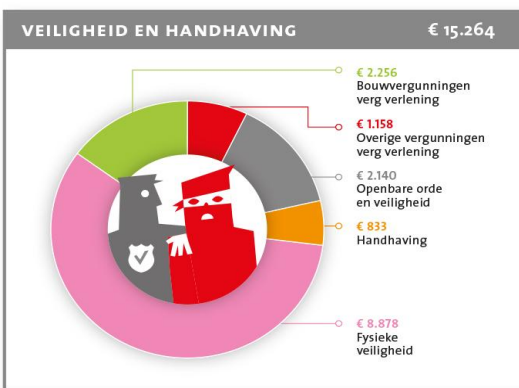
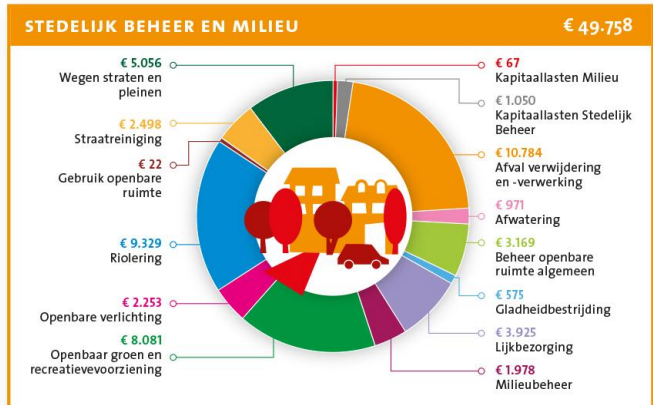
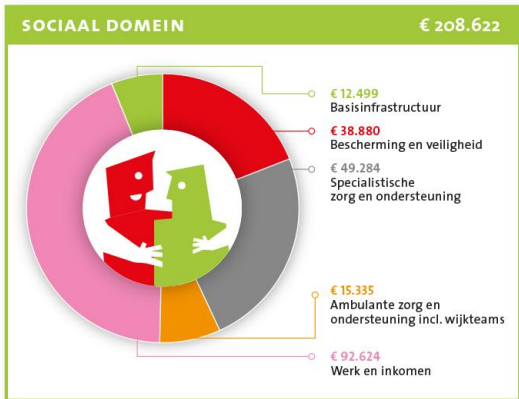
Op basis van de in de afgelopen jaren geleerde lessen hebben we dan ook geleerd dat we onze ambitie om te transformeren soms zullen moeten temperen. Transformatie heeft tijd nodig, moet rusten op een stabiele basis en kan alleen in samenwerking met anderen.

We hebben geconstateerd dat die basis op onderdelen nu nog (te) kwetsbaar is om over de gehele linie onze transformatieambities ruim baan te geven. Dat betekent dat we nu bijvoorbeeld bij de inkoop van zorg onze partners (meer) tijd geven om de ingezette vernieuwingen eerst uit te voeren. En dat we waar nodig tijdelijk en extra investeren om vernieuwing een impuls te geven. En dat we, nog meer dan nu, op basis van de ervaringen van cliënten en partners c.q. professionals en de gegevens in de monitor onze ambities bepalen.

Jaarverslag

Jaarrekening in een oogopslag

Programma's

1 Bestuur en dienstverlening

1.1 Algemeen bestuur

Gemeenteraad 2016

Onderwerpen uit de raadsvergaderingen

In 2016 besteedde de raad, net als het jaar daarvoor, veel aandacht aan de zorg en ondersteuning aan inwoners (sociaal domein), waarvoor de gemeente verantwoordelijk is. Ook de opvang van vluchtelingen kwam veelvuldig aan de orde, net als de verkoop van de locatie Warner Jenkinson aan Rovase en de toekomst van De War. De raad stelde de stadsbrede groenvisie vast, die is opgesteld door inwoners, ambtenaren en raadsleden. Ook stemde de raad ermee in dat het afval in Amersfoort 'omgekeerd ingezameld' gaat worden: inwoners brengen in de nabije toekomst hun restafval naar een ondergrondse container in de buurt. Plastic, metaal en drankverpakkingen wordt thuis opgehaald. Daarnaast hebben raadsfracties relatief veel onderwerpen zelf geagendeerd in De Ronde.

Wisselingen in samenstelling gemeenteraad

Op 15 maart liet Maria Ballast-Tatarian weten over te stappen van de VVD naar het CDA. Op 17 mei gaf Sergey van Daalen van de SP aan terug te treden als raadslid en verder te gaan als buitengewoon fractielid. Marc Smits is op 24 mei toegelaten als raadslid en Sergey van Daalen is benoemd als buitengewoon fractielid.

Foto: gemeenteraad

Herbenoeming burgemeester

Op 10 mei besloot de gemeenteraad om Lucas Bolsius aan te bevelen voor een nieuwe termijn van zes jaar als burgemeester van Amersfoort. Op 30 augustus is Bolsius tijdens een buitengewone raadsvergadering beëdigd door commissaris van de Koning, de heer Van Beek.

Foto: herbenoeming burgemeester Bolsius

Experimenten met nieuwe werk- en vergadervormen

De raad experimenteerde met nieuwe werk- en vergadervormen. Doel is om meer ruimte te creëren voor inwoners in de fase voor de besluitvorming, de samenwerking tussen stad, gemeenteraad en stadhuis te verbeteren en het besluitvormingsproces te versterken door betere inhoudelijke behandeling van onderwerpen. In 2016 zijn de volgende experimenten uitgevoerd:

- **Interviews in plaats van twee minuten inspraak:** hiermee is een aantal keren geëxperimenteerd. Na een positieve evaluatie is het interviewen de vaste werkwijze voor het spreekrecht geworden.
- **Actualiteitenraad:** de raad heeft een paar maanden geëxperimenteerd met de Actualiteitenraad. Voorafgaand aan Het Besluit startte de vergadering met een kwartier waarin de raadsleden vragen over actuele zaken konden stellen aan het college. Dit is inmiddels tot de verkiezingen 2018 een onderdeel van de vergaderavond De Raad geworden.
- **Expertrondes kadernota:** tijdens de bespreking van de kadernota heeft de raad zogeheten expertrondes georganiseerd. De raadsleden gingen op 31 mei met genodigde experts in gesprek over drie thema's: zorg, economie en cultuur. Aan het einde van het gesprek konden inwoners, ondernemers en organisaties hun mening geven over het thema. Er is besloten dat bij de volgende kadernota opnieuw expertrondes plaatsvinden.
- **Publieke beraadkamer:** op 17 mei vond een publieke beraadkamer over duurzame energielandschappen plaats. In deze gesprekken werden de beweegredenen van de voor- en tegenstanders in kaart gebracht. Dit is geëvalueerd en er zou een tweede bijeenkomst komen. Dat is er niet van gekomen, omdat een beter voorstel uitbleef.

Dag van de Democratie

Op zaterdag 10 september deed Amersfoort mee aan de landelijke Dag van de Democratie. In een pop-up huiskamer op de Varkensmarkt en in het oude stadhuis gingen belangstellenden in gesprek met raad en college. Een greep uit de onderwerpen die Amersfoorters die dag deelden: groen als speerpunt en kenmerk van Amersfoort, een basisinkomen voor iedereen, plekken voor jongeren, teleurstelling over de aanbesteding van de zorg.

Foto: Dag van de Democratie

De raad in cijfers

Vergaderingen	2016	2015
Aantal avonden met De Ronde	41	40
Aantal avonden met Het Besluit	22	20
Inbreng inwoners		
Aantal deelnemers Het Plein	12	12
Aantal burgerinitiatieven	0	1*
Initiatieven raadsleden		
Ingediende initiatiefvoorstellen	1**	2***
Interpellaties	3****	2*****
Schriftelijke vragen aan college	141	119

* Burgerinitiatief: Herbouw Oliemolen op Eemplein

** 21 juni Amersfoort2014 'Opheffen geheimhouding op e-mailverkeer raadsonderzoek Preventief toezicht'

*** 'Op weg naar financieel evenwicht' en 'GroenLinks, D66, SP: Kaders voor de groenvisie'

**** 19 april SP, Amersfoort2014, CDA en GroenLinks 'Verzending van privacygevoelige informatie', 11 oktober 'Verkoop terrein Warner-Jenkinson aan Rovase bv' en 22 november Amersfoort2014 en CDA 'Financiële situatie van cultuurpodium Fluor'

***** Interpellatie Amersfoort2014 'Aanleiding tot preventief financieel toezicht' en interpellatie SP 'Huishoudelijke hulp'

Communicatie

Nieuwe website

In februari 2016 is de nieuwe gemeentelijke website online gegaan. De website is een plek waar bewoners en ondernemers actief naartoe komen omdat zij iets willen doen, regelen met of weten van de gemeente. Het kan gaan om burgerzaken, belastingen of vergunningen. Het hoofddoel van de website is om dit op de voor bewoners en ondernemers best mogelijke manier mogelijk te maken. We beogen daarmee 80% van de vragen waarmee men naar de gemeentelijke website komt snel en makkelijk te beantwoorden. De gemeten tevredenheid van de bezoekers van de website laat zien dat we hier steeds beter in slagen.

Starten voor de start

Wethouder Houwing heeft namens het college in 2015 een gemengde werkgroep (bestaande uit raadsleden, bewoners en ambtenaren) gevraagd in beeld te brengen op welke wijze burgerparticipatie kan worden verbeterd en doorontwikkeld. Deze werkgroep heeft in een peiling een aantal voorstellen gedaan die door de raadsleden werden omarmd. Daarop hebben we in 2016 ervaring opgedaan met Starten voor de start: het eerder in nieuwe processen in gesprek gaan met belanghebbenden, nog voordat de exacte aanpak voor een proces is bepaald en vastgesteld, om op basis van die input tot een passende aanpak te komen.

Programma: Bestuur dienstverlening

onderdeel: Algemeen bestuur

	indicator	realisatie		streefcijfers		bron
		2015	2016	2016	2018	
1	Waardering van de communicatie en voorlichting vanuit de gemeente	6,6	6,7			Stadspeiling O&S

Toelichting:

- 1 Bij de permanente beleidsevaluatie van dit onderwerp in het najaar 2017 zal worden gekeken of deze indicator wordt aangepast. Deze indicator is gebaseerd op een landelijk vastgestelde vragenlijst, de Burgerpeiling. Deze is in 2015 voor het eerst gemeten onder Amersfoorters (18-84 jaar). Het geeft het gemiddelde rapportcijfer weer op een schaal van 1 (zeer slecht) tot 10 (zeer goed) en is gebaseerd op een steekproef.
NB: 17% van de respondenten geeft geen antwoord op de vraag of zegt dit niet te weten. Van de 69 gemeenten die deze vraag in 2014 of 2015 hebben gesteld, is de gemiddelde score een 6,6. Daarnaast doet de gemeente regelmatig onderzoek en evalueert zij de communicatie. De onderzoeken zijn te vinden op www.amersfoortincijfers.nl.

1.2 Bestuurlijke ontwikkeling en deregulering

Broedplaatsen

Ook in 2016 zijn opnieuw vier broedplaatsen ‘Samen maken we de stad’ georganiseerd in samenwerking met Nieuwe Erven, De Boerderij in Nieuwland, het Groene Huis en de Coffee Connect in het stadhuis. In totaal deden 153 inwoners, bestuurders en ambtenaren mee en zijn 25 pitches gedaan waarin meedenkkraft werd gevraagd bij ideeën over samenwerking en nieuwe initiatieven.

Gemengde werkgroepen

In drie werkgroepen is door inwoners, raadsleden en ambtenaren gewerkt aan het Doorontwikkelen van burgerparticipatie, het Experiment Gelote Burgerraad en Experimenteren met nieuwe werk- en vergadervormen in de Raad.

Uitwisseling

In 2016 is actief deelgenomen aan de Democratic Challenge (VNG) en is bijgedragen aan de landelijke Ontwikkelingagenda Lokale Democratie. Er heeft uitwisseling plaatsgevonden met andere gemeenten op gebied van organisatieverandering, rol van de Raad, burger- en overheidsparticipatie en renovatie stadhuis. Dit waren onder meer de gemeenten Peel en Maas, Lelystad, Groningen, Berkelland, Assen, Hoogeveen/De Wolden, Utrecht en Eindhoven.

Goede gesprekken

Samen met raadslid Ben van Koningsveld zijn drie ‘goede gesprekken’ georganiseerd over de onderlinge samenwerking tussen college, raad en ambtelijke organisatie. In 2017 zal de oogst van deze gesprekken worden uitgewerkt en gedeeld met de Raad in een Ronde.

Deregulering

In 2016 is een extra impuls gegeven aan het brede thema Deregulering. Het betreft aandacht voor knellende regelgeving, het ontstaan van nieuwe regels, regeldruk beleving bij inwoners en ondernemers, zelfregulering en het makkelijker maken van procedures die bij regelgeving komen kijken. Door middel van workshops over het omgaan met regels, presentaties en gesprekken is gewerkt aan het inbedden van dit thema in de lijnorganisatie en in de programma's Dienstverlening en Bestuurlijke Ontwikkeling.

Programma: Bestuur dienstverlening

onderdeel: Bestuurlijke ontwikkeling en deregulering

	indicator	realisatie		streefcijfers		bron
		2015	2016	2016	2017	
1	Waardering wijze waarop gemeente burgers en organisaties betreft bij (de uitvoering van) het beleid en de samenwerking zoekt	6,3				Stadspeiling O&S
2	Aantal keren dat de gemeenteraad vragen stelt aan het AmersfoortPanel	1	0		4	O&S

Toelichting:

Bij de permanente beleidsevaluatie van dit onderwerp in het najaar 2017 zal worden gekeken of deze indicatoren worden aangepast.

- 1 Deze indicator is gebaseerd op een landelijk vastgestelde vragenlijst, de Burgerpeiling. Deze is in 2015 voor het eerst gemeten onder Amersfoorters (18-84 jaar). Het geeft het gemiddelde rapportcijfer weer op een schaal van 1 (zeer slecht) tot 10 (zeer goed). NB Een groot deel van de respondenten, 35%, geeft geen antwoord op de vraag of zegt dit niet te weten. Dit duidt op de moeilijkheid van de stelling. Van de 71 gemeenten die deze vraag in 2014 of 2015 hebben gesteld, is de gemiddelde score een 6,0
- 2 De raadsleden hebben de mogelijkheid om aan het AmersfoortPanel vragen te stellen. In 2016 is er geen onderzoek onder dit panel gedaan. In dit digitale Panel zitten momenteel zo'n 4.700 Amersfoorters van 10 jaar en ouder die hebben aangegeven bereid te zijn om periodiek mee te doen aan online onderzoek.

Zichtbare resultaten

We koesteren de eigen kracht van de stad, de initiatieven en de mensen die verantwoordelijkheid nemen.	●
We spelen in op wat de stad belangrijk vindt.	●
We organiseren ons bestuurlijk zodanig, dat wij als bestuur effectief functioneren.	●
We verbeteren de toegankelijkheid en vergroten het gebruiksgemak van onze regelgeving.	●
We verminderen de regelgeving waar dat kan.	●
De raadsbrede verkenning om te bepalen waaraan een kerntakendiscussie moet voldoen, geeft zicht op een inspirerend traject waarin de we taken en rollen van de lokale overheid opnieuw ijken.	■

▲ Uitgevoerd ● In uitvoering ■ Niet uitgevoerd

1.3 Dienstverlening

Op reis met de klant

In 2016 zijn we gestart met het programma dienstverlening. Daarin staat 'ken je klant' centraal. Met behulp van klantreizen kijken we samen met klanten en collega's naar wat klanten tegenkomen als ze zaken met ons willen doen. Samen hebben we als eerste de klantreis 'verhuizen' gemaakt. Dit heeft geleid tot mooie concrete resultaten voor de klant. De toelichtende webteksten zijn verbeterd op basis van vragen van de klant, de mogelijkheid om digitaal een verhuizing door te geven wordt nu veel duidelijker gepresenteerd, de toelichting bij het formulier zelf is aangepast en er is gesleuteld aan de welkomstbrief door de Burgemeester. We hebben de 'klantreis' leren kennen als een goede aanvulling op bestaande instrumenten om samen als één gemeente te werken aan betere dienstverlening, daarom gaan we er in 2017 mee door.

Continu verbeteren door klantfeedback

We willen onderbouwd knelpunten signaleren door klanten steeds weer te vragen naar wat ze van onze dienstverlening vinden. Daarom is eind 2016 een start gemaakt met het continu meten van de klanttevredenheid aan de balie, telefoon, website en op de e-formulieren via Klant in Focus (KIF). Klanten kunnen hun tevredenheid over de dienstverlening aangeven met smileys. We gebruiken hun feedback om onze dienstverlening direct te verbeteren. De resultaten van de eerste metingen zijn opgenomen in het overzicht met indicatoren.

Steeds vaker via 'social' contact

Burgers zoeken steeds vaker via Twitter of Whatsapp contact met de gemeente. Er werden in 2016 via Twitter in totaal 6.659 berichten verstuurd waarin @gem_Amersfoort werd genoemd. Dat is 18% méér dan in 2015. Het webcareteam heeft hier in totaal 1.606 keer op gereageerd, vooral op vragen/meldingen. Dat aantal is sterk gestegen, namelijk met 60%.

In maart 2016 is de nieuwe website van de gemeente live gegaan. Vanaf dat moment was het ook mogelijk om via Whatsapp contact met ons op te nemen. Dit voorziet duidelijk in een behoefte: in totaal is er in negen maanden ongeveer 3.700 keer gereageerd op een vraag/verzoek via Whatsapp.

Programma: Bestuur dienstverlening

onderdeel: Dienstverlening

	indicator	realisatie			streefcijfers		bron
		2014	2015	2016	2016	2017	
	balies burgerzaken:						
1	Percentage bezoekers van de balie Burgerzaken en receptie dat positief is over dienstverlening	*	*	92%		90,0%	Klant in Focus
2	wachttijd: bezoekers op afspraak, geholpen binnen 5 minuten (jan. t/m dec.)	97%	98%	97%		95,0%	BZ/Klant volgsysteem
3	wachttijd bezoekers vrije inloop (zomer) geholpen binnen 10 minuten (mei t/m aug.)	87%	92%	90%		85,0%	BZ/Klant volgsysteem
4	wachttijd bezoekers vrije inloop, geholpen binnen 10 minuten (rest van het jaar)	89%	95%	93%		90,0%	BZ/Klant volgsysteem
	bellers:						
5	Percentage bellers met het KCC dat positief is over dienstverlening	*	*	94%		90,0%	Klant in Focus
6	% telefonische bereikbaarheid 14033 Klant Contact Centrum (KCC)	83%	79%	78%		85,0%	KCC/KCS
7	% bellers die direct zijn geholpen door KCC	72%	69%	70%		75,0%	KCC/KCS
	digitaal:						
8	Percentage afnemers van digitale diensten dat positief is over het formulier	*	*				Klant in Focus
9	Percentage bezoekers van www.amersfoort.nl dat positief is			54%			Klant in Focus
10	aantal op de website aangeboden digitale producten	42	58	72		77	
	schriftelijk:						
11	brieven die binnen de termijn beantwoord worden	91%	90%	89%	90%	90,0%	ITD

Toelichting:

- 1,5,8,9 In het laatste kwartaal van 2016 is begonnen met het meten van de klanttevredenheid aan de balie, telefoon en op de website. De cijfers hebben betrekking op die drie maanden. Met het peilen van de tevredenheid op de digitale formulieren wordt in februari 2017 een begin gemaakt. Dit cijfer ontbreekt dus nog in dit overzicht. Balie en telefoon scoren het hoogst; klanten zijn geneigd persoonlijk contact hoger te waarderen dan contact via een website. Bovendien is de ervaring dat mensen op de website vooral reageren als ze iets *niet* kunnen vinden: vandaar de lagere score. In 2014 en 2015 zijn, bij gebrek aan goede meetinstrumenten en in aanloop naar het meetsysteem van Klant in Focus, geen tevredenheidscijfers gemeten.
- 2 t/m 4 Het aandeel bezoekers voor 2017 is een normcijfer.
- 6 Uit de cijfers blijkt dat de telefonische bereikbaarheid van het KCC in 2016 weer iets is gedaald. Het aantal inkomende telefoontjes is in vergelijking tot 2015 weer met 4% gestegen tot gemiddeld 738 per dag. De stijging na 2015 komt voor een belangrijk deel doordat ook telefoontjes voor de sociale wijkteams via het KCC lopen. Deze worden opgenomen op het KCC en vervolgens doorgezet naar een wijkteam-medewerker.
- 10 Aantal op de website aangeboden digitale producten. Bij 'digitale producten' voeren bewoners digitaal gegevens in, klikt men op een verzendbutton en onderneemt de gemeente vervolgens actie. Ze worden dus digitaal afgehandeld. Op de website staan bijvoorbeeld ook nog pdf-formulieren die uitgeprint en opgestuurd moeten worden: dat zijn geen digitale producten!
- 11 Bij het berekenen van dit percentage is uitsluitend gekeken naar de post die in Docs Open wordt geregistreerd.

Zichtbare resultaten

Op een klantgerichte manier efficiënt en effectief werken.	●
Meer digitaal.	●
Snel en vriendelijk	●

▲ Uitgevoerd ● In uitvoering ■ Niet uitgevoerd

TABEL: PF.01.01**Afwijking op begroting programma Bestuur en Dienstverlening**

PROGRAMMA	PRIMITIEVE BEGROTING	BEGROTING 2016 NA WIJZIGING	REKENING 2016	AFWIJKING BEGROTING -/- REKENING
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES				
Algemeen bestuur	8.098	8.031	9.306	-1.275
Bestuurlijke ontwikkeling en deregulering	101	171	96	74
Publieke dienstverlening	4.945	4.945	5.350	-405
TOTAAL LASTEN	13.143	13.146	14.752	-1.606
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES				
Algemeen bestuur	508	508	442	-66
Bestuurlijke ontwikkeling en deregulering	0	0	0	0
Publieke dienstverlening	2.609	2.609	3.055	445
TOTAAL BATEN	3.117	3.117	3.497	380
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES				
Algemeen bestuur	7.590	7.523	8.864	-1.341
Bestuurlijke ontwikkeling en deregulering	101	171	96	74
Publieke dienstverlening	2.335	2.335	2.295	40
TOTAAL SALDO	10.026	10.029	11.255	-1.226
SALDO PROGRAMMA EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES				
Toevoegingen reserves	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0
SALDO PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	10.026	10.029	11.255	-1.226

TABEL: PF.01.02

Analyse verschillen programma Bestuur en Dienstverlening

Deze analyse is inclusief de afwijkingen op de reservemutaties.

	Afwijkingen Jaarrekening 2016		
	Lasten	Baten	I/S
01 bestuur en dienstverlening	-1.606	380	
1 algemeen bestuur	-1.275	-66	
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
Er heeft in 2016 een extra dotatie van € 626.000 aan de voorziening pensioenen wethouders plaatsgevonden, naar aanleiding van een berekening op basis van een geactualiseerd rentepercentage.	-626		I
Niet bestede middelen voor onderzoeken tbv rekenkamer, deze onderzoeken zijn wel in gang gezet echter de afronding voor het onderzoek Wijkteams en Integratie zal in 2017 plaatsvinden. Daarom ook het verzoek om het onderzoeksbudget ad € 29.000 over te hevelen naar 2017.	29		I
Niet ingevulde bezuiniging projectkosten EZ, deze baten dient te worden gerealiseerd binnen het programma Wijken en wonen.		-100	S
Dit betreft de kosten voor het K&V onderzoek naar preventief toezicht van de gemeente (advieskosten, inzet begeleidingscommissie).	-100		I
Dit betreft de lasten ten behoeve van de weekvideo van de burgemeester, deze kosten zijn niet structureel in de begroting opgenomen.	-15		S
Bijdrage uitvoeringconventant G32 2015 dit zijn lasten waarvoor in de jaarrekening 2015 geen nog te betalen post is opgenomen hierdoor komen ze ten laste van het jaar 2016.	-20		I
De afdeling publiekscontact en advies heeft haar taken binnen het beschikbare budget uitgevoerd. Er is een klein voordeel.	29		I
Extra dotatie op basis van de actuariële berekening van de pensioenen wethouders aan de hand van doorrekening 2016-2020. Deze dotatie vloeit voort uit een lagere rekenrente en een aanpassing in de sterftetabel.	-574		I
Doorschuiven BTW en BTW compensatiefonds.	81		I
Overige kleine verschillen.	-79	34	I
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	-1.275	-66	
2 bestuurlijke vernieuwing en deregulering	74	0	
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
Dit betreft een deel van het toegekend budget door het College aan haar Bestuursopdracht, voortkomend uit het Coalitieakkoord "Samen maken we de stad". Één van de pijlers van het programma Bestuurlijke ontwikkeling is 'Ruim baan voor initiatieven'. Hierbinnen is in 2016 het accent gelegd op verdieping van strategisch samenwerking met partners in de stad en het verkennen van wat nodig is in ambtelijke organisatie voor het optimaliseren van het ondersteunen van inwonersinitiatieven. Het voorstel is deze niet bestede middelen ad € 65.000 over te hevelen naar 2017.	65		I
Overige kleine verschillen.	9		I
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	74	0	

3 Publieke dienstverlening	-405	445	
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
<u>Secretarieleges:</u> Voor producten waarover Rijksleges afgedragen dient te worden is in de begroting 2016 rekening gehouden met een opbrengst van ongeveer € 2,2 miljoen. In 2016 is voor ongeveer € 2,9 miljoen aan opbrengsten ontvangen. De inkomsten zijn hierdoor circa € 728.000 hoger dan waarmee in de begroting rekening is gehouden.			
<u>Rijksleges kosten Burgerzaken:</u> In de begroting 2016 is voor de leges die aan het Rijk worden afgedragen een bedrag geraamd van circa € 800.000. Het gaat hierbij voornamelijk om de producten rijbewijzen, paspoorten en ID-bewijzen. In 2016 hebben we voor ongeveer € 1,3 miljoen aan Rijksleges afgedragen, dat is € 500.000 meer afdrachten van de Rijksleges dan waarmee in de begroting rekening is gehouden. Doordat de Rijksleges van reisdocumenten zijn verhoogd en vanwege de verhoging van de geldigheid naar 10 jaar in plaats van 5 jaar, kunnen de meerkosten niet worden verdisconteerd in de gemeentelijke leges. Dit komt omdat deze in verband met wet- en regelgeving vanuit het Rijk aan een maximum gebonden zijn. In de zomerrapportage hebben wij hierover een nadeel van € 465.000 gemeld.	-500	728	I
<u>Leges inkomsten overige producten:</u> In de begroting 2016 is voor producten waarover geen Rijksleges voor moet worden afgedragen zoals bijvoorbeeld huwelijken, registratiepartnerschappen, afschriften burgerlijke stand, BRP en legalisatie handtekeningen rekening gehouden met circa € 383.000 aan baten. Gemeente Amersfoort heeft in 2016 voor ongeveer € 94.000 aan inkomsten gegenereerd. Dat is € 289.000 minder inkomsten dan waarmee in de begroting rekening is gehouden. Dit is conform wat in de Zomerrapportage is gemeld en vindt zijn oorzaak in het feit dat niet alle overheadkosten van de verschillende producten doorgerekend mogen worden. Dit structurele probleem is onderkend in de Kadernota 2017-2020, waar structureel € 300.000 extra budget is toegekend.		-289	S
<u>Uitvoeringskosten:</u> Vrijval kapitaallasten stemmachines en modernisering Gemeentelijke BasisAdministratie (mGBA).	82		I
Overige kleine verschillen.	13	6	I
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	-405	445	
9 mutaties reserves programma -1-			
0	0		
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)			
0	0		

TABEL: PF.01.03

Voortgang maatregelen programma Bestuur en Dienstverlening

(Bedrag x € 1)

<i>Publieke dienstverlening</i>			
Nr.	Maatregel	Voortgang	Bedrag
9	Aanpassen van de zaterdagopenstelling van Burgerzaken aan de geconstateerde vraag (tijdens piektijden ca dertien weken half april tot half juli 2 uur langer open - en negen maanden dicht op zaterdag).	▲ Uitgevoerd	-24.000
10	Verhogen van de leges voor uittreksels via internet (van 5 euro naar 12,50 euro), rekening houdend met voorziene teruglopende vraag naar uittreksels.	▲ Uitgevoerd	-7.500
	Totaal deelprogramma Publieke dienstverlening		-31.500

▲ Uitgevoerd ● In uitvoering ■ Niet uitgevoerd

De toelichtingen inzake de voortgang van de diverse maatregelen zijn terug te vinden onder de bijlagen in tabel M.01, met daarin alle maatregelen in 2016 vanuit de herstelbegroting.

2 Veiligheid en handhaving

2.1 Sociale veiligheid

Jeugdproblematiek

Het aantal meldingen van jongerenoverlast nam in 2016 met 8% af ten opzichte van 2015. Ook is het aantal problematische jeugdgroepen gedaald tot een totaal aantal van 3 (hinderlijke) jeugdgroepen.

De dalende trend in het aantal jeugdgroepen is al langere tijd zichtbaar en wordt gesignaleerd in heel Nederland. Een verklaring hiervoor is dat het beeld van de traditionele jeugdgroepen zoals we die kenden en waar we onze groepsaanpak op georganiseerd hebben, niet meer in alle situaties passend is. In plaats van min of meer vaste jeugdgroepen zien we nu meer wisselende netwerken van jongeren, die elkaar via social media snel kunnen bereiken om ergens samen te komen. Dit zien we terug bij jongeren die overlast veroorzaakten bij de kermis op het Eemplein, maar ook bij de overlast op de Meridiaan met Oud en Nieuw. Dit betekent dat we een adequate reactie op deze ontwikkelingen aan het organiseren zijn (doorontwikkeling van de groepsaanpak) en bekijken met welke preventieve en repressieve instrumenten de jeugdaanpak aangevuld moet worden.

Daarnaast is de individuele aanpak een belangrijke pijler binnen de jeugdaanpak. In 2016 hebben we een aantal criminele jongeren besproken binnen de reguliere persoonsgerichte aanpak (PGA). Omdat we medio 2016 in samenwerking met het Jeugd Interventie Team (JIT) constateerden dat er meer jongeren zijn die voor een persoonsgerichte aanpak in aanmerking komen, hebben we besloten binnen onze lokale PGA een aparte categorie voor (criminele) jongeren op te nemen (de zogenoemde PGA-jeugd). In 2016 hebben we de voorbereidingen hiervoor getroffen.

Hoewel onze PGA-jeugd zich vooral richt op jongeren die criminaliteit plegen, is de PGA-methodiek ook toepasbaar op jongeren die ernstige vormen van overlast veroorzaken. Zo is deze werkwijze bijvoorbeeld ook toegepast op een aantal jongeren die betrokken waren bij de gebeurtenissen op de kermis op het Eemplein in oktober 2016.

Informatiegestuurd werken

In 2016 heeft de wens tot informatiegestuurd werken geleid tot een pilot en de invoer van het Veiligheidsinformatiesysteem (VIS).

Door gebruik te maken van het VIS (een database met actuele politie-informatie) hebben we goed zicht op de criminaliteit in Amersfoort en worden trends en patronen beter zichtbaar. Op basis hiervan hebben we gericht voorlichtings- en handavingsinterventies ingezet. Een goed voorbeeld hiervan is de inzet van de Buurttent. Als we in het VIS zien dat er veel woninginbraken in een bepaalde buurt zijn, zetten we - in samenwerking met de politie - een mobiele tent neer. Een groep van 250 - 450 omwonenden krijgt een brief met een uitnodiging voor een bezoek aan de Buurttent. Doel hiervan is bewoners te attenderen op deze ontwikkelingen en hen voor te lichten over de maatregelen die zij zelf kunnen nemen. Ook wordt een PKVW-gecertificeerd bedrijf uitgenodigd die ter plaatse advies over hang en sluitwerk kan geven. Daarnaast worden woningcorporaties uitgenodigd en worden de veiligheidsambassadeurs in de betreffende wijk hierover geïnformeerd.

Daarnaast zijn in 2016 van alle wijken gebiedsscans veiligheid opgesteld. Op basis van de cijfers uit het VIS is per wijk de (cijfermatige) overlast en criminaliteit in beeld gebracht. Deze informatie is vervolgens aangevuld met informatie van de wijkagenten. De gebiedsscans vormen de basis voor de pijler veiligheid binnen de gebiedsplannen en het aanpakken van veiligheidsissues in de wijk.

Woninginbraken

Het aantal pogingen tot woninginbraak is in 2016 met 10% gedaald. Het percentage voltooide woninginbraken neemt ook verder af en is op het laagste niveau in vier jaar. De daling van het aantal woninginbraken is een gunstige ontwikkeling. De jarenlange inzet op voorlichting aan het publiek, maatregelen die inwoners zelf nemen en de persoonsgerichte aanpak om te voorkomen dat daders in oud gedrag vervallen, lijken hun vruchten af te werpen.

Aanpak overlast Schuilenburg

In de wijk Schuilenburg was medio 2016 onder de bewoners onrust over het aantal branden en de overlast rondom de Ariaweg. In goede samenwerking tussen politie, woningcorporatie De Alliantie en gemeente zijn hierop maatregelen genomen zoals verscherpt toezicht, het sneller weghalen van (grof)vuil en uitbreiding van cameratoezicht. Bewoners zijn hierover geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld met politie en Alliantie in gesprek te gaan, waarna de rust is weergekeerd.

Na de aanhouding van twee verdachten zijn er in Schuilenburg geen brandstichtingen meer geweest.

Programma: Veiligheid en handhaving											
onderdeel: sociale veiligheid											
	sociale veiligheid			realisatie					streefcijfers		bron
		2009	2010	2011	2012	2014	2015	2016	2016	2017	
1	inwoners die zich wel eens onveilig voelen in de eigen buurt		26%		25%		25%		23%	23%	Stadspeiling, O&S
2	inwoners die vaak overlast ervaren van groepen jongeren		12,0%		8,5%		9,2%		8,0%	8,0%	Stadspeiling, O&S
3	schaalscore sociale overlast		1,8		1,7		1,8		1,7	1,7	Stadspeiling, O&S
4	deelnemers Burgernet		3.080	11.200	13.800	14.000	15.124	15.660	16.500	17.500	Amersfoort
5	totaal misdrijven		9.838	10.127	10.249	9.134	8.459	7.939	9.000	8.000	politie, BVH
6	totaal van misdrijven per 1.000 inw.		67,1	68,3	68,5	60,6	55,4	51,7	58,7	55,0	politie, BVH
7	totaal veel voorkomende criminaliteit (autokraak, fietsdiefstal en vernielingen)		3.162	3.208	3.340	2.820	2.762	2.652	2.800	2.700	politie, BVH
8	totaal woninginbraken [aantal]		854	1.201	1.149	823	620	560	800	600	politie, BVH
9	totaal woninginbraken per 1.000 inw.	6,7	5,8	8,1	7,7	5,5	4,1	3,6	5,2	4,0	politie, BVH
10	Woninginbraak: % poging	28%	31%	34%	37%	39%	37%	43%	45%	45%	politie, BVH
11	woninginbraak: % voltooid	72%	69%	66%	63%	61%	63%	57%	55%	55%	politie, BVH

Toelichting:

- 1 % inwoners (18-84 jaar) dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt. Wordt in 2017 opnieuw gemeten.
- 2 % inwoners (18-84 jaar) dat vaak overlast ervaart van groepen jongeren in de eigen buurt. Dit is het % vaak op totaal van de antwoorden, incl. geen mening. Wordt in 2017 opnieuw gemeten.
- 3 Het kengetal is berekend op basis van de mate waarin volgens bewoners in hun buurt sprake is van: mensen die op straat worden lastig gevallen, overlast door omwonenden, overlast door (groepen) jongeren, dronken mensen op straat, drugsoverlast, zwerfers/daklozen en geluidsoverlast anders dan door verkeer. De score varieert van 0 (komt niet voor) tot 10 (komt vaak voor). Wordt in 2017 opnieuw gemeten.
- 4 Hoewel het aantal deelnemers aan Burgernet in 2016 licht is gestegen, is de streefwaarde van 16.500 is niet gehaald. Ook in Midden Nederland was de groei van het aantal Burgernet-deelnemers minder sterk dan in 2015. Deze ontwikkeling is niet vreemd. Na de fikse groei in de eerste jaren vlakt de groei wat af. Daarnaast moet ook geconcludeerd worden dat de populariteit van de Burgernetapp toeneemt. Het aantal gebruikers van de app is echter niet bekend en is dus in de cijfers niet zichtbaar.
- 5-11 Het betreft hier het totaal van geregistreerde misdrijven door de politie. De relatieve cijfers zijn afgezet tegen het inwonertal aan het begin van het jaar.
- 1-11 De cijfers uit de stadspeiling (1-3) hebben betrekking op oktober. De cijfers van de politie (5-11) hebben betrekking op het betreffende jaar. Cijfers van Burgernet gelden per eind van dat jaar.

Zichtbare resultaten

Het terugdringen van criminaliteit en overlast door personen in de woon- en leefomgeving.	●
Het terugdringen van het aantal voltooide woninginbraken.	▲
Het vergroten van de heterdaadkracht door actief burgerschap.	●
Het percentage Amersfoorters dat zich wel eens onveilig voelt in hun eigen buurt terugdringen.	●

▲ Uitgevoerd ● In uitvoering ■ Niet uitgevoerd

2.2 Fysieke veiligheid

Preventie

Steeds nadrukkelijker wordt ingezet op het voorkomen van incidenten, het bevorderen van de zelfredzaamheid en het verhogen van risicobewustzijn van mensen. Daartoe zijn ook in 2016 voorlichtingsbijeenkomsten geweest, bijvoorbeeld in seniorencomplexen. Daarnaast zijn op 36 scholen lessen over brandpreventie verzorgd in groep 4.

Vakbekwaamheid crisisorganisatie

Jaarlijks is er een oefenprogramma voor de crisisorganisatie. Projectmatig is er aandacht voor kwalitatieve registratie van de vakbekwaamheid. Deze ontwikkeling loopt door in de komende jaren en moet meer inzicht geven in de kwaliteit van de functionarissen en de crisisorganisatie.

Jaarwisseling

In samenwerking tussen gemeente, politie en brandweer is de jaarwisseling voorbereid. Op hotspots hebben brandweer en politie samen opgetreden. In het kader van 'Veilige Publieke Taak' is de body Cam bij de Brandweer geïntroduceerd.

Inzet NL-Alert

Op dinsdagavond 8 maart brak brand uit in de voormalige Hogeschool aan de Keerkring 5. Naast het bedwingen van de brand had het waarschuwen en informeren van de bevolking prioriteit. Hierbij is voor het eerst in Amersfoort NL-Alert ingezet.

Op vrijdag 13 mei 2016 is Amersfoort opnieuw, kort na de brand aan de Keerkring, getroffen door een grote brand met effecten (vrijkomen van asbest) voor de omgeving. Het betrof hier een bedrijfspand aan de Hoefseweg. Ook bij deze brand is weer gebruik gemaakt van NL-Alert als middel om de omgeving te waarschuwen. Burgemeester en VRU hebben -naar aanleiding van de brand aan de Hoefseweg- het vermoeden dat niet alle providers het bericht zouden hebben uitgezonden, via een brief onder de aandacht gebracht bij de NCTV. Daarnaast heeft ook de evaluatie van beide branden geleid tot verbeteringen in de procedures rondom het waarschuwen van de bevolking bij calamiteiten. Het college heeft bij de bestrijding van de branden haar waardering voor de inzet en professionaliteit van de ingezette hulpverleners uitgesproken.

The Passion

In goede multidisciplinaire samenwerking is voorbereid op eventuele incidenten tijdens The Passion. Hiervoor is een aantal bijeenkomsten geweest waarin diverse scenario's zijn doorgenomen. Op de avond van The Passion was de crisisorganisatie (brandweer, politie, Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de regio en de gemeente) preventief aanwezig op een locatie nabij het evenemententerrein.

Opsporing conventionele explosieven

In opdracht van gemeente Amersfoort is een Risicoprofielkaart ontwikkeld en afgerond. Hiermee wordt bepaald op welke locaties bij grondroerende werkzaamheden nader onderzoek/maatregelen nodig zijn en waar veilig gewerkt kan worden.

Programma: Veiligheid en handhaving

onderdeel: fysieke veiligheid

	indicator	realisatie					streefcijfers		bron
		2012	2013	2014	2015	2016	2016	2018	
1	aantal binnenbranden	95	88	77	77	76	77		VRU
2	brandweer binnen noemtijd ter plaatse	63%	74%	74%		68%	74%		VRU

Toelichting:

- 1 Deze indicator heeft alleen betrekking op 'spoedbinnenbranden' in een gebouw. Is een brand bijvoorbeeld buiten begonnen en naar binnen geslagen, dan is een zuivere meting niet meer mogelijk. Vanaf 2016 (Begroting 2017-2020) wordt het aantal branden per 1000 woningen als indicator opgenomen. Het streven voor 2016 was om het aantal niet verder te laten stijgen. Omdat het aantal woningen toeneemt is dit een relatieve daling.
- 2 Van de 76 binnenbranden in 2016 waren er 44 geschikt voor meting. Van de 44 'meetbare' branden, was de brandweer bij 30 branden op tijd volgens de wettelijke normtijd. Dit is 68% van alle 'meetbare' branden. (Van de 14 overschrijdingen zijn 9 beperkt tot een overschrijding van minder dan 60 seconden). Sinds 2015 worden de in het Algemeen Bestuur van de VRU vastgestelde meettijden gehanteerd in plaats van de wettelijke normtijden. Deze meettijden worden als prestatienorm gehanteerd om de opkomsttijden van de brandweer te toetsen. Vanaf 2016 (begroting 2017-2020) wordt deze als indicator opgenomen.

Zichtbare resultaten

We hebben een actueel beeld van de risico's in Amersfoort en de regio.	●
We geven prioriteit aan het voorkomen en beperken van risico's om op termijn minder in actie te hoeven komen.	●
We vergroten het risicobewustzijn van burgers, bedrijven en instellingen en zien de burger als medehulpverlener.	●
We investeren in kennisuitwisseling en samenwerking met onze netwerkpartners.	●
We zetten mensen en materieel zo efficiënt en effectief mogelijk in bij de bestrijding van rampen en ongevallen.	●
We beperken de risico's van vervoer van gevaarlijke stoffen zo veel mogelijk.	●
We zien er op toe dat het grondroerend werken in gebied dat verdacht is op conventionele explosieven, volgens landelijk vastgestelde richtlijnen verloopt.	●

▲ Uitgevoerd ● In uitvoering ■ Niet uitgevoerd

2.3 Vergunningen, toezicht en handhaving

Gebeurtenissen en werkvoorraad

- De uitkomst van de mutatiedetectie van 2014 en 2015 is zo goed als afgerond. Hierdoor hebben inwoners die zonder vergunning hebben gebouwd, de gelegenheid gekregen om alsnog een vergunning aan te vragen of zijn zij gemaand om het bouwwerk aan te passen of af te breken.
- Er is een bijdrage geleverd aan zowel de repressie als nafase van drie grote asbestbranden. De claim voor het bestuursrechtelijk verhalen van de gemaakte kosten bij de brand op de Hoefseweg is nog voor het eind van 2015 gelegd bij de verantwoordelijke.

Nieuwe ontwikkelingen

- VTH heeft in 2016 intensief geparticipeerd in de transitieprojecten waarbij kantoren worden omgebouwd naar woningen.
- Er is nieuw coffeeshopbeleid vastgesteld, inclusief een wachtlijstprocedure. De selectieprocedure voor de wachtlijst is gestart.
- Het aantal WABO (bouw) vergunningen is na de opleving in 2014 en 2015 enigszins gestabiliseerd. Er is een aantal omvangrijke of bijzondere vergunningen verleend: het sportcomplex Amerena, het bedrijfspand van Applied Medical en de Kruispuntgemeente in Vathorst.
- Het aantal evenementen(vergunningen) nam verder toe, met als meest in het oog springend: *The Passion*.
- Er is een start gemaakt met het informatiegestuurd handhaven. Bij de vervanging van de afgeschreven apparatuur is hieraan expliciet aandacht besteed. De slagkracht van de handhaving is vergroot, wat terug te vinden is in de reactie en afhandeltijd van meldingen.
- Er is sanctiebeleid voor de horeca vastgesteld.

Samenwerking

- De operationele samenwerking met de politie in de horecanachten (vrijdag en zaterdag) is in een pilot verruimd tot 5 uur 's nachts.
- In samenwerking met de politie is ook de pilot voor het bestuursrechtelijk handhaven van personen die op heterdaad met inbrekerswerktuigen worden betrapt van start gegaan. Het gaat daarbij om het terugdringen van mogelijke recidive.
- Een integrale handhavingsactie heeft ertoe geleid dat de verrommeling op het industrieterrein De IJssel sterk is teruggedrongen.
- Met het team economie is structureel overleg om door gebruik te maken van elkaars contacten, de vergunningverlening voor bedrijven optimaal te laten verlopen.

Kwaliteit VTH

- Na de komst van de VTH wet (14-4-2016) is in december een VTH-verordening vastgesteld en hierop is een verbeterplan gemaakt. De kennis en competenties op alle vakgebieden van VTH wordt objectief vastgesteld en beter geborgd.
- De interbestuurlijk toezichthouder heeft in de rapportage over 2015 aandacht gevraagd voor het aanpassen en borgen van de (rapportage op) beleids- en uitvoeringscyclus. Vanaf 2017 wordt hieraan voldaan.

Er zijn nieuwe targets voor 2017 afgesproken. Om pragmatische redenen wordt de doelstelling m.b.t. de omgevingsvergunning niet meer gebruikt en het format voor 2017 ook voor 2016 gehanteerd.

Programma: Veiligheid en handhaving

onderdeel: Vergunningen, toezicht en handhaving

	indicator	realisatie		streefcijfers		bron
		2015	2016	2016	2017	
	team vergunningen					
1	groene vergunningen binnen 21 werkdagen afgehandeld		33%	80%	85%	vergunningensysteem
2	vergunningen voor dakkapellen binnen 14 werkdagen afgehandeld		40%	60%	70%	vergunningensysteem
3	vergunningen van rechtswege verleend (% van het aantal aanvragen)		0,3%	0,5%	0,4%	vergunningensysteem
	team toezicht en handhaving					
4	responstijd op klachten openbare ruimte binnen 5 werkdagen		95%	95%	95%	vergunningensysteem
5	klachten openbare ruimte binnen 14 werkdagen afgehandeld		83%	80%	80%	vergunningensysteem

Toelichting:

- 1-5 In 2016 is besloten dat de cijfers van de begroting voor 2016 weinig representatief zijn voor het geheel aan resultaten voor afdeling VTH. Voor de begroting van 2017 zijn daarom nieuwe indicatoren benoemd. De oude indicatoren komen daarmee te vervallen en worden niet in bovenstaande tabel getoond. Vooruitlopend op het jaarverslag 2017 worden hierbij alvast de resultaten over 2016 getoond.
- 1 Een groene Vergunning is een reguliere aanvraag die ontvankelijk is en die voldoet aan de energie prestatienorm van 25% lager dan een reguliere vergunning. Groene vergunningen moeten altijd langs de welstand en naar de bestemmingsplan toetser. De wettelijke termijn is 8 weken. Wij streven naar een afhandeling binnen 21 werkdagen. De beslissingstermijn kan met 6 weken worden verlengd. Als niet aan de indieningsvereisten wordt voldaan start de termijn opnieuw.
- 2 Een dakkapel, is een bouwwerk in het dakvlak gelegen. Dakkapellen heb je in vele soorten en maten. Een dakkapel kan welstandsvrij of welstandsplichtig zijn of in een monumentaal gebied liggen. De verwachting is dat ca. 60% van de dakkapelaanvragen binnen 14 dagen afgehandeld kunnen worden. De resterende 40% is afhankelijk van commissies en het oordeel van andere experts binnen de gemeente. De wettelijke termijn is 8 weken. De beslissingstermijn kan met 6 weken worden verlengd. Als niet aan de indieningsvereisten wordt voldaan start de termijn opnieuw.
- 3 Als de behandeltermijn de wettelijke termijn overschrijdt en niet is verlengd, is de vergunning van rechtswege verleend.
- 4 95 % van de klachten (zoals geluidsoverlast, hondenpoep, illegale bouwwerken, parkeeroverlast) wordt binnen 5 werkdagen opgepakt in een eerste telefonisch of mondeling contact met de klager. Betreft een interne servicenorm.
- 5 80 % van de klachten melding openbare ruimte (zoals geluidsoverlast, hondenpoep, illegale bouwwerken, parkeeroverlast) wordt binnen 14 werkdagen afgehandeld. Betreft een interne servicenorm.

Zichtbare resultaten

We prioriteren onze handhavingsinzet op basis van informatie en risico.	▲
We bevorderen naleving van beleid door middel van preventie en zelforganisatie.	▲
We evalueren de jaarlijkse evenementen en implementeren de leerdoelen, ook uit (inter)nationale evaluaties.	▲

▲ Uitgevoerd ● In uitvoering ■ Niet uitgevoerd

TABEL: PF.02.01**Afwijking op begroting programma Veiligheid en Handhaving**

PROGRAMMA	PRIMITIEVE BEGROTING	BEGROTING 2016 NA WIJZIGING	REKENING 2016	AFWIJKING BEGROTING -/- REKENING
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES				
Sociale veiligheid	2.036	2.036	2.140	-104
Fysieke veiligheid	8.820	8.873	8.878	-4
Vergunningen, toezicht en handhaving	3.297	3.297	4.246	-949
TOTAAL LASTEN	14.153	14.206	15.264	-1.058
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES				
Sociale veiligheid	0	0	23	23
Fysieke veiligheid	0	0	0	0
Vergunningen, toezicht en handhaving	2.635	2.635	3.862	1.227
TOTAAL BATEN	2.635	2.635	3.885	1.250
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES				
Sociale veiligheid	2.036	2.036	2.117	-81
Fysieke veiligheid	8.820	8.873	8.878	-4
Vergunningen, toezicht en handhaving	662	662	385	278
TOTAAL SALDO	11.518	11.571	11.380	192
SALDO PROGRAMMA EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES				
Toevoegingen reserves	96	96	96	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0
SALDO PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	11.614	11.667	11.475	192

TABEL: PF.02.02

Analyse verschillen programma Veiligheid en Handhaving

Deze analyse is inclusief de afwijkingen op de reservemutaties.			
	Afwijkingen Jaarrekening 2016		
	Lasten	Baten	I/S
02 veiligheid en handhaving	-1.058	1.250	
1 sociale veiligheid	-104	23	
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
Niet begrote juridische advieskosten van een specifieke burger.	-55		I
Inhuur beveiligingswerkzaamheden m.i.v. tweede halfjaar 2016 op de zaterdagen op "de Hof".	-25		S
Op de kosten voor oud en nieuw-aanpak, vuurwerklessen, inhuur van beveiliging en vuurwerkdetectiesysteem is in 2016 € 20.000,- bezuinigd, echter nu blijkt dat de kosten hoger liggen.	-37		I
Er is een subsidie ontvangen van het Rijk tbv preventie woninginbraken en deze is doorbetaald aan een woningbouwvereniging.	-23	23	I
Overige kleine verschillen.	36		I
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	-104	23	
2 fysieke veiligheid	-4	0	
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
Overige kleine verschillen	-4		I
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	-4	0	

3 toezicht en handhaving	-949	1.227	
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
Er is in 2016 een aantal grote bouwprojecten uitgevoerd in de stad (bedrijfshal, start sportcomplex, diverse appartementengebouwen), waardoor de legesopbrengsten hoger zijn dan geraamd. Om alle (extra) aanvragen voor bouwvergunningen tijdig te kunnen afhandelen, was het nodig om extra capaciteit in te huren. Aan deze inhuur is conform de richtlijnen ook overhead toegerekend. In de zomerrapportage waren de extra legesopbrengsten gepresenteerd na verrekening met de extra kosten. Tevens was toen nog geen rekening gehouden met de toegerekende overhead. Vandaar dat de toen genoemde bedragen afwijken.	-669	1.347	I
In de herstelbegroting zijn extra baten opgenomen voor het heffen van leges voor toetsing op vergunningsvrij bouwen. Zoals reeds gemeld in de zomerrapportage blijkt in de praktijk dat er minder aanvragen zijn, waardoor de baten ook lager zijn.		-125	S
Zoals al gemeld in de zomerrapportage was het, na de brand die met Pinksteren woedde op het industrieterrein, nodig om het neergedaalde asbest uit de openbare ruimte te verwijderen. Hiertoe zijn aanzienlijke kosten gemaakt, welke door de gemeente zijn betaald. Een verhaalsactie wordt voorbereid; het is op dit moment niet te zeggen of/en hoeveel geld verhaald kan worden op de verzekering van de eigenaar van het pand dat afbrandde.	-322		I
Overige kleine verschillen.	42	5	I
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	-949	1.227	
9 mutaties reserves programma -2-			
	0	0	
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	0	0	

TABEL: PF.02.03

Voortgang maatregelen programma Veiligheid en Handhaving

(Bedrag x € 1)

<i>Sociale veiligheid</i>			
Nr.	Maatregel	Voortgang	Bedrag
9	Efficiënter coördineren van jeugdgroepoverleggen. (minder overleggen/samenvoegen en frequentie beperken) Verlagen van het budget voor maatregelen rond jeugdoverlast (Jeugd en Veiligheid), met 1/3 (budget was 15.000, wordt 10.000 euro).	▲ Uitgevoerd	-67.500
Totaal deelprogramma Sociale veiligheid			-67.500

<i>Fysieke veiligheid</i>			
Nr.	Maatregel	Voortgang	Bedrag
2	Het huidige lokaal maatwerk-deel dat de gemeente afneemt van de Veiligheidsregio Utrecht beëindigen.	▲ Uitgevoerd	-15.000
Totaal deelprogramma Fysieke veiligheid			-15.000

<i>Vergunningen, toezicht en handhaving</i>			
Nr.	Maatregel	Voortgang	Bedrag
2	Gemeente vraagt financiële vergoeding voor toets op vergunningsvrij bouwen.	■ Niet uitgevoerd	-125.000
3	Synergie effect tussen BAG (Basisregistraties Adressen en Gebouwen) en WOZ (waardering onroerende zaken); onderzoek efficiency met lean six sigma project.	● In uitvoering	PM
6	Verlagen van de bijdrage van de gemeente voor de RUD (regionale uitvoeringsdienst) met 10%.	■ Niet uitgevoerd	-88.000
Totaal deelprogramma Vergunningen, toezicht en handhaving			-213.000

▲ Uitgevoerd ● In uitvoering ■ Niet uitgevoerd

De toelichtingen inzake de voortgang van de diverse maatregelen zijn terug te vinden onder de bijlagen in tabel M.01, met daarin alle maatregelen in 2016 vanuit de herstelbegroting.

3 Stedelijk beheer en milieu

3.1 Stedelijk beheer

Herinrichting van Galenstraat, van Nesstraat, van Ghentstraat, van Brakelstraat en Banckertstraat

In deze buurt moest in 2016 het rioolsysteem vervangen worden en in enkele straten ook verlegd. Tegelijkertijd bleek dat de groeninrichting en de bestrating kwalitatief niet meer voldeden aan de vereiste basiskwaliteit. Voor de riolering bestond al een gescheiden systeem, vuil water werd via de achterpaden van de huizen in de van Nesstraat en van Ghentstraat afgevoerd op het rioolsysteem, regenwater werd via de voorzijde van de woningen afgevoerd. Bij de vervanging van de riolen zijn beide systemen aan de voorzijde van de woningen gelegd.

Tijdens een informatieavond hebben wij een herinrichtingsplan gepresenteerd aan de bewoners. Dit gemeentelijke plan was gericht op meer parkeergelegenheid en daardoor minder groen, maar de buurtbewoners waren hier niet enthousiast over. In samenwerking met de buurtbewoners is gekozen voor een plan waarin al het groen terugkwam en de parkeergelegenheid niet werd uitgebreid. Daarna is met bewoners in een ontwerpatelier het groen vorm gegeven. Daarin is ook de wens van bewoners om een groentetuintje in het openbare groen aan te leggen, meegenomen. In de van Nesstraat is dit buurtinitiatief vervolgens gerealiseerd.

Groente- en bloementuintje in de openbare ruimte Van Nesstraat (foto: Ton de Jong)

Participatie, zelfbeheer en bewonersinitiatieven

Participatie, zelfbeheer en bewonersinitiatieven zijn standaard geworden, waarbij een grote variatie wordt toegepast. We streven er naar om belanghebbenden en omwonenden keuzes te bieden en mee te laten denken, praten en beslissen over mogelijkheden en oplossingen. We staan open voor ideeën en zoeken actief naar de beste manieren om iedereen te betrekken.

Bewonersinitiatief Nieuwland

Aanleiding van dit initiatief van een groep bewoners was de verbreding van de A1 door Rijkswaterstaat en de effecten op het welzijn daarvan op de inwoners in Nieuwland.

Na eerdere samenwerking ten behoeve van het opknappen van een speel- en ontmoetingsplek, besloten buurtbewoners om verder te werken aan het verbeteren van hun woonomgeving.

Nadat bewoners een inrichting- en beplantingsplan waarbij meer groen, biodiversiteit, educatie en recreatie op de geluidswal centraal staat, hadden gemaakt, is gezamenlijk gezorgd voor draagvlak en de benodigde financiële middelen. Zo hebben kinderen een sponsorloop gehouden om geld in te zamelen. Op de Boomfeestdag 2016 is op feestelijke wijze de eerste spade de grond ingegaan. In 2 fasen is gewerkt aan de realisatie: het aanplanten van 60 bomen, waaronder de aanleg van een fruitboomgaard en de inrichting van bloemrijke graspercelen.

Ook in 2017 gaan we samen verder, onder andere met het moderniseren van de speeltuin, de aanleg van een trimparcours en het aantrekken van een imker.

Schoolplein basisschool Het Zwaluwnest is buurtplein geworden

Schoolpleinen zijn ook na schooltijd van belang voor kinderen en jongeren om te spelen, bewegen en ontmoeten. Het zijn vaak grote ruimtes die multifunctioneel ingericht kunnen worden. Dit is bij Het Zwaluwnest in samenwerking met de school en gebruikers gedaan. Hierdoor voldoet het aan de eisen van speelplekken in de openbare ruimte en wordt het na schooltijd en in de weekenden gebruikt door de buurtkinderen.

De school krijgt meer mogelijkheden voor hun schoolplein en de buurt heeft een grote speelplek tot haar beschikking. De school en de gemeente dragen financieel ieder 50% bij.

Vrijwilligers, IVN en gemeente werken samen aan het bosonderhoud in Nimmerdor

Het bosonderhoud voor Nimmerdor bespreken we met de divers samengestelde werkgroep 'In gesprek over Nimmerdor'. Aanvullend is sinds de nazomer van 2016 een groep vrijwilligers actief in afstemming met de gemeente. Onder leiding van het IVN dragen zij bij aan het bosonderhoud, zonder het gebruik van het chemische bestrijdingsmiddel Roundup (glyfosaat). In het najaar van 2016 heeft de werkgroep verder nagedacht over het langer behouden en het al dan niet in delen vervangen van oude laanbomen in de Beukenlaan. Er is afgesproken om de veiligheidstoestand van alle laanbomen in Nimmerdor ieder jaar goed te blijven volgen. In 2018 maken we gezamenlijk op grond van die informatie een afweging hoe het beschikbare budget voor de laanbomen het beste ingezet kan worden.

De samenwerking met de werkgroep is een leerproces, waarin we verschillende invalshoeken met elkaar delen. We leren ook hoe we voor de uitvoering de beelden van een gezamenlijke bosaanpak voldoende scherp op elkaar afstemmen. Naast hoe om te gaan met de oude Beukenlaan zijn onder meer de aanpak van komende bosvakken en de verbreding van de A28 onderwerpen voor overleg en afstemming voor de komende periode. Met ingang van 2017 zullen we de bestaande participatiegroep voor de ontwikkeling van het Beheerplan en de tijdelijke werkgroep 'In gesprek over Nimmerdor' samenvoegen.

Integraal Beheerplan Openbare Ruimte 2019-2028

In juni 2016 is het Integraal Beheerplan Openbare ruimte 2019-2028 vastgesteld en vertaald in de vastgestelde begroting 2017-2020. Al enige jaren leefde het besef dat middelen ontbreken voor het vervangen van de openbare ruimte, vooral nu de eerste grotere uitbreidingswijken op leeftijd beginnen te komen. De komende jaren gaat het vernieuwen van wegen, civiele kunstwerken, beschoeiingen, groen en openbare verlichting in deze wijken steeds meer aandacht en middelen vragen.

Het integraal beheerplan legt alle eerder afgesproken kwaliteitsniveaus en uitgangspunten vast, samengevat als de 'Amersfoortse basis', en berekent de benodigde middelen voor dagelijks onderhoud, groot onderhoud en vervanging. Het doel is om de Amersfoortse openbare ruimte steeds veilig en functioneel te houden.

Vanaf 2019 dekken we het beheer en onderhoud via het fonds groot onderhoud openbare ruimte en vervangingsinvesteringen. De projecten plannen we via een meerjarenuitvoeringsprogramma.

Programma: Stedelijk beheer en Milieu

onderdeel: Stedelijk beheer

	indicator	realisatie				streefcijfers		bron
		2009	2011	2013	2015	2017	2019	
1	inwoners die tevreden zijn over het onderhoud van de wijk	63%	62%	62%	64%	64%	64%	Stadspeiling O&S
2	fysieke kwaliteit	5,6	5,8	5,9	6,1	6,1	6,0	Stadspeiling O&S

Toelichting:

- 1 Het cijfer geeft het percentage inwoners (18-84) dat (zeer) tevreden is over het algemeen onderhoud van de wijk. Daarnaast is 27% neutraal (in 2015), 8% ontevreden en 1% weet niet/geen mening. Vanaf 2015 wordt deze indicator op deze manier berekend, waarbij eerdere cijfers zijn herberekend. De streefcijfers zijn naar rato omgerekend.
- 2 De fysieke kwaliteit is een schaalscore die varieert van 0 (=slecht) tot 10=goed. Hij is gebaseerd op de mate waarin bewoners vinden dat er sprake is van zwerfvuil, graffiti, hondenpoep en vandalisme in hun buurt. Het is dus geen rapportcijfer!
- 1+2 De indicatoren zijn gebaseerd op een steekproef. De verbetering van de fysieke kwaliteit in 2015 is "statistisch significant", d.w.z. de kans dat de toename door toeval komt is kleiner dan 5%. Wordt in 2017 opnieuw gemeten.

Zichtbare resultaten

Fysieke kwaliteit van de openbare ruimte.	▲
Tevredenheid over de openbare ruimte: onze inwoners zijn tevreden over (het beheer van) de openbare ruimte in onze stad	▲
Meer zelfbeheer en burgerinitiatieven	●
Integraal Beheerplan 2019-2028	▲
Uitwerken van een Lichtplan	●

▲ Uitgevoerd ● In uitvoering ■ Niet uitgevoerd

3.2 Milieu

Aanpak fijn stof: Visie fijn stof (2016-2020) vastgesteld en pilot elektrische scooters uitgevoerd

In november 2015 is door de raad de motie “Integraal beleid verminderen fijnstof” (2015-208M) aangenomen. Hiermee wordt het College opgedragen een integrale visie te ontwikkelen voor het verminderen van fijnstof. Er is voor gekozen de visie uit te werken op ambitieniveau B, te weten: handhaving van het huidige niveau en extra inspanningen om fijnstof in Amersfoort terug te dringen. De Visie fijnstof is vervolgens in oktober 2016 door de raad vastgesteld inclusief een aantal projecten die verder worden uitgewerkt.

Een andere motie betrof een pilot om elektrische scooters te stimuleren (motie nr 2015-207M). Er is voor gekozen om bezorgdiensten ervaring te laten opdoen met een elektrische scooter. Tien ondernemers in Amersfoort hebben twee weken lang een elektrische scooter getest. De gemeente Amersfoort wil het elektrisch rijden stimuleren bij ondernemers en hiermee de uitstoot van fijnstof terugdringen.

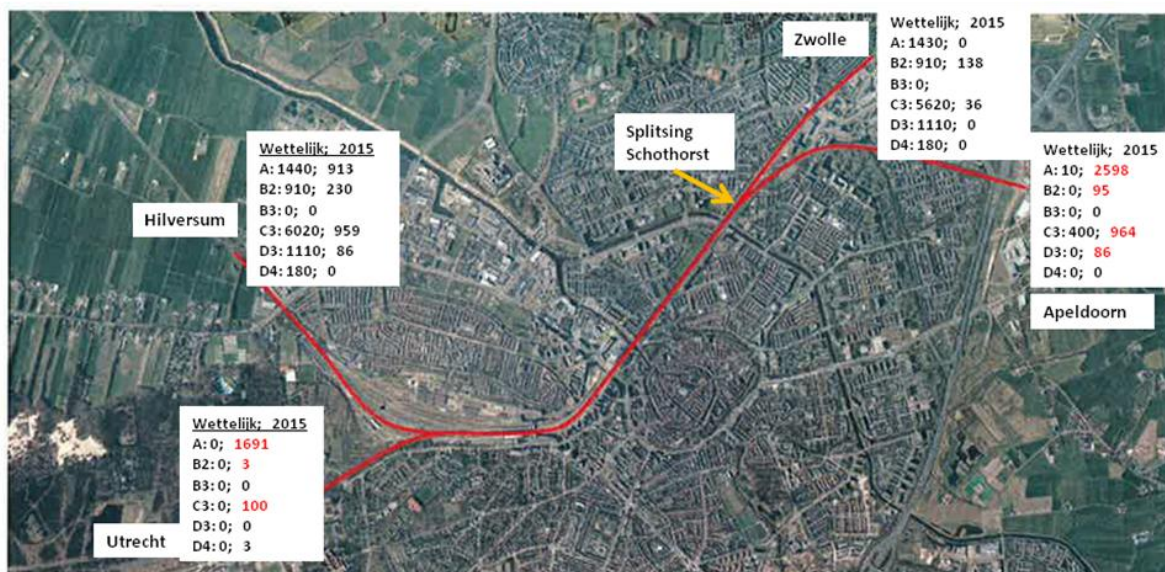

Pilot elektrische (bezorg)scooters: wethouder Tigelaar overhandigt de sleutels aan de eigenaar van Panini Italiani

Vervoer gevaarlijke stoffen over het spoor

Met het bekend worden van de jaarcijfers van het vervoer van gevaarlijke stoffen over 2015 is geconstateerd dat er teveel gevaarlijke stoffen over de routes Utrecht - Amersfoort en Amersfoort - Apeldoorn zijn vervoerd. Wat vervoerd mag worden is vastgelegd in de Wet Basisnet en bestaat uit zogenoemde risicoplafonds. Een risicoplafond is een optelsom van het aantal wagons maal de zwaarte van het risico. In Amersfoort zijn er twee tracés waar de gastransporten overheen mogen gaan, Hilversum - Amersfoort - Zwolle en Amersfoort - Apeldoorn.

Op het traject Amersfoort (splitsing Schothorst) - Apeldoorn werden ruim 2.500 wagons met categorie A stoffen vervoerd, terwijl er wettelijk maar 10 mogen rijden. Ook op het traject Utrecht - Amersfoort werd te veel vervoerd, zoals u in het volgende kaartje kunt zien.

Toegestane hoeveelheden (wettelijk) gevaarlijke stoffen conform basisnet en werkelijke aantallen (2015) spoor door Amersfoort

A = brandbaar gas, B2 = toxische gassen, B3 = zeer toxische gassen, C3 = zeer brandbare vloeistoffen, D3 = toxische vloeistoffen, D4 = zeer toxische vloeistoffen

Deze overschrijdingen van aantallen is afgezet tegen het wettelijke risicoplafond. Hieruit blijkt dat er sprake is van overschrijding van het zogenoemde Groepsrisico.

Wij hebben onze zorgen hierover geuit bij de staatssecretaris en zijn, samen met diverse gemeenten en provincies, in gesprek met de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu om te komen tot oplossingen. Ze komt met een pakket aan korte- en lange termijn maatregelen die ervoor moeten zorgen dat de overschrijdingen van de risicoplafonds tot het verleden behoren. Een deel van de maatregelen is inmiddels geïmplementeerd, andere volgen nog. Eén van de maatregelen is dat er sinds oktober minder treinen met gevaarlijke stoffen over de omlidingsroutes, o.a. Amersfoort - Apeldoorn, rijden. Dit is echter nog niet het aantal wat er zou mogen rijden volgens Basisnet, maar al wel een stap in de goede richting.

City Deal Klimaatbestendige stad

Klimaatbestendig inrichten, bouwen, wonen en leven vraagt om een omslag in denken en doen. Zo vraagt het bijvoorbeeld van overheden om op een andere manier met de inrichting van de openbare ruimte om te gaan. Maar ook burgers kunnen anders (leren) omgaan met de klimaatveranderingen, denk aan groene daken of groenere tuinen. Om te komen tot klimaatbestendige steden moeten overheden daarom nog meer met andere partijen optrekken. Van lokale overheid tot ontwikkelaar, van beleidsmaker tot beheerder, van bestuurder tot bewoner. Intensieve samenwerking is de sleutel.

In de City Deal Klimaatadaptatie intensiveren de partijen hun onderlinge samenwerking. Samenwerking gebeurt in concrete praktijksituaties. De geleerde lessen worden gedeeld met andere partijen zoals het onderwijs. Nederlandse watersector is wereldwijd toonaangevend op het gebied van waterveiligheid en watermanagement. De City Deal versterkt en verbreedt onze internationale positie op dit gebied. Door het ondertekenen van de citydeal klimaatadaptatie geeft de gemeente Amersfoort aan om samen met de partners in deze citydeal het voortouw te willen nemen.

Meer info: zie <http://www.citydealklimaatadaptatie.nl/>

Resultaten pilots omgekeerd inzamelen en vaststelling Uitwerkingsplan Nieuwe afvalinzameling

Van eind oktober 2015 t/m juni 2016 heeft de pilot omgekeerd inzamelen in een deel van de wijk Nieuwland gelopen. De milieuresultaten waren goed, er is een reductie van het restafval van 70 kg per inwoner gehaald.

Op 6 december 2016 heeft de gemeenteraad het Uitwerkingsplan nieuwe afvalinzameling vastgesteld, het voorstel voor een nieuw systeem voor de inzameling van huishoudelijk afval voor de hele stad. In 2017 start de uitrol van omgekeerd inzamelen in de hele stad in de periode 2017 tot 2020.

Amersfoort wil in 2020 minimaal 70% van het huishoudelijk afval gescheiden inzamelen. Een nieuw inzamelsysteem moet een belangrijke bijdrage leveren aan het halen van deze doelstelling. De raad heeft het 'Uitwerkingsplan nieuwe afvalinzameling Amersfoort 2017-2020' vastgesteld, met de hoofdlijnen: a. restafval inzameling met ondergrondse verzamelcontainers; b. plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankenkartons (PMD) inzameling met minicontainers bij laagbouw; c. daar waar restafvalinzameling niet mogelijk is met ondergrondse verzamelcontainers een vierde minicontainer uit te zetten voor PMD inzameling; d. bestaande bovengrondse restafvalcocons bij hoogbouw om te bouwen naar PMD inzameling.'

Versnellingsaanpak energiebesparing woningen

De samenwerkende partijen van 033Energie hebben zich tot doel gesteld om voor de meest voorkomende woningtypes in Amersfoort een renovatie naar Nul-op-de-Meter te kunnen aanbieden. Met Nul-op-de-Meter heeft een woning geen netto energiekosten meer. Naast vergaande isolatie wordt de woning meestal voorzien van een elektrische warmtepomp en zonnepanelen op het dak. In maart 2016 zijn deze concepten op een brede bijeenkomst gepresenteerd aan 120 geïnteresseerde bewoners. In totaal zijn nu 11 woningen naar Nul-op-de-Meter gerenoveerd en 14 woningen naar Bijna Energieneutraal (BEN) of op weg naar NOM. Ruim honderd woningen zijn in voorbereiding. In 2016 is het Energieloket Amersfoort opgericht. Hier kunnen bewoners terecht met al hun vragen over energiebesparing en duurzame opwekking van energie. Het energieloket is inmiddels meer dan 500 keer bevraagd. Zie <https://www.033energie.nl/andere-loketten/>

Jaren 30 woning Hunzestraat, naar Nul-op-de-Meter gerenoveerd

Met de Eemlandpartners hebben we € 500.000 subsidie van de VNG voorlopig toegekend gekregen voor de versnelling van energiebesparing bij woningen. De subsidie wordt aangewend voor een innovatieve aanpak gericht op Verenigingen van Eigenaren, innovatie van de PMC's en de marketingstrategie.

Klimaatbegroting, opmaat naar een Plan van aanpak

Naar aanleiding van Motie 2016-060M Klimaatkadernota hebben we de huidige stand van zaken in beeld gebracht met betrekking tot de CO₂-uitstoot in de stad. Daaruit is naar voren gekomen dat de uitstoot door gebouwen de laatste jaren licht is gedaald. De uitstoot door verkeer en vervoer is toegenomen. Momenteel is mobiliteit voor 40% van de totale uitstoot verantwoordelijk, huishoudens voor 30%, bedrijvigheid voor 19% en de overheid (inclusief onderwijs en gezondheidszorg) voor 11%. Van de uitstoot door woningen is 60% gerelateerd aan het verwarmen van woningen met aardgas. In totaal is de CO₂-uitstoot afgenomen van 855 kton in 2007 naar 806 kton in 2014. Dit tempo is niet voldoende om de doelstelling CO₂-neutrale stad in 2030 te kunnen halen. Om versnelling aan brengen in de reductie van CO₂-uitstoot gaan we in 2017 in dialoog met de stad een plan van aanpak opstellen.

Groene stad; groen als verbinding midden in de samenleving.

Met het vaststellen van de **groenvisie** ligt er een document gemaakt en gedragen door Amersfoortse burgers. Als gemeente blijven wij ons inzetten voor het ontwikkelen en versterken van een robuuste groenblauwe structuur van bestaande en nieuwe gebieden die steeds beter aansluit bij de directe omgeving van burgers en de omliggende landschappen. Zo is in 2016 weer een stap gemaakt in de stadsbrede aanpak van invasieve exoten en het maaibeheer. En met de visie op Over de Laak komt er een gebied met meer ruimte voor mensen en natuur tussen de stad en het platteland.

Mede dankzij het proces van de groenvisie zien we meer burgers en partijen de handschoen oppakken voor een groene stad én als onderdeel van een klimaatbestendige stad; bijvoorbeeld Operatie Steenbreek, Meet je stad, groene schoolpleinen en de vele vrijwilligers in het beheer. Groen gekoppeld aan gezondheid krijgt steeds meer aandacht. De beweegroutes en "groen doet goed" zijn voorbeelden. Het Groene Huis wordt meer en meer de centrale plek om elkaar te ontmoeten en te verbinden en de samenwerking in de Stad te bevorderen. Zo is daar uit de groenvisie een maandelijks groen café ontstaan.

Het Groene Huis

Op 24 april 2016 opende burgemeester Bolsius Het Groene Huis. Een bezoekerscentrum vol informatie over Landgoed Schothorst en de natuur in en om Amersfoort, en het nieuwe onderkomen van ons CNME. Het gebouw zelf is een voorbeeld van hoe duurzaamheid in de praktijk vorm kan krijgen: het is duurzaam gebouwd en grotendeels circulair ingericht. Om te komen tot een optimale inrichting en expositie is bij de aanbesteding gekozen voor Best Value Procurement waarbij zoveel mogelijk waarde voor de laagste prijs wordt gerealiseerd. De opdrachtnemer krijgt daarbij optimale kansen om zijn expertise in te zetten en dit vraagt van beide partijen om een andere rol in te nemen. Dit heeft geleid tot een semipermanente expositie die op een goede zondagmiddag door 150 enthousiaste bezoekers wordt bezocht en tot een leerzaam proces dat na definitieve oplevering van de expositie en inrichting in 2017 wordt geëvalueerd waarbij het bereiken van de doelstellingen als zorgpunt wordt meegenomen.

Het Groene Huis functioneert ook als clubhuis van groene verenigingen, en als werk- en ontmoetingsplek voor mensen die iets willen doen met groen en duurzaamheid. Wij kijken terug op een goed jaar vol inspirerende activiteiten en bijzondere ontmoetingen. In het Groene Huis vonden naast de hierboven genoemde groene cafés, nog 180 bijeenkomsten plaats: van cursussen over amfibieën tot netwerkbijeenkomsten over de klimaatbestendige stad. De website van Het Groene Huis waarop Amersfoorters informatie vinden over groene activiteiten in Amersfoort en hoe zij kunnen bijdragen aan een groen, gezond en duurzaam Amersfoort trok maandelijks 2.300 unieke bezoekers, en via social media werden nog eens 12.000 personen per maand bereikt. Amersfoortse scholen maakten volop gebruik van de themalessen en lesmaterialen van het CNME waarmee 25.000 leerlingen van het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs meer leerden over natuur en duurzaamheid.

Programma: Stedelijk beheer en Milieu

onderdeel: Milieu

	indicator	realisatie						streefcijfers bron		
		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2016	2018	
1	Het aantal saneringswoningen ten gevolge van wegverkeerslawaaï	98		98	98	98	18		0	Bureau Sanering Verkeerslawaaï
2	afvalscheiding	53%	53%	51%	51%	52%	52%	53%	60%	Grondstoffenmonitor
3	CO2-uitstoot door bedrijven	395	390	385	370	360	360	350		Energie in Beeld
4	CO2-uitstoot door woningen	198	195	195	190	187	193	180		Energie in Beeld
5	Hoeveelheid opgewekte zonnestroom (MWh*1000)		2,6	3,9	4,5	6,5	7,5	7,8		Klimaatmonitor

Toelichting:

- 1 Dit betreft woningen die geplaatst zijn op de zogenoemde A-lijst. Dit zijn woningen met een geluidbelasting in 1986 van 65 dB of hoger. Er is voor deze indicator gekozen omdat de systematiek van deze lijsten landelijk bekend is, tussen steden vergelijkbaar en er vanuit het Rijk subsidie voor beschikbaar is. In 2017 zullen alle woningen gesaneerd zijn. 2014=98 woningen (A-lijst), 1495 overige saneringswoningen. 2018=0 woningen(A-lijst), 1367 saneringswoningen. Met de afronding van de A-lijst in zicht richten we ons vanaf 2014 ook op de overige saneringswoningen (60 dB of hoger). Sanering hiervan is mogelijk nadat een aanvraag voor sanering is goedgekeurd, aangezien het Rijk slechts beperkt budget heeft.
- 2 Het afvalscheidingspercentage is de hoeveelheid afval die inwoners apart scheiden. Hoe hoger dit getal, hoe beter er gescheiden wordt. Het gaat met name om de volgende stromen: grofvuil, gft, grof tuinafval, papier, glas, textiel, kunststof (pmd), klein chemisch afval. Wat er over blijft is restafval. Amersfoort doet daarnaast mee met de Benchmark huishoudelijk afval (een product van Rijkswaterstaat en de NVRD - Vereniging voor afval en reinigingsmanagement voor gemeenten). De gegevens worden vergeleken met de prestaties van andere vergelijkbare gemeenten. De benchmark is te vinden op de website Amersfoort.nl.
Amersfoort doet daarnaast mee met de Benchmark huishoudelijk afval (een product van Rijkswaterstaat en de NVRD - Vereniging voor afval en reinigingsmanagement voor gemeenten). De gegevens worden vergeleken met de prestaties van andere vergelijkbare gemeenten. De benchmark is te vinden op de website Amersfoort.nl.
- 3+4 vanaf 2016 (Begroting 2017-2020) zijn deze indicatoren gebaseerd op een andere bron, namelijk De Klimaatmonitor. Hierdoor worden de uitkomsten vanaf 2016 op een andere manier gemeten en zijn ze niet meer goed vergelijkbaar met voorgaande jaren.
- 3+4 We richten ons met name op energiebesparing bij woningen; dat is dan ook wat we meten bij de indicator CO2-uitstoot door woningen. De indicator CO2-uitstoot door bedrijven is er later, op verzoek van de raad, aan toegevoegd. Ondanks geringe inspanningen vanuit de gemeente over de afgelopen jaren zagen we een geleidelijke afname van de CO2-uitstoot. In 2016 stagneert echter de afname voor bedrijven. Voor woningen neemt de uitstoot zelfs licht toe. Het is onbekend waar dit door komt.
- 5 De hoeveelheid opgewekte zonnestroom in MWh*1000. De hoeveelheid opgewekte zonnestroom in 2016 is goed voor het elektriciteitsgebruik van 2400 woningen. We verwachten dat de toename van het aantal zonnepanelen de komende jaren verder zal toenemen. Dit omdat zonnepanelen een goede investering zijn en consumenten ermee onafhankelijker worden van de energieleveranciers. Aangezien er nog geen gegevens voor 2016 beschikbaar zijn in de klimaatmonitor is dit jaar gebruik gemaakt van Energie in Beeld voor de hoeveelheid opgewekte zonnestroom.

Zichtbare resultaten

Amersfoort wil in 2030 een CO2-neutrale stad zijn.	●
We werken aan een afvalloze stad.	●
Amersfoort is en blijft een gezonde en veilige stad.	●
We werken aan klimaatbestendigheid.	●
De kwaliteit van Amersfoort als groene stad blijft behouden en wordt sterker.	●

▲ Uitgevoerd ● In uitvoering ■ Niet uitgevoerd

TABEL: PF.03.01**Afwijking op begroting programma Stedelijk Beheer en Milieu**

PROGRAMMA	PRIMITIEVE BEGROTING	BEGROTING 2016 NA WIJZIGING	REKENING 2016	AFWIJKING BEGROTING -/- REKENING
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES				
Stedelijk beheer	37.792	38.262	36.930	1.332
Milieu	12.031	12.101	12.828	-727
TOTAAL LASTEN	49.823	50.363	49.758	605
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES				
Stedelijk beheer	6.507	6.507	7.701	1.194
Milieu	218	218	743	525
TOTAAL BATEN	6.724	6.724	8.444	1.720
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES				
Stedelijk beheer	31.285	31.755	29.228	2.526
Milieu	11.814	11.884	12.085	-202
TOTAAL SALDO	43.098	43.638	41.314	2.325
SALDO PROGRAMMA EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES				
Toevoegingen reserves	887	2.244	2.244	0
Onttrekkingen aan reserves	569	1.889	1.243	646
SALDO PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	43.417	43.994	42.315	1.679

TABEL: PF.03.02

Analyse verschillen programma Stedelijk Beheer en Milieu

Deze analyse is inclusief de afwijkingen op de reservemutaties.			
	Afwijkingen Jaarrekening 2016		
	Lasten	Baten	I/S
03 stedelijk beheer en milieu	605	1.074	
1 stedelijk beheer	1.332	1.194	
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
Er is sprake van minder lasten dan begroot inzake aanleg Beekdal. Dit wordt veroorzaakt door vertraging van de sloop van het Elisabeth ziekenhuis en daarmee de aanleg van het Beekdal. In de zomerrapportage is gemeld € 2.000.000. Voorgesteld wordt het resterende bedrag ad € 2.145.000 over te hevelen naar 2018, als gevolg van de vertraagde sloop van het Elisabeth Ziekenhuis.	2.145		I
Afsluiting rioleringswerkzaamheden in het kader van dijkverzwaring Eem. Als gevolg van de dijkverzwaring moesten er riolen worden vervangen. Na langdurige onderhandelingen heeft het Waterschap uiteindelijk een veel groter deel van de kosten voor haar rekening genomen.		312	I
Het onderhoud aan en het verhelpen van storingsen aan met name de rioolgemalen kon in 2016 niet binnen het beschikbare budget worden uitgevoerd. Onderzocht wordt of sprake is van een structurele ontwikkeling.	-333		I
Zoals gemeld in de zomerrapportage (€ 266.000) is er sprake van een aanbestedingsvoordeel bij de werkzaamheden in de Wagnerstraat e.o. Overigens zijn deze werkzaamheden nog maar kort geleden opgestart en is het daardoor nog de vraag wat het eindresultaat gaat worden.		266	I
In 2016 zijn een aantal bruggen over het Valleikanaal gestabiliseerd. Zoals gemeld in de zomerrapportage (-€ 350.000) gaat dit project in 2016 meer kosten dan geraamd. In 2017 vindt de afronding plaats.	-334		I
De kosten van schades aan met name de openbare verlichting en het daarmee samenhangende schadeverhaal zijn niet geraamd. Gemeld in de zomerrapportage € 225.000.	-300	300	S
Aan de uitvoering van de motie, 2016-089M Motie: KinderManifest, wens om meer speeltoestellen, wordt gewerkt. De daadwerkelijke levering en plaatsing van de speeltoestellen en bomen vindt begin 2017 plaats.	540		I
Exploitatie Crematorium en Begraafplaatsen Amersfoort (=CBA). Gemeld in de zomerrapportage -€ 261.000. Bij de jaarrekening is daarentegen sprake van een voordeel van € 60.000 als gevolg van een hoger aantal crematies dan was voorzien. Voorgesteld wordt het voordeel ad € 60.000 te bestemmen ten behoeve van de bedrijfsreserve CBA.	-39	99	I
Er zijn meer herstraatwerkzaamheden uitgevoerd waar vergoedingen door derden tegenover staan.	-183	183	I
In 2016 was er nog onvoldoende budget beschikbaar voor de gladheidsbestrijding, met ingang van 2017 is het budget structureel verhoogd. Gemeld in de zomerrapportage € 150.000.	-150		I
Overige kleine verschillen.	-14	34	I
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	1.332	1.194	

2 milieu	-727	525	
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
In de zomerrapportage is per saldo een voordeel van € 230.000 gemeld. Dit voordeel is bij de jaarrekening circa € 190.000. Dit voordeel wordt veroorzaakt door afrekeningen met de AVU over de afvalstromen 2015.	-324	515	I
De kosten bodemsanering waren niet geraamd in 2016 en derhalve ook de onttrekking uit de reserve uitvoering bodembescherming en stedelijke vernieuwing niet. Dit betreft voornamelijk de sanering nabij Keerkring 5. Voorgesteld wordt het bedrag van € 337.000 bij de bestemming van het resultaat te onttrekken uit de reserve uitvoering bodembescherming en stedelijke vernieuwing.	-337		I
Taakmutatie gemeentefonds: innovatieve aanpak energiebesparing (zie ook programma 12). Amersfoort ontvangt de regionale bijdrage om de verduurzaming van de woningvoorraad op te schalen en te versnellen. De 1e tranche van de bijdrage is verstrekt aan de partij die de regionale plannen uitvoert.	-50		I
Overige kleine verschillen.	-16	10	I
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	-727	525	
9 mutaties reserves programma -3-	0	-646	
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
Op basis van raadsvoorstel nr. 5211529, inzake het contracteren wijkonderhoud 2016 Eemfors, is een onttrekking van € 540.000 uit de reserve participatiebudget begroot. Omdat de levering en plaatsing van de speeltoestellen en bomen echter begin 2017 plaatsvindt, heeft in 2016 geen onttrekking aan de reserve plaatsgevonden.		-540	I
Er is inzake de reserve uitvoering bodembescherming en stedelijke vernieuwing sprake van een lagere onttrekking als gevolg van lagere uitgaven met betrekking tot het fysiek domein (zie programma 7).		-106	I
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	0	-646	

TABEL: PF.03.03

Voortgang maatregelen programma Stedelijk Beheer en Milieu

(Bedrag x € 1)

<i>Stedelijk beheer</i>			
Nr.	Maatregel	Voortgang	Bedrag
1	Verlagen van de gemeentelijke bijdrage aan het kringloopcentrum.	▲ Uitgevoerd	-148.000
8	Versoberen van groen en straatmeubilair als banken, afzetpaaltjes, afvalbakken en borden.	▲ Uitgevoerd	-50.000
11	Houten fietsbruggen en vlonders weghalen op het moment van vervanging.	● In uitvoering	-15.000
14	De levensduur van lichtmasten verder oprekken, lichtmasten sober vervangen (alleen nog standaard lichtmasten) en deels niet meer vervangen (op het moment dat vervanging nodig is).	▲ Uitgevoerd	-42.000
15	Asfalt in woonstraten vervangen door betonklinkers (op het moment van (op het moment van renovatie of groot onderhoud).	▲ Uitgevoerd	-250.000
Totaal deelprogramma Stedelijk beheer			-505.000

<i>Milieu</i>			
Nr.	Maatregel	Voortgang	Bedrag
4	Geen eigen dieren houden op landgoed Schothorst.	▲ Uitgevoerd	-30.000
5	Verlagen budget CNME Educatie. Totaal budget is € 50.000	▲ Uitgevoerd	-20.000
6	CNME (officieel "Team Milieucommunicatie") in personeel de komende jaren op natuurlijke wijze laten krimpen (afvloeiing niet vervangen).	▲ Uitgevoerd	-125.000
Totaal deelprogramma milieu			-175.000

▲ Uitgevoerd ● In uitvoering ■ Niet uitgevoerd

De toelichtingen inzake de voortgang van de diverse maatregelen zijn terug te vinden onder de bijlagen in tabel M.01, met daarin alle maatregelen in 2016 vanuit de herstelbegroting.

4 Sociaal domein

In 2016 is net als in 2015 veel energie uitgegaan naar de basisinrichting van het nieuwe stelsel: de transitie. Continuïteit van bestaande zorg was hierbij een belangrijk uitgangspunt. Na en naast deze transitie stond de transformatie op de agenda. Deze transformatie is in 2016 gestart en zal nog jaren duren.

Via het inkoopinstrument van dialooggericht (bestuurlijk) aanbesteden zijn en worden meerjarige contracten gesloten met zorgaanbieders. Tot 2020 is een ontwikkelagenda vastgesteld die voortdurend via overlegtafels samen met zorgaanbieders en cliëntadviesraden aangescherpt blijft worden en sluiten we vanuit de regionale inkoop steeds beter aan bij de gedachte van een inclusieve samenleving.

Zoals we ook op basis van de monitor sociaal domein hebben geconcludeerd, hebben we in 2016 op hoofdlijnen de beweging in het sociaal domein goed ingezet. Cruciaal voor een geslaagde transformatie van het Amersfoortse zorgsysteem is de balans tussen (zorg)continuïteit en vernieuwing. Deze transformatie doen we stap voor stap. Hierbij zijn de doelstellingen, zoals vastgelegd in het meerjarig beleidskader sociaal domein 2015-2018, de basis en worden de stappen en het tempo hier naar toe fasegewijs uitgevoerd. Belangrijke stappen in dit kader waren in 2016 de doorontwikkeling en verzelfstandiging van de wijkteams en de doorontwikkeling van de Sociale Basisinfrastructuur.

Als de gewenste effecten van de zorg worden gezien, zien we over het algemeen een positief beeld: Wmo- en jeugdzorgcliënten geven in ruime meerderheid aan dat de zorg een positief effect heeft op de zelfredzaamheid. Ook blijkt dat de wijkteams in anderhalf jaar een breed bereik hebben gekregen. Bovendien zijn er (voorzichtige) verschuivingen in type zorg en ondersteuning waar te nemen. Zo zien we dat bepaalde intensieve en dure vormen van specialistische zorg afnemen en dat lichtere vormen van ondersteuning toenemen.

4.1 Sociale basisinfrastructuur

Nieuwe structuur voor de sociale basisinfrastructuur in de buurten

In 2016 is via een subsidietender gekozen voor een nieuwe partij 'Indebuurt033' die verantwoordelijk is voor de uitvoering van het welzijnsbeleid in Amersfoort. Dit betekende eind 2016 afscheid nemen van een aantal van de bestaande subsidiepartners en de overdracht van taken naar Indebuurt033. Veel van de oude partners zijn in 2017 nog actief, als onderdeel of onderaannemer van Indebuurt033. De keuze voor een nieuwe partij bracht op allerlei fronten veel te weeg. Het zorgde ook voor veel betrokkenheid van inwoners. Er stonden nieuwe en bestaande actieve mensen op die iets willen betekenen binnen de sociale basisinfrastructuur. Via een nieuwe subsidieregeling "projecten #indebuurt" hebben inwoners en andere betrokkenen ook de mogelijkheid om subsidie aan te vragen voor een activiteit die bijdraagt aan de doelen die zijn gesteld in de wijkplannen of het stedelijk plan. Deze plannen zijn in een proces vanaf half september door Indebuurt033, professionals in de wijken (bv. politie, wijkteams, gebiedsmanagers, enz.) en met inwoners opgesteld en door het College eind november goedgekeurd. De wijkplannen en het stedelijk plan vormen een onderdeel van de gebiedsgerichte aanpak.

Ook is in 2016 het realisatieplan mantelzorg opgesteld. Dit plan zal in samenwerking met Indebuurt033 worden uitgevoerd.

Programma: Sociaal Domein

onderdeel: sociale basisinfrastructuur

	indicator	realisatie			streefcijfer		bron
		2012	2015	2016	2016	2017	
1	Aandeel inwoners dat mantelzorg geeft	11%	13%	16%	toename		Stadspeiling
2	Aandeel mantelzorgers dat zich (zeer) zwaar belast of overbelast voelt		24%	21%	afname		Stadspeiling

Toelichting:

- 1 Iemand wordt als mantelzorger gedefinieerd als hij of zij voor minstens 3 maanden of minimaal 8 uur per week mantelzorg verleent. Het aandeel in 2016 is statistisch significant hoger dan in 2015.
- 2 Dit percentage omvat de mantelzorgers die antwoorden zich momenteel 'tamelijk zwaar belast', 'zeer zwaar belast' of 'overbelast' te voelen. Het verschil tussen 2015 en 2016 is niet statistisch significant.
- 1-2 Dit is gemeten onder alle inwoners van 18 tot 85 jaar. De gemeente Amersfoort doet vanaf 2015 hier eigen onderzoek naar via de Stadspeiling. De cijfers van voor 2015 zijn van de GGD. De uitkomsten wat betreft belasting zijn niet vergelijkbaar met de uitkomsten van GGD-onderzoek (dat 1x per 4 jaar wordt uitgevoerd). Vanaf 2015 zullen daarom alleen de uitkomsten van de Stadspeiling worden gepresenteerd.

Preventieve aanpak gericht op voorkomen van polarisering en radicalisering

We hebben er voor gekozen om aan te sluiten bij bestaande structuren en zetten wijkmanagers en wijkagenten in als aanspreekpunt op polarisering en radicalisering. Ons uitgangspunt is dat als burgers zich gewaardeerd en geaccepteerd weten, ze geen reden hebben om zich tegen de samenleving te keren. Als stad hebben we daar met elkaar invloed op. Daar waar nodig zetten we in op het verstevigen of versterken van netwerken. De gemeente vervult een aanjaagrol op het gebied van culturele diversiteit en preventie radicalisering.

Daarnaast is Amersfoort regiocoördinator van een netwerk van 15 gemeenten over preventie radicalisering. We zorgen ervoor dat professionals getraind worden om radicalisering te herkennen en dat kennis uitgewisseld wordt over het onderwerp. Hiertoe hebben we in 2016 van het Rijk extra versterkingsgelden ontvangen.

4.2 Ambulante zorg en ondersteuning, inclusief wijkteams

2016 heeft in het teken gestaan van de verzelfstandiging van de wijkteams. In maart 2016 heeft de Raad besloten tot de oprichting van een stichting, die de taken van de wijkteams per 1 januari 2017 zal uitvoeren. De voorbereidingen daartoe zijn gedurende 2016 getroffen: directeur en leden van de Raad van Toezicht zijn benoemd, het merendeel van de bestaande medewerkers heeft een aanstelling gekregen bij de stichting en operationele zaken op het gebied van ICT, huisvesting en administratieve processen zijn geregeld. De stichting is er klaar voor zijn taken te vervullen.

Ondertussen is het werk doorggegaan. In 2016 hebben ruim 7.800 inwoners zich gemeld bij de wijkteams en zijn door hen geholpen met informatie en of advies en indien nodig zijn zij ondersteund met begeleiding of een verwijzing naar een specialistische zorgverlener. Een deel van de cliënten heeft langdurig ondersteuning nodig. In 2017 zullen we de achterliggende vragen en problematiek nader analyseren om meer beeld te krijgen van de groep die langdurig ondersteuning nodig heeft.

Het werkproces is geoptimaliseerd, wat de administratieve druk op te wijkteammedewerkers heeft verminderd. Dat was ook nodig. De werkdruk van de wijkteams was gedurende het jaar onverminderd hoog. We hebben de nodige maatregelen getroffen die tot verlichting leidden, zoals: de inzet van tijdelijk extra capaciteit; de aanpassing van de werkorganisatie door o.a. de opzet van het Wijkteam KCC en het beleggen van administratieve taken bij ondersteunende medewerkers.

Er is ook veel aandacht besteed aan deskundigheidsbevordering van medewerkers en aan samenwerking met andere professionals, zoals huisartsen en specialistische hulpverleners. Het doel is de kwaliteit van de dienstverlening te verbeteren.

Cliënten zijn overwegend tevreden over de ondersteuning door de wijkteams. Bijna tweederde (64%) is (zeer) tevreden over de ondersteuning van het wijkteam en zou het wijkteam aan anderen aanraden als zij vragen of problemen hebben. Cliënten geven de wijkteams gemiddeld een 7,3 als rapportcijfer. Belangrijk bij de ondersteuning is de inbreng van de cliënt zelf en die van zijn directe naasten. In 2016 zijn pilots uitgevoerd die de cliëntinbreng moeten verbeteren. De opbrengsten zijn verwerkt in het werkproces.

Programma: Sociaal Domein

onderdeel: ambulante zorg en ondersteuning inclusief wijkteams

	indicator	realisatie		streefcijfer		bron
		2015	2016	2016	2017	
1	Aandeel huishoudens dat gebruik maakt van wijkteams	3,8%	4,8%		stabiel	Wijkteams
2	Aandeel afgeschaalde zaken in het wijkteam	30%	30%		stabiel	Wijkteams
3	Rapportcijfer wijkteams	7,3				O&S
4	Aandeel van de totale ambulante begeleiding geleverd door wijkteam		31%			Samen Leven

Toelichting:

- 1 Het gaat hier om het aantal personen dat in 2016 een product toegekend heeft gekregen. Het aantal personen is vervolgens omgerekend naar huishoudens. De administratieve kwaliteit binnen de wijkteams is met terugwerkende kracht verbeterd en wordt nog steeds verder geoptimaliseerd. Hierdoor is ook het realisatiecijfer van 2015 naar boven bijgesteld en kan mogelijk met terugwerkende kracht nog vaker gewijzigd worden omdat er nog steeds herstelacties worden doorgevoerd op zaken die al zijn gestart in 2015.
 - 2 Het gaat hier om het aantal zaken dat afgesloten is met reden: hulpvraag opgelost binnen sociale basisinfrastructuur, binnen eigen netwerk of op eigen kracht. Dit jaar is hierbij een betere selectie gemaakt (door de zaken buiten de wijkteams, zoals via arbeidsintegratie uit te sluiten van dit cijfer). Ook voor dit cijfer geldt dat door administratieve verbeterlagen met terugwerkende kracht cijfers kunnen wijzigen en fijnmaziger kan worden weergegeven in welke mate er ondersteuning is geleverd.
 - 3 Het rapportcijfer is in 2016 niet gemeten.
 - 4 Het aandeel door het wijkteam geleverde ambulante zorg is gemeten t.o.v. van de totale geleverde ambulante zorg (ook door gespecialiseerde zorgverleners) in 2016.
- 1-4 Naast de zaken die we tellen door middel van indicatoren, zetten we ook in op het vertellen van verschillende aspecten.

4.3 Specialistische zorg en ondersteuning

Via het inkoopinstrument van dialooggericht (bestuurlijk) aanbesteden zijn en worden meerjarige contracten gesloten met zorgaanbieders. Tot 2020 is een ontwikkelagenda vastgesteld die voortdurend via overlegtafels samen met zorgaanbieders en cliëntadviesraden aangescherpt blijft worden, en sluiten we vanuit de regionale inkoop steeds beter aan bij de gedachte van een inclusieve samenleving.

Cliënten die gespecialiseerde zorg nodig hebben ontvingen deze ook in 2016 van gecontracteerde zorgverleners of via een PGB waarmee ze zelf zorg konden inkopen.

Het daadwerkelijke gebruik van deze zorg komt in beeld na een aantal maanden, zodra de zorgverlener de zorg verantwoord heeft. Cijfers over het gebruik van zorg hebben hierdoor op korte termijn altijd een voorlopig karakter. Bij het verschijnen van dit jaarverslag is het dan ook te vroeg om al definitieve cijfers te presenteren over 2016. Amersfoort heeft over het eerste halfjaar van 2016 voor het eerst deelgenomen aan de landelijke monitor Sociaal Domein. Hierdoor is het nu mogelijk om via www.waarstaatmijngemeente.nl steeds de meest actuele stand van het zorggebruik vanuit de WMO en de Jeugdzorg in Amersfoort te vergelijken met bijvoorbeeld andere steden met 100.000 tot 300.000 inwoners. Amersfoort zit zowel qua WMO gebruik als Jeugdzorg iets onder het gemiddelde van de referentiegemeenten. Naast beleidseffecten zien we in de cijfers uiteraard ook demografische kenmerken van de stad terug. Voor een nadere duiding zie de Amersfoortse Monitor Sociaal Domein.

Meer keuze voor dagactiviteiten in de buurt

In 2016 is een bestuurlijke aanbesteding dagactiviteiten georganiseerd. Samen met cliënten(vertegenwoordigers), aanbieders en regiogemeenten is een stap gezet in de doorontwikkeling. Dit heeft er o.a. toe geleid dat het beter mogelijk is om deel te nemen aan dagactiviteiten in de buurt, er zijn meer aanbieders gecontracteerd waardoor de keuzevrijheid voor cliënten is toegenomen om een dagbestedingsactiviteit op maat te vinden.

Informele zorg inzetten bij Logeren.

We beschouwen Respijtzorg/Logeren als een zorgvorm die een belangrijke, ondersteunende bijdrage kan leveren aan de beweging van vormen van intramurale zorg naar extramurale zorg, waarbij de zorg zoveel mogelijk geboden wordt in de directe leefomgeving van het kind. Het hoofddoel van Respijtzorg/ Logeren is het ontlasten van de mantelzorg / ouder(s) of verzorger(s). Nevendoel is dat de zorgvorm logeren aansluit bij de behoefte van de jeugdige, die bij het logeren positieve ervaringen opdoet. We willen dat de jeugdige in een zo normaal mogelijke gezinssituatie ondergebracht kan worden, rekening houdend met de keuzevrijheid van de ouders. Wanneer het niet passend is dat de respijtzorg thuis wordt geboden, dan gaat in volgorde van voorkeur uit naar logeren bij een pleeggezin, gezinshuis, zorgboerderij of bijvoorbeeld een Bed & Breakfast formule en als laatste naar een instelling met een vaste locatie (Bij deze laatst genoemde zorgvorm zijn er noodzakelijke faciliteiten nodig die geboden moeten worden en in de andere 2 arrangementen niet aan te bieden zijn).

We maken door de nieuwe aanbesteding mogelijk dat logeren ook in de thuissituatie ingezet kan worden op een middag of avond ter ontlasting van de ouder(s). In dit geval komt iemand thuis respijtzorg bieden, zodat de ouders weg kunnen. Het wijkteam bepaalt met de ouders wanneer hiertoe noodzaak is als onderdeel van het totale ondersteuningsplan van het gezin.

De volgende 3 arrangementen zijn voor 2017 ingekocht via een openbare aanbesteding:

Arrangement 1: Logeren 'Thuis'

Het bieden van ondersteuning aan de jeugdige / het kind in de thuissituatie bij afwezigheid van mantelzorgers(s) of opvoeder(s) en hiermee de mantelzorgers te ontlasten door het voor de mantelzorgers mogelijk te maken om van huis te zijn bijvoorbeeld voor een familiebezoek, weekendje weg, vakantie e.d.:

Arrangement 2: Logeren 'Buiten(T)huis'

Het bieden van ondersteuning aan de jeugdige / het kind in een andere omgeving dan in de thuissituatie van het kind, maar volgens dezelfde principes als bij logeren Thuis. Bijvoorbeeld bij een zorgboerderij of vakantiehuis/B&B:

Arrangement 3: Logeren 'Uithuis'

Het bieden van ondersteuning aan de jeugdige / het kind in een andere omgeving dan in de thuissituatie van het kind waarbij professionele inzet ter vervanging van de mantelzorgers noodzakelijk is.

Nieuwe werkwijze Hulp bij het huishouden

In 2016 heeft de Centrale Raad van Beroep een aantal uitspraken gedaan in zaken die door cliënten in andere gemeenten waren aangespannen. Deze uitspraken maakte een aanpassing van de werkwijze bij de toekenning van hulp in het huishouden in Amersfoort noodzakelijk. Vanaf 1 januari 2017 worden er meer concrete afspraken gemaakt over de werkzaamheden van de hulp en de frequentie van de taken. Daarnaast gaat de afdeling administratie van het wijkteam het plan toetsen. Uitgangspunt van deze aanpassingen zorgen voor meer duidelijkheid en rechtszekerheid voor cliënten.

Huishoudelijke hulp: overgang van cliënten naar Familiehulp

In 2016 is TSN failliet gegaan. TSN leverde aan ongeveer de helft van onze cliënten huishoudelijke hulp. Behalve dat het faillissement zorgen met zich meebracht over de continuïteit van zorg, betekende het faillissement een hoop onzekerheid voor de (veelal) Amersfoortse medewerkers. Met het mogelijk maken van het overnemen van de cliënten en medewerkers door stichting Familiehulp hebben we gerealiseerd dat de overgang naar Familiehulp soepel is verlopen. Hiermee hebben we de continuïteit van de ondersteuning kunnen garanderen en is de zo veel mogelijk de relatie tussen medewerker en cliënt in stand gebleven.

Verbeterplan nieuwe leverancier Wmo-hulpmiddelen

Met ingang van 2016 is Welzorg de leverancier voor de Wmo-hulpmiddelen. Helaas haalt de kwaliteit van de dienstverlening niet het afgesproken niveau. Er zijn verbetermaatregelen afgesproken, maar mocht dit niet leiden tot de gewenste verbetering dan zal dit contract voor 2018 opnieuw worden aanbesteed.

Zoeken naar oplossingen voor grensvlakken Wlz-Zvw- Wmo/Jeugdhulp

De effecten van de afschaffing van de lagere zorgzwaartepakketten en het aflopen van het overgangsrecht doen zich steeds meer gelden. Inwoners met een zwaardere zorgbehoefte wonen langer thuis en hebben een zwaardere zorgbehoefte waar de zorg en ondersteuning nog niet altijd op een goede manier kunnen worden geboden. Samen met aanbieders en Zorgkantoor/zorgverzekeraar verkennen we de grensvlakken en zoeken we naar oplossingen.

Optimaliseren inzet Jeugdzorg

In 2016 hebben circa 3800 jongeren jeugdhulp ontvangen. Vanuit de praktijk krijgen wij met elkaar steeds meer zicht op wat er nodig is aan zorg en waar het knelt in de samenwerking en de juiste inzet van kennis en expertise binnen de jeugdzorg. Afgelopen jaar hebben we gebruikt om op basis van data, ervaringen en een analyse van gebruik van zorg de doorontwikkeling van de specialistische jeugdhulp te concretiseren.

Programma: Sociaal Domein

onderdeel: specialistische zorg en ondersteuning

	indicator	realisatie		streefcijfer		bron
		2015	2016	2016	2017	
1	Aandeel jongeren met jeugdhulp		8,1%		lager dan 100.000+	CBS
2	Aandeel huishoudens dat gebruik maakt van voorzieningen WMO		10,5%		lager dan 100.000+	CBS
3	Aandeel huishouden dat gebruik maakt van 4 of meer voorzieningen van de WMO		2,1%		lager dan 100.000+	CBS

Toelichting:

- 1 Dit is gebaseerd op alle Amersfoortse jongeren die in de eerste helft van 2016 jeugdhulp ontvingen. Actuele cijfers zijn te vinden op de landelijke monitor www.waarstaatjegemeente.nl. Onder gemeenten met 100.000-300.000 inwoners was dit aandeel in 2016 8,5%.
 - 2 Het betreft het aandeel huishoudens dat in de eerste helft van 2016 gebruik maakte van een of meer WMO-voorzieningen. Actuele cijfers zijn te vinden op de landelijke monitor www.waarstaatjegemeente.nl. Onder gemeenten met 100.000 - 300.000 inwoners was dit aandeel in 2016 9,7%.
 - 3 Op www.waarstaatjegemeente.nl staan diverse gegevens over stapeling. In Amersfoort hebben 1460 huishoudens in de eerste helft van 2016 meer dan vier regelingen of vormen van ondersteuning uit de WMO hebben gebruikt. Het vergelijken van stapelingscijfers met andere gemeenten is door verschillen in de wijze van registreren en inkoop van producten niet betrouwbaar.
- 1-3 Naast de zaken die we tellen door middel van indicatoren, zetten we ook in op het vertellen van verschillende aspecten. We vertellen over wat er gedaan is en wat het verhaal achter de cijfers is.

4.4 Bescherming en veiligheid

Beschermen en opvang

Op basis van de visie uit het beleidskader Sociaal Domein zijn we in 2016 gestart met de voorbereiding voor de gezamenlijke regionale beleidsvisie opvang en bescherming regio Amersfoort. Dit beleidskader wordt in het tweede kwartaal 2017 ter besluitvorming voorgelegd aan alle gemeenten.

Parallel daaraan is via dialooggericht (bestuurlijk) aanbesteden uitgewerkt op welke wijze beschermd wonen en opvang eruit zou moeten zien vanuit deze visie en in welke fasering dat in een inkoopproces vorm kan krijgen. Op basis hiervan zijn voor 2017 de inkoopcontracten gesloten met partijen.

Regionale visie op de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling

In het kader van de preventieve inzet op huiselijk geweld heeft de GGD regio Utrecht in 2017 een aantal partners geïnterviewd over het gebruik van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Met Samen Veilig Midden Nederland hebben wij besproken welke ondersteuning zij hierin kunnen bieden.

In november is een brede werkconferentie georganiseerd door de zes Utrechtse regio's ter ondersteuning van het gebruik van de meldcode, tegelijk met andere communicatie in de Week zonder Geweld en Week tegen kindermishandeling. Op het Eemplein stond een tentoonstelling met fotoportretten.

De samenwerkingsrelatie SAVE-Veilig Thuis en wijkteams ontwikkelt zich verder. Veilig Thuis is in alle regio's gestart met een aandachtsfunctionarissen netwerk gericht op gezamenlijke kennisontwikkeling. Veilig Thuis integreerde in 2016 een nieuw meld- en adviespunt binnenlandse mensenhandel in hun organisatie.

Programma: Sociaal Domein						
onderdeel: bescherming en veiligheid						
	indicator	realisatie		streefcijfer		bron
		2015	2016	2017		
1	Aandeel meldingen Veilig Thuis op alle huishoudens			toename	toename	CBS
2	Jongeren met Jeugdbescherming		0,8%	minder dan 100.000+		CBS
3	Jongeren met Jeugdreclassering		0,4%	minder dan 100.000+		CBS
4	Aandeel huishoudens dat gebruik maakt van opvang (incl. beschermd wonen en spoedopvang)					CBS

Toelichting:

- 1 Het Centraal Bureau voor de Statistiek verzamelt deze gegevens en heeft deze nog niet gepubliceerd op dit moment. Er wordt gestreefd naar een toename om de signaleringsfunctie te verbeteren.
- 2 Personen tot en met 17 jaar die op enig moment in de verslagperiode (eerste helft 2016) gebruik gemaakt hebben van Jeugdbescherming. Onder gemeenten met 100.000 - 300.000 inwoners is dit aandeel gemiddeld 1,1%. Zie www.waarstaatjegemeente.nl.
- 3 Jongeren met jeugdreclassering in % van alle jongeren van 12 tot 23 jaar. Onder gemeenten met 100.000 - 300.000 inwoners is dit aandeel gemiddeld 0,5% over de eerste helft van 2016.
- 4 Dit cijfer is nog niet beschikbaar via het CBS.
- 1-4 Naast de zaken die we tellen door middel van indicatoren, zetten we ook in op het vertellen van verschillende aspecten. Onder andere wordt ingegaan op hoe de keten van zorg en maatschappelijke dienstverlening gerealiseerd is en wordt het verhaal achter de meldingen Veilig Thuis verteld. Ook komt aan de orde hoe huiselijk geweld in samenwerking met partners wordt aangepakt om herhaling te voorkomen. Verder vertellen we hoe de SAVE-aanpak functioneert. We vertellen over wat er gedaan is en wat het verhaal achter de cijfers is.

4.5 Werk en inkomen

Maatregelen om het tekort op het budget te beperken

In Amersfoort zien we net als landelijk in 2016 een stijging van het aantal bijstandsontvangers. Op basis van voorlopige cijfers van de Divosa benchmark is de stijging in Amersfoort een procent punt lager dan de landelijke groei van 6%.

Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) is de stijging voor ongeveer de helft te verklaren door de komst van asielzoekers met een verblijfsvergunning. Daarnaast stijgt de bijstand als gevolg van landelijk beleid:

- Sinds de invoering van de Participatiewet hebben alleen jongeren die volledig arbeidsongeschikt zijn recht op een Wajong-uitkering, waardoor andere jongeren met een handicap de bijstand instromen als zij onvoldoende inkomen en vermogen hebben.
- Ook volwassenen met een afstand tot de arbeidsmarkt kunnen niet meer instromen in de Wet Sociale Werkvoorziening en vallen nu onder de Participatiewet.
- Mensen blijven door de hogere AOW-leeftijd langer in de bijstand.
- Inwoners met een werkloosheidsuitkering (WW) komen geleidelijk eerder in de bijstand door de afbouw van de WW-duur van 38 maanden naar 24 maanden.

Amersfoort heeft in vergelijking met andere gemeenten met 100.000 tot 300.000 inwoners relatief weinig huishoudens heeft met een bijstandsuitkering. Na twee jaren met een negatieve afwijking van de landelijke trend zien we nu weer een voorlopig herstel.

Dit herstel is gerealiseerd ondanks het vertrek van een aantal grote bedrijven. Hierdoor is de concurrentie op de arbeidsmarkt toegenomen, waardoor het zoeken van werk vanuit de bijstand moeilijker is geworden in Amersfoort. Door o.a. de verhoogde instroom van statushouders en cliënten met een arbeidsbeperking zien we meer cliënten met een relatief grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Zij worden ondersteund vanuit Arbeidsintegratie om passend werk te vinden.

Vanwege de inwerkingtreding van het nieuwe verdeelmodel van het landelijke budget voor de Participatiewet heeft de gemeente Amersfoort in 2016 een tekort op het budget. Net als in 2015 hebben we op twee sporen ingezet om de tekorten te beperken en voorkomen. Ten eerste hebben we hoger beroep aangetekend tegen het toegekende budget, waarbij we op basis van onderzoek aantonen dat Amersfoort onrechtmatig benadeeld wordt en dat het verdeelmodel aangepast moet worden. Tegelijkertijd hebben we binnen het bestaande beleid continue maatregelen genomen om de uitkeringslast te beperken. Om de groei te temperen hebben we maatregelen genomen gericht op het intensiveren van het bestaande beleid op de onderdelen:

1. Screenen aan de poort.
2. Re-integratietrajecten.
3. Gebruik handhavingsinstrumenten.

De maatregelen lijken effectief; we zagen in de tweede helft van 2016 een afvlakking van de stijging van het bestand en sinds december zelfs een daling. Tegelijkertijd zien we in 2016 dat een steeds groter aandeel van de instroom in de bijstand komt door instroom van vluchtelingen die een status hebben gekregen. Begin 2016 was dit 13% en eind 2016 23%. In absolute aantallen is deze instroom stabiel maar door een krimp op de andere soorten instroom wordt het aandeel van deze groep groter en dus de gemiddelde afstand tot de arbeidsmarkt ook groter.

Werkbedrijf arbeidsmarktregio Amersfoort

In het kader van het Sociaal Akkoord is in 2015 het Werkbedrijf van de arbeidsmarktregio Amersfoort vormgegeven. Dit netwerkoverleg, waarin de regiogemeenten¹, de sociale partners en het UWV vertegenwoordigd zijn, heeft de functie van verbinden, aanjagen en monitoren van de inspanningen om arbeidsbeperkten met daartoe door werkgevers beschikbaar te stellen extra banen te matchen in het kader van de banenafpraak uit het Sociaal akkoord. In dit kader zijn en worden verschillende campagnes gelanceerd.

¹ Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Soest, Woudenberg, Leusden en Nijkerk

Ophalen ervaringen werkgevers

Om een beeld te krijgen van hoe werkgevers de 'verplichtingen' in het kader van de banenafpraak en onze dienstverlening ervaren, hebben we in 2016 werkgevers in de regio geïnterviewd. Tot op heden kunnen we de volgende resultaten melden:

- werkgevers werken enthousiast mee aan de interviews;
- de werkgevers zijn tevreden over het contact met de gemeente (trajectbegeleiders en accountmanagers WSP);
- werkgevers vinden de administratieve last zwaar;
- werkgevers zijn over het algemeen positief over het werken met de doelgroep.

Campagne Let's Work Mate

In 2015/2016 is door het Werkbedrijf de campagne *Let's Work Mate* gelanceerd. Deze campagne richtte zich primair op de werkgevers in de regio. Onder de vlag van de campagne is een website ingericht en zijn er werkgeversbijeenkomsten gehouden om werkgevers te informeren over de mogelijkheden en consequenties van het in dienst nemen van mensen met een arbeidsbeperking. In 2016-2017 krijgt de campagne van het regionaal Werkbedrijf een vervolg met de campagne *Let's Work Mate - Talent in goede banen*.

De focus van de vervolgcampagne ligt op het duurzaam inclusief ondernemen door werkgevers in de arbeidsregio Amersfoort. Werkgevers die al mensen met een arbeidsbeperking in dienst hebben, krijgen daarin een centrale rol.

Werkgeversnetwerk '99vanAmersfoort'

Binnen het Werkbedrijf heeft VNO/NCW in 2016 de '99vanAmersfoort' geïntroduceerd. Deze campagne sluit aan bij de campagne *Talent in goede banen*. De 99vanAmersfoort is een regionaal netwerk van werkgevers, die gezamenlijk bouwen aan een inclusieve arbeidsmarkt waarin het talent van iedereen die kan én wil werken welkom is. Het doel is 99 werkgevers te verenigen die een aantoonbare ambitie hebben voor het werken met mensen met een arbeidsbeperking of kwetsbare positie op de arbeidsmarkt. Werkgevers gaan praktisch aan de slag om mensen met een arbeidsbeperking of kwetsbare positie te plaatsen in hun eigen organisatie en bij leveranciers. Daarbij gaat het niet alleen om grote(re) werkgevers, maar nadrukkelijk ook om het MKB. De '99van' is een aanpak die inmiddels in meerdere arbeidsmarktregio's van start is gegaan.

Werkgevers die zich aansluiten bij de 99vanAmersfoort, en die (een deel) van hun ambitie hebben gerealiseerd vervullen ook een ambassadeursrol binnen en buiten het netwerk. De 99vanAmersfoort dient als magneet en katalysator voor andere werkgevers om ook met inclusief ondernemen aan de slag te gaan (zie ook raadsinformatiebrief 2016-106).

Maatschappelijke participatie

Het gemeentelijk beleid is gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid, participatie en het bieden van een financieel vangnet. Hierbij werkt de gemeente Amersfoort intensief samen met betrokken instellingen in de stad die zijn verenigd in het Particulier initiatief, zoals het Pact Sam Sam, Stichting Leergeld, het Jeugdsport- en cultuurfonds en Stadsring 51.

Met deze instellingen wordt een sluitende aanpak nagestreefd door o.a. casussen te bespreken met als doel kwetsbare burgers zo goed mogelijk te helpen bij het verbeteren van hun situatie. In het participatiebeleid is speciale aandacht voor kinderen. In 2016 is het bereik van het Jeugdsport- en Cultuurfonds gestegen naar een gezamenlijk aantal van 1.740, en dit aantal is opgebouwd uit 1.500 deelnemende kinderen via het Jeugdsportfonds en 240 via het Jeugdcultuurfonds. Met dit aantal is het bereik in 2016 met 16% toegenomen en is door de fondsen de volledige subsidie van de gemeente benut. Ook stichting Leergeld is gegroeid tot een aantal van circa 2.400 kinderen die zij ondersteunen om zo goed mogelijk mee te doen op school, bijvoorbeeld met het financieel mogelijk maken om mee te gaan op schoolreis. In 2017 wordt een verdere toename verwacht van het aantal aanvragen bij deze stichtingen, omdat er extra wordt ingezet op het vergroten van het bereik door het vergroten van de bekendheid met een gemeentelijke campagne en proactieve acties gericht om de doelgroep direct te benaderen. Ook wordt er door het Rijk landelijk aandacht geschonken aan initiatieven zoals het Jeugdsport- en Cultuurfonds in het kader van de middelen die zij beschikbaar stellen voor de participatie van kinderen uit arme gezinnen. Op basis van de toename van de afgelopen jaren in combinatie met deze acties verwachten wij een verdere toename van het bereik in 2017.

Sluitende aanpak jongeren (zie ook Onderwijs)

In 2016 werkten we verder aan een 'sluitende aanpak' voor jongeren. In 2016 hebben we contact gezocht met meer dan 200 jongeren buiten beeld, die het onderwijs zonder startkwalificatie hebben verlaten en geen of een heel klein inkomen hebben. Een deel van deze groep bleek inmiddels aan het werk. Van de overige jongeren wilde een klein deel gebruik maken van het ondersteuningsaanbod van het Jongerenloket richting onderwijs of werk.

In 2016 hebben alle jongeren (<27 jaar) die bij de gemeente aanklopten voor inkomensondersteuning door het Jongerenloket begeleiding en ondersteuning gekregen bij het vinden van een (leer)werkplek of een geschikte opleiding. Het betrof in totaal 884 jongeren. Door de inzet van het Jongerenloket is het aandeel voorkomen uitkeringen onder jongeren 67%.

Bijzondere aandacht hebben wij voor de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Via de subsidieregeling Toekomstfonds Onderwijs Arbeidsmarkt ondersteunen we ondermeer initiatieven die de kansen op de arbeidsmarkt voor mbo-leerlingen niveau 1 en 2 verhogen en initiatieven die leiden tot een snellere, betere match stages en leerbanen bij MKB-bedrijven. In 2016 ontvingen vijf van dit soort initiatieven een subsidie.

Ook werken wij samen met de onderwijsinstellingen om voortijdig schoolverlaten (VSV) te voorkomen. In het vierde kwartaal 2016 hebben we vanuit de RMC-regio Eem en Vallei een gezamenlijke aanvraag ingediend voor de aanpak VSV in de periode 2017-2020. Nieuw in deze aanpak is de aandacht voor jongeren in een kwetsbare positie en de aanpak van oud-VSV-ers.

Organisatorisch hebben we ook veranderingen doorgevoerd om te komen tot een sluitende aanpak voor jongeren. De uitvoering van Leerplicht, RMC en Jongerenloket is in één team ondergebracht. Het team werkt nauw samen met het Leerwerkloket en het Werkgeversservicepunt, die op dezelfde locatie gehuisvest zijn.

Programma: Sociaal Domein

onderdeel: werk en inkomen

	indicator	realisatie				streefcijfers		bron
		2013	2014	2015	2016	2016	2017	
1	aantal uitkeringen bijstand	2.700	2.900	3.025	3.140	3.150	3.180	Sociale Zekerheid
2	Ontwikkeling bestand t.o.v. landelijke lijn	-4%	4%	1%	-1%	-1%	-1%	Benchmark Divosa / BUIG
3	Instroom in de uitkering	950	900	925	850	900	900	Sociale Zekerheid
4	% cliënten die stijgen op de re-integratieladder	12%		22%	17%	50%	37%	Sociale Zekerheid
5	Aandeel voorkomen uitkeringen door preventie t.o.v. de instroom	55%	36%	47%	51%	40%	40%	Sociale Zekerheid
6	Aandeel uitstroom naar werk	19%	37%	39%	41%	50%	50%	Sociale Zekerheid
7	Aantal aanvragen schuldhulpverlening	1.472	1.429	1.383	1.348	1.400	1.400	Stadsring 51
8	Schuldregeling succesvol afgerond	68%	68%	72%	83%	72%	72%	Stadsring 51

Toelichting:

- 1-8 De jaarcijfers gelden per ultimo van dat jaar! Cijfers van 2016 zijn voorlopig, omdat zowel in- als uitstroom kunnen najlen.
- 1 Het betreft hier uitkeringen volgens de Participatiewet (vóór 2015 de Wet Werk en Bijstand). Naast het aantal genoemde uitkeringen zijn er ook nog bijzondere bijstandsuitkeringen aan o.a. daklozen, cliënten in een inrichting of blijf-van-mijn-lijfhuis en 50+ers met een IOAW-uitkering. De totale groep inwoners die afhankelijk is van een bijstandsuitkering ligt inmiddels circa 480 hoger. Aantallen zijn afgerond.
- 2 Landelijk wordt de stijging van bijstandsuitgaven voor 2016 geschat op 6,1% tegenover Amersfoort 4,9%. Dit is op basis van de Divosa-benchmark waarvoor 117 gemeenten hun gegevens hebben aangeleverd. Het doel was positief afwijken van de landelijke ontwikkeling. De Divosa benchmark kijkt naar de index (groei/daling) van het aantal betalingen, dat gelijk of hoger is dan nul euro, die in het kader van de BUIG zijn gedaan in december 2016 t.o.v. december 2015.
- 3 Aantal volwassen personen met een uitkering dat is ingestroomd in een bijstandsuitkering.
- 4 In 2014 zijn we overgestapt op een nieuwe methodiek om de ontwikkeling te meten die cliënten maken richting de arbeidsmarkt. Tot en met 2013 hebben we gewerkt met de landelijke participatieladder bestaande uit zes stappen. Vanaf 2014 gebruiken we de Amersfoortse re-integratieladder om te meten. Deze heeft 9 treden en maakt hierdoor meer beweging zichtbaar in een re-integratietraject. Omdat alle klanten zijn omgezet in 2014 van de participatieladder naar de re-integratieladder zijn er geen cijfers beschikbaar over 2014. Het streefcijfer van 37% hopen we al in 2017 te hebben gerealiseerd.
- 5 Het aandeel voorkomen uitkeringen bestaat onder andere uit de bemiddeling van WW-ers met een risico op bijstand, Workfast en bijbehorende handhaving aan de poort en het intrekken of afwijzen van aanvragen.
- 7-8 De resultaten van de schuldhulpverlening worden beïnvloed door de samenwerking binnen de Sociale Basisinfrastructuur. Deze samenwerking krijgt in 2017 verder vorm.

TABEL: PF.04.01

Afwijking op begroting programma Sociaal Domein

PROGRAMMA	PRIMITIEVE BEGROTING	BEGROTING 2016 NA WIJZIGING	REKENING 2016	AFWIJKING BEGROTING -/- REKENING
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES				
Basisinfrastructuur	10.751	12.610	12.499	111
Ambulante zorg en ondersteuning, incl. wijkteams	17.923	16.300	15.335	965
Specialistische zorg en ondersteuning	52.354	55.425	49.284	6.141
Bescherming en veiligheid	44.115	43.395	38.880	4.515
Werk en inkomen	86.836	87.134	92.624	-5.490
TOTAAL LASTEN	211.980	214.864	208.622	6.242
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKINGEN AAN RESERVES				
Basisinfrastructuur	369	0	37	37
Ambulante zorg en ondersteuning, incl. wijkteams	0	0	112	112
Specialistische zorg en ondersteuning	2.551	2.825	1.961	-864
Bescherming en veiligheid	0	1.747	1.921	174
Werk en inkomen	43.190	43.190	46.595	3.404
TOTAAL BATEN	46.111	47.763	50.626	2.864
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES				
Basisinfrastructuur	10.382	12.610	12.462	148
Ambulante zorg en ondersteuning, incl. wijkteams	17.923	16.300	15.222	1.078
Specialistische zorg en ondersteuning	49.803	52.600	47.323	5.277
Bescherming en veiligheid	44.115	41.648	36.959	4.689
Werk en inkomen	43.645	43.943	46.029	-2.086
TOTAAL SALDO	165.870	167.101	157.995	9.106
SALDO PROGRAMMA EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES				
Toevoegingen reserves	682	1.570	1.570	0
Onttrekkingen aan reserves	780	2.968	3.490	-522
SALDO PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	165.772	165.703	156.075	9.628

TABEL: PF.04.02

Het financiële resultaat programma 4 Sociaal Domein over 2016 is € 9,6 miljoen. Van het resultaat 2016 van € 9,6 miljoen wordt een bedrag van € 3,9 miljoen veroorzaakt door nagekomen productieafrekeningen zorg 2015. Daarmee komt het uiteindelijke resultaat 2015 op € 10,4 miljoen, waarvan € 6,5 miljoen in de jaarstukken 2015 is opgenomen.

Het resultaat 2016, exclusief het deel dat betrekking heeft op 2015, is € 5,7 miljoen positief. Dit is voor boekjaar 2016 het definitieve resultaat. Omdat we nog niet alle eindverantwoordingen van de zorgaanbieders en de SVB hebben ontvangen op het moment van sluiten van de boeken 2016, verwachten we in boekjaar 2017 nog resultaat uit nagekomen informatie (positief danwel negatief).

Dit resultaat bestaat uit enerzijds een tekort van ruim € 2 miljoen euro op het deel Werk en Inkomen en anderzijds onderbesteding van € 6,4 miljoen op de middelen voor de zorg. De onderbesteding op de middelen voor zorg bestaat grotendeels uit onderbesteding van € 5,1 miljoen op de PGB's en € 1,4 miljoen onderbesteding op middelen voor maatschappelijke opvang en vrouwenopvang. De onderbesteding op PGB's wordt veroorzaakt door een afnemende vraag naar PGB's en doordat cliënten het beschikbaar gestelde PGB niet volledig benutten. De onderbesteding op de middelen voor maatschappelijke opvang en vrouwenopvang van € 1,4 miljoen komt doordat we voor deze taken extra middelen hebben ontvangen van het Rijk voor het oplossen van knelpunten. Het beleid hiervoor en ook de lasten volgen in 2017.

Analyse verschillen programma Sociaal Domein

Deze analyse is inclusief de afwijkingen op de reservemutaties.

	Afwijkingen Jaarrekening 2016		
	Lasten	Baten	I/S
04 sociaal domein	6.242	3.386	
1 basisinfrastructuur	111	37	
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
In de septembercircularie 2016 is door het Rijk € 75.000 voor de regio Amersfoort beschikbaar gesteld voor de aanpak van Jihadisme. In 2016 is in samenwerking met de regio gestart met de voorbereidingen. Het voordeel doet zich voor op de taakmutaties in de algemene uitkering in programma 12.			I
Afwikkeling 2016 gesubsidieerde instelling	150		I
Diverse kleine mee- en tegenvallers	-39	37	I
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	111	37	
2 ambulante zorg en ondst incl wijkteams	965	112	
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
Eindverantwoordingen 2015			
Afwikkeling vorig dienstjaar: saldo terugontvangen gelden en betaalde gelden aan de organisiaties ten behoeve van de inkoop 'zorg op locatie' voor de wijkteams.	459		I
Terugontvangen subsidies en btw 2015 GGD-rU.	30		I
2016			
Afwikkeling 2016 zorg op locatie van diverse aanbieders	341		I
Doorberekening opleidingskosten aan regio gemeenten en derden partijen.		79	I
Meer dan begroot doorberekening register kinderopvang.		33	I
Niet bestede gelden gezondheidszorg.	135		I
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	965	112	

3 specialistische zorg en ondersteuning	6.141	-864
Eindverantwoordingen 2015		
Bij een aantal zorgaanbieders is de eindverantwoording 2015 pas na de jaarrekening 2015 vastgesteld. In de jaarrekening is rekening gehouden met een realisatie tot op het niveau van de budgetplafonds. Bij veel zorgaanbieders was er echter sprake van een onderuitputting t.o.v. deze budgetplafonds. Dit levert per saldo een vrijval op van ruim € 1,8 mln bij de aanbieders van jeugdzorg en € 0,8 bij de aanbieders WMO.	2.633	I
2016		
Het effect van de circulaires op de Integratie-uitkering sociaal domein bedraagt ruim € 0,7 mln. (jeugd) en ruim € 0,3 mln voor de integratie-uitkering WMO. De extra opbrengst die tegenover deze extra uitgaven staat, komt tot uitdrukking op programma 12.	-1.088	S
Het aantal cliënten dat gebruik maakt van persoonsgebonden budgetten in de Jeugd, Wmo en Huishoudelijke hulp is lager dan geraamd. Daarnaast worden afgegeven budgetten niet volledig uitgenut door cliënten. Per saldo leidt dit tot voordeel van ruim € 3,2 mln. Dit is € 2 mln hoger dan gemeld in de zomerrapportage.	3.186	I
Een deel van de inloop GGZ in de Kleine Haag wordt gefinancierd uit de verslavingszorg. Dit leidt tot een voordeel op programma onderdeel 4.	-181	I
Bescherming en veiligheid		
Door gemeentelijke- en rijksmaatregelen om eigen bijdragen voor de inwoners met lage inkomens te verlagen is de opbrengst aan eigen bijdragen verlaagd. De daling van de opbrengsten is groter dan geraamd.		-846 I
Zoals gemeld in de zomerrapportage is er een overschrijding op de zorgkosten in natura Jeugd. De gerealiseerde zorgkosten zijn € 0,7 mln. Deze overschrijding wordt volledig gedekt door de hogere integratieuitkering Jeugd uit de circulaires. Binnen de zorgkosten natura jeugd zijn er diverse onder- en overschrijdingen ten opzichte van de begroting. Enerzijds is er sprake van een overschrijding op de percelen met verblijfszorg van € 1,9 mln, ambulante hulp van € 0,7 mln, LTA van € 0,7 mln en begeleiding Jeugd van € 0,3 mln. Anderzijds zien we een onderschrijding op de percelen met ambulante behandeling JGGZ van € 1,7 mln, respijtzorg van € 0,3 mln en op de bovenregionaal ingekochte zorg van € 0,9 mln.	43	I
Op de percelen begeleiding en dagactiviteiten voor volwassenen zijn de kosten € 0,5 miljoen lager dan geraamd. Dit komt enerzijds door een onderbesteding bij dagactiviteiten en anderzijds door een overschrijding op de begeleiding door meer vraag dan verwacht.	496	I
De middelen voor de incidentele subsidieregeling innovatie huishoudelijke hulp zijn niet geheel besteed.	130	I

Van het Rijk hebben we incidenteel extra middelen ontvangen voor de huishoudelijk hulp toelage. Deze middelen zijn in 2016 gedeeltelijk ingezet. Aangezien we de regeling nog met 1 jaar verlengen en het Rijk hier geen extra middelen meer voor verstrekt, stellen we voor het resterende bedrag van bijna € 0,4 mln over te hevelen naar 2017.	372		I
Bij de zomerrapportage verwachtten we nog op een tekort uit te komen van € 0,3 mln op de taken WMO huishoudelijke hulp en materiële voorzieningen. Door extra middelen uit de circulaire van € 0,3 mln en doordat er voor € 0,4 mln minder beroep is gedaan op de voorzieningen dan verwacht is een onderbesteding gerealiseerd van € 0,4 mln.	354		I
Er wordt minder gebruik gemaakt van de Regiotaxi. Hierdoor is de gemeentelijke bijdrage aan de provincie Utrecht lager en is ook de bijdrage die wij van hen ontvangen minder.	195	-18	I
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	6.141	-864	
4 bescherming en veiligheid	4.515	174	
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
Eindverantwoordingen 2015			
Bij een aantal zorgaanbieders is de eindverantwoording 2015 pas na vaststelling van de jaarrekening 2015 vastgesteld. Bij veel zorgaanbieders was sprake van een onderuitputting t.o.v. de gecontracteerde budgetplafonds. In de zomerrapportage hebben we hiervan al € 250.000 gemeld. Inmiddels is nog een aantal eindverantwoordingen lager vastgesteld dan het budgetplafond. Per saldo leiden deze vaststellingen tot een vrijval van € 574.000 Beschermd wonen, € 86.000 Maatschappelijke opvang en €	817		I
2016			
<u>Beschermd wonen</u>			
Door herverdeling van het macrobudget Beschermd wonen als onderdeel van de Integratieuitkering Sociaal Domein gaf de decembercirculaire 2015 een voordeel voor de centrumgemeente Amersfoort. In de meicirculaire 2016 werd het budget geïndexeerd. Per saldo, kreeg het centrumgemeentegebied Amersfoort € 977.000 extra middelen. De tegenhanger van deze extra uitgaven komt tot uitdrukking op programma 12 in het onderdeel Algemene uitkering.	-977		S
In de zomerrapportage meldden we een verwachte onderuitputting op de zorg in natura van € 1,468 mln. Sinds de zomerrapportage is bij een aantal aanbieders het contract verder uitgebreid om wachtlijsten aan te pakken en de omzetting van PGB naar zorg in natura te realiseren. Toch is bij de productieverantwoording van diverse zorgaanbieders gebleken dat er minder zorg geleverd is dan verwacht. Per saldo een voordeel van bijna € 960.000,-	960		I
In de zomerrapportage meldden we op de persoonsgebonden budgetten Beschermd wonen een verwacht voordeel van € 1,5 miljoen. De onderuitputting is uitgekomen op ruim € 1,9 miljoen door minder gebruik dan geraamd, zowel in aantal cliënten als in budget per cliënt.	1.932		I
Doordat het CAK geen indicaties kent, worden de eigen bijdragen die geïnd worden op PGB's en extramurale overbruggingszorg niet herkend als Beschermd wonen. Daardoor komen deze terecht in de reguliere Wmo en worden deze naar de regiogemeenten zelf overgemaakt. Ten opzichte van de raming levert dit een nadeel op van circa € 57.000.		-57	I

Maatschappelijke opvang & Vrouwenopvang			
Het effect van de circulaire op de decentralisatieukkeringen			
Maatschappelijke opvang (€ 33.000) en Vrouwenopvang (€ 6.000) is in 2016 per saldo € 39.000 negatief. Op dit programma onderdeel leidt de aanpassing in de circulaire tot lagere uitgaven, op programma 12 komen de lagere inkomsten tot uitdrukking.	39		S
In 2014 en 2015 zijn extra taken en middelen naar de Maatschappelijke opvang gegaan. Momenteel vindt er onderzoek plaats naar de knelpunten in de verschillende vormen van opvang. Aan de hand van dit onderzoek zullen deze extra middelen ingezet worden om de knelpunten in de opvang aan te pakken. In afwachting van dit onderzoek zijn de middelen deels ingezet om kleine en incidentele knelpunten af te vangen. Per saldo een voordeel van € 1,3 mln.	1.337		i
Voor de wooncomponent in de opvang betalen cliënten een eigen bijdrage. Vanaf 2015 int de gemeente deze bijdrage en subsidieert het bedrag door naar de instellingen. Omdat de hoogte van het te innen bedrag nog lastig in te schatten is, wordt deze bijdrage niet begroot.	-148	148	i
Het verdeelmodel voor de Rijksmiddelen voor Vrouwenopvang die in 2015 is ingezet, heeft voordelig uitgepakt voor het centrumgemeentegebied Amersfoort. Dit voordeel is in 2016 niet volledig besteed in afwachting van het onderzoek naar knelpunten in de opvang. Aan de hand van dit onderzoek zullen deze middelen ingezet worden om de knelpunten in de volledige opvang aan te pakken. In 2016 zijn knelpunten incidenteel opgelost. Per saldo een voordeel van € 392.000.	392		l
Diverse onderdelen			
Het meldpunt Veilig thuis/Huiselijk geweld is ondergebracht in het geheel van Samen Veilig. Hier betalen regiogemeenten voor een deel ook aan mee. Deze bijdragen waren bij het opstellen van de begroting 2016 nog niet volledig inzichtelijk en zijn daarom niet begroot. Deze bijdragen worden doorgesubsidieerd aan de organisatie van Samen Veilig Midden Nederland.	-82	82	i
Vanuit het budget voor verslavingszorg wordt een deel van de inloop GGZ in de Kleine Haag bekostigd. De kosten zijn verantwoord in het programmaonderdeel 3. Specialistische zorg	181		l
Diverse kleine mee- en tegenvallers	64	1	l
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	4.515	174	

5 werk en inkomen	-5.490	3.404	
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
Inkomensdeel			
Baten:			
In de begroting 2016 was voor de uitvoering van de Participatiewet een budget van € 40,6 miljoen opgenomen. In de zomerrapportage meldden wij dat het Ministerie een voorlopig budget had vastgesteld van 41,4 miljoen. Dat was ten opzichte van de begroting een voordeel van € 0,8 miljoen. In het najaar van 2016 heeft het Ministerie het budget definitief vastgesteld op € 41,7 miljoen. Ten opzichte van de begroting 2016 is dit een voordeel van € 1,1 miljoen.		1.103	I
Daarnaast hebben wij in oktober 2016 een voorschot aangevraagd en in december 2016 toegekend gekregen op de gebundelde uitkering 2016. Dit voorschot, ad € 0,8 miljoen werd verleend i.k.v. hogere uitkeringslasten veroorzaakt door de toename van het aantal vergunningshouders (328). Dit voorschot moet in de komende jaren worden terugbetaald. Dit heeft budgettair geen effect maar is puur een 'kasstroom'.	-808	808	
In het voorjaar hebben wij een aanvraag gedaan voor compensatie uit de tijdelijke vangnetregeling 2015. Deze aanvraag is door het Ministerie toegekend.		751	I
De inkomsten uit de terugvorderingen staan in de begroting 2016 geraamd voor een bedrag van € 0,9 miljoen. Door landelijke wet- en regelgeving (<i>Vereenvoudiging beslagvrije voet</i>) en verlaagde inkomsten uit de terugvorderingen zijn deze met een bedrag van € 0,1 miljoen gedaald. Wij hadden dit ook al in de zomerrapportage gemeld.		-100	I
Overigen baten		-5	I
In de begroting 2016 is de uitkeringslast voor de Participatiewet (bijstandsuitkeringen) geraamd op € 41,6 miljoen. Het aantal uitkeringsgerechtigden in januari bedroeg 3025 en is gestegen naar 3120 ultimo december. De uitkeringslast is hiermee uitgekomen op ongeveer € 43,9 miljoen.	-3.022		I
Daarnaast zijn er nog de uitgaven aan overige inkomensvoorzieningen (IOAW, IOAZ en Bbz starters). In de begroting was hiervoor € 2,8 miljoen geraamd. Het aantal cliënten begin 2016 was 235, ultimo 2016 was dat 266. Door de stijging van met name de IOAW cliënten zijn de uitkeringslasten uitgekomen op € 3,6 miljoen.			
In totaal is voor ongeveer € 47,5 miljoen aan uitkeringslasten gerealiseerd. Dit is ongeveer € 3,0 miljoen meer aan uitkeringslasten dan geraamd. In de zomerrapportage werd al een nadeel van 2,6 miljoen gemeld. Vanwege de inwerkingtreding van het nieuwe verdeelmodel en de tekorten die op het BUIG-budget hierdoor ontstaan heeft het ministerie een tijdelijk vangnetregeling voor het jaar 2016 ingesteld. Dit betekent dat op het netto BUIG-tekort een gedeelte hiervan door het Rijk wordt gecompenseerd. In het voorjaar van 2017 zullen wij een aanvraag voor compensatie i.k.v. de tijdelijke vangnetregeling over 2016 indienen. Deze aanvraag zal ongeveer € 1,4 miljoen bedragen.			
Voor de Langdurigheidstoeslag zijn er hogere uitgaven dan in de begroting werd opgenomen, reden is stijging van het aantal huishoudens die hiervan gebruik maken.	-208		S
In 2016 zijn minder leningen Bbz uitgezet, dit geldt zowel voor de rentedragende leningen, voordeel t.o.v. van de begroting als voor de renteloze leningen BBZ. De tegenhanger hiervan is dat er ook minder bij het Rijk is gedeclareerd dan begroot; en er zijn leningen kwijtgescholden. In het afgelopen jaar werden minder aanvragen voor leningen ingediend en er is op aanvragen relatief minder positief beschikt.	547	-347	S
Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz), minder gedeclareerd bij het Rijk dan begroot.	-30		I

<u>WERK</u>			
Taakmutatie RWA/Wsw			
Via de integratie uitkering Sociaal domein ontvangen wij een bedrag van € 350.000 extra voor loonprijsontwikkelingen bij de Wsw. Deze middelen zijn als subsidie verstrekt aan RWA (baten staan geraamd in programma 12). Dit is reeds gemeld bij de zomerrapportage.	-350		S
In RIB 2016-129 "Derde kwartaalbericht RWA/Amfors" bent u geïnformeerd over de ontwikkelingen (lagere subsidie per sw-medewerker en een toename van de werkgeverslasten door hogere premies) die hebben geleid tot een geprognosticeerd hogere gemeentelijke bijdrage aan RWA. De gemeentelijke bijdrage hebben wij voor een deel kunnen dekken uit de begrote algemene middelen en de beschikbare re-integratiemiddelen. Het resterende tekort op de Wsw van € 5 ton is conform het bestedingsdoel van de reserve Participatiebudget onttrokken uit de reserve Participatiebudget.	-503		I
In het kader van het Sociaal Akkoord is in 2015 het Werkbedrijf van de arbeidsmarktregio Amersfoort vormgegeven. Dit netwerkoverleg, waarin de regiogemeenten, de sociale partners en het UWV vertegenwoordigd zijn, heeft de functie van verbinden, aanjagen en monitoren van de inspanningen om arbeidsbeperkten te plaatsen op extra banen die door werkgevers in de regio beschikbaar worden gesteld. Via de algemene uitkering heeft het Rijk gefaseerd € 1,0 miljoen voor de arbeidsmarktregio beschikbaar gesteld voor de oprichting van het werkbedrijf (verplicht in het kader van de Participatiewet). In de begroting is een budget van € 4 ton voor 2016 opgenomen. Wij hebben hiervan € 75.000 besteed aan projectleiding en de campagne "Let's Work Mate". Wij stellen voor het restant van € 325.000 over te hevelen naar 2017, ter dekking van de kosten in 2017 en de daarop volgende jaren. Dit is reeds gemeld bij de zomerrapportage.	325		I
In het coalitieakkoord is voor arbeidsmarktgerichte maatregelen voor jongeren €100.000 per jaar gedurende de coalitieperiode opgenomen. Bij de besluitvorming over de herstelbegroting 2015-2018 is € 100.000 overgeheveld naar 2016, waardoor het budget in 2016 verdubbeld is. Hiervan wordt €100.000 ingezet voor de subsidieregeling Toekomstfonds onderwijs arbeidsmarkt (20% procent van het subsidiebedrag wordt in 2017 betaald na verantwoording van de subsidies) en de resterende middelen voor extra inzet voor jongeren door het Werkgeversservicepunt in 2017. Wij stellen voor respectievelijk een bedrag van € 65.000 en € 20.000 over te hevelen naar 2017 voor de extra inzet voor jongeren en de betaling van het laatste voorschot van de subsidies. Dit is reeds gemeld bij de zomerrapportage.	120		I
Amersfoort heeft als centrumgemeente € 100.000 ontvangen voor de aanpak van de jeugdwerkloosheid in de regio. Deze baten staan geraamd in programma 12. Deze middelen zijn door het Rijk beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de regionale plannen om meer jongeren met een kwetsbare arbeidsmarktpositie actief naar werk te bemiddelen. Op 10 mei 2016 (raadsvoorstel 5188377) heeft u ingestemd met de regionale sluitende aanpak jeugdwerkloosheid. In dat raadsbesluit heeft u genoemde regionale middelen ter beschikking gesteld voor de aanpak tot 1 januari 2018. Per saldo is er sprake van een tekort van € 60.000 ten opzichte van de begrote middelen in 2016 voor de regionale aanpak jeugdwerkloosheid. Dit dekken wij uit de genoemde geraamde middelen in programma 12 van € 100.000. Wij stellen voor het restant van € 40.000 over te hevelen naar 2017. Dit is reeds gemeld bij de zomerrapportage.	-250	187	I

Amersfoort heeft als centrumgemeente in 2016 in totaal € 400.000 subsidie ESF 14-16 ontvangen. Op 10 mei 2016 (raadsvoorstel 5188377) heeft u ingestemd met de regionale sluitende aanpak jeugdwerkloosheid. In dat raadsbesluit heeft u genoemde regionale middelen ter beschikking gesteld voor de aanpak tot 1 januari 2018. In 2016 hebben wij de kosten voor de regionale sluitende aanpak jeugdwerkloosheid ten laste gebracht van de overige middelen genoemd in dit raadsbesluit. Wij stellen voor de ontvangen ESF middelen over te hevelen naar 2017, ter dekking van de kosten in 2017 en de daarop volgende jaren. Dit is reeds gemeld bij de zomerrapportage.		400	I
'Amersfoort ontvangt als centrumgemeente een voorschot op de ESF subsidie voor de ondersteuning van (ex)leerlingen uit het VSO-Pro. Dit project loopt tot eind 2016 en de uitvoering ervan wordt gedaan door regionale VSO-Pro scholen. In 2017 vindt de einddeclaratie en de eindafrekening plaats en zal het bedrag worden overgemaakt aan de regionale VSO-Pro scholen. Wij stellen derhalve voor deze middelen over te hevelen naar 2017. Dit is reeds gemeld bij de zomerrapportage.		176	I
Van het Rijk ontvangen we middelen voor de bonus Wsw (een bonus voor het realiseren van begeleid werkplekken over de afgelopen jaren). Deze middelen zijn als subsidie verstrekt aan RWA.	-170	170	I
In de reserve Banenplan zijn middelen opgenomen die betrokken gemeenten bij Amfors kunnen inzetten voor werkzoekende jongeren die tussen wal en schip dreigen te raken. Deze kosten zijn conform het bestedingsdoel van de reserve onttrokken aan de reserve Banenplan.	-3		I
MINIMABELEID			
De betalingen aan de Stichting Sociaal Fonds zijn conform de bestedingsdoelen van de reserve Sociale Domein onttrokken uit deze reserve.	-275		I
De uitgaven op het Minimabeleid zijn per saldo € 750.000 hoger zijn dan de geraamde uitgaven in de begroting. Dit saldo wordt veroorzaakt door een nadeel in de bijzondere bijstand van ruim € 1 miljoen. Dit vindt zijn oorzaak in de stijging van het cliëntenbestand met enkele honderden van de afgelopen jaren. De toename in de kosten zit met name in de bewindvoeringskosten en de stijging van de inrichtingskosten. Dit laatste wordt vooral veroorzaakt door de statushouders. Het tekort op de bijzondere bijstand wordt gedeeltelijk gecompenseerd door voordelen op de overige minimaregelingen (met name CZM, voordeel van ruim 4 ton). Daarnaast is er sprake van € 175.000 aan hogere vorderingen op de bijzondere bijstand dan begroot. Per saldo is het tekort op de het Minimabeleid € 575.000. Dit tekort op het Minimabeleid is nagenoeg gelijk aan de kosten voor de verstrekte bijzondere bijstand aan statushouders van € 550.000. Wij dekken dit tekort uit de middelen die beschikbaar zijn gesteld voor de verhoogde instroom van statushouders. In programma 12 staan deze middelen geraamd . Het tekort op het Minimabeleid is circa € 2 ton hoger dan gemeld bij de zomerrapportage als gevolg van de hogere kosten voor de bijzondere bijstand.	-750	175	I
Overige verschillen deelprogramma Werk en Minimabeleid	-113	86	I
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	-5.490	3.404	

9 mutaties reserves programma -4-	0	522
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU		
Bij het opstellen van de begroting is rekening gehouden met een aangekondigde korting op het budget voor Huishoudelijke hulp. Om deze korting incidenteel op te kunnen vangen, is een onttrekking van de Reserve Sociaal Domein geraamd van € 700.000. Omdat de kortingen zoals deze aangekondigd waren door het Rijk, lager van aard waren, hoeft dit bedrag niet onttrokken te worden.	-700	I
De afwikkelingen van de huurovereenkomst van het pand aan de Utrechtseweg 112 is afgerond. De hiermee gemoeide kosten zijn daarom aan de reserve SD onttrokken.	441	I
Het resterende tekort op de Wsw van € 5 ton is conform het bestedingsdoel van de reserve Participatiebudget onttrokken uit de reserve Participatiebudget.	503	I
In de reserve Banenplan zijn middelen opgenomen die betrokken gemeenten bij Amfors kunnen inzetten voor werkzoekende jongeren die tussen wal en schip dreigen te raken. Deze kosten zijn conform het bestedingsdoel van de reserve onttrokken aan de reserve Banenplan.	3	I
De betalingen aan de Stichting Sociaal Fonds zijn conform de bestedingsdoelen van de reserve Sociale Domein onttrokken uit deze reserve.	275	I
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	0	522

TABEL: PF.04.03

Voortgang maatregelen programma Sociaal domein

(Bedrag x € 1)

Werk en Inkomen			
Nr.	Maatregel	Voortgang	Bedrag
6	Verlagen van de financiële facilitering van Pact Samsam en de sociale banken. Pact Samsam is een samenwerkingsverband van partijen in de stad tegen armoedebestrijding.	▲ Uitgevoerd	-50.000
A201 5-130	Verlichting van bezuinigingen op PactSamSam	▲ Uitgevoerd	10.000
10	Besparingen op de bedrijfsvoering Sociale Zekerheid (SZ).	▲ Uitgevoerd	-365.000
	Totaal deelprogramma Werk en inkomen		-405.000

Ambulante zorg			
Nr.	Maatregel	Voortgang	Bedrag
1	Beëindigen financiering van procescoördinator verwijsindex (0,67FTE)	▲ Uitgevoerd	-63.000
2	Opheffen van een reservering voor lokale jeugdhulp.	▲ Uitgevoerd	-109.000
3	Opheffen van een subsidiepost algemeen waaruit incidentele financiering voor diverse gezondheidszorgprojecten.	▲ Uitgevoerd	-10.000
	Totaal deelprogramma Ambulante zorg		-182.000

Sociale basisinfrastructuur			
Nr.	Maatregel	Voortgang	Bedrag
4	Stoppen met het financieren van de SRO voor het bemiddelen tussen vraag en aanbod van maatschappelijk vastgoed (Makelpunt).	▲ Uitgevoerd	-40.000
6	Budget voor het incidenteel subsidiëren van de huurkosten van welzijnsorganisaties bezuinigen.	▲ Uitgevoerd	-40.000
7	Opheffen van de reservering voor algemeen maatschappelijk werk.	▲ Uitgevoerd	-52.000
8	De verbindingsofficier op ABC-school Liendert niet van start laten gaan.	▲ Uitgevoerd	-80.000
9	9 a + b het opheffen van de stips of het onderbrengen van de informatie en adviesfunctie in de wijkteams. 9A: Opheffen STIPS en deel van het budget benutten (€300.000) voor voor laagdrempelige info en adviesfunctie bij wijkteams.	▲ Uitgevoerd	-150.000
	Totaal deelprogramma Sociale basisinfrastructuur		-362.000

▲ Uitgevoerd ● In uitvoering ■ Niet uitgevoerd

De toelichtingen inzake de voortgang van de diverse maatregelen zijn terug te vinden onder de bijlagen in tabel M.01, met daarin alle maatregelen in 2016 vanuit de herstelbegroting.

5 Onderwijs

5.1 Onderwijsbeleid

In 2016 heeft de transformatie binnen het Sociaal Domein geleid tot steeds meer verbindingen tussen onderwijs, zorg en werk. Er is bijvoorbeeld een brugfunctionaris tussen de scholen en wijkteams actief, maar ook de verbinding tussen onderwijs en arbeidsmarkt heeft gestalte gekregen via het 'Team Jong'. Ook worden taken op het terrein van leerlingenvervoer verbonden met wijkteams en wordt er samen met de schoolbesturen gewerkt aan onderwijshuisvesting in de stad.

De brugfunctionaris maakt de verbinding tussen het Passend Onderwijs en de wijkteams

De wijkteammedewerker met aandachtsgebied v(s)o en mbo is de schakel tussen het voortgezet (speciaal) onderwijs, het MBO en de jeugdhulp. Deze 'brugfunctionaris' is met ingang van schooljaar 2016/2017 verbonden aan een school (in het MBO is deze werkwijze op 1 januari 2017 gestart). De brugfunctionaris onderzoekt wat nodig is om het geconstateerde probleem op te lossen en legt zo nodig de verbinding naar de jeugdhulp. Hij of zij werkt vanuit het systeem van de school en kan daarom ouders van de leerling benaderen, zonder dat er een ondersteuningsvraag vanuit de thuissituatie ligt. Is de zorgvraag breder en zwaarder dan de leefomgeving van school, dan wordt verbinding gemaakt met het sociale (wijk)team waar de leerling woont. De brugfunctionarissen komen samen met de coördinator van het zorgplatform (valt onder Samenwerkingsverband Eemland en is verantwoordelijk voor het afgeven van een 'Toelaatbaarheidverklaring' voor het voortgezet speciaal onderwijs) samen in het VO/MBO team.

Voor- en vroegschoolse educatie

De jaren voorafgaand aan 2016 is geïnvesteerd in verbetering van de kwaliteit van de voorschoolse educatie, dus de opvang van peuters (2,5-4 jaar), waarvan de GGD inschat dat er een risico is op taalachterstand. Die investeringen hebben effect gehad zoals blijkt uit het onderzoek van de onderwijsinspectie van medio juli 2016. Daaruit blijkt dat die kwaliteit goed op orde is. Van de 13 indicatoren die de inspectie heeft onderzocht zijn er 6 op het niveau "voorbeeld voor anderen", 5 zijn er "voldoende" en twee behoeven nog verbetering. Die laatste twee betreffen de ouderbetrokkenheid en de verbinding tussen onderwijs en zorg.

De vroegschoolse educatie, dus kleuters in groep 1 en 2 van de basisschool, is primair de verantwoordelijkheid van het basisonderwijs. Naar aanleiding van een gezamenlijk onderzoek van kinderopvang, basisonderwijs en gemeente is een rapportage opgesteld waarin door als doelstelling is afgesproken de samenwerking tussen kinderopvang en basisonderwijs te intensiveren.

Toezicht en handhaving kinderopvang

Alle kinderopvangorganisaties in Amersfoort zijn geregistreerd in het [landelijk register](#). Hier kan iedereen de gegevens van de organisatie nalezen en de uitkomst van de inspecties zien. De GGD houdt toezicht op de organisaties en doet het voorbereidende werk voor handhavingsacties. Handhavingsacties worden uitgevoerd na overleg met de verantwoordelijk wethouder. Deze sluitende keten van registratie-inspectie-handhaving, werkt goed voor alle partijen. De onderwijsinspectie beoordeelt deze werkwijze met de A-status.

Leerplicht en het voorkomen van vroegtijdig schoolverlaten

Via de Regionale Meld en Coördinatiefunctie worden voortijdige schoolverlaters in de regio in kaart gebracht en begeleid, met als doel dat deze jongeren minimaal een diploma op mbo 2-niveau (startkwalificatie) behalen. De RMC functie voor de regio Eemland is in 2016 ondergebracht bij de Gemeente Amersfoort. Samen met de trajectbegeleiders vanuit het Jongerenloket en de leerplichtambtenaren van Amersfoort wordt één team (Team Jong) gevormd. Leerplicht, RMC en jongerenloket zijn nog intensiever samen gaan werken, om alle jongeren in onze regio zo snel mogelijk weer op weg te helpen. Dat betekent dat wij nog beter in staat zijn om grip te krijgen op jongeren die zonder startkwalificatie het onderwijs dreigen te verlaten. Net als landelijk zien we de afgelopen jaren ook in Amersfoort een afname van het aantal voortijdig schoolverlaters. Zowel in Amersfoort als landelijke heeft 1.8% van de leerlingen in het schooljaar 2014/2015 voortijdig het onderwijs verlaten. Het percentage VSV hangt samen met de mate van stedelijkheid van de gemeente. Amersfoort scoort lager dan de referente gemeente (100.000 tot 250.000 inwoners) waar het percentage 2.3% is. Cijfers over 2015/2016 worden later gepubliceerd via de VSV verkenner van het Ministerie.

Volwassenen educatie

Educatie aan volwassenen heeft vooral als doel om zelfstandigheid en zelfredzaamheid te verbeteren van volwassenen die zichzelf niet goed kunnen redden in de samenleving en op de arbeidsmarkt. Het volledige Regionale Programma Volwassenen Educatie is te vinden via deze link: [Regionale Programma Volwassenen Educatie](#). De gelden die we als gemeente van het Rijk krijgen voor volwassenen educatie besteden we op hoofdlijnen aan twee doelgroepen.

De eerste doelgroep betreft onderwijs aan studenten met een niet Nederlandse achtergrond die hun beroepsopleiding (vrijwel) hebben afgerond. Investeren in verbetering van het Nederlands geeft deze studenten een veel betere kans op de arbeidsmarkt en verkleint de kans op bijstandsafhankelijkheid. De tweede groep waarop het volwassenen onderwijs zich richt zijn de laaggeletterden. Ook deze doelgroep versterken we door gebruik te maken van het Taalhuis dat door de bibliotheek Eemland wordt gecoördineerd.

Onderwijs aan nieuwkomers (o.a. Wereldwijzer schakelklassen van Meerkring en Taalcentra Het Element van Meerwegen en Meridiaan)

In 2016 is regionaal veel aandacht geweest voor het primair- en voortgezet onderwijs aan nieuwkomers in verband met de grote instroom van leerplichtigen en de realisatie van voldoende voorzieningen. Voor het primair onderwijs (PO) dat in de Schakelklassen gegeven wordt heeft een adviesgroep een toekomstbestendig model voor vorm en inhoud ontwikkeld. Dit advies heeft het akkoord gekregen van alle PO besturen en biedt een basis voor de verwachte stabiele situatie van 5 schakelklassen bij De Wereldwijzer. Voor de school is passende huisvesting gevonden in Hoogland in de schoolwoningen aan de Engweg.

Voor het Voortgezet Onderwijs (VO) is een start gemaakt met een 2^e Taalcentrum met een maximumcapaciteit van 9 klassen in Nieuwland in de schoolwoningen aan de Ringslang-Watersteeg, naast het bestaande Taalcentrum 1 aan de Magnesiumweg waar ruimte is voor 11 klassen. Met de PO en VO besturen is contact over de instroom, de achtergrond van de leerlingen en de doorstroom naar het reguliere onderwijs.

Programma: Onderwijs								
onderdeel: onderwijsbeleid								
	indicator	realisatie				streefcijfer		bron
		2013	2014	2015	2016	2017	2018	
1	% doelgroepkinderen dat deelneemt aan voorschoolse educatie	92%	93%		95%		98%	GGD Utrecht
2	% scholen onder toezicht van Onderwijsinspectie	98%	98%	98%	98%		98%	Onderwijsinspectie
3	% jongeren dat beschikt over een startkwalificatie			76%			78%	Volgsysteem Gem. Amersfoort
4	aantal ABC-scholen dat werkt vanuit hoogste ambitieniveau	7	7		8		9	Stichting ABC

Toelichting:

- 1 % doelgroepkinderen, dat deelneemt aan voorschoolse educatie naar verhouding van het aantal doelgroepkinderen. Als gemeente streven we naar een zo hoog mogelijk bereik van kinderen met een risico op taalachterstand.
- 2 % van de basisscholen en scholen voor voortgezet onderwijs dat onder basistoezicht staat van de onderwijsinspectie. Ieder jaar kijkt de inspectie of er aanwijzingen zijn dat een school onvoldoende kwaliteit levert. Op basis van een risicoanalyse en eventueel nader onderzoek wordt bepaald hoeveel toezicht een school nodig heeft.
- 3 Deze indicator is vanaf 2016 komen te vervallen, omdat het weinig zegt over de kansen op de arbeidsmarkt. En omdat nu de verplichte BBV-indicator 'voortijdig schoolverlater' (DUO) geldt.
- 4 Stichting ABC werkt met verschillende ambitieniveaus. Op het hoogste ambitieniveau werken de betrokken partners intensief samen en hebben een gemeenschappelijke missie en visie. De agenda's zijn op elkaar afgestemd en vullen elkaar aan. 9 ABC-scholen hebben een programmering op kwaliteitsniveau 3. Vier scholen hebben een programmering op niveau 2.

Vanaf 2016 wordt de indicator '% leerlingen dat bereikt wordt met cultuureducatief aanbod' toegevoegd. Scholen in de Kunst bedient de scholen met cultuureducatief aanbod. In het basisonderwijs doen zij dit door middel van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit.

Deze indicator geeft het aandeel leerlingen weer dat Scholen in de Kunst met dit programma bereikt.

5.2 Onderwijsvoorzieningen

Integraal Huisvestingsplan en proces tot Doordecentralisatie van middelen onderwijshuisvesting

We werken aan de voorbereiding op besluitvorming van deze doordecentralisatie (DDC). Dit doen we op basis van gezamenlijk vastgestelde ambities zoals vastgelegd in de visie op onderwijshuisvesting, de nota Bouwstenen voor onderwijshuisvesting en het Integrale Huisvestingsplan (IHP) en verkenning van mogelijkheden tot doordecentralisatie. In de gesprekken met de schoolbesturen hebben we geconstateerd dat we het over het belangrijkste eens zijn:

1. De inhoudelijke doelen;
2. Bijbehorend investeringsprogramma en
3. De rolverdeling.

Op basis van onze gezamenlijke ambities zijn wij met de schoolbesturen in gesprek om te komen tot afspraken over doordecentralisatie.

De gesprekken richten zich op 2 hoofdpunten:

1. Het samenwerkings/governancemodel.
2. De wijze van financiering en de hiervoor benodigde gemeentelijke bijdrage.

Ad. 1 Het samenwerkings/governancemodel

Wij willen scholen in staat stellen om samen verantwoordelijkheid te nemen voor de realisatie van het IHP. Als gemeente blijven wij betrokken. Onderwijsbeleid en onderwijshuisvesting blijft een gezamenlijke verantwoordelijkheid. We maken afspraken over een periode van 40 jaar. Tegelijkertijd realiseren we ons dat ontwikkelingen en risico's over 40 jaar niet te bepalen en dus ook niet op voorhand vast te zetten zijn. Gesprekken met de schoolbesturen zijn er daarom op gericht om binnen de 40 jarige DDC- afspraken, periodieke afspraken te maken waarin we de balans opmaken en kijken naar het programma voor de volgende jaren. Hiermee blijven we met elkaar in gesprek. Het doel is niet om elke paar jaar afspraken ter discussie te stellen, maar om te kijken of we nog de juiste dingen doen en of de middelen hier nog bij passen.

Ad.2 De wijze van betaling en de hoogte van de gemeentelijke bijdrage

Over de gewenste hoogte van het investeringsprogramma zijn we het eens. Dit is gebaseerd op het IHP waarin is berekend dat we voor de komende 40 jaar voor €360 mln. moeten investeren in schoolgebouwen. De vervolgvraag die nu aan de orde is, is hoe deze investeringen worden betaald. Voor ons is hier het uitgangspunt dat doordecentralisatie niet duurder is dan uitvoering van het IHP door de gemeente.

Besluit tot vernieuwbouw en uitbreiding van het Stedelijk gymnasium Johan van Oldenbarnevelt (JvO)

De opgave voor het JvO is van een uitbreidingsopgave (2011) veranderd in een opgave tot vernieuwbouw en uitbreiding (2016) met een hogere kwaliteit voor de komende 40 jaar. Dit als gevolg van de overeenstemming tussen gemeente en schoolbesturen over de koers van het proces van IHP-DDC. Verder is een raadsbesluit over het IHP vastgesteld in het kader van de Begroting 2016-2019 eind 2015 en de Kadernota 2017 in juni 2016. Wij zijn, samen met het schoolbestuur en met specialistische expertise van een onafhankelijk bureau, in april 2016 gekomen tot een structuurontwerp, dat past binnen de IHP-kaders en draagvlak heeft bij schoolbestuur en directie. Op basis hiervan is door de raad krediet beschikbaar gesteld voor vernieuwbouw en uitbreiding van het gymnasium op de huidige locatie aan het Thorbeckeplein. Dit project met het schoolbestuur als bouwheer is nu in voorbereiding.

Besluit tot vervangende nieuwbouw van Scholencomplex De Vosheuvel

In het IHP is vervangende huisvesting voor Scholencomplex De Vosheuvel opgenomen bij de prioriteiten voor de eerste vijf jaar. Maar de staat van het huidige gebouw, met name aantasting van vloeren door betonrot, maakte de urgentie voor herhuisvesting zodanig dat niet gewacht kon worden tot definitieve besluiten over doordecentralisatie. Op 1 maart 2016 is besloten krediet beschikbaar te stellen voor vervangende nieuwbouw op de huidige locatie aan de Heiligenbergerweg. Dit project is nu in voorbereiding met beoogde uitvoering van de bouw in het kalenderjaar 2018. Tegelijkertijd is onderzoek gedaan naar tijdelijke vervangende huisvesting voor de leerlingen van Scholencomplex De Vosheuvel, waarbij rekening is gehouden met de doelgroep, zeer moeilijk lerende kinderen en kinderen met een meervoudige beperking. Uiteindelijk is overeenstemming bereikt over tijdelijke huisvesting in Leusden in het voormalige SBBO-gebouw aan de Clarenburg 1.

Foto: Scholencomplex De Vosheuvel

Start vernieuwbouw van de Bilalschool

Na bijna twee jaar vertraging als gevolg van bezwaar- en beroepsprocedures tegen de afgifte van de omgevingsvergunning is het project medio 2016 in uitvoering genomen met het schoolbestuur als bouwheer. De nieuwbouw aan de Fahrenheitstraat 50 wordt medio 2017 opgeleverd.

Vorbereiding aanbesteding leerlingenvervoer

In 2016 heeft de voorbereiding van de aanbesteding van het leerlingenvervoer plaatsgevonden. De aanbesteding zelf vindt plaats in 2017.

Programma Onderwijs						
onderdeel: onderwijsvoorzieningen						
	indicator	realisatie		streefcijfers		bron
		2015	2016	2016	2018	
1	functioneel primair onderwijs	5,9				IHP/DDC
2	bouwkundig primair onderwijs	6,6				IHP/DDC
3	duurzaamheid primair onderwijs	4,4				IHP/DDC
4	beheer en exploitatie primair onderwijs	4,6				IHP/DDC
5	functioneel voortgezet onderwijs	6,0				IHP/DDC
6	bouwkundig voortgezet onderwijs	6,7				IHP/DDC
7	duurzaamheid voortgezet onderwijs	4,8				IHP/DDC
8	beheer en exploitatie voortgezet onderwijs	5,9				IHP/DDC

Toelichting:

1-8 De vraag wat een adequaat schoolgebouw is, is beantwoord in de Nota Bouwstenen voor Onderwijshuisvesting, de kwalitatieve onderlegger bij het IHP-DDC-proces. Adequaat wordt onderscheiden in de onderdelen bouwkundig, functioneel, duurzaam en beheer & exploitatie. Er is een objectief meetsysteem ontwikkeld met waarden aangegeven op een 10-puntsschaal en gebaseerd op de nulmeting IHP-DDC 2015. De bedoeling is om bij besluitvorming over DDC in de overeenkomst op te nemen dat schoolbesturen dit objectief meetsysteem periodiek (laten) uitvoeren. Op die wijze is het mogelijk de investeringen in onderwijshuisvesting in kwalitatieve zin te volgen (steeds hogere 'rapportcijfers'). Afhankelijk van de besluitvorming over DDC is de verwachting dat de eerstvolgende meting plaatsvindt in 2018 of 2019.

TABEL: PF.05.01**Afwijking op begroting programma Onderwijs**

PROGRAMMA	PRIMITIEVE BEGROTING	BEGROTING 2016 NA WIJZIGING	REKENING 2016	AFWIJKING BEGROTING -/- REKENING
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES				
Onderwijsbeleid	8.107	8.107	8.683	-576
Onderwijsvoorzieningen	10.318	10.232	10.585	-353
TOTAAL LASTEN	18.425	18.340	19.268	-928
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES				
Onderwijsbeleid	5.398	5.398	6.066	669
Onderwijsvoorzieningen	0	0	902	902
TOTAAL BATEN	5.398	5.398	6.969	1.571
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES				
Onderwijsbeleid	2.710	2.710	2.617	93
Onderwijsvoorzieningen	10.318	10.232	9.683	550
TOTAAL SALDO	13.028	12.942	12.299	643
SALDO PROGRAMMA EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES				
Toevoegingen reserves	31	487	487	0
Onttrekkingen aan reserves	200	656	656	0
SALDO PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	12.859	12.773	12.130	643

TABEL: PF.05.02**Analyse verschillen programma Onderwijs**

Deze analyse is inclusief de afwijkingen op de reservemutaties.

	Afwijkingen Jaarrekening 2016		
	Lasten	Baten	I/S
05 onderwijs	-928	1.571	
1 onderwijsbeleid	-576	669	
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
Meer kosten aan onderwijsachterstanden. Bij het opstellen van de begroting was geen rekening gehouden met een motie van de raad voor middelen VVE van € 200.000. Er zijn meer kosten aan het VO-onderwijs betaald voor nieuwkomers die niet bekostigd zijn door het Rijk, hogere en toegekende subsidieaanvragen dan begroot. En er zijn middelen in 2016 afgeraamd i.v.m. taakverschuivingen. Echter de taken zitten nog bij onderwijs maar de middelen niet meer. In de begroting 2017 is dit gecorrigeerd.	-651	681	I
Overige kleine verschillen.	75	-12	I
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	-576	669	

2 onderwijsvoorzieningen	-353	902	
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
De verordening die van toepassing is op de vergoeding buitensportvelden is gebruikt bij de vaststelling maar de begroting was nog niet aangepast op lagere vergoeding van buitensportvelden. Ook minder klokuren als gevolg kleinere groei aantal leerlingen dan verwacht.	363	0	I
Tijdelijke huisvesting, niet begrote huuropbrengsten, incidenteel minder huurvergoedingen voortgezet onderwijs. De onderschrijving van de lasten van de tijdelijk huisvesting onderwijspanden (m.n. dienstverlening sro), moet in relatie worden gezien met de overschrijving op programma 7 Ruimtelijke ontwikkeling (onderdeel Vastgoed).	291	160	I
Kosten herstelmaatregelen en abest verwijderen in een aantal scholen naar aanleiding van uitgevoerde onderzoeken. In de zomerrapportage is deze afwijking reeds vermeld.	-287		I
Voor leerlingenvervoer is BTW aftrek niet meer mogelijk en moet de gemeente met terugwerkende kracht vanaf 2007 terugbetalen. In 2016 is de BTW naheffing 2007 t/m 2015 verrekend. Bij de zomerrapportage is de schatting aan naheffing aangegeven. Inmiddels is de werkelijke naheffing bekend.	-1.070		I
Op leerlingenvervoer zelf zit een voordeel omdat er minder gebruik is gemaakt. Aantal leerlingen die gebruik maken wonen minder ver van hun school. Dit was reeds aangegeven bij de zomerrapportage.	530		I
Taakstelling fasering investeringen onderwijs. Er heeft geen fasering kunnen plaatsvinden, projecten zijn conform planning en noodzaak uitgevoerd.	-250		I
Het voordeel kapitaallasten is mede door de verkoop Anne Annemaschool ontstaan. Door de verkoop minder afschrijving en rentelasten.	70		I
De Anne Annemaschool is in 2016 verkocht voor een bedrag van € 810.000. Na afboeking van de beheerskosten resteert er een opbrengst van € 748.000. Voorstel is om van de resterende opbrengst van de verkoop Anne Annemaschool een bedrag van € 222.000 te bestemmen voor vernieuwbouw van de Bilalschool en een bedrag van € 254.000 te bestemmen voor de vernieuwbouw Johan van Oldenbarnevelt. Het resterende bedrag wordt gestort in de reserve vervangingsinvesteringen.		748	I
Overige kleine verschillen.		-6	I
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	-352	902	
9 mutaties reserves programma -5-			
	0	0	
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
De voorgenomen sloop van de Vosheuvel heeft niet plaatsgevonden in 2016, dat zal 1e kwartaal 2017 plaatsvinden. Daardoor zal de in de zomerrapportage vermelde afboeking van de boekwaarde van € 1,9 mln. pas in 2017 plaatsvinden. Evenals de onttrekking uit de reserve voor hetzelfde bedrag.			
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	0	0	

TABEL: PF.05.02a Belangrijkste investeringen

	REKENING 2016
De Baander	150
TOTAAL	150

TABEL: PF.05.03

Voortgang maatregelen programma Onderwijs

(Bedrag x € 1)

<i>Onderwijsbeleid</i>			
Nr.	Maatregel	Voortgang	Bedrag
4	Stoppen met financiering van kinderen voor niet-geïndiceerde kinderen voor vve en geen recht hebben op kinderopvangtoeslag. Voor ouders van kinderen met een indicatie blijven kindplaatsen beschikbaar.	● In uitvoering	-200.000
2015-083A	VVE ook voor kinderen met ouders zonder kinderopvangtoeslag	▲ Uitgevoerd	200.000
10	Stoppen met de subsidie voor het organiseren van scholentochten (gericht op ouders om kennis te maken met de wijk).	▲ Uitgevoerd	-15.000
11	Het financieel verwerken in de begroting van de al gerealiseerde efficiencytaakstelling op het gebied van leerlingenvervoer (uitvoering door SRO, verwerkt in de prestatieafspraken).	▲ Uitgevoerd	-50.000
	Totaal deelprogramma Onderwijsbeleid		-65.000

▲ Uitgevoerd ● In uitvoering ■ Niet uitgevoerd

De toelichtingen inzake de voortgang van de diverse maatregelen zijn terug te vinden onder de bijlagen in tabel M.01, met daarin alle maatregelen in 2016 vanuit de herstelbegroting.

6 Sport

Sportbeleid

Accommodatiebeleid

Dit is een belangrijke pijler van het sportbeleid, waarmee verreweg het grootste deel van ons sportbudget gemoeid is, ongeveer 6 miljoen euro op een totaal van 7,7 miljoen euro (ca. 78%). De gemeentelijke sportvoorzieningen omvatten overdekte accommodaties (sporthallen, sportzalen en gymlokalen), zwembaden en buitensportaccommodaties. In opdracht van de gemeente worden deze accommodaties beheerd en geëxploiteerd door de SRO.

Van het door de raad in september 2015 vastgestelde investeringsplan werden in 2016 een aantal toekenningen gerealiseerd, t.w.: de nieuwe hal GymXL en 4 kunstgrasvelden voor verschillende verenigingen, te weten: VV Hoogland, KVVA, APWC (voetbal) en AMHC (hockey). Met deze investeringen wordt in belangrijke mate bijgedragen aan de verschillende ambities uit het sportbeleid.

In december werden nieuwe maatschappelijk tarieven door de gemeenteraad vastgesteld.

In diezelfde maand werd onze nieuwe subsidieregeling Sport & Bewegen opengesteld voor aanvragen. In deze regeling werden de subsidieregeling sportvoorzieningen (de 1/3^e-regeling) en de regelingen voor grootschalige en bijzondere sportevenementen opgenomen. Nieuw is dat inwonersinitiatieven gericht op sport en bewegen, in combinatie met een sportvereniging, aanvragen kunnen doen. Hiermee versterken we ons streven om (zo)veel (mogelijk) Amersfoorters 'in beweging' te krijgen (sporten én gezond bewegen).

Uitgelicht: hoogste punt bouw Amerena bereikt

Op 13 januari 2016 werd het slaan van de eerste paal feestelijk gevierd met alle betrokkenen en omwonenden en op 22 september ging de vlag uit op het hoogste punt van de bouw. Een prijsvraag onder inwoners in de stad leverde de nieuwe naam van het sportcomplex AMERENA op. In gezamenlijkheid met onder meer de zaalsport- en zwemvereniging(en), ASF en SRO werd in de loop van het jaar een model voor de toekomstige exploitatie uitgewerkt. Daarnaast is het concept van de sportkaart ontwikkeld. Dat moet ervoor zorgen, dat het sportcomplex zo intensief mogelijk wordt gebruikt door een pallet aan doelgroepen.

Sportcomplex Amerena in aanbouw (foto: ZPC Amersfoort)

Sportstimulering

De uitvoering van sportstimuleringsbeleid - de andere pijler van het sportbeleid - wordt gedaan door 21,5 fte buurtsportcoaches die in dienst zijn van de SRO. Jaarlijks maken we met SRO afspraken over de inzet van deze buurtsportcoaches om zo gericht te werken aan de doelstellingen uit het sportbeleid. Sportstimulering draagt bij aan de doelstellingen uit de Sportnota, te weten 'zoveel mogelijk Amersfoorters sporten en bewegen' en 'brede, sterke sportverenigingen krijgen de ruimte'. In 2016 werd een Amersfoortse buurtsportcoach, Lianne Huijzendveld, uitgeroepen tot Nederlands buurtsportcoach van het jaar.

Lianne Huijzendveld, buurtsportcoach van het jaar 2016 (foto: SRO)

In 2016 zijn in totaal 29 zogenoemde 'erkende interventies' uitgevoerd, dat wil zeggen planmatige en doelgerichte aanpakken gericht op gedragsverandering die bijdragen aan een actief en gezond leven. Deze aanpakken worden uitgevoerd op scholen en in de wijken, samen met sportverenigingen en voor speciale doelgroepen zoals senioren en mensen met een beperking.

De buurtsportcoaches hebben met de wijkteams contacten om de mogelijkheden aan te geven op het gebied van laagdrempelig sportaanbod in de buurt. Bij voetbalvereniging CJVV is het project *Life Goals* van start gegaan. Hierbij worden dak- en thuislozen perspectieven geboden bij de vereniging in de vorm van vrijwilligerswerk of sportactiviteiten. Medewerkers van Kwintes, GGZ Centraal en Victas worden in dit project opgeleid tot maatschappelijk sportcoach.

De verbinding van sport en gezondheid krijgt steeds meer vorm in de leefstijl projecten van B.Slim en Keivitaal. Hulpverleners uit de gezondheidszorg, zoals fysiotherapeuten, huisartsen en diëtisten, weten het sportaanbod steeds beter te vinden door de bemiddeling van de buurtsportcoaches.

Evenementen

De Marathon Amersfoort werd, onder grote publieke belangstelling, 5 juni op een snikhete dag gelopen. Veel toeschouwers staken de renners een hart onder de riem of overgoten hen met verkoelend water. Verder zagen we dit jaar wielertocht de Meewind-koers, het NK Atletiek Masters voor veteranen en de 1ste editie Triatlon, waarbij gestart werd met het zwemmen in de Eem.

Vervolgonderzoek toekomstscenario's sportaccommodaties

Samen met de Amersfoortse Sportfederatie (ASF) en het Amersfoorts Voetbalkampioenschap (AVK) verstreken wij de opdracht tot het uitvoeren van het *Vervolgonderzoek toekomstscenario's sportaccommodaties*, die startte in september. Dit onderzoek was de uitkomst van een peiling bij de Raad, nadat eerder onderzoek naar accommodaties veel stof deed opwaaien bij een aantal sportclubs. Dat onderzoek droeg de naam 'Verkenning verkoop, ontwikkeling en intensivering sportvelden' en werd uitgevoerd vanuit het perspectief van ruimtelijke ordening (Structuurvisie Amersfoort 2030) en vanuit de doelstelling uit de Sportnota: 'Efficiënt en effectief gebruik van sportvoorzieningen'.

De eindrapportage van het vervolgonderzoek zal vooral een product van onze buitensportverenigingen zijn, waarin deze aangeven wat hun inbreng kan zijn bij onze ambitie om vanaf 2018 te bereiken dat er in Amersfoort 5 buitensportcomplexen zijn met een intensiever en efficiënter gebruik, door een uit meerdere verenigingen gerealiseerd overdag aanbod van sportactiviteiten voor niet-leden. Dit traject draagt ook bij aan het stimuleren van een groeiend aantal sterke en brede sportverenigingen, die aansluiting vinden op de wijken waarin ze gelegen zijn. Inmiddels heeft de raad kennis kunnen nemen van het onderzoeksresultaat.

Sportgala/huldiging sportkampioenen

Ook dit jaar vierden we de sport en eerden we de beste sporters in Amersfoort met een zeer geslaagd sportgala. In de middag werden de jeugdkampioenen in het zonnetje gezet. Gevolgd door een netwerkdiner met ontmoeting en verbinding van Sport en Bedrijfsleven, sportbestuurders en afgevaardigden van Amersfoortse bedrijven gingen met elkaar in gesprek na prikkelende presentaties van onder anderen de directeur van FC Utrecht. In het avondprogramma vonden de verkiezingen plaats van de sportman (Bart Ramselaar, voetbal), sportvrouw (Lisa Kruger, zwemmen), sportploeg (heren softbal BSC Quick), sportvereniging (CJVV) en sporttalent (Femke Bol, atletiek) van het jaar 2016.

Woensdag
30 november
2016

SPORT

DeStadAmersfoort.nl

Sportgala steeds professioneler

Amersfoortse kampioenen schitteren

Huib van Aerssen

AMERSFOORT De uitvoering van het Amersfoortse Sportgala draagt jaarlijks meer en meer een professioneel karakter. Naast de bekendmaking en huldiging van sportman, sportvrouw, sportploeg en sporttalent van het jaar, wordt er door de organisatie ook meer en meer aandacht besteedt aan toentertentiment in de vorm van zang en dans. Een evenement dat jaarlijks ook steeds meer toeschouwers trekt en garant staat voor een prachtig 'Sportfeestje' voor jong en oud.

Nadat in de middaguren ruim aandacht werd besteed aan de huldiging van de Amersfoortse Jeugdkampioenen, was het sportpresenterator Jeroen Stomphorst (Amersfoorter en bekend van Studio Sport) die het startssein gaf voor een spetterende avondsessie waarin de sportkampioenen op waardige wijze in het zonnetje werden gezet.

De trofee en glunderende Amersfoortse Sportkampioenen.

Berichtgeving over het sportgala 2016 (De Stad Amersfoort)

Beweeggrondjes

In 2016 zijn er 2 nieuwe beweeggronden geopend, t.w. het beweeggrondje Vathorst samen met Vathorst Gezond en het beweeggrondje Zielhorst samen met leefstijlproject voor volwassenen Keivitaal. Dat bracht het totaal in 2016 op 4 beweeggrondjes.

Sportimpuls

De rijkssubsidie Sportimpuls werd in 2016 twee keer toegekend. De subsidie werd gegeven aan een wandelproject in Liendert ontving, waarbij uit de groep een aantal wandeltrainers worden opgeleid om nieuwe wandelgroepen te begeleiden. De tweede subsidie werd toegekend aan het Prisma Collega waar partijen gaan samenwerken om leerlingen aan het sporten te krijgen en bewust te maken van een gezonde leefstijl.

Kunstgraskorrels

We proberen met ons sportbeleid altijd zoveel mogelijk richting te geven aan en te anticiperen op ontwikkelingen die de sport in Amersfoort ten goede komen, maar soms haalt maatschappelijke discussie ons in. In dit geval vormde een uitzending van het TV programma Zembla, op 5 oktober 2016, de start van maatschappelijke onrust rond het rubbergranulaat vulmateriaal (korrels) van kunstgrasvelden. In Amersfoort zijn er 21 kunstgras voetbalvelden bij 11 sportverenigingen, en zes trapveldjes in de openbare ruimte waar rubberkorrels zijn toegepast.

Bij de aanleg en het onderhoud van deze velden is voldaan aan het keurmerk van Milieukeur. Met dit keurmerk, dat sinds 2011 wordt gebruikt, worden milieu- en gezondheidseisen aan het rubbergranulaat gesteld.

Door de uitzending rezen twijfels over mogelijk schadelijke gevolgen voor de gezondheid van gebruikers van de velden, door kankerverwekkende stoffen in de korrels. De maatschappelijke onrust bleek zó groot dat onze minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport door het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) extra, nieuw onderzoek liet doen. Hangende de uitslag van dit onderzoek, stopten wij op verzoek van onze raad met de reguliere aanvulling van het rubbergranulaat en informeerden wij in nauwe samenwerking met de Vereniging Sport & Gemeenten, de KNVB en de GGD, onze verenigingen en inwoners.

Op 20 december 2016 publiceerde het RIVM de resultaten, waaruit bleek dat het risico voor de gezondheid van sporten op kunstgrasvelden die zijn ingestrooid met rubbergranulaat, verwaarloosbaar is en troffen we als gemeente geen verdere maatregelen.

In maart 2017 volgde het resultaat van Europees onderzoek naar het gebruik van rubber en de daarin aanwezige stoffen, in consumentenproducten. Ook in dit onderzoek bleek het risico voor de gezondheid verwaarloosbaar. Uiteraard wordt dit dossier blijvend gevolgd.

Programma: Sport									
onderdeel: sport									
	indicator	realisatie				streefcijfers			bron
		2012	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
1	% jongeren (10 t/m 17 jaar) dat minstens 1x per week aan sport doet			88%				88%	Jongerenstadspeiling, O&S
2	% volwassenen (18 t/m 64 jaar) dat minstens 1x per week aan sport doet		72%				72%		Stadspeiling, O&S
3	% senioren die voldoen aan de beweegnorm	66%					66%		Gezondheidsmonitor GGD
4	aantal sterke en brede sportverenigingen		5	7	8	9	10		Sportnota Amersfoort F!t 2013

Toelichting:

- 1 Cijfers zijn gebaseerd op de vraag: 'Hoe vaak doe je in je vrije tijd aan sport buiten schooltijd?' Het betreft hier een cijfer gebaseerd op een steekproef. De toename in 2015 is niet significant. Dit wordt opnieuw gemeten in 2019. Zie ook www.amersfoortincijfers.nl.
- 2 Het betreft hier een cijfer gebaseerd op een steekproef. De toename in 2014 is significant. Dit wordt opnieuw gemeten in 2018. Zie ook www.amersfoortincijfers.nl.
- 3 De beweegnorm: gedurende 5 dagen in de week minimaal een half uur matig intensief bewegen. Het betreft hier een cijfer gebaseerd op een steekproef. De toename in 2012 is significant. Dit wordt in 2018 opnieuw gemeten. Het beleid is er overigens op gericht om in alle wijken de beweegnorm op een minimaal niveau (rond de 66%) te krijgen. Zie ook: www.amersfoortincijfers.nl.
- 4 Het gaat hier om verenigingen met een bestuurlijke continuïteit en een gezonde financiële huishouding, ze onderscheiden zich van traditionele verenigingen door kenmerken zoals toegankelijk voor niet-leden, aanbod voor doelgroepen met een achterstand in sportdeelname, werken samen met scholen, de wijk en andere sportverenigingen.

TABEL: PF.06.01**Afwijking op begroting programma Sport**

PROGRAMMA	PRIMITIEVE BEGROTING	BEGROTING 2016 NA WIJZIGING	REKENING 2016	AFWIJKING BEGROTING -/- REKENING
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES				
Sport	7.645	7.701	7.183	518
TOTAAL LASTEN	7.645	7.701	7.183	518
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES				
Sport	0	0	0	0
TOTAAL BATEN	0	0	0	0
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES				
Sport	7.645	7.701	7.183	518
TOTAAL SALDO	7.645	7.701	7.183	518
SALDO PROGRAMMA EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES				
Toevoegingen reserves	2	300	300	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0
SALDO PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	7.647	8.001	7.483	518

TABEL: PF.06.02

Analyse verschillen programma Sport

Deze analyse is inclusief de afwijkingen op de reservemutaties.			
	Afwijkingen Jaarrekening 2016		
	Lasten	Baten	I/S
06 sport	518	0	
1 sport	518	0	
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
Conform artikel 212 verordening start de afschrijving van in gebruik genomen investeringen, o.a. omzetting gras naar kunstgras vv Hooglanderveen en KWa, 6e hockeyveld AMCH, in het jaar na gebruikname. Bij de zomerrapportage is hier reeds melding van gemaakt. Voorgesteld wordt dit bedrag te storten in de reserve vervangingsinvesteringen.	105		I
Door het nog niet gereed zijn van (uitbreiding) binnensportaccommodaties, lagere belastingaanslagen en lagere onderhoudskosten, zijn er minder lasten gemaakt dan begroot. Bij de zomerrapportage is hier melding van gemaakt.	50		I
Geen subsidieverstrekking voor grote sportevenementen, behoudens Fiets033 voor € 30.000 en marathon voor € 60.000. Bij de zomerrapportage is hier reeds melding van gemaakt.	249		I
Subsidies die in het kader van de 1/3de regeling aan sportverenigingen voor het doen van investeringen zijn toegekend. Enkele verenigingen, die subsidie hebben aangevraagd, hebben nog niet de investeringen gedaan en/of verantwoord, waardoor deze subsidies nog niet zijn uitgekeerd.	140		I
Overige kleine verschillen.	-26		I
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	518	0	
9 mutaties reserves programma -6-	0	0	
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	0	0	

7 Ruimtelijke ontwikkeling

7.1 Ruimtelijke ontwikkeling

Wagenwerkplaats masterplan.

Voor de gebiedstransformatie van het Wagenwerkplaats is op 5 juli 2016 het Masterplan vastgesteld door de gemeenteraad. Belangrijke dragers van het plan is het behoud van het cultureel erfgoed door herbestemming van de monumentale gebouwen en de betrokkenheid van de omwonenden en lokale partijen. Daarnaast zijn duurzaamheid, stedelijk wonen en voorzieningen belangrijke doelstellingen. De omvang, de ligging in de stad en de uitstraling van de monumenten maken de Wagenwerkplaats tot de perfecte ontwikkellocatie voor stedelijk wonen, werken en recreëren.

Het Masterplan is de basis voor het nieuwe bestemmingsplan voor het gebied. Het globale programma is ca 560 woningen, parkeerplaatsen en voorzieningen., inclusief een Collectie Particulier Opdracht (CPO) initiatief van 40 woningen. Vervolgens heeft NS gemeld dat zij toch een deel van het terrein (ca 4,5 ha) nodig heeft voor eigen gebruik. Daarom wordt er nu aan een nieuw Masterplan gewerkt. Hierin worden de doelstellingen, uitgangspunten en het programma beschreven voor een kleiner gebied. Het nieuwe Masterplan wordt medio 2017 ter vaststelling voorgelegd aan de gemeente en vormt de basis voor een nieuw bestemmingsplan.

Bestemmingsplan Binnenstad

Het bestemmingsplan Binnenstad vormt het juridisch-planologische kader voor de binnenstad. Het plan beslaat het in 1984 door het Rijk aangewezen beschermde stadsgezicht. De vaststelling eind 2015 van het bestemmingsplan Binnenstad door de gemeenteraad vormde het sluitstuk van een lange periode van overleg, studie, discussie en besluitvorming over een veelheid van zaken met betrekking tot de ruimtelijke ordening van de historische binnenstad. Het begon allemaal in 2012 en is met inbegrip van beroepsprocedures bij de Raad van State in december 2016 afgesloten.

Tegen het bestemmingsplan zijn 27 zienswijzen ingediend bij de raad. Na het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan resteerden nog 2 beroepschriften bij de Raad van State.

De beroepen zijn in november 2016 door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State allebei ongegrond verklaard. Het bestemmingsplan is daarmee op dat moment onherroepelijk geworden.

Ontwerp Zonnehof

Begin 2016 heeft het burgerinitiatief Zonnehof (BIZ!) het ontwerp opgeleverd voor de transformatie van de Zonnehof. Het plan is tot stand gekomen in co-creatie met de eigenaren en gebruikers uit het gebied. In 2015 stelde de raad de kaders vast waarbinnen BIZ! haar plan mocht opstellen. In het voorjaar presenteerde het BIZ! haar plannen aan de stad en de gemeenteraad. De Zonnehof wordt een groen stadspark op pocket formaat met gras, bomen, wandelpaden en hagen. De plannen voor de herinrichting hebben de transformatie van de omliggende vrijgekomen gebouwen aantoonbaar versneld en zorgen ervoor dat het monumentale Rietveldpaviljoen weer tot zijn recht komt. De Provincie Utrecht stelde € 600.000 voor het project beschikbaar. Door extra infiltratievoorzieningen toe te passen levert het project een bijdrage aan de waterbergingsopgave van de aangrenzende gebieden. Het Waterschap levert hieraan een financiële bijdrage. De plannen worden in 2017 uitgevoerd.

Bestemmingsplan Keerkring 5

Op 17 maart 2015 heeft de gemeenteraad de kaders voor de ontwikkeling van het perceel Keerkring 5 vastgesteld voor wat betreft het aantal woningen, het volume en de bouwhoogte. Deze kaders zijn uitgewerkt in het inmiddels onherroepelijke bestemmingsplan Keerkring 5. Dit plan vormt daarmee de planologisch-juridische basis voor de herontwikkeling van deze voormalige schoollocatie Keerkring 5 naar woningbouw. Vastbouw Vastgoedontwikkeling BV ontwikkelt deze locatie namens grondeigenaar Portaal. Het gaat om een woningbouwlocatie van circa 1,4 hectare met als opzet stedelijk wonen aan de rand van de binnenstad. Na realisatie staan hier 3 appartementencomplexen van 6 bouwlagen en één complex van 13 lagen, geschikt voor maximaal 200 woningen, waarvan 80 sociale huurwoningen. De nieuwe landschappelijke inrichting van het perceel zorgt voor een aangenaam woonklimaat.

Indicatoren:

De vier indicatoren uit de Begroting 2016-2019 zijn komen te vervallen. De indicatoren die voorheen genoemd werden in dit programma verwezen naar de resultaten van de Groene Stad. Gemeten werden de tevredenheid over de hoeveelheid groen in de wijk en het aandeel Amersfoortse bezoekers in recreatiegebieden rond de stad. Nu dit programma afgerond is passen de indicatoren niet meer bij dit programma.

Zichtbare resultaten

We streven naar een compact stedelijk leefmilieu in en rondom het Stadshart, met meer woningen en een gevarieerd voorzieningenaanbod.	●
We stimuleren diversiteit in de wijken en werken aan voldoende doorstroming, in levensloopbestendige wijken met voldoende woonruimte voor alle doelgroepen.	●
We versterken onze identiteit, met aandacht voor onze cultuurhistorie en monumenten.	●
We versterken een aantrekkelijk leefklimaat voor mens en dier, door een goed netwerk van voorzieningen en groene verbindingen. Zo spelen we in op de verandering van het klimaat	●
We werken aan een goede functiemening van wonen en werken. Zowel in de woonwijken als op de werklocaties	●
Amersfoort geeft ruimte aan initiatieven om onze stad verder te ontwikkelen.	●

▲ Uitgevoerd ● In uitvoering ■ Niet uitgevoerd

7.2 Grondexploitaties

Bloeidaal: een bloeiend succes

De start verkoop van woningbouwkavels in Bloeidaal startte eind 2015 langzaam op en werd in de loop van 2016 een groot succes, mede dankzij actieve inzet van social media, de aantrekkende markt en de afsluiting (knip) van de Hogeweg. Inmiddels zijn alle 23 kavels zijn verkocht en de eerste kopers starten in 2017 met bouwen.

Kop van het Gildekwartier opgeleverd

Het laatste stukje aan de noordzijde van de haven is in 2016 afgerond. Het voormalig bedrijventerrein is de afgelopen jaren omgevormd tot een mooie woonlocatie. In 2016 zijn 14 (koop)eengezinswoningen, 75 appartementen in de sociale huursector en een havenfaciliteit opgeleverd. Het voormalige monumentale BP-benzinepomstation is gerestaureerd. Op deze bijzondere locatie wordt nu een ijsalon geëxploiteerd.

Lichtenberg: kavelverkoop gestart

In november 2016 is de verkoop gestart van de eerste 5 particuliere woningbouwkavels in het project De Lichtenberg. De verkoop ging per inschrijving. De vijf koopovereenkomsten zijn inmiddels getekend.

Sportcomplex: bouw gestart

Op 13 januari 2016 is de 1^e paal geslagen voor de bouw van het nieuwe sportcomplex Amerena in het Hogekwartier. Een complex dat sterk staat door haar diversiteit - in soorten sporten, van recreatie tot topsport - en een centrale rol speelt in onze sportieve stad.

Collectiecentrum Nederland (CCN) komt naar Amersfoort

In mei 2016 is de intentieovereenkomst over de komst van het CCN tussen het Rijksmuseum en de gemeente Amersfoort ondertekend. Hiermee werd de komst van het nationaal depot naar Amersfoort mogelijk. In het depot brengen het Rijksmuseum, het Openluchtmuseum, Museum Paleis het Loo en het RCE hun niet geëxposeerde collecties onder.

Zichtbare resultaten

We ondersteunen ontwikkelingen met grondbeleid op maat.	●
Bij gebiedsontwikkeling zoeken wij naar de (maatschappelijke) waardecreatie.	●
We hebben een goed beeld van de ontwikkelingen die van invloed zijn op de grondexploitaties, beheersen de risico's en stappen in projecten op het moment dat er ontwikkelingskansen zijn.	●

▲ Uitgevoerd ● In uitvoering ■ Niet uitgevoerd

7.3 Vastgoed

Verkoop gemeentelijk vastgoed

In 2016 is het eigendom van diverse gemeentelijke panden (onder andere Huize Randenbroek, de voormalige Anne Annemaschool, de voormalige bibliotheek aan de Zonnehof en de voormalige schoolgebouwen aan de Pelikaanstraat) overgedragen aan de nieuwe eigenaren. De markt is het afgelopen jaar aangetrokken, hetgeen we merken bij de verkoop van het vastgoed. Deze lijn zet zich naar verwachting door in 2017.

Beheer gemeentelijk vastgoed

De gemeente en SRO hebben voor de periode 2015 - 2019 een raamovereenkomst gesloten voor het beheer en onderhoud van een groot deel van de gemeentelijke vastgoedportefeuille. Gemeente Amersfoort heeft daarmee het vastgoedbeheer op regiebasis uitbesteed met bijbehorende prestatieafspraken die jaarlijks herijkt worden.

Zichtbare resultaten

We verduurzamen onze vastgoedportefeuille door o.a. de daken beschikbaar te stellen voor zonnepanelen, bij onderhoud duurzaamheidsmaatregelen uit te voeren en ons cultureel erfgoed te conserveren voor de toekomst.	●
Onze vastgoedportefeuille wordt optimaal ingezet: de portefeuille heeft een omvang die past bij de gemeentelijke beleidsambities en waarbij de betreffende functies zijn gehuisvest in het juiste vastgoed.	●
We werken aan een efficiënt beheer met een zo hoog mogelijk financieel en/of maatschappelijk rendement.	●
We creëren in het gemeentelijk vastgoed ruimte voor (burger-)initiatieven en zetten het vastgoed in als aanjager bij gebiedsontwikkeling.	●

▲ Uitgevoerd ● In uitvoering ■ Niet uitgevoerd

TABEL: PF.07.01

Afwijking op begroting programma Ruimtelijke Ontwikkeling

PROGRAMMA	PRIMITIEVE BEGROTING	BEGROTING 2016 NA WIJZIGING	REKENING 2016	AFWIJKING BEGROTING -/- REKENING
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES				
Ruimtelijke ontwikkeling (incl. Groene Stad)	2.401	3.783	2.403	1.380
Grondexploitaties	70.152	70.272	50.584	19.688
Vastgoed	12.124	14.094	16.631	-2.537
TOTAAL LASTEN	84.677	88.149	69.619	18.530
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES				
Ruimtelijke ontwikkeling (incl. Groene Stad)	30	81	181	100
Grondexploitaties	70.153	70.153	57.236	-12.917
Vastgoed	5.119	5.119	7.568	2.450
TOTAAL BATEN	75.302	75.352	64.985	-10.367
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES				
Ruimtelijke ontwikkeling (incl. Groene Stad)	2.371	3.702	2.222	1.480
Grondexploitaties	-1	119	-6.652	6.771
Vastgoed	7.005	8.976	9.063	-87
TOTAAL SALDO	9.375	12.797	4.633	8.163
SALDO PROGRAMMA EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES				
Toevoegingen reserves	25	1.933	1.933	0
Onttrekkingen aan reserves	447	3.680	545	3.136
SALDO PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	8.952	11.049	6.021	5.027

TABEL: PF.07.02

Analyse verschillen programma Ruimtelijke Ontwikkeling

Deze analyse is inclusief de afwijkingen op de reservemutaties.			
	Afwijkingen Jaarrekening 2016		
	Lasten	Baten	I/S
07 ruimtelijke ontwikkeling	18.530	-13.503	
1 ruimtelijke ontwikkeling	1.380	100	
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
In 2016 zijn diverse investeringen bodemprojecten uitgevoerd, met als dekking de vooruitontvangen bedragen ISV2.	-82	82	I
Budget centrumontwikkelingen niet besteed. Zie ook mutaties reserves programma Stedelijke Ontwikkeling en Milieu.	111		I
In 2016 is nagenoeg geen aanspraak gedaan op de reserve binnenstedelijke vernieuwing o.a. door vertraging in 1. het project openbare ruimte De Nieuwe Stad (€ 975.000), 2. project vernieuwend opdrachtgeverschap (€ 125.000) en 3. project transformatie leegstaande kantoren (€ 96.000) ten laste van de samenwerkingsagenda. Zie ook mutaties reserves programma ruimtelijke ontwikkeling.			
Ad 1. Vanuit de samenwerkingsagenda is € 1 miljoen beschikbaarheid gesteld voor De Nieuwe Stad. De middelen worden revolverend ingezet voor de herinrichting van de Oliemolenhof. In de eerste helft van 2016 is vertraging opgetreden in de plannen voor de Oliemolenhof. Inmiddels is het plan uitgewerkt tot een definitief ontwerp en zijn de voorbereidingen voor de uitvoering opgestart. De middelen zullen in 2017 volledig aangewend worden.	1.201		I
Ad 2. In 2016 hadden we een aantal grotere uitgaves verwacht voor bijvoorbeeld de Hoef. Deze zijn in 2016 echter via een andere manier gedekt, waardoor we geld overhouden.			
Ad 3. In 2016 heeft de focus voor wonen met name gelegen op de sociale woningbouw en minder op vernieuwend opdrachtgeverschap. Hierdoor is het budget minder aangesproken. Komend jaar zal vernieuwend opdrachtgeverschap in combinatie met sociale woningbouw verder opgepakt worden.			
Jaarbudget bestemmingsplannen is niet benut, geen beroep gedaan op specifieke expertise externe adviseurs.	95		I
Overige kleine verschillen.	55	18	I
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	1.380	100	

2 grondexploitaties	19.688	-12.917	
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
Als gevolg van wijziging BBV zijn oude plankosten gebiedsontwikkeling afgeboekt (voornamelijk Vathorst West, Kop van Isselt).	-663		I
Herziening grondexploitaties: als gevolg van nieuwe voorschriften BBV valt bij de herziening 2016 een deel van de getroffen voorziening op de grondexploitatie vrij (niet meer ramen onvoorzien, gewijzigde renteberekening, etc.). Met het ramen van onvoorzien werden bepaalde risico's binnen de grondexploitaties zelf afgedekt.	0	8.306	I
In 2017 is de nieuwe grondexploitatie De Birkt vastgesteld met een verwacht tekort. Hier is een voorziening voor getroffen.	-938		I
Kosten voor zoektocht locaties huisvesting vluchtelingen (BW besluit 3-11-2015).	-344		I
Afboeken boekwaarde Warner Jenkinson locatie naar verkoopwaarde.	-250		I
Vrijval van de voorziening te verkopen vastgoed als gevolg van herwaardering van een gemeentelijk pand op basis van het koopcontract.		71	I
Locatie ontwikkeling Huis van de Watersport (conform het raadsbesluit komt dit ten laste van Reserve Stedelijke Vernieuwing). Zie het bestemmingsvoorstel.	-250		I
Afwijking in de realisatie uitgaven/inkomsten grondexploitatie ten opzichte van de primitieve raming. Het betreft voornamelijk een andere fasering in uitgaven grex Lichtenberg dan opgenomen in de begroting. - aankoop Lichtenberg was begroot. Is verworven in 2015: € 18.500 - sloop Lichtenberg was begroot. Is sterk vertraagd € 3.000	27.269	1.243	I
Voorraad mutatie Herzieningen: dit betreft het verschil tussen de begrote inkomsten en uitgaven en de werkelijke uitgaven en inkomsten waarvan het saldo muteert naar de voorraadpositie op de balans. Het verschil ontstaat door de veel lagere uitgaven in de grondexploitatie dan begroot.		-28.510	I
Stelpost inzake afwikkeling boekwaarde SFA/Liendert niet nodig.		-150	I
Budget ten behoeve van onderzoek explosieven locatie Lichtenberg meegenomen in herziening.	120		I
Lagere uitgaven ten behoeve van coördinatie en communicatie AV-projecten.	47		I
De kosten voor de aanleg van de Energieweg kunnen niet worden toegerekend aan de grondexploitatie Wieken Vinkenhoef - infrastructuur. Binnen het BBV bestaat de mogelijkheid om tot en met boekjaar 2016 investeringen met maatschappelijk nut extra af te schrijven. Wij maken van die gelegenheid gebruik om de Energieweg in één keer versneld af te schrijven, zodat dit budgettair neutraal is. De afschrijvingslasten worden gedekt uit de vrijgevallen voorziening grondexploitatie Wieken Vinkenhoef.	-5.356	5.356	I
Als gevolg van wijziging BBV is de winst op de exploitatie AV Randenbroek Zuid genomen.		734	I
Overige kleine verschillen.	53	33	I
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	19.688	-12.917	

3 vastgoed	-2.537	2.450	
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
De afschrijvingen zijn lager dan begroot. Hoofdzakelijk omdat de vrijval boekwaarde De Vosheuvel niet heeft plaatsgevonden, omdat het oude complex nog in gebruik is in verband met uitstellen van de bouw van de VSO school De Vosheuvel.	2.183		I
De verwachte opbrengsten voor vastrecht opslag bij "MFA Icoon wko expl" zijn niet ontvangen, omdat de gebruikers (Bibliotheek, Scholen in de Kunst en Vathorstcollege) mee hebben geïnvesteerd in de WKO betalen zij geen vastrecht opslag.		-97	S
De verwachte opbrengsten voor vastrecht opslag bij "MFA de Bron wko expl" zijn niet ontvangen in verband met lopende onderhandelingen. Met ingang van 2017 wordt vastrecht opslag met terugwerkende kracht in rekening gebracht.		-67	I
De uitgaven voor het Eemhuis (incl. wko) zijn hoger dan begroot, met name overige kosten, gemeentelijke belastingen, dienstverlening SRO en energiekosten WKO. Daartegenover staan hogere huuropbrengsten.	-335	284	I
De uitgaven voor met name MFA de Veencampus zijn voor 2016 niet begroot op programma 7. Werkelijke uitgaven leiden daardoor tot een overschrijding. Deze overschrijding wordt gedekt uit onderbesteding binnen programma 5 (onderwijs).	-83		I
Toelichting kosten zomerrapportage € 150.000 onvoorziene werkzaamheden technische installaties, onderverdeeld in categorieën zwembaden € 4.000, binnensport accommodaties € 31.000, voor buitensportaccommodaties € 11.000, voor welzijnspanden € 73.000, voor MFA's € 29.000 en beheer te verkopen vastgoed € 3.000.	-150		I
Gerealiseerde boekwinsten, verantwoord op programma 7: verkoop panden Heiligenbergerweg 113, Teut 28, Nijkerkerstraat 29 en Laan der Winden (afgerond 1,4 mln) en huuropbrengsten nog niet verkochte panden (afgerond € 0,4 mln). Heiligenbergerweg 159 is ook verkocht met een boekwinst van 0,5 mln. Deze boekwinst is onderdeel van het project Beekdal en daar meegenomen bij de inkomsten.		1.785	I
De uitgaven voor 'beheer te verkopen vastgoed' (6200262) zijn hoger (m.n. overige kosten, dienstverlening sro en energiekosten), omdat veel vastgoed om diverse redenen langer in eigendom blijft.	-469		i
Dit betreffen de lasten en baten van de tijdelijk huisvesting van de onderwijspanden (m.n. dienstverlening sro), een deel van deze kosten worden verrekend met de schoolbesturen (vergoeding materiële instandhouding onderwijspanden). Het overige deel van de overschrijding wordt gedekt uit onderbesteding binnen programma 5 (Onderwijshuisvesting, deel onderwijsvoorzieningen).	-250	158	I
Kosten sanering (€ 321.000) + dotatie voorziening sanering top locatie (€ 1.569.000), zie zomerrapportage.	-1.890		I
Kosten voor niet levensduurverlengend onderhoud was ten laste gebracht van een investeringskrediet. Dit is niet toegestaan op grond van de BBV. Deze dienen als last in het betreffende jaar te worden verantwoord. Deze uitgaven voor 2016 waren niet begroot.	-237		I
Huurderving Maatschappelijk vastgoed.		-135	S
Verkoopkosten maatschappelijk vastgoed.	-186		I

Op grond van wijziging BBV mogen de baten van erfpacht niet meer opgenomen worden binnen de grondexploitatie. Deze zijn gecorrigeerd en levert een incidenteel voordeel op in de exploitatie van € 238.000 hoger dan begroot. Ook is er voor een bedrag van € 115.000 meer aan gronden verkocht door de verkoop van gronden aan de Grimmesteinseweg.		353	I
Op grond van wijziging BBV mogen de baten van erfpacht niet meer opgenomen worden binnen de grondexploitatie. Deze zijn gecorrigeerd en levert een structureel voordeel op in de exploitatie van € 97.000 hoger dan begroot.		97	S
Storting in de voorziening "voorziening woningen Hogeweg 170-176" op grond van motie 2017.042m d.d. 18 april 2017.	-1.000		I
Overige kleine verschillen.	-120	72	I
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	-2.537	2.450	

9 mutaties reserves programma -7-	0	-3.136	
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
Vrijval van de reserve Maatschappelijk vastgoed, zie ook programma 12		70	I
De bijdrage uit de reserves is € 1.304.000 lager dan begroot. Het betreft de reserve RSV / compartiment groen (€ 52.000), de reserve RRI (€ 51.000) en de reserve binnenstedelijke ontwikkelingen (€ 1.201.000).		-1.304	I
De geraamde onttrekking heeft niet plaatsgevonden. Er heeft geen versnelde afschrijving plaatsgevonden. Het oude complex de Vosheuvel is nog in gebruik.		-1.902	I
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	0	-3.136	

TABEL: PF.07.02a Belangrijkste investeringen

	REKENING 2016
Bouw ABC Liendert	177
Bouw Zwembad Hogekwartier	12.371
Onderhoud Theater De Flint	197
TOTAAL	12.745

TABEL: PF.07.03**Voortgang maatregelen programma Ruimtelijke Ontwikkeling**

(Bedrag x € 1)

<i>Ruimtelijke Ontwikkeling</i>			
Nr.	Maatregel	Voortgang	Bedrag
6	De haalbaarheidstoets kostendekkend maken (20 aanvragen x 1000 euro extra).	▲ Uitgevoerd	-20.000
7	Verhoging van de doorberekening van de plankosten met 10 procent.	▲ Uitgevoerd	-10.000
Totaal deelprogramma Ruimtelijke Ontwikkeling			-30.000

<i>Grondexploitaties en vastgoed</i>			
Nr.	Maatregel	Voortgang	Bedrag
2	Verhoging van de huur (verhogingen verschillen per contract en functie.) van gemeentelijke panden aan commerciële partijen zoals kinderopvang waar mogelijk naar een marktconforme huur te komen.	▲ Uitgevoerd	-10.000
5	Intensiveren van gebruik van tijdelijk leegstaand vastgoed en ongebruikte terreinen.	▲ Uitgevoerd	-15.000

▲ Uitgevoerd ● In uitvoering ■ Niet uitgevoerd

De toelichtingen inzake de voortgang van de diverse maatregelen zijn terug te vinden onder de bijlagen in tabel M.01, met daarin alle maatregelen in 2016 vanuit de herstelbegroting.

8 Wijken en wonen

8.1 Wijken

Start gebiedsplannen

Om de ontwikkeling naar het gebiedsgericht werken te concretiseren, zijn we in 2016 gestart met het opstellen van drie gebiedsplannen in de gebieden Liendert-Rustenburg, Vathorst-Hooglanderveen en Randenbroek-Schuilenburg.

Met gebiedsgericht werken willen we de samenwerking met de stad verbeteren:

- meer kijken vanuit de invalshoek van onze inwoners, ondernemers en andere partners;
- wat wij doen beter laten aansluiten op de behoeften;
- bewoners uitnodigen om te participeren en initiatieven te starten in hun leefomgeving;
- vragen en opgaven op het juiste schaalniveau oppakken;
- plannen en projecten per gebied beter onderling afstemmen in de gehele context van het gebied (omgevingsmanagement).

Met de gebiedsplannen komen we in overleg met inwoners en overige partners tot een aantal prioriteiten voor de betreffende gebieden. De eerste drie plannen verschillen in aanpak. Op basis van de ervaringen die we opdoen met deze gebiedsplannen komen we in 2017 tot een stadsbrede vervolgaanpak.

Programma: Wijken en wonen

onderdeel: Wijken

	indicator	realisatie				streefcijfers		bron
		2009	2011	2013	2015	2016	2017	
1	rapportcijfer buurt/woonomgeving	7,3	7,3	7,4	7,3		7,4	Stadspeiling, O&S
2	schaalscore sociale cohesie (0-10)	5,9	6,3	6,4	6,4		6,4	Stadspeiling, O&S
3	% betrokkenheid bij buurt	30%	32%	34%	35%		34%	Stadspeiling, O&S

Toelichting:

- 1-3 De Stadspeiling, onderdeel Leefbaarheid en Veiligheid wordt in de oneven jaren in het najaar gehouden onder Amersfoorters van 18 t/m 84 jaar.
- 1 Wat is het oordeel over uw buurt / woonomgeving? Geef dit aan met een rapportcijfer van 1 (zeer slecht) tot 10 (zeer goed). De afname in 2015 is statistisch significant.
- 2 Het betreft een schaalscore (geen rapportcijfer!) dat aangeeft in welke mate sprake is van sociale samenhang in de buurt. De score is gebaseerd op vier stellingen:
- ik voel me thuis bij de mensen in deze buurt
 - 'ik woon in een gezellige buurt met veel saamhorigheid'
 - de mensen in deze buurt kennen elkaar nauwelijks'
 - 'de mensen in deze buurt gaan op een prettige manier met elkaar om'
- 3 % Amersfoorters dat Het eens is met de stelling 'de bewoners in deze buurt voelen zich betrokken bij de buurt' op het totaal van de antwoorden, inclusief 'weet niet/geen mening'.

Zichtbare resultaten

We nodigen bewoners uit om meer verantwoordelijkheid en betrokkenheid te laten zien bij elkaar en bij hun directe leefomgeving.	●
We nodigen bewoners uit om meer zeggenschap te nemen over hun directe (fysieke en sociale) leefomgeving	●
Wat wij doen laten we meer bepalen door enerzijds de vraag/behoefte en anderzijds de inzet van bewoners.	●
We verbinden onze doelen met die van bewoners en ondernemers en laten ons waar mogelijk door hun doelen leiden, bijvoorbeeld op het gebied van initiatieven en basisinfrastructuur.	●
Op basis van de wensen en behoeften van bewoners en ondernemers bepalen we de eventuele inzet van de gemeente in straat, buurt en/of wijk.	●

▲ Uitgevoerd ● In uitvoering ■ Niet uitgevoerd

8.2 Wonen

Nieuwe woningmarktregio

In 2015 is de nieuwe woningwet van kracht geworden. De uitwerking van deze wet heeft in 2016 veel van onze aandacht en tijd gevraagd. Hierbij gaat het om de vorming van een nieuwe woningmarktregio, Amersfoort, Noord-Veluwe, Zeewolde, waarmee we alsnog een investerende corporatie (Omnia Wonen) aan Amersfoort hebben kunnen binden. Daarna hebben we actief bijgedragen aan de ontheffingsaanvraag voor Portaal en de Alliantie, met als doel om ook deze twee corporaties in staat te stellen in Amersfoort te kunnen blijven investeren. De noodzaak daarvoor hebben we bij BZK onder de aandacht gebracht.

Scheiding Daeb niet-Deab

Een andere uitwerking van de woningwet is de splitsing van het corporatiebezit in een blijvend sociaal deel (DAEB) en een deel waarin de corporaties de mogelijkheid hebben woningen naar een markthuur te brengen (niet-DAEB). Onze inzet heeft er toe geleid dat er minder woningen worden overgeheveld van Daeb naar niet-Daeb en dat we voor de woningen in het niet-Daeb gedeelte mee kunnen bepalen of ze wel of niet geliberaliseerd worden.

Rol gemeente

We hebben in 2016 de gemeentelijke rol verder ontwikkeld naar een meesturende, meebepalende en meefinancierende partij in het sociale huursegment. Dit is bevestigd door de raad en de raad heeft daar ook financiën voor beschikbaar gesteld.

Opgave sociale woningbouw

In 2016 is de woningbouwopgave voor sociale huurwoningen scherper in beeld gebracht. Daar komt uit dat we denken dat er tot 2030 zo'n 4400 extra sociale huurwoningen nodig zijn. De noodzaak om tot uitbreiding van het aanbod te komen is besproken met college, raad, huurders en corporaties. Om de sociale woningbouw mogelijk te maken zijn alle locaties in de stad tegen het licht gehouden en is er gewerkt aan ruimtelijk instrumentarium om ook bij particuliere ontwikkelingen een deel van de productie in het sociale segment te realiseren.

Prestatieafspraken

We hebben in 2016 de eerste hele cyclus prestatieafspraken doorlopen met de woningcorporaties en de huurders. Dat heeft geleid tot een aanbod van de woningcorporaties om te komen tot meer nieuwe woningen, dan in hun bod voor 2016 waren opgenomen. Dat is in de prestatieafspraken 2017 overeen gekomen. De prestatieafspraken zijn in december 2016 ondertekend.

Startersleningen

Om in een markt, waarin de koopprijzen weer stijgen, starters in staat te stellen een woning te kopen, heeft de gemeenteraad budget beschikbaar gesteld, waaruit weer startersleningen verstrekt kunnen worden. De regeling en de beschikbaarheid van het budget lopen door in 2017.

Programma: Wijken en wonen

onderdeel: Wonen

	indicator	realisatie					streefcijfers		bron
		2012	2013	2014	2015	2016	2016	2018	
1	jaren wachttijd als woningzoekende	5,2	5,1	5,4	5,9	6,3	5,4	<5,9	Woningnet; bewerking O&S
2	aantal verhuringen van sociale huurwoningen	566	679	831	869	973	875		
3	% toewijzing aan urgenten	33,1%	28,2%	38,0%	40,6%	35,3%	<45%	<45%	Woningnet; bewerking O&S
4	nieuwbouw	539		390	259	579	390	575	BAG /CBS; bewerking O&S
4	sloop	36		163	78	4	150	55	BAG /CBS; bewerking O&S

Toelichting:

- 1 Het aantal jaren dat een woningzoekende gemiddeld stond ingeschreven bij Woningnet bij acceptatie van een woning. Sociale huurwoningen worden toegewezen op basis van wachttijd. De aangeboden woning gaat naar de woningzoekende die het langst staat ingeschreven. De gemiddelde wachttijd die nodig is om voor een woning in aanmerking te komen, zegt daarmee iets over omvang van de groep woningzoekenden en dus over de krapte op de sociale huurwoningmarkt.

Met de overgang naar een regionaal woonruimteverdeelsysteem hebben Amersfoortse woningzoekenden tijdelijk extra inschrijfduur gekregen om hun concurrentiepositie met andere woningzoekenden te versterken. De hier berekende gemiddelde wachttijd gaat uit van de 'zuivere' wachttijd, dat wil zeggen het aantal jaren vanaf de inschrijving tot de uiteindelijke toewijzing van een woning. De wachttijd is zo vergelijkbaar met de wachttijd in eerdere jaren.

- 2 Deze indicator komt vanaf 2016 (Begroting 2017-2020) te vervallen. Dit cijfer is beleidsmatig niet interessant, omdat het weer samenhangt met de doorstroming in het algemeen en met de hoeveelheid nieuwbouw. Voorgesteld wordt om deze indicator te later vervallen. In plaats daarvan nemen we op: de (omvang van de) kernvoorraad.
- 3 Aandeel sociale huurwoningen dat is toegewezen aan urgent woningzoekenden op het totaal van woningzoekenden. (45% wordt als maximum beschouwd).
- 4 Nieuwbouw en sloop komen vanaf 2012 uit de gegevens van de BAG (Basisregistratie Adressen en Gebouwen). Naast nieuwbouw en sloop zijn er ook nog mutaties in de woningvoorraad als gevolg van overige toevoeging en overige onttrekking. Overige toevoeging heeft betrekking op bijvoorbeeld splitsing, verbouw of verandering van gebruiksfunctie (van kantoor naar woning). Overige onttrekking heeft betrekking op bijvoorbeeld samenvoeging of verandering van gebruiksfunctie (van woning naar kantoor). Overige toevoeging en onttrekking zijn hier nog niet opgenomen.

Zichtbare resultaten

Er zijn sociale huurwoningen beschikbaar voor inwoners die gezien hun inkomen en gezinssituatie hiervoor in aanmerking komen.	●
We verbeteren het urgentieproces.	●
We voeren de huisvesting van vergunninghouders uit conform de taakstelling van het Rijk. We zoeken daarbij naar verdere optimalisering.	●
Samen met de corporaties kijken we welke mogelijkheden er zijn voor nieuwbouw buiten de afspraken zoals die gemaakt zijn voor Amersfoort Vernieuwt en Vathorst.	●
We blijven inzet plegen op de gevolgen van de scheiding van wonen en zorg.	●
We zetten de wijkaanpak binnen Amersfoort Vernieuwt voort tot 2020.	●

▲ Uitgevoerd ● In uitvoering ■ Niet uitgevoerd

TABEL: PF.08.01**Afwijking op begroting programma Wijken en Wonen**

PROGRAMMA	PRIMITIEVE BEGROTING	BEGROTING 2016 NA WIJZIGING	REKENING 2016	AFWIJKING BEGROTING -/- REKENING
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES				
Wijkontwikkeling	1.132	1.132	1.158	-25
Wonen	2.959	2.994	1.286	1.708
TOTAAL LASTEN	4.092	4.127	2.444	1.683
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES				
Wijkontwikkeling	0	0	0	0
Wonen	532	567	6.846	6.278
TOTAAL BATEN	532	567	6.846	6.278
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES				
Wijkontwikkeling	1.132	1.132	1.158	-25
Wonen	2.427	2.427	-5.559	7.986
TOTAAL SALDO	3.560	3.560	-4.402	7.961
SALDO PROGRAMMA EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES				
Toevoegingen reserves	0	0	5.490	-5.490
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0
SALDO PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	3.560	3.560	1.089	2.471

TABEL: PF.08.02

Analyse verschillen programma Wijken en Wonen

Deze analyse is inclusief de afwijkingen op de reservemutaties.			
	Afwijkingen Jaarrekening 2016		
	Lasten	Baten	I/S
08 wijkontwikkeling en wonen	-3.808	6.278	
1 wijkontwikkeling	-25	0	
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
Overige kleine verschillen.	-25		
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	-25	0	
2 wonen	1.708	6.278	
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
Budget sociale woningbouw: Zoals gemeld in de zomerrapportage zijn in 2016 voornamelijk plankosten gemaakt. Conform de nota reserves en voorzieningen wordt voorgesteld het restant budget te storten in de reserve sociale woningbouw.	1.035		I
De versterkte subsidie voor de kantorentransformatie Stadsring 185 is ten laste van het budget economische agenda gebracht. Voorgesteld wordt om het hiervoor gereserveerde budget te storten in de reserve sociale woningbouw. Was ook opgenomen in de zomerrapportage.	650		I
Door gewijzigde BBV regelgeving valt de reservering voor de bijdrage aan de Alliantie voor het woonrijpmaken van AV-projecten vrij. Deze worden toegevoegd aan de reserve sociale woningbouw.		5.490	I
Afrekening over eerdere jaren van de door SVN ontvangen rentevergoedingen voor starters- en stimuleringsleningen. Was deels gemeld bij de zomerrapportage.		845	I
Overige kleine verschillen.	23	-57	I
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	1.708	6.278	
9 mutaties reserves programma -8-	-5.490	0	
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
Wijziging regelgeving BBV: de middelen voor het woonrijpmaken bij AV-projecten worden toegevoegd aan de reserve sociale woningbouw, conform de vastgestelde nota reserves en voorzieningen.	-5.490		I
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	-5.490	0	

TABEL: PF.08.03**Voortgang maatregelen programma Wijken en Wonen**

(Bedrag x € 1)

<i>Wonen</i>			
Nr.	Maatregel	Voortgang	Bedrag
8	Leges vergunningen tijdelijke verhuur , (wettelijke verplichting welke niet kan vervallen, maximaal kostendekkend maken. 2 uur per vergunning: (208 euro x 220 vergunningen).	▲ Uitgevoerd	-45.000
Totaal deelprogramma Wonen			-45.000

▲ Uitgevoerd ● In uitvoering ■ Niet uitgevoerd

De toelichtingen inzake de voortgang van de diverse maatregelen zijn terug te vinden onder de bijlagen in tabel M.01, met daarin alle maatregelen in 2016 vanuit de herstelbegroting.

9 Mobiliteit

Vaststellen beleidsplan ‘Amersfoort Fietst’

Amersfoort groeit aankomende jaren en het aantal verkeersbewegingen groeit daarmee ook. De afgelopen jaren is flink geïnvesteerd in het verbeteren van de bereikbaarheid in en om de stad. Toch is er meer nodig om de stad ook in de toekomst bereikbaar te houden. In het Verkeer en Vervoerplan 2030 (VVP2030) is daarom aangegeven dat wordt ingezet op het stimuleren van alternatieve vervoerswijzen voor de auto om zo de mobiliteitsgroei op te vangen en in goede banen te leiden. Een van de doelstellingen uit het VVP2030 is daarom om het aandeel fietsgebruik in de stad te laten toenemen. We richten ons daarbij op meer fietsgebruik in de stad, maar ook van en naar de regio. Zo vangen we de mobiliteitsgroei op een duurzame manier op en houden we de stad bereikbaar én leefbaar.

Op 10 mei 2016 heeft de gemeenteraad het fietsplan ‘Amersfoort Fietst’ vastgesteld. In dit plan is aan de hand van de ‘Amersfoortse Bike Five’ vastgelegd op welke wijze de doelstellingen uit het VVP2030 gerealiseerd kunnen worden om hiermee het groeiende aantal fietsers op een goede manier te faciliteren:

- Verbeteren van het fietsnetwerk.
- Betere fietsvoorzieningen.
- Vergroten van veiligheid en vitaliteit.
- Innovatie en stedelijke distributie per fiets.
- De fiets in de hoofdrol: fietsinclusief beleid.

Binnen deze hoofdlijnen zijn doelstellingen en maatregelen benoemd die als basis dienen voor een uitvoeringsprogramma om de doelstellingen te realiseren. De maatregelen uit het fietsplan dragen ook bij aan doelstellingen op het gebied van milieu, gezondheid, recreatie en toerisme.

Vaststellen van maatregelen om de bereikbaarheid van Vathorst te verbeteren

Op 10 mei 2016 heeft de gemeenteraad ingestemd met bijna 20 miljoen euro aan maatregelen om de bereikbaarheid van Vathorst te verbeteren:

- Aanleg van ontsluiting Vathorst West op de A1 bij Amersfoort/Bunschoten;
- Aansluiting van de, door het rijk onder de A1 aan te leggen, Danzigtunnel op het onderliggende wegennet;
- Verbeteren van de doorstroming van de Bergenboulevard door de aanleg van een fietstunnel onder rotonde 2;
- Inzet op verkeersveiligheid op de locaties Vrouwenpolder, Caraïben-Heideweg en rotonde 6;
- Gedragsmaatregelen binnen Beter Benutten Vervolg;
- Realiseren/versterken fietsverbinding tussen Amersfoort Centrum , Vathorst en Nijkerk;
- Ontwikkelen station Amersfoort Vathorst tot regionale OV-knoop.

Belanghebbenden in de wijk Vathorst en het dorp Hooglanderveen hebben een belangrijke rol gekregen in het zoeken naar maatregelen om de bereikbaarheid van Vathorst en Hooglanderveen te verbeteren. De uitvoering van de maatregelen moet in de periode 2017-2020 plaatsvinden.

Invoering nieuwe concessie Openbaar Vervoer

Vanaf december 2016 verzorgt Syntus het stadsbusvervoer in Amersfoort. Reizigers kunnen in de milieuvriendelijke bussen gebruik maken van wifi, stopcontacten en USB-poorten. De concessie loopt tot eind 2023. Door wijzigingen in de lijnvoering in Amersfoort Noord wordt de bus voor meer reizigers aantrekkelijk. De buslijnen naar Utrecht Science Park zijn beter verspreid over de stad zodat er ook een verbinding is vanuit Vathorst en Liendert/Rustenburg. Ook rijden er vrijdag- en zaterdagnacht bussen, die aansluiten op de nachttreinen Utrecht - Amersfoort.

Tegen het besluit van de provincie Utrecht om de concessie aan Syntus te verlenen was bezwaar aangetekend. Net voor het ingaan van de nieuwe concessieperiode heeft het College van Beroep voor het bedrijfsleven de uitspraak gedaan dat de provincie Utrecht juist heeft gehandeld. Door de late rechtsgang is de implementatie van de nieuwe concessie pas net voor de ingangstermijn gestart en is daardoor niet zonder horten of stoten gegaan.

Aanvragen van een laadpaal voor elektrisch rijden makkelijker geworden

Bereikbaarheid en duurzaamheid hebben een sterke relatie. Een goede bereikbaarheid is noodzakelijk voor een goede economische ontwikkeling in de stad. Het effect van mobiliteit op de leefomgeving is vanwege het ruimtebeslag, de geluidsoverlast en de uitstoot van CO₂ vaak nadelig. Door duurzame alternatieven, zoals elektrische auto's, te stimuleren wordt mobiliteit 'verschoond en versted'. Daarom wordt meegewerkt aan voorzieningen die het gebruik van elektrische auto's bevorderen, zoals het plaatsen van laadpalen. Met de door het college van burgemeester en wethouders op 29 maart 2016 vastgestelde beleidsregels is het voor particulieren, bedrijven, netwerkbeheerders en aanbieders van oplaadinfrastructuur duidelijker geworden over de criteria en voorwaarden waaronder de gemeente medewerking verleent aan het plaatsen van oplaadinfrastructuur. Daarmee wordt voor particulieren makkelijker om een aanvraag in te dienen voor een laadpaal en voor aanbieders van laadpalen makkelijker om een vergunning aan te vragen. In 2016 zijn er zo'n 20 laadpalen bijgeplaatst.

Bestemmingsplan Westelijke ontsluiting is vastgesteld

Om de westkant van de stad bereikbaar te houden is om nodig het traject langs de Daam Fockemalaan en Barchman Wuytierslaan over een traject van 2,5 kilometer opnieuw in te richten. Op 11 oktober 2016 heeft de gemeenteraad ingestemd met het (gewijzigde) bestemmingsplan Westelijke Ontsluiting.

Het nieuwe tracé van de Westelijke ontsluiting gaat straks niet meer door een woonwijk, maar er omheen. Hierdoor wordt het noordelijke deel van de Daam Fockemalaan een autoluwe straat. Door de verdiepte ligging van de weg onder het spoor verdwijnt in de toekomst de huidige spoorwegovergang. Hierdoor wordt de route veiliger. Ook komt er een fietsbrug met veilige fietsroutes aan beide zijden van de weg. De weg wordt ingepast in een groene omgeving. Er wordt geïnvesteerd om de ecologische verbindingen te verbeteren, waardoor dieren zich makkelijker door het gebied verplaatsen. In de nieuwe situatie is er meer groen ten opzichte van de bestaande situatie.

Het bestemmingsplan is de juridisch planologische vertaling van het vastgestelde ontwerp van de Westelijke ontsluiting. Dit ontwerp is in overleg met bewoners, bedrijven en organisaties langs het tracé uitgewerkt. Op veel plaatsen zijn maatwerkoplossingen bedacht.

Verkeersveiligheid is op diverse punten verbeterd

De (fiets)oversteek op de Nijverheidsweg Noord is aangepast en ook de een van de voetgangersoversteken van de Noordewierweg. De rotonde Van Randwijcklaan - Zangvogelweg is gereconstrueerd waarbij de fietser een betere plek op de weg heeft gekregen. Het kruispunt Wiekenweg - Schakelaar is omgebouwd naar een rotonde. Hiermee is de doorstroming en de verkeersveiligheid verbeterd. Op de Hogeweg tussen de Schakelaar en de Oude Lageweg is een 'knip' aangebracht. Alleen de bus en de fiets mogen nog doorrijden. Voor de fietsers zijn fietsstroken aangebracht. Dit deel van de Hogeweg is daarmee verkeersluw geworden.

De nieuwe fietsenstalling Amicitia (foto: Mark Stemerding)

Bewaakte fietsenstalling Amicitia geopend

De nieuwe stalling op de hoek van de Utrechtsestraat en de Stadsring biedt plek aan zo'n 130 fietsen. Voor elektrische fietsen is er ook de mogelijkheid om te laden. De stalling is bewaakt, het stallen is gratis.

Programma: Mobiliteit										
onderdeel: mobiliteit										
	indicator	realisatie						streefcijfers		bron
		2010	2011	2012	2014	2015	2016	2016	2017	
1	OV-verplaatsingen Amersfoorters	5,4%	5,7%	6,1%	6,5%	5,9%	*	6,1%		OVIN / MON
2	(brom)fietsverplaatsingen Amersfoorters	32,4%	32,5%	32,2%	31,1%	31,3%	*	32,2%		OVIN / MON
3	rapportcijfer verkeersveiligheid in de eigen straat	6,6		6,7		6,5		6,7		Stadspeiling, O&S
4	inwoners dat (zeer) tevreden of neutraal is over parkeergelegenheid in de	76%		79%		79%		79%		Stadspeiling, O&S

Toelichting:

1+2 Het mobiliteitsonderzoek Nederland vindt jaarlijks plaats. Vanwege kleine steekproefaantallen voor Amersfoort zijn steeds jaargemiddelden genomen over twee jaar. Het cijfer voor 2015 is het gemiddelde van 2014 en 2015 etc.

1 betreft verplaatsingen van trein en bus.

3 rapportcijfer verkeersveiligheid in de eigen straat. Het betreft een steekproef. De afname van 6,7 naar 6,5 is significant.

4 Betreft het aandeel '(zeer) tevreden' of 'neutraal' is op het totaal van de antwoorden, exclusief 'weet niet/n.v.t.'.

1-4 We streven voor de komende jaren naar hetzelfde niveau of een kleine verbetering ten opzichte van eerdere jaren.

* komt na de zomer van 2017 beschikbaar.

Zichtbare resultaten

We werken gebiedsgericht.	▲●
Het verder verbeteren van de bereikbaarheid van Amersfoort.	▲●
We waarborgen verkeersveiligheid.	▲●
We verbeteren leefbaarheid.	▲●
Duurzaamheid in mobiliteit.	▲●

▲ Uitgevoerd ● In uitvoering ■ Niet uitgevoerd

TABEL: PF.09.01**Afwijking op begroting programma Mobiliteit**

PROGRAMMA	PRIMITIEVE BEGROTING	BEGROTING 2016 NA WIJZIGING	REKENING 2016	AFWIJKING BEGROTING -/- REKENING
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES				
Mobiliteit	5.827	5.776	5.134	642
TOTAAL LASTEN	5.827	5.776	5.134	642
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES				
Mobiliteit	2.971	2.971	3.201	230
TOTAAL BATEN	2.971	2.971	3.201	230
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES				
Mobiliteit	2.856	2.805	1.933	872
TOTAAL SALDO	2.856	2.805	1.933	872
SALDO PROGRAMMA EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES				
Toevoegingen reserves	2.000	2.000	2.000	0
Onttrekkingen aan reserves	8.570	8.570	8.570	0
SALDO PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-3.714	-3.765	-4.637	872

TABEL: PF.09.02

Analyse verschillen programma Mobiliteit

Deze analyse is inclusief de afwijkingen op de reservemutaties.			
	Afwijkingen Jaarrekening 2016		
	Lasten	Baten	I/S
09 mobiliteit	642	230	
1 mobiliteit	642	230	
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
De baten van het maaiveldparkeren zijn in 2016 € 292.000 hoger dan begroot. De economische ontwikkelingen hebben daar een belangrijke invloed op.		292	I
De begrote baten voor het Parkeer Route Informatiesysteem zijn niet ontvangen, omdat het Parkeer Route Informatiesysteem is afgeschaft. Dit wordt gecompenseerd met een lager servicecontract van Parkeer Service Amersfoort.	106	-106	S
Het voordeel op het product parkeren heeft meerdere oorzaken, waaronder: kostenbesparende maatregelen, minder onderhoud en vandalisme met betrekking tot selectieve toegang; een verlaging servicecontract Parkeersevice Amersfoort, onderuitputting van het budget voor de exploitatie van de fietsenstallingen o.a. doordat de fietsenstalling Amicitia nog het hele jaar was geopend en de nog te realiseren fietsenstalling station Amersfoort.	410		I
Om op termijn aan onze financiële verplichting voor knooppunt Hoevelaken te voldoen, wordt jaarlijks € 600.000 gestort in de reserve Knooppunt Hoevelaken. De dekking van deze storting komt deels uit belastingverhoging (€ 300.000) en deels uit verkeersbudgetten (€ 300.000). Deze laatste is in 2016 als last genomen, gecompenseerd door incidentele voordelen.	-300		I
Voor jaarschijf 2016 is vanuit het coalitieakkoord € 200.000 voor een grootschalig verkeersonderzoek vrijgemaakt. In 2016 is hiervan € 85.500 benut. Voor een bedrag van € 114.500 zal een overhevelingsvoorstel worden aangeboden.	115		I
De afschrijvingslasten zijn lager dan begroot, omdat investeringen met betrekking tot vervanging verkeersregelinstallaties, bereikbaarheidsprojecten en VERDER projecten (met name stilleggen werkzaamheden resultaat onderzoek bereikbaarheid Vathorst) zijn vertraagd. Er is sprake van een lagere investering selectieve toegang.	297		I
Het budget voor verkeersregelingen is overschreden, omdat als gevolg van een toenemend aantal installaties, het beschikbare onderhoudsbudget onvoldoende is. Daarnaast is er sprake van onvoorzien onderhoud aan verkeerslichten, veroorzaakt door asfaltonderhoud. In de kadernota 2018 zal een claim dienaangaande ingediend worden.	-121		S
Overige kleine verschillen.	135	44	I
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	642	230	
9 mutaties reserves programma -9-	0	0	
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	0	0	

TABEL: PF.09.02a Belangrijkste investeringen

	REKENING 2016
Verkeersregelinstallaties	465
Projecten bereikbaarheid, zie tabel PF.09.05	484
Projecten programma Verder, zie tabel PF.09.06	1.322
TOTAAL	2.271

TABEL: PF.09.03**Voortgang maatregelen programma Mobiliteit**

(Bedrag x € 1)

<i>Mobiliteit</i>			
Nr.	Maatregel	Voortgang	Bedrag
1	De bijgestelde investeringskosten van het parkeerroute-informatiesysteem (PRIS) aanpassen in de begroting, als gevolg van eerdere besluitvorming (de kapitaallasten dalen met vijftig procent).	▲ Uitgevoerd	-72.000
2	Stoppen met het verzamelen van parkeerdata, zoals nu vastgelegd in de overeenkomsten met parkeerexploitanten.	▲ Uitgevoerd	-67.000
	Totaal deelprogramma Mobiliteit		-139.000

▲ Uitgevoerd ● In uitvoering ■ Niet uitgevoerd

De toelichtingen inzake de voortgang van de diverse maatregelen zijn terug te vinden onder de bijlagen in tabel M.01, met daarin alle maatregelen in 2016 vanuit de herstelbegroting.

TABEL: PF.09.04

VERDER: Amersfoort bevoegd gezag in uitvoering

Project	Omschrijving	Budget	Lasten <		Totaal	Afspraken	Saldo	Soort	Stand van Zaken
			2016	2016					
10	Fietsnetwerk Leusden-Amersfoort-Soest	1.425	1.160	11	1.171	239	16	No Regret	In uitvoering
11	Fietsroute Leusden-Amersfoort Noord-Baarn	25	9	0	9	0	16	No Regret	Vervallen (budget uitvoering naar fietsplan)
12	Fietsroute Hoevelaken-Amersfoort Noord-Soest	500	24	185	209	0	291	No Regret	In uitvoering
9	Fietsverbinding A'foort Centrum	300	137	6	142	0	158	No Regret	Deel Vathorst afgerond, overige in voorbereiding
26	Stedelijke Distributie	91	17	0	17	0	75	No Regret	In uitvoering
131c	Ongelijkvloerse verbinding N199	120	88	72	160	0	-40	Aanvullend	Afgerond
191	Fietsverbinding Hoevelaken / Amersfoort Centrum via Hogeweg	891	145	428	573	0	318	Aanvullend	In uitvoering
192	Fietsroute tussen Amersfoort-Vathorst en Bunschoten	550	550	0	550	0	0	Aanvullend	Afgerond
116	Ontw. Station Amersfoort tot regionale OV-knoop	158	6	1	7	-1	152	Aanvullend	In uitvoering (P&R), in voorbereiding (bus), fietsbudget toegevoegd aan fietsplan
123a	Aanleg (H)OV A'firt Station - Centrum - A'firt Vathorst	1.874	1.594	50	1.644	230	0	Aanvullend	In uitvoering
115	Aansluiten Heideweg op Ringweg oost	98	45	53	98	0	0	Aanvullend	Afgerond
159	Stimuleren gebruik deelauto's	108	108	0	108	0	0	Aanvullend	Afgerond
184	Ontsluiting Vathorst-West op A1	250	94	-56	38	0	212	Aanvullend	In voorbereiding
199	Kortsluiting Energie - Outputweg	405	354	2	356	49	0	Aanvullend	Onzezoek
199	Kortsluiting Energie - Outputweg	5.895	5.895	0	5.895	0	0	Aanvullend	Afgerond
199	Kortsluiting Energie - Outputweg, bijdrage Provincie Utrecht	14.000	0	0	0	14.000	0	Aanvullend	In uitvoering
40	Capaciteitsverbetering Westelijke Ontsluiting Amersfoort	60.000	4.506	3.392	7.898	0	52.102	Aanvullend	In voorbereiding
112	Fietsverbinding Amersfoort - Nijkerk	2.600	369	8	377	0	2.223	Basis	In uitvoering / deels in voorbereiding
114	Aanleg en uitbr. fietsenstalling A'firt Centrum	300	139	178	317	0	-17	Basis	Afgerond
16	Fietsverbinding Dorresteinseweg A'rt - Leusden	150	179	0	180	0	-30	Basis	Afgerond
88	Uitbr. fietsparkeervoorzieningen bij Stations A'firt / A'firt Schothorst en A'firt Vathorst	150	151	-1	150	0	0	Basis	In voorbereiding (fietskelder)
v11	Doorstroming bergenboulevard vathorst	3.688	0	1	1	0	3.687	Aanvullend	In voorbereiding
v12	Aansluiten danzigtunnel vathorst	3.105	0	5	5	0	3.100	Aanvullend	In voorbereiding
v13	Vrouwenpolder	250	0	0	0	0	250	Aanvullend	In voorbereiding
v14	Pilot fietsverkeerslicht rotonde 6	242	0	0	0	0	242	Aanvullend	In voorbereiding
v15	Kruispunt heideweg-caraiben	150	0	0	0	0	150	Aanvullend	In voorbereiding
Totaal		97.324	15.568	4.336	19.904	14.516	62.904		

TABEL: PF.09.04.01

VERDER: Amersfoort bevoegd gezag in planning

Project	Omschrijving	Budget	Saldo	Soort maatregel	Stand van Zaken
10	Fietsnetwerk Leusden-Amersfoort-Soest	705	705	No Regret	
11	Fietsroute Leusden-Amersfoort Noord-Baarn	975	975	No Regret	
12	Fietsroute Hoewelaken-Amersfoort Noord-Soest	0	0	No Regret	
131c	Ongelijkvloerse verbinding N199	2.480	2.480	Aanvullend	
191	Fietsverbinding Hoewelaken / Amersfoort Centrum via Hogeweg	9	9	Aanvullend	
116	Ontw. Station Amersfoort tot regionale OV-knoop	3.290	3.290	Aanvullend	
123a	Aanleg (H)OV A'firt Station - Centrum - A'firt Vathorst	327	327	Aanvullend	
38b	Businfrastructuur Station Amersfoort - Soest Zuid	0	0	Aanvullend	Vervallen
55	Infrastructuur Spitsbus Amersfoort - Uithof	1.000	1.000	Aanvullend	Afgerond (budget uitvoering naar toegankelijkheid fietskelder station)
201	Project Blueports (Amersfoort De Isselt)	0	0	Aanvullend	Vervallen
115	Aansluiten Heideweg op Ringweg oost	368	368	Aanvullend	
159	Stimuleren gebruik deelauto's	6	6	Aanvullend	
184	Ontsluiting Vathorst-West op A1	7.250	7.250	Aanvullend	
112	Fietsverbinding Amersfoort - Nijkerk	0	0	Basis	*
114	Aanleg en uitbr. fietsenstalling A'firt Centrum	0	0	Basis	
88	Uitbr. fietsparkeervoorzieningen bij Stations A'firt / A'firt Schothorst en A'firt Vathorst	2.550	2.550	Basis	
98	Kortsluiting Rondweg Leusden - Heiligerbergerweg voor OV	0	0	Basis	Vervallen
Totaal		18.961	18.961		

TABEL: PF.09.04.02

VERDER: Totaal Amersfoort bevoegd gezag

Project	Omschrijving	Budget	Lasten < 2016	Lasten 2016	Totaal Afspraken uit lasten (bestuurs-) overeenkomst	Saldo
	Amersfoort bevoegd gezag in uitvoering	97.324	15.568	4.336	19.904	14.516
	Amersfoort bevoegd gezag in planning	18.961				18.961
	Totaal VERDER Amersfoort, bevoegd gezag	116.285	15.568	4.336	19.904	14.516

TABEL: PF.09.04.03

VERDER: Amersfoort uitvoerend Verder partner

Project	Omschrijving	Budget	Lasten < 2016	Lasten 2016	Totaal lasten	Afspraken uit (bestuurs-) overeenkomst	Saldo	Soort maatregel	Stand van Zaken
28	DVM	658	658		658		0	No Regret	
102	Mobiliteitsmanagement	269	240		240		28	No Regret	In uitvoering
97	Buslijn Leusden - Amersfoort Noord	58	58		58		0	Aanvullend	Afgerond
Totaal		985	957	0	957		28		

TABEL: PF.09.05

Beter Benutten

Project	Omschrijving	bijdrage excl. BTW	goedgekeurde verschuiving	bijdrage excl. BTW na verschuiving	Uitgaven t/m 2016
MNBB45	Fietsparkeren stations	2.773	250	3.023	1.196
MNBB46	Westelijke Ontsluiting	4.201	0	4.201	0
MNBB48	Doorstroming Hogeweg	904	-200	704	700
MNBB49	Groene Golf	1.297	-226	1.071	1.070
MNBB74	Busstation Schothorst	745	176	921	905
Totaal		9.921	0	9.921	3.871

TABEL: PF.09.06.01

Verkeersovereenkomst Vathorst

VOV	Omschrijving	VOV prognose 2015	Bestedingen t/m 2015 totaal	Ontvangen bijdragen van derden t/m 2015	Nog te ontvangen bijdragen van derden 2015	Bestedingen t/m 2015 ten laste van Amersfoort	Eindverantwoording Ja/Nee
1	Aansluiting A1-Vathorst	11.537	11.537	7.647		2.053	J
2	Aansluiting A28-Vathorst-Corlaer	29.034	29.034	7.452		10.791	J
3a	Tunnel Nijkerkerstraat	16.690	16.690	7.240		7.274	J
3b	Reconstructie Nijkerkerstr/ Amersfoortsestr	3.600	1.383	376	0	1.007	N
3c	Energieweg	18.967	19.656			19.656	J
3d	Aansluiting A28-Hogeweg	18.641	18.641	12.027		6.614	J
3e	Hogeweg verkeersluw	165	165			165	J
4	Zielhorsterweg	2.268	2.268	800		1.468	J
5	Hogeweg ontwikkeling	10.038	8.284	2.400	1.000	4.884	N
6	Kersenbaan (A28-Centrum)	27.540	24.032	7.037	7.388	9.607	N
7	Onttrekking aansl. A1-Hoevelaken	PM					N
8	Algemeen programmamanagement	1.300	1.173	20		1.153	N
9	Algemene (start-) bijdragen provincie			10.308	1.039	-11.347	O
Totaal		139.780	132.863	55.307	9.427	53.325	

TABEL: PF.09.06.02

Vervolg: Verkeersovereenkomst Vathorst

VOV Omschrijving	Besteding 2016	Ontvangen bijdragen van derden 2016	Correcties voorgaande jaren totaal	Bestedingen t/m 2016 totaal	Ontvangen bijdragen van derden t/m 2016	Nog te ontvangen bijdragen van derden	Aandeel externe partners via PPS
1 Aansluiting A1-Vathorst				11.537	7.647		1.837
2 Aansluiting A28-Vathorst-Corlaer				29.034	7.452		10.791
3a Tunnel Nijkerkerstraat				16.690	7.240		2.177
3b Reconstructie Nijkerkerstr/ Amersfoortsestr	18			1.401	376		
3c Energieweg			-689	18.967			
3d Aansluiting A28-Hogeweg				18.641	12.027		
3e Hogeweg verkeersluw				165	0		
4 Zielhorsterweg				2.268	800		
5 Hogeweg ontwikkeling	86	547		8.370	2.947	1.000	
6 Kersenbaan (A28-Centrum)	2.069	2.443		26.101	9.479	5.290	
7 Onttrekking aansl. A1-Hoevelaken							
8 Algemeen programmamanagement	29			1.202	20		
9 Algemene (start-) bijdrage provincie Utrecht		503			10.811	536	
Totaal	2.202	3.493	-689	134.376	58.799	6.826	14.804

10 Economie en duurzaamheid

10.1 Economie

Werkgelegenheid is van groot belang voor het algehele woon-, werk- en leefklimaat. Er wordt een forse groei van het inwonertal verwacht. Om de balans tussen wonen en werken op peil te houden en zo een vitale stad te blijven, zetten we via meerdere lijnen in op het versterken van het economisch klimaat. Economische groei is geen automatisme, daar moeten we samen met partners aan werken. Onze Economische Agenda kent drie sporen:

- Rode Loper: marketing, acquisitie, accountmanagement en dienstverlening
- Werklocaties: vestigingsbeleid en aanpak leegstand
- Regionale Stimulering: aanpak innovatie & duurzaamheid, aanpak Onderwijs-Arbeidsmarkt en stimulering toerisme

In 2016 zijn diverse resultaten geboekt. Per spoor lichten we er een uit:

Rode Loper: Lancering aanpak Amersfoort Congresstad

We hebben de ambitie om Amersfoort in 2020 in de top 3 van nationale congres- en vergaderbestemmingen en in de top 100 van de Europese Ranking Internationale Congressen te krijgen. Om dat te bereiken zijn we gestart met het aantrekken van zakelijke (inter)nationale congressen. In Amersfoort doen we dit samen met HOST Amersfoort (hotels) en congreslocaties. In de regio werken we samen met o.a. gemeente Utrecht en de EBU. Het Stimuleringsfonds Kennisevenementen biedt initiatiefnemers van kennisevenementen een financiële bijdrage. Dit stimuleert de economie: congresorganisaties investeren in (Locatie) Amersfoort, congresbezoekers zorgen voor (horeca) bestedingen en hotelovernachtingen, de congressen dragen bij aan de kenniseconomie en zorgen voor naamsbekendheid van Amersfoort. Dit is onderdeel van onze Rode Loper aanpak om werkgelegenheid / bedrijven aan te trekken en te behouden. Ook citymarketing, acquisitie en accountmanagement zijn daarin belangrijke pijlers.

Werklocaties: Forse daling kantorenleegstand

Na jaren van stijging, is in 2016 de kantorenleegstand flink gedaald van 27% eind 2015 naar 23% eind 2016. Deze daling is vooral het gevolg van diverse transformaties van kantoren naar woningen. Desondanks is de kantorenleegstand nog steeds hoog en blijven we werken aan het terugdringen van de leegstand. In 2016 hebben we onze inzet vergroot. Om lege kantoren weer een invulling te geven, richt onze aanpak kantorenleegstand zich enerzijds op het aantrekken van nieuwe bedrijven (marketing en acquisitie) en behouden van gevestigde bedrijven (accountmanagement). Anderzijds richt de aanpak zich op transformatie naar andere functies, voornamelijk woningen. Dit is onderdeel van de aanpak sociale woningbouw.

Regionale Stimulering: Veel aanvragen voor Toekomstfonds Onderwijs - Arbeidsmarkt

In bepaalde sectoren hebben bedrijven moeite om geschikt personeel te vinden. Met de Agenda Onderwijs-Arbeidsmarkt willen we het onderwijs beter laten aansluiten op de personeelsbehoeften bij werkgevers. Het is van groot belang voor de economische vitaliteit dat ondernemers gemakkelijker aan geschikte arbeidskrachten komen en jongeren meer kansen krijgen op werk. Om dat te bereiken, hebben we in 2016 het Toekomstfonds Onderwijs-Arbeidsmarkt geïntroduceerd. Er was totaal € 250.000 subsidie beschikbaar. Hiermee hebben we 9 initiatieven (er waren 22 aanvragen) ondersteund. Bij de meeste initiatieven staat de ontmoeting tussen studenten en werkgevers centraal. Een voorbeeld is het Living Lab ZorgSaam, een fysieke ruimte waar MBO-studenten en zorgprofessionals elkaar ontmoeten en kennis maken met de nieuwste technische mogelijkheden. Het Toekomstfonds is opgezet vanuit de programma's Economie, Werk&Inkomen en Onderwijs.

Programma: Economie en Duurzaamheid

onderdeel: Economie

	indicator	realisatie					streefcijfers		bron
		2011	2013	2014	2015	2016	2016	2017	
1	Ontwikkeling van de werkgelegenheid Amersfoort (2009=100)	101,5	101,3	101,1	99,0	99,5	omhoog		Lisa, bewerking O&S
	idem: Nederland	99,5	98,4	97,5	97,6	*			Lisa, bewerking O&S
	idem: 100.000+ gemeenten	99,8	98,7	97,9	98,0	*			Lisa, bewerking O&S
2	Rapportcijfer tevredenheid ondernemersklimaat		6,6			6,7	7+		Lexnova
3	Aantal banen per 1000 inwoners van 15 t/m 64 jaar	848	841	834	808	806	>800	>800	Lisa
4	positie op de sociaal-economische index	6	5	4	4		top-5	top-5	Atlas voor gemeenten

Toelichting:

In de lokale economie zijn er vier doelstellingen die zijn weergegeven in de opgenomen indicatoren.

- 1 We streven naar een ontwikkeling van de werkgelegenheid in Amersfoort die gunstiger is dan het gemiddelde van Nederland en het gemiddelde van de 100.000+ gemeenten (exclusief de vier grote steden). Betreft banen vanaf 1 uur per week. We willen onze gunstige economische Ausgangssituation benutten (o.a. centrale ligging, bereikbaarheid, moderne werklocaties, aantrekkelijk woon- en leefklimaat, goed opgeleide beroepsbevolking, kenniseconomie). De ontwikkeling van de 100.000+ gemeenten is berekend op 26 100.000+ gemeenten. De 4 grootste gemeenten en Westland zijn daarin niet meegenomen.
- 2 In de tweede plaats willen we een blijvend hoge tevredenheid bij ondernemers met de kwaliteit van het ondernemersklimaat. Deze indicator laat ons zien of we onze economische randvoorwaarden op orde hebben, zodat ondernemerschap kan bloeien. De tevredenheid met het ondernemersklimaat zegt ons veel over de impact van onze eigen inzet.
Streefcijfer: '7+' voor 2016 is niet gehaald.
- 3 In de derde plaats willen we een balans tussen wonen en werken. We meten het vanaf 2016 via de landelijk verplicht gestelde indicator aantal banen (vanaf 1 uur per week) per 1000 inwoners van 15-65 jaar. Deze indicator laat ons zien of de economische ontwikkeling de bevolkingsontwikkeling voldoende bijhoudt. Streefcijfers: 'meer dan 800 banen per 1000 inwoner van 15-65 jaar'. Toelichting: Bij een gezonde balans tussen wonen en werken, is er getalsmatig naast elke werkende Amersfoorter ook een baan. Van de inwoners van 15-65 jaar is rond de 80% werkzaam (de zogenaamde arbeidsparticipatie). Als het aantal werkenden circa 0,8 per inwoner van 15-65 jaar is, dan streven we naar minimaal 0,8 banen per inwoner van 15-65 jaar.
- 4 In de vierde plaats willen we sociaal-economisch een blijvende toppositie in Nederland. Dit laat ons zien hoe vitaal Amersfoort is op aspecten als werkgelegenheid, werkloosheid en bijstand, in vergelijking met andere steden. Het cijfer van 2015 is gepubliceerd in 2016, maar gaat vooral over cijfers van 2015.
Streefcijfers: 'top 5 positie'. Toelichting: De Atlas voor Gemeenten bevat een benchmark van de sociaal-economische positie van de 50 grootste gemeenten in Nederland. Deze benchmark bestaat uit een mix van factoren, zoals werkloosheid, bijstand en werkgelegenheid.

Zichtbare resultaten

Vitaliteit: we streven naar een economie waarin (duurzaam) ondernemerschap kan bloeien.	●
Balans tussen wonen en werken.	●
Economische koploper: we willen onze positie in de economische top van Nederland behouden.	●

▲ Uitgevoerd ● In uitvoering ■ Niet uitgevoerd

10.2 Duurzaamheid en innovatie

Belangrijke gebeurtenissen

Vanuit de ambitie om de verduurzaming van de stad te versnellen door het innovatieklimaat te verbeteren en duurzame bedrijvigheid te versterken zijn wij, als partner of facilitator betrokken bij diverse projecten en initiatieven. In 2016 waren dit het Smart City programma, Energieneutraal renoveren en werken aan een circulaire economie. In deze projecten werken we samen met partners in de stad en regio.

Smart City programma

In samenwerking met het Fiware Lab (in 2015 tot stand gekomen samen met ondernemers, Economic Board Utrecht en Provincie Utrecht) is een aantal smart city projecten tot stand gekomen. Een aantal voorbeelden zijn het delen van parkeerplaatsen op bedrijventerrein Calveen en de lancering van www.dataplatform.nl. Door deelname aan dit platform is het voor bewoners en bedrijven eenvoudig geworden toegang te krijgen tot de open data van de gemeente.

In het project 'slimme lantaarnpalen' is een verkenning gestart naar een smart city infrastructuur met behulp van lantaarnpalen. De looproutes naar de binnenstad vanuit het stationsgebied zijn verbeterd en op het gebied van veiligheid worden woninginbraken gemonitord.

Samen met de G5 (grote steden) heeft Amersfoort deelgenomen aan het Holland Paviljoen Smart City Expo in Barcelona.

Energieneutraal renoveren van woningen

In 2015 heeft het consortium 033energie subsidie ontvangen van de Economic Board Utrecht. In 2016 hebben de samenwerkende partijen van 033energie hard gewerkt aan het opzetten van 10 product-markt-combinaties (PMC's). Hierin wordt gestreefd naar Nul-op-de-meter (NOM) renovatie van de meest gangbare woningtypes in Amersfoort waarbij de bewoners van een NOM-woning netto geen energiekosten meer hebben. Naast optimale isolatie wordt de woning meestal voorzien van een elektrische warmtepomp en zonnepanelen op het dak. In maart 2016 zijn deze PMC-concepten op een brede bijeenkomst gepresenteerd aan geïnteresseerde bewoners. In totaal zijn nu 11 woningen naar Nul-op-de-Meter gerenoveerd en 14 woningen naar Bijna Energieneutraal (BEN) of op weg naar NOM. Ruim honderd woningen zijn in voorbereiding. (zie begrotingsprogramma Stedelijk Beheer en Milieu).

Werken naar een circulaire economie: kansen in beeld

In 2016 is in samenwerking met de partners van de Cirkelregio (Natuur en Milieufederatie Utrecht, Provincie Utrecht, gemeente Utrecht en U10, Utrecht Sustainability Institute en EBU) aan TNO de opdracht gegeven een analyse te maken van de circulaire kansen in deze regio. Uit dit onderzoek blijkt dat er voor de provincie Utrecht veel kansen zijn in de transitie naar een circulaire economie (waar zoveel mogelijk producten en grondstoffen duurzaam worden ontworpen, gemaakt, gebruikt én hergebruikt). Het rapport berekent een economische potentie van 280 miljoen euro per jaar en meer dan 2000 banen voor de provincie Utrecht. Vertalen we dit rapport naar Amersfoort, dan kan werken aan een circulaire economie onze regio een economische impuls geven van 60 miljoen per jaar en meer dan 400 banen opleveren. De meest kansrijke sector om te investeren in het hergebruik van materialen is de bouw- en sloop(demontage) sector. In 2017 wordt een plan van aanpak gemaakt om een einde te maken aan de wegwerpcultuur en de transitie te starten op weg naar een circulaire economie. Het stimuleren en concreet aanpakken van duurzaam (her)gebruik van bouw- en sloopmaterialen is een belangrijk onderwerp in dit plan.

Indicatoren:

Voor de Begroting 2016- 2019 waren voor duurzaamheid nog geen indicatoren benoemd.

Vanaf Begroting 2017-2020 wordt een hele reeks aan indicatoren toegevoegd op verzoek van de raad. Deze zijn vooral afkomstig uit de Klimaatmonitor van Rijkswaterstaat.

Deze indicatoren worden dan opgenomen bij de begrotingsparagraaf Duurzaamheid.

Zichtbare resultaten

We willen aansluiten bij initiatieven uit stad en regio.	● □
Vanuit een faciliterende en stimulerende rol versterken wij het regionale innovatieklimaat en de beweging naar een duurzame economie	● □

▲ Uitgevoerd ● In uitvoering ■ Niet uitgevoerd

TABEL: PF.10.01**Afwijking op begroting programma Economie en Duurzaamheid**

PROGRAMMA	PRIMITIEVE BEGROTING	BEGROTING 2016 NA WIJZIGING	REKENING 2016	AFWIJKING BEGROTING -/- REKENING
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES				
Economie	4.219	4.269	4.932	-664
Duurzaamheid en innovatie	483	583	354	229
TOTAAL LASTEN	4.702	4.852	5.287	-435
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES				
Economie	487	487	1.206	719
Duurzaamheid en innovatie	0	0	0	0
TOTAAL BATEN	487	487	1.206	719
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES				
Economie	3.732	3.782	3.727	56
Duurzaamheid en innovatie	483	583	354	229
TOTAAL SALDO	4.215	4.365	4.081	285
SALDO PROGRAMMA EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES				
Toevoegingen reserves	0	321	321	0
Onttrekkingen aan reserves	0	150	0	150
SALDO PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	4.215	4.536	4.402	135

TABEL: PF.10.02

Analyse verschillen programma Economie en Duurzaamheid

Deze analyse is inclusief de afwijkingen op de reservemutaties.			
	Afwijkingen Jaarrekening 2016		
	Lasten	Baten	I/S
10 economie en duurzaamheid	-435	569	
1 economie	-664	719	
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
Zoals gemeld bij de zomerrapportage betreft dit de subsidieafrekening van het Amersfoort Innovatief Sterk project. De ontvangen Europese en provinciale subsidie zijn verrekend met de gemaakte projectkosten.	-625	625	I
Detachtering citymarketeer en de verrekening van de dienstverleningsovereenkomst waren niet begroot.	-90	90	S
Overige kleine afwijkingen.	51	4	I
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	-664	719	
2 duurzaamheid en innovatie	229	0	
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
De toekenning van de bijdrage aan de duurzaamheidsprojecten tlv het toekomstfonds is afhankelijk van de voortgang van het project. De verrekening over de jaren verloopt via de reserve toekomstfonds duurzame ontwikkeling. De niet bestede middelen kunnen hieraan worden toegevoegd. Deels wordt voorgesteld om de niet bestede middelen, met aftrek van de niet-gerealiseerde onttrekking (€ 70.000) te bestemmen.	220		I
Overige kleine afwijkingen.	9		I
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	229	0	
9 mutaties reserves programma -10-	0	-150	
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
De onttrekking uit de reserve toekomstfonds duurzame ontwikkeling was in 2016 niet nodig. De bestedingen waren € 220.000 lager dan geraamd. Toekenning van de bijdrage is afhankelijk van de voortgang van het project.		-150	I
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	0	-150	

TABEL: PF.10.02a Belangrijkste investeringen

	REKENING 2016
Fietspad op de dijk langs de Eem	648
TOTAAL	648

TABEL: PF.10.03**Voortgang maatregelen programma Economie en Duurzaamheid**

(Bedrag x € 1)

<i>Economie</i>			
Nr.	Maatregel	Voortgang	Bedrag
5	De Raad voor Economische Ontwikkeling stopt met bestaan.	▲ Uitgevoerd	-45.000
6	De toeristische subsidie aan de Stichting Levende Historie stopt.	▲ Uitgevoerd	-58.000
A2015-127	Amendement: Stichting Levende Historie	▲ Uitgevoerd	-10.000
	Totaal deelprogramma Economie		-113.000

▲ Uitgevoerd ● In uitvoering ■ Niet uitgevoerd

De toelichtingen inzake de voortgang van de diverse maatregelen zijn terug te vinden onder de bijlagen in tabel M.01, met daarin alle maatregelen in 2016 vanuit de herstelbegroting.

11 Cultuur

11.1 Archief Eemland

Archief Eemland verwerft, beheert en stelt lokale en regionale historie beschikbaar. Archief Eemland stimuleert inwoners van Amersfoort en de regio en andere geïnteresseerden om archieven te raadplegen via de website of bezoek aan onze publieksetage in het Eemhuis.

Archief Eemland maakt deel uit van de Coöperatieve Vereniging Eemhuis en draagt bij aan een integraal aanbod van activiteiten samen met Bibliotheek Eemland, Scholen in de Kunst en Kunsthal Kade.

Digitale aanvraagmodule

In 2016 is een digitale aanvraagmodule voor het aanvragen van archiefstukken gelanceerd op de website www.archiefeemland.nl. Hiermee kunnen bezoekers eenvoudig digitaal stukken reserveren en direct een afspraak maken om deze in te zien.

Bevolkingsregisters Amersfoort

De bevolkingsregisters van Amersfoort (tot 1939) zijn gedigitaliseerd en met behulp van crowdsourcing beschreven. Met deze gedigitaliseerde bronnen wordt het doen van genealogisch onderzoek, gericht op Amersfoort, veel eenvoudiger.

Lancering www.BelgenGezocht.nl

In 2016 werd in het kader van het themajaar 100 jaar Eerste Wereldoorlog de themawebsite www.BelgenGezocht.nl gelanceerd. De website bevat veel informatie over de duizenden Belgische vluchtelingen die tijdens de Eerste Wereldoorlog in Amersfoort werden opgevangen en geïnterneerd. Op de website zijn met behulp van crowdsourcing 1600 gezinskaarten, met informatie van meer dan 6000 soldaten, met vrouwen en kinderen, digitaal beschikbaar gekomen.

Expositie 100 jaar Belgenmonument

Metselen voor Vrede - 100 jaar Belgenmonument - is de tweede expositie in een serie waarin topstukken van Archief Eemland en anderen gekoppeld worden aan actuele thema's en initiatieven. De expositie werd samengesteld door een gastcurator en laat zien wat er aan de bouw voorafging en hoe het monument zich door de jaren heen standhield. Hierbij verscheen ook een publicatie van de hand van de gastcurator "100 jaar Belgenmonument in Amersfoort".

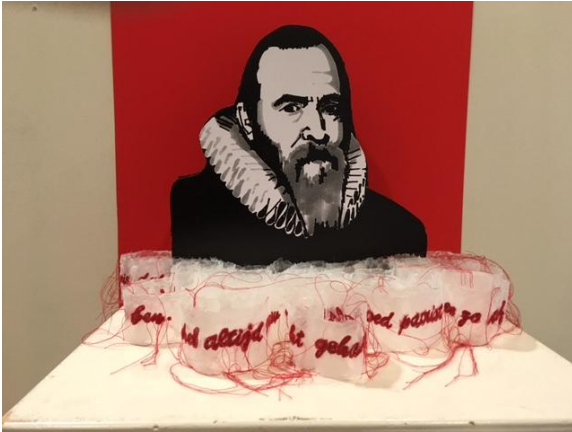
Vrijwilligersprojecten

De vrijwilligers van Archief Eemland zijn ons kapitaal, zij realiseerden de volgende projecten: ontsluiting van 1500 foto's, beschrijving van videofragmenten Omroep Amersfoort, beschrijving van resolutieboeken, beschrijving van 6000 gedigitaliseerde bouwtekeningen en het vastleggen van de Amersfoortse geschiedenis met interviews door het team Oral History team.

Samenwerking in het Eemhuis

De partners in het Eemhuis vinden elkaar in de samenwerking. We hebben afgesproken samen te werken op onderdelen waar dit logisch is en gemakkelijk bij elkaar kan worden aangehaakt. Voorbeelden hiervan zijn de maand van de geschiedenis en de (kinder-)boekenweek.

Archief Eemland organiseerde voor de cursisten "Beeldend" van Scholen in de Kunst een inspiratieavond over de rijke collectie die Archief Eemland beheert. Het werk van de cursisten resulteerde in een expositie 'Verbeeld Verleden'..

Van de expositie 'Verbeeld Verleden': Johan van Oldenbarnevelt

Programma: Cultuur

onderdeel: Archief Eemland

	indicator	realisatie			streefcijfers		bron
		2014	2015	2016	2016	2017	
1	bekendheid Archief Eemland	49%				55%	Stadspeiling O&S
2	Aantal bezoekers en deelnemers activiteiten Archief Eemland	4.000	4.300	8.000			Archief Eemland
3	digitale bezoekers via www.archiefeemland.nl	174.000	174.500	166.000			Archief Eemland

Toelichting:

- 1 In 2014 verhuisde het Archief naar het nieuwe Eemhuis. Dit heeft mede geleid tot een grotere bekendheid. Het onderzoek onder inwoners van 18-84 jaar is gebaseerd op een steekproef. Wordt in 2018 opnieuw gemeten.
- 2 Het betreft de som van het dagelijks aantal bezoekers en deelnemers aan activiteiten.
- 3 Het betreft het totaal aantal bezoekers van de website www.archiefeemland.nl in het betreffende jaar. De daling in 2016 t.o.v. 2015 kan verklaard worden door de verouderde techniek en presentatie. Daarnaast verlaten bezoekers snel de website, omdat deze niet responsive is (functioneert niet goed op mobiele devices) en onvoldoende mogelijkheden biedt voor digitale dienstverlening.

Zichtbare resultaten

Archief Eemland bewaart de lokale en regionale historie en maakt deze toegankelijk. Het archief stimuleert mensen kennis te nemen van de historie, er kennis aan toe te voegen en te delen met ons en met elkaar.	●
Archief Eemland beheert archieven van 20 jaar en ouder stelt deze beschikbaar. Dat is onze wettelijke verplichting. Wij houden toezicht op het beheer van de archieven van de gemeentelijke organisatie.	●
We werken samen met lokale, provinciale en landelijke partners aan de maatschappelijke meerwaarde van Archief Eemland; wij werken aan en vergroting van het enthousiasme voor geschiedenis en het versterken van de lokale identiteit van stad en regio.	●
Wij ontwikkelen ons binnen de gemeentelijke organisatie tot een strategische gespreks- en samenwerkingspartner als het gaat om duurzaam digitaal informatiebeheer.	●
Archief Eemland beheert de archieven van de gemeenten Amersfoort, Baarn, Eemnes, Leusden, Renswoude, Woudenberg en Soest. Ook de digitale archieven moeten we voor de toekomst veilig stellen, en in die gezamenlijke opgave versterken wij onze rol.	●

▲ Uitgevoerd ● In uitvoering ■ Niet uitgevoerd

11.2 Monumentenzorg en archeologie

Tentoonstelling Cold Cases

Skeletten behoren tot de meest aansprekende archeologische vondsten en kunnen veel vertellen over ziektes, voeding, familieverbanden en migratie. In de ruim 30 jaar dat het Centrum voor Archeologie (CAR) bestaat zijn in Amersfoort verschillende begraafplaatsen, zoals het Lieve Vrouwekerkhof, opgegraven. Met nieuwe onderzoekstechnieken ontwarren de archeologen Cold Cases uit het verleden.

Dit is het idee achter de tentoonstelling, die de archeologen van het CAR in samenwerking met het bureau TGV teksten en presentatie en Museum Flehite hebben gemaakt.

De tentoonstelling is op 18 juni feestelijk geopend en duurde tot 25 september.

Cold Cases werd goed bezocht; schoolklassen en veel gezinnen met kinderen kwamen naar het museum. De stadsarcheologen verzorgden er rondleidingen en lezingen en het wekelijks archeologisch spreekuur vond in deze periode niet alleen op Langegracht 11 plaats, maar ook in Museum Flehite.

Opgraving tussen de Valkestraat en Stovestraat

Deze vond plaats van eind juli tot eind september en trok veel publieke belangstelling. Tijdens de Open Monumentendag ontvingen de archeologen zo'n 500 bezoekers op de opgraving.

Vanwege het agrarisch karakter is Amersfoort een 'beerputarme' stad, maar bij dit onderzoek zijn maar liefst tien beerputten gevonden. Deze waren hier aangelegd omdat aan de Valkestraat eeuwenlang een herberg was gevestigd. Uit de beerputten kwamen veel vondsten, waaronder drinkkannen, houten borden, wijnflessen en zelfs een champagnefles. Aan de kant van de Stovestraat is een stal uit de 15e eeuw opgegraven; deze hoorde waarschijnlijk bij de herberg.

Opvallend is dat het terrein al in de 12e eeuw in gebruik blijkt te zijn genomen. Eerst heeft men het ontwaterd door het graven van sloten, waarna het is ingericht als 'industriegebied'. Waar deze - in de bodem ingegraven - werkplaatsen voor zijn gebruikt is nog niet duidelijk. De komende maanden zullen de vondsten en sporen verder worden onderzocht, zodat het verhaal completer wordt.

Nieuwbouw op deze plek, waar jarenlang een stadstuin gelegen was, bood de gemeentelijk archeologen een uitgelezen kans weer een stukje geschiedenis van Amersfoort aan het licht te brengen.

Belgenmonument

Als blijk van dank voor de gastvrije opname van Belgische militairen en burgervluchtelingen tijdens de Eerste Wereldoorlog werd al tijdens de oorlog het plan opgevat om een monument ter herinnering hieraan op te richten. Het complex, bestaande uit een hoofdgebouw, een herdenkingsmuur met daartussen een tuinaanleg, werd ontworpen door de Belgische architect Huib Hoste (1881-1957).

In 2000 is het voorterrein en de tuinaanleg hersteld. In het afgelopen jaar is er een grootscheepse restauratie uitgevoerd aan de bouwwerken.

Restauratie Belgenmonument

Om het 100-jarig bestaan te herdenken was er 26 oktober 2016 een ceremonie bij het gerestaureerde Belgenmonument. In de voordracht en toespraken werd gesproken over de vluchtelingen van de 1ste wereldoorlog en over de vluchtelingen die nu ons land binnen komen. Bij de herdenkingsceremonie waren vertegenwoordigers van overheden, veteranen en vluchtelingenorganisaties uit België en Nederland aanwezig. Het Fanfare Korps Nationale Reserve verzorgde de muzikale omlijsting tijdens de ceremonie. Na deze toespraken werden bloemstukken neergelegd op de bloembakken.

Indicatoren:

In 2015 is besloten om geen indicatoren op te nemen voor dit programmaonderdeel, omdat we hier niet op sturen.

Wel geven de onderstaande kengetallen een goed beeld van de activiteiten op dit gebied.

	2015
rijksmonumenten	462
gemeentelijke monumenten	199
beeldbepalende panden	498
archeologisch gemeentelijk monument	1
archeologische rijksmonumenten	5
van rijkswege beschermde stads- en dorpsgezichten	2
gemeentelijke stads- en dorpsgezichten	13

Zichtbare resultaten

Samen met de stad dragen wij zorg voor ons (onroerend én archeologisch) erfgoed en voor de kwaliteit van het stadsbeeld als totaal.	●
Monumentenzorg: we willen waardevolle historische gebouwen en structuren in stand houden en waar mogelijk verbeteren.	●
Archeologie: we streven ernaar archeologische waarden in de bodem te behouden voor de volgende generaties.	●

▲ Uitgevoerd ● In uitvoering ■ Niet uitgevoerd

11.3 Kunst en cultuur

Evenementen

In 2016 vonden er twee opmerkelijke evenementen plaats in Amersfoort: The Passion en de viering van 100 jaar Belgenmonument. The Passion trok tienduizenden bezoekers en werd integraal op televisie uitgezonden. The Passion is vlekkeloos verlopen. Het Eemplein blijkt een prachtige evenementenlocatie waar nieuwe en historische architectuur een mooie omlijsting vormen.

De viering van 100 jaar Belgenmonument kende het hele jaar door een grote diversiteit aan activiteiten, zowel cultureel als educatief. Het programma werd in belangrijke mate door de organisaties en personen in de stad gedragen. Hoogtepunt was de herdenkingsceremonie op 26 oktober, waar honderden gasten en toeschouwers bij aanwezig waren. Andere hoogtenpunten: The Concert to End all Wars op 10 september bij het Belgenmonument en de theatervoorstelling van De Springplank, bezocht door bijna 2000 scholieren uit Amersfoort en de regio.

Financiële situatie poppodium

In 2015 is binnen De Nieuwe Stad een nieuwe locatie voor het poppodium, dat sindsdien opereert onder de naam FLUOR, opgeleverd en in gebruik genomen. In 2016 is gebleken dat het podium op deze plek cultureel een succes is, maar dat er sprake is van financiële problemen, resulterend in een tekort binnen de exploitatie. Er is een verbeterplan opgesteld dat vervolgens verder is uitgewerkt tot een businessplan. Hierin geformuleerde maatregelen met betrekking tot de bedrijfsvoering, de organisatie en de programmering moeten er in combinatie met een financiële bijdrage van de gemeente zorgen voor een sluitende exploitatie vanaf 2018.

Record aantal bezoekers Theater De Lieve Vrouw

In 2016 heeft Theater De Lieve Vrouw net als in 2015 een record aantal bezoekers getrokken en is met 105.000 bezoekers voor het eerst in de geschiedenis van dit theater en filmhuis de magische grens van 100.000 overschreden.

Nieuwe zendmachtiging

In 2016 heeft het Commissariaat van de Media aan Eva een nieuwe zendmachtiging voor de komende 5 jaar verleend. De machtiging vond plaats na raadpleging van de gemeenteraad door het commissariaat. De procedure was voor de raad tevens aanleiding voor een brede discussie over lokaal mediabeleid en samenwerking tussen lokale mediapartners.

Cultuureducatie

Het programma Cultuureducatie met Kwaliteit is verlengd en wordt de komende 4 jaar voortgezet. Wij krijgen daarvoor een financiële bijdrage van € 80.000 van het Rijk en matchen dat met eenzelfde bedrag. Dat programma heeft als doel het bevorderen van de kwaliteit van cultuureducatie in het primair onderwijs door:

- 1) Duurzame verankering van kwalitatief goede cultuureducatie door samenwerking tussen primair onderwijs en culturele omgeving;
- 2) Verdiepen van cultuureducatie op scholen die ook in 2013-2016 deelnamen aan de regeling;
- 3) Vergroten van het aantal deelnemende scholen.

Diverse kunstwerken openbare ruimte

In 2016 werden diverse kunstwerken in de openbare ruimte gerealiseerd, waaronder de bank op het Eemplein 'Alles wat ik zie is van mij' van kunstenaar Peter Stel, het beeld 'De Schreeuw' van kunstenaar Rob Swere (een geschenk van de Amersfoortse Verzekeringen) aan de Stadsring, Ook is er een begin gemaakt met de beeldentuin in Park Randenbroek door de plaatsing van twee beelden van Pieter Starreveld.

Effectindicator

Inwoners tevreden met aanbod evenementen en toeristische activiteiten 74%

Inwoners tevreden met kunst- en cultuuraanbod 72%

Inwoners die voorstelling, concert of museum hebben bezocht 45%

Inwoners (18-84) die actief aan kunst en cultuur doen 43%

Jongeren (10-22) die actief aan kunst en cultuur doen 54%

Programma: Cultuur

onderdeel: Kunst en cultuur

	indicator	realisatie			streefcijfer		bron
		2010	2014	2015	2018	2019	
1	inwoners tevreden met aanbod evenementen en toeristische activiteiten	75%	74%		74%		Stadspeiling, O&S
2	inwoners tevreden met het kunst- en cultuuraanbod	66%	72%		72%		Stadspeiling, O&S
3	inwoners die een voorstelling, concert of museum hebben bezocht	41%	45%		45%		Stadspeiling, O&S
4	inwoners (18-84) die actief aan kunst en cultuur doen	39%	43%		43%		Stadspeiling, O&S
5	jongeren (10-22) die actief aan kunst en cultuur doen	58%		54%		56%	Jongerenstadspeiling, O&S

Toelichting:

- 1 % inwoners (18-84) dat tevreden is met het aanbod aan evenementen en toeristische activiteiten in Amersfoort. Dit is het percentage 'tevreden' op het totaal van de antwoorden 'tevreden', 'niet (zo) tevreden' en 'ik ben daar onvoldoende van op de hoogte'. Het betreft hier een cijfer gebaseerd op een steekproef. De afname in 2014 is niet significant. Wordt in 2018 opnieuw gemeten.
- 2 % inwoners (18-84) dat tevreden is met het kunst- en cultuuraanbod in Amersfoort. Dit is het percentage 'tevreden' op het totaal van de antwoorden 'tevreden', 'niet (zo) tevreden' en 'ik ben daar onvoldoende van op de hoogte'. Het betreft hier een cijfer gebaseerd op een steekproef. De toename in 2014 is significant. Wordt in 2018 opnieuw gemeten.
- 3 % inwoners (18-84) dat in Amersfoort een voorstelling, concert of museum heeft bezocht. Dit is het percentage dat in de afgelopen 12 maanden minimaal 1 keer in Amersfoort een toneel-, cabaret- of dansvoorstelling, musical, show, muziekconcert, danceparty of museum/galerie heeft bezocht. Het betreft hier een cijfer gebaseerd op een steekproef. De toename in 2014 is significant. Wordt in 2018 opnieuw gemeten.
- 4 % inwoners (18-84) dat actief aan kunst en cultuur doet. Dit is het percentage Amersfoorters dat zelf actief is op gebied van toneel, muziek, dans, fotografie, schrijven, tekenen etc. Het betreft hier een cijfer gebaseerd op een steekproef. De toename in 2014 is significant. Wordt in 2018 opnieuw gemeten.
- 5 % jongeren (10-22) dat actief aan kunst en cultuur doet. Dit is het percentage jongeren dat actief is op een van de bovengenoemde terreinen en hiervoor een cursus volgt of lid is van een vereniging. Het betreft hier een cijfer gebaseerd op een steekproef. De toename in 2014 is significant. Wordt in 2019 opnieuw gemeten.
zie voor meer informatie: www.amersfoortincijfers.nl

Zichtbare resultaten

Zorg dragen voor toekomstbestendige en financieel weerbare culturele basisinstellingen.	●
Nieuwe zendmachtiging voor omroep Eva	▲
Mediadiscussie over lokale mediabeleid	▲
Vorbereiding Stijljaar Mondriaan to Dutch Design	▲

▲ Uitgevoerd ● In uitvoering ■ Niet uitgevoerd

TABEL: PF.11.01**Afwijking op begroting programma Cultuur**

PROGRAMMA	PRIMITIEVE BEGROTING	BEGROTING 2016 NA WIJZIGING	REKENING 2016	AFWIJKING BEGROTING -/- REKENING
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES				
Archief Eemland	1.179	1.179	1.206	-27
Monumentzorg en archeologie	740	740	766	-26
Kunst en Cultuur	14.666	14.786	14.969	-182
TOTAAL LASTEN	16.585	16.705	16.940	-235
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES				
Archief Eemland	272	272	290	17
Monumentzorg en archeologie	0	0	4	4
Kunst en Cultuur	95	95	28	-67
TOTAAL BATEN	368	368	322	-46
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES				
Archief Eemland	906	906	916	-10
Monumentzorg en archeologie	740	740	762	-22
Kunst en Cultuur	14.571	14.691	14.940	-249
TOTAAL SALDO	16.217	16.337	16.618	-281
SALDO PROGRAMMA EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES				
Toevoegingen reserves	55	70	70	0
Onttrekkingen aan reserves	350	534	534	0
SALDO PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	15.922	15.873	16.154	-281

TABEL: PF.11.02

Analyse verschillen programma Cultuur

Deze analyse is inclusief de afwijkingen op de reservemutaties.			
	Afwijkingen Jaarrekening 2016		
	Lasten	Baten	I/S
11 cultuur	-235	-46	
1 archief eemland	-27	17	
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
In de begroting 2016-2019 is er voor Archief Eemland een bedrag van € 272.000 geraamd als jaarlijks te realiseren inkomsten. Zoals in de zomerrapportage 2016 reeds is gemeld zijn er minder baten. Enerzijds omdat alle archieven in de regio reeds door Archief Eemland worden beheerd (geen groeipotentieel mogelijk) anderzijds omdat sinds 2015 een contract van het Waterschap Vallei en Veluwe (ter waarde van € 20.000) is opgezegd. Hierdoor kunnen deze inkomsten niet worden gerealiseerd. Doordat wij bij één gemeente incidenteel extra werkzaamheden hebben uitgevoerd zijn de baten in 2016 niet € 100.000 maar € 80.000 minder. Vanaf 2017 zijn de baten lager in de begroting opgenomen.		-80	I
Samen met 17 gemeenten heeft Archief Eemland in 2016 onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van samenwerking in het kader van een e-depot. Alle gemeenten hebben naar rato een financiële bijdrage geleverd. Daarnaast is in het kader van het landelijke project Archief 2020 een éénmalige subsidie verstrekt aan dit project van € 37.814. Hierdoor hebben we een incidenteel voordeel van € 99.000 aan extra inkomsten gerealiseerd.		99	I
Overige kleine verschillen.	-27	-2	I
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	-27	17	
2 monumentenzorg en archeologie	-26	4	
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
Overige kleine verschillen.	-26	4	
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	-26	4	

3 kunst en cultuur	-182	-67	
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
Huur en verhuur Kade deel van RCE (Rijksdienst Cultureel Erfgoed) gebouw. Gebouw is een deel van het jaar in gebruik geweest van RCE, vandaar lagere huur- en leegstandskosten. Vanaf 1 oktober maakt de gemeentelijke organisatie gebruik van het pand. Verhuur was hierdoor niet mogelijk.	104	-95	I
Subsidie theater De Lieve Vrouw: betreft 2e tranche voor versterking financiële positie. Dit komt tlv de calamiteitenreserve budgetsubsidies.	-66		I
Subsidie FLUOR: betreft extra bijdrage ter afdekking van het exploitatietekort dat ontstaan is in het 1e jaar in de nieuwe huisvesting. Dit komt tlv de calamiteitenreserve budgetsubsidies.	-230		I
Het incidentele budget voor de opstart van de evenementen organisatie is niet besteed. Dit budget zou ingezet worden om de op te richten stichting te faciliteren. De oprichting is vertraagd. Voorgesteld wordt dit budget over te hevelen naar 2017.	100		I
Bijdrage extra beveiliging Eemhuis i.v.m. overlast hangjongeren in 2016. Verwachting in 2017 is dat door betere coördinatie tussen de diverse partijen geen sprake zal zijn van extra beveiliging.	-54		I
Overige kleine verschillen.	-36	28	I
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	-182	-67	
9 mutaties reserves programma -11-			
0	0		
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	0	0	

TABEL: PF.11.03**Voortgang maatregelen programma Cultuur**

(Bedrag x € 1)

<i>Kunst en cultuur</i>			
Nr.	Maatregel	Voortgang	Bedrag
10	Vrijgevallen middelen door het stopzetten van subsidies voor oefenruimtes niet opnieuw inzetten.	▲ Uitgevoerd	-59.300
	Totaal deelprogramma Kunst en cultuur		-59.300

▲ Uitgevoerd ● In uitvoering ■ Niet uitgevoerd

De toelichtingen inzake de voortgang van de diverse maatregelen zijn terug te vinden onder de bijlagen in tabel M.01, met daarin alle maatregelen in 2016 vanuit de herstelbegroting.

12 Financiën en belastingen

Afname bruto schuldpositie

Amersfoort was voorheen een gemeente met een relatief hoge bruto schuld. Voor een deel vond dat zijn oorzaak in de leningen die aangetrokken waren om door te lenen aan de woningbouwcorporaties. De afgelopen tijd is onderzocht of en hoe we de bruto schuld terug konden brengen. Daarbij is besloten om voor de woningbouwcorporaties niet meer als tussenpersoon te fungeren maar om de bestaande leningen over te dragen. Het ging daarbij om een bedrag van € 63 mln. Eind 2016 zijn deze leningen overgenomen door de oorspronkelijke geldgevers of vervoegd afgelost. Met deze overdracht en aflossing is het balanstotaal van de gemeente Amersfoort teruggedrongen met € 63 mln.

Omdat het leningen betrof die we aangetrokken hadden om weer door te lenen, heeft het voor onze netto-schuldpositie geen effect. Het risico dat verbonden was aan de woningbouwleningen is met de overdracht ervan ook gereduceerd. Waren we voorheen volledig risicodrager; na de overdracht zijn we gedeeld risicodrager vanwege de vereiste borging van de overgenomen geldleningen bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw.

Daarnaast is ook een fors bedrag afgelost op de hypotheekleningen aan ambtenaren. Dit zorgt eveneens voor een afname van de bruto schuldpositie.

Serviceniveau burger

In 2016 is de serviceverlening aan Amersfoortse burgers en bedrijven verder verbeterd.

Zo is Amersfoort als eerste 100.000+ gemeente in het najaar van 2015 aangesloten op de landelijke voorziening WOZ. Daardoor werd het mogelijk om per 1 oktober 2016 de WOZ-waardes voor woningen openbaar te maken op het WOZ-waardeloket. Burgers hebben zo de mogelijkheid om hun eigen WOZ-waarde in te zien en te vergelijken met andere WOZ-waardes. Dit draagt bij aan een transparante overheid.

Daarnaast is Amersfoort aangesloten op de berichtenbox van MijnOverheid. Met deze aansluiting krijgen particulieren die zich hiervoor hebben aangemeld een persoonlijke e-mail dat het aanslagbiljet gemeentelijke belastingen in MijnOverheid digitaal beschikbaar is. Dit vergroot het gemak voor burgers en het komt ten goede aan de veiligheid van informatieoverdracht.

Een derde verbetering is de verdere digitalisering van heffing- en invorderingsprocessen, zoals de betalingsregeling. Burgers kunnen via de gemeentelijk website een verzoek om een betalingsregeling doen. Ook dit vergroot het gemak voor de burger.

Wijzigingen BBV

Het afgelopen jaar is het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (afgekort met BBV, de boekhoudvoorschriften voor gemeenten) flink gewijzigd. De wijzigingen hadden voornamelijk betrekking op de begroting van 2017 en volgende jaren. In de begroting 2016 hebben we hier echter al op geanticipeerd en daarom al zaken opgenomen, zoals de financiële kengetallen, zijn we de investeringen met een maatschappelijk nut over de hele levensduur gaan afschrijven en hebben we de rente- en de overheadkosten uit de programma's geëlimineerd.

De rentekosten hebben we in de begroting (en jaarrekening) 2016 louter op programma 12: Financiën en Belastingen verantwoord. Voor de overheadkosten hebben we een apart programma 13: Bedrijfsvoering in het leven geroepen.

Bij de definitieve publicatie van de BBV-voorschriften bleek dat er met betrekking tot de overhead en rente andere regels golden dan eerder gedacht.

Zo zijn we toch weer verplicht om rente (de omslagrente) toe te rekenen aan de producten (tegenwoordig taakvelden genoemd, na de BBV-wijziging). Daarnaast is de definitie van Overhead net iets anders gebleken dan waar we van uit waren gegaan in de begroting 2016. Dat heeft in het jaar 2016 zelf, waarin de begroting 2017 werd opgesteld, tot veel extra werk geleid. Zo moesten veel zaken opnieuw berekend en gepresenteerd worden.

Ook zijn de voorschriften ten behoeve van de grondexploitaties gewijzigd. Hierdoor zijn er diverse aanpassingen noodzakelijk in de wijze waarop de grondexploitaties opgesteld en berekend worden. De belangrijkste wijzigingen zijn: het laten vervallen van de categorie 'Niet In Exploitatie Genomen Gronden' (NIEGG), het op andere wijze toerekenen van rente, de maximale looptijd van 10 jaar voor grondexploitaties, het niet meer mogen opnemen van kosten voor onvoorzien en de aansluiting bij de kostensoortenlijst uit het Besluit Ruimtelijke Ordening (Bro). Met deze aanpassingen wordt aansluiting gezocht bij de regelgeving rondom de vennootschapbelasting.

Per 1 januari 2016 zijn gemeenten verplicht om over de winstgevende activiteiten vennootschapbelasting (Vpb) te betalen. Daarbij wordt nadrukkelijk naar de gemeentelijke grondexploitaties gekeken. Momenteel is onze indruk dat deze niet onder de Vpb-plicht vallen.

Met name door het niet meer opnemen van een bedrag voor onvoorziene uitgaven zal het saldo van de grondexploitaties positiever worden. Daardoor kan een deel van de voorziening onderhanden werk vrijvallen. Wij weten echter uit ervaring dat vanwege de onzekerheden rondom een gebiedsontwikkeling, dit onvoorzien wel nodig is voor de grondexploitaties. Dit bedrag moet echter wel beschikbaar blijven voor de grondexploitaties. Daarom zal binnen de saldireserve (die dient ter afdekking van risico's) een deel gecompartmenteerd worden ten behoeve van de risico's bij de grondexploitaties.

Programma: Financiën en belastingen

onderdeel: financiën en belastingen

	indicator	realisatie				streefcijfer		bron
		2013	2014	2015	2016	2016	2017	
1	Netto schuldquote			78%	57%	84%	87%	
2	Netto gecorrigeerde schuldquote	99%	90%	64%	57%	65%	86%	BBV
3	Structureel begrotingsaldo (x € 1 miljoen)	-3,9	18,3	12,4	23,8	10,3	1,7	BBV
4	Weerstandratio	1,2	2,3	2,4	2,6	2,2	3,1	BBV

Toelichting

- 1 De indicator bruto schuldquote is vanaf de rekening 2015 en begroting 2016 n.a.v. een wijziging in de regelgeving van het Besluit Begroting en Verantwoording (hierna: BBV) komen te vervallen en vervangen door de netto schuldquote. Voor deze laatste quote zijn geen vergelijkende cijfers 2013 en 2014 beschikbaar.
- 1,2 Bij de rekening 2015/begroting 2016 is sprake van indicatoren die we o.g.v. het BBV verplicht op moeten nemen in onze begroting en jaarrekening.
- 1,2 Dat betreft de netto gecorrigeerde schuldquote (voorheen 'netto schuldquote'). Voorheen hadden wij zelf een bruto en een netto schuldquote gedefinieerd; die zijn vervangen door de netto en de netto gecorrigeerde schuldquote volgens het BBV. Vanaf jaarrekening 2015/begroting 2016 is er dus sprake van een andere definitie en een trendbreuk.
- 3 Het structurele begrotingsaldo geeft aan in welke mate onze structurele lasten gedekt zijn met structurele baten. Een positief getal betekent dat we meer structurele baten dan structurele lasten hebben.
- 4 Als indicator gebruiken we de weerstandratio (voorheen 'weerstand'). De weerstandratio is de beschikbare weerstandscapaciteit gedeeld door de benodigde weerstandscapaciteit. Deze ratio moet groter of gelijk zijn aan 1. In dat geval is de beschikbare weerstandscapaciteit minstens even groot als de benodigde.

Zichtbare resultaten

Wij maken een materieel en structureel sluitende meerjarenbegroting.	▲
Op het gebied van de gemeentebelasting hebben we de volgende doelstellingen: <ul style="list-style-type: none">• De riool- en afvalstoffenheffing zijn maximaal kostendekkend.• We streven naar een gematigd lastenniveau rekening houdend met het benodigd voorzieningenniveau van de stad.	▲
We zorgen voor een goed beheer van onze financiële middelen (liquiditeitenbeheer).	▲
Onze weerstandsratio is van voldoende hoog niveau (groter dan één) om eventuele risico's mee op te vangen wanneer die zich voordoen.	▲
Er komt een onafhankelijke financiële audit om te kijken waar we efficiënter kunnen werken; we kijken in het stadhuis, bij subsidieverstrekking en bij de verbonden partijen.	●

▲ Uitgevoerd ● In uitvoering ■ Niet uitgevoerd

TABEL: PF.12.01**Afwijking op begroting programma Financiën en Belastingen**

PROGRAMMA	PRIMITIEVE BEGROTING	BEGROTING 2016 NA WIJZIGING	REKENING 2016	AFWIJKING BEGROTING -/- REKENING
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES				
Algemene baten en lasten	-21	-21	-434	413
Algemene uitkering gemeentefonds	0	0	0	0
Belastingen en heffingen	3.937	3.937	3.929	8
Geldleningen en beleggingen	16.950	16.950	17.005	-56
TOTAAL LASTEN	20.866	20.866	20.500	366
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES				
Algemene baten en lasten	704	704	292	-412
Algemene uitkering gemeentefonds	254.523	254.523	261.456	6.933
Belastingen en heffingen	69.610	69.610	69.790	180
Geldleningen en beleggingen	10.994	10.994	11.088	95
TOTAAL BATEN	335.830	335.830	342.626	6.796
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES				
Algemene baten en lasten	-724	-724	-726	1
Algemene uitkering gemeentefonds	-254.523	-254.523	-261.456	6.933
Belastingen en heffingen	-65.673	-65.673	-65.862	189
Geldleningen en beleggingen	5.956	5.956	5.917	39
TOTAAL SALDO	-314.965	-314.965	-322.126	7.161
SALDO PROGRAMMA EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES				
Toevoegingen reserves	19.716	39.578	39.562	16
Onttrekkingen aan reserves	14.670	42.325	41.675	650
SALDO PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-309.918	-317.712	-324.239	6.527

Het saldo van programma 12 van € 6,5 miljoen wordt, rekening houdend met de reservemutaties, veroorzaakt door € 0,4 mln. aan lagere lasten en € 6,1 miljoen aan hogere baten.

TABEL: PF.12.02

Analyse verschillen programma Financiën en Belastingen

Deze analyse is inclusief de afwijkingen op de reservemutaties.			
	Afwijkingen Jaarrekening 2016		
	Lasten	Baten	I/S
12 financiën en belastingen	381	6.146	
1 algemene baten en lasten	413	-412	
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
Omdat Amersfoort iets minder hard gegroeid is dan geraamd is een aantal beschikbare middelen, zoals groeisubsidies en voorzieningen voor Vathorst, niet uitgegeven.	194		I
Jaarlijks brengen wij rente in rekening bij het OBV Vathorst met betrekking tot de Wijkse Voorzieningen Vathorst. Door de fasering van de op te leveren woningen, de afgelopen jaren, lagen de aantallen hiervan lager dan de oorspronkelijke raming. Hierdoor brengen wij minder in rekening.		-412	I
Er is in 2016 geen gebruik gemaakt van de post onvoorzien.	100		I
In 2016 is incidenteel geld beschikbaar gesteld t.b.v. het uitvoeren van een financiële audit (€ 0,075 mln.). Dit bedrag is grotendeels uitgegeven; er resteert nog een klein saldo. Voorstel om dit bedrag over te hevelen naar 2017.	56		I
Overige kleine afwijkingen.	63		I
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	413	-412	

2 algemene uitkering gemeentefonds	0	6.933
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU		
<p>In de begroting 2016 is de Algemene Uitkering berekend op basis van de meicirculaire 2015. In de zomerrapportage 2016 is de Algemene Uitkering herberekend, op basis van de septembercirculaire 2015 én de meicirculaire 2016. Na het opstellen van de zomerrapportage zijn er nog 2 circulaires verschenen; septembercirculaire 2016 en decembercirculaire 2016. Het saldo is op basis van deze circulaires positief bijgesteld met € 6,9 mln.</p>		
Accresmutaties	3.275	I
<p>Zoals genoemd in de zomerrapportage 2016 had de stijging t/m de meicirculaire 2016 als voornaamste oorzaak een toename van de Rijksuitgaven (onder andere op het terrein van veiligheid/defensie, missies en het nieuwe Cao-akkoord voor Rijksambtenaren). De opwaartse bijstelling wordt ook deels veroorzaakt doordat het ministerie van BZK bij de meicirculaire 2015 voor het jaar 2016 van een aantal verdeelmaatstaven de definitie heeft gewijzigd, hetgeen leidt tot een hogere Algemene Uitkering.</p>		
Taakmutaties		I
<p>De taakmutaties uit diverse circulaires tellen op tot een bedrag van € 3,6 mln. De taakmutaties zijn in principe budgettair neutraal. De voor- en nadelen komen bij de andere programma's terug.</p> <p>In de zomerrapportage is reeds genoemd dat de septembercirculaire 2015 en meicirculaire 2016 een positievere ontvangst tot gevolg had. Het asielakkoord en diverse taakmutaties zijn verantwoordelijk voor bovenstaande stijging van de uitkering uit het gemeentefonds.</p> <p>In de september- decembercirculaire 2016 zijn met name aanvullende middelen inzake asielinstroom, integratie, de versterking van de gemeentelijke aanpak tegen jihadisme, bestrijding van jeugdwerkloosheid en voorschoolse opvang van peuters debet aan de hogere bijgestelde Algemene Uitkering. Hieronder een opsomming van de diverse taakmutaties:</p>		
- Integratie-uitkering Sociaal Domein	2.058	
- Asiel	935	
-WMO	329	
- Jeugdwerkloosheid	100	
- Fac. Besluit opvangcentra	86	
- voorschoolse opvang peuters	87	
- Jihadisme	75	
- Innovatieve aanpak Energie	50	
- overige kleine negatieve taakmutaties (buurtsportcoaches/maatschappelijke opvang/overige uitkeringen)	-62	
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	0	6.933

3 belastingen en heffingen	8	180	
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
Bij de OZB-eigenaren is voor elk object sprake van een OZB-opbrengst. Dit ligt anders bij de OZB-gebruikers. Er is sprake van een licht stijgend leegstandspercentage op het bestaande areaal. Echter de areaaluitbreiding als gevolg van nieuwbouw van de afgelopen jaren kent zowel een eigenaar als gebruiker waardoor het gemeentebrede leegstandspercentage is gedaald. Hierdoor is een meeropbrengst ontstaan bij de OZB-gebruikers van € 79.000. Dit is bijna € 350.000 minder dan eerder gemeld in de zomerrapportage. Dit komt enerzijds doordat er gedurende het jaar meer leegstand is gemeld dan bekend was bij de zomerrapportage en anderszijds door een hogere toekenning van waardebezwaren dan verwacht. Beide hebben zich met name voorgedaan in de kantorenmarkt.		79	I
Kleine voor- en nadelen op afvalstoffen- en rioolheffing en precario- en hondenbelasting.		115	I
Overige kleine verschillen	8	-14	I
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	8	180	

4 geldleningen en beleggingen	-56	95	
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
Het voordeel op de dividenden is voornamelijk ontstaan vanwege de nog terug te vorderen dividendenbelasting van de belastingdienst over 2015.		287	I
De geraamde rente over de kapitaalstorting in OBV Vathorst (rente vordering additionele kapitaalstorting 2,5% rente over € 8,6 mln.). Dit is verantwoord binnen "algemene baten en lasten".	-216		I
Het nadeel op de rente geldlening is ontstaan door een aantal componenten:			
Ontvangen rente leningen u/g:			
1. een (structureel) nadeel van de rente-opbrengst hypotheekleningen van ambtenaren, vanwege de vele boetevrije extra aflossingen die hebben plaatsgevonden als direct gevolg van a) de lage rentestand en b) de fiscale maatregel om de hypotheekrente als werknemersvoordeel te gaan belasten.		-639	S
2. ontvangen boeterente afgeloste woningbouwleningen (balansverkorting)		1.980	I
3. wegvallende rente afgeloste woningbouwleningen		-1.090	I
Betaalde rente leningen o/g:			
1. doorwerking van de rente aangetrokken vaste geldlening van € 50 miljoen december 2015	-325		I
2. dit betreft de betaalde boeterentes van de afgeloste woningbouwleningen	-1.980		I
3. dit betreft de wegvallende rente inzake de afgeloste woningbouwleningen	1.062		I
Dit betreft een incidenteel nadeel op de rentetoe rekening aan de Grex in verband met enerzijds een hogere boekwaarde dan geraamd en anderzijds door de stelselwijziging van renteberekening in de BBV.		-443	I
Betreft een incidenteel rentevoordeel doordat in heel 2016 de gemiddelde financieringsbehoefte ongeveer € 26 miljoen is geweest. De financiering van de uitgaven heeft derhalve geheel met "kort geld" plaatsgevonden. In de begroting was nog rekening gehouden met een financieringstekort, waarvoor een geldlening zou moeten worden aangetrokken. De geraamde rente hiervoor is niet nodig geweest.		1.463	I
Overige kleine verschillen.	-60		
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	-56	95	
9 mutaties reserves programma -12-			
9 mutaties reserves programma -12-	16	-650	
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
Dit betreft een dotatie aan de saldireserve vanwege het vrijvallen van de reserve Maatschappelijk vastgoed, zie ook programma 7.	-70		I
Geen dotatie in de reserve 'Toekomstige vervangingsinvesteringen' van de kapitaallasten van het oude schoolgebouw. Dit schoolgebouw is nog in gebruik.	86		I
Geen onttrekking uit RSV-I daar de lasten voor jongerenhuisvesting gedekt worden uit het budget economische agenda (kantoortransformatie).		-650	I
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	16	-650	

TABEL: PF.12.03

Voortgang maatregelen programma Financiën en belastingen

(Bedrag x € 1)

<i>Financien en belastingen</i>			
Nr.	Maatregel	Voortgang	Bedrag
1	OZB verhogen naar het niveau van COELO en daarmee stijgen onze woonlasten naar het gemiddelde niveau van Nederland. Het gaat dan om een verhoging van 20 procent.	▲ Uitgevoerd	-2.371.000
4	Maximaliseren van het toerekenen van de beheerkosten (beheer, onderhoud en groot onderhoud) van wegen en watergangen aan de rioolheffing.	▲ Uitgevoerd	-2.250.000
4 aanv	Compensabele BTW maximaal beheerskosten rioolheffing	▲ Uitgevoerd	-473.000
5 aanv	Compensabele BTW kosten straatreiniging	▲ Uitgevoerd	-63.000
7	Toevoegen van kabels en leidingen voor gas, elektra en water aan de precariobelasting.	▲ Uitgevoerd	-2.297.900
10	Maximaal digitaal werken via Mijn Overheid, de Berichtenbox (vanaf 2018 verplicht).	▲ Uitgevoerd	-10.000
A2015-129	Kostendekkend doorberekenen van de kosten van vergunningverlening voor gastouderopvang.	▲ Uitgevoerd	-18.300
	Totaal Financien en belastingen		-7.483.200

▲ Uitgevoerd ● In uitvoering ■ Niet uitgevoerd

De toelichtingen inzake de voortgang van de diverse maatregelen zijn terug te vinden onder de bijlagen in tabel M.01, met daarin alle maatregelen in 2016 vanuit de herstelbegroting.

13 Bedrijfsvoering

13.1 Bedrijfsvoering algemeen

Ambitie

Onze missie is: *we weten wat er leeft in Amersfoort. Voor het bestuur leveren we diensten en ondersteunen wij de inwoners en partners om kansen te grijpen en problemen op te lossen.*

Onze kernwaarden daarbij zijn: *Dichtbij, Nieuwsgierig en Aanspreekbaar.*

We hebben een adequate en efficiënte bedrijfsvoering. Hiermee zijn wij in staat de maatschappelijke opgaven waaraan wij werken te faciliteren en de dienstverlening aan de bewoners en bedrijven in de stad op goed niveau te houden.

Programma: Bedrijfsvoering								
onderdeel: bedrijfsvoering algemeen								
	indicator	realisatie				streefcijfers		bron
		2013	2014	2015	2016	2016	2017	
1	loonsom		52,8		58,7			gemeente
2	Formatie in fte		757	861	865			gemeente
3	Bezetting in fte		706	756	748			gemeente
4	Externe inhuur in fte		132	180	194			gemeente
5	Werkdrukbeleving (2016)	5,5			5,1			Internetspiegel

1-4 cijfers zijn per 31-12 van dat jaar.

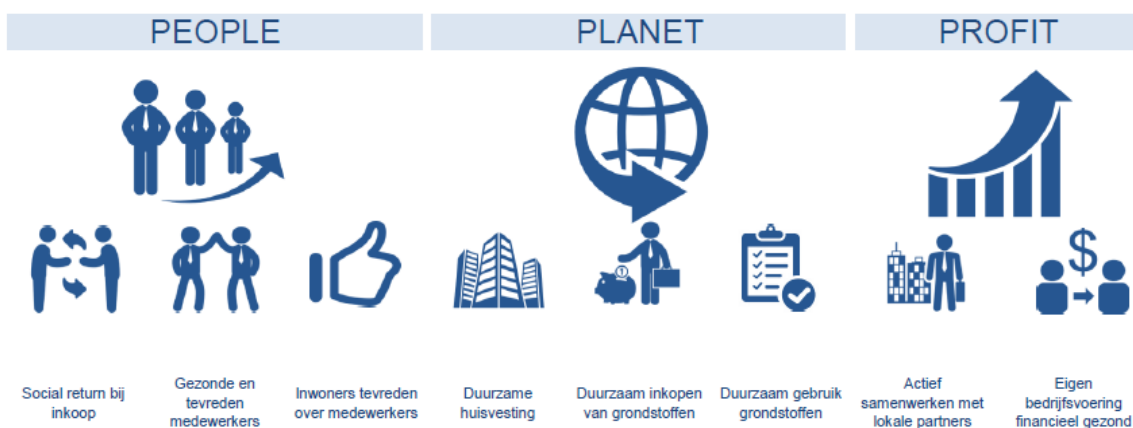
1 Loonsom in miljoenen euro's. Deze indicator is niet meer opgenomen in Begroting 2017-2020

2 De toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat. Deze cijfers zijn exclusief griffie. In de BVV is deze indicator als verplichte indicator opgenomen als fte per 1000 inwoners.

3 Het werkelijk aantal fte dat werkzaam is, inclusief boventallige medewerkers, exclusief griffie. In de BVV is deze indicator als verplichte indicator opgenomen als bezetting in fte per 1000 inwoners.

4 Hieronder vallen onder andere de inzet van uitzendkrachten, zzp'ers, of detacheringsovereenkomsten. Voor deze verplichte indicator (vanuit BVV) is geen streefcijfer.

5 Deze gemiddelde score van 654 medewerkers in een digitale vragenlijst over de beleving van werkdruk is 'gemiddeld' in vergelijking met de benchmark van Internetspiegel (gemeenten). Ten opzichte van een eerdere meting in 2012/2013 is de werkdruk significant toegenomen. De score was toen 5,5. Hoe lager de score hoe meer werkdruk men beleeft.

KPI	% projecten met min. 5% Social Return	% werkbeleving > de benchmark Percentage ziekteverzuim	Tevredenheid bezoekers over dienstverlening: % vragen met score > dan de benchmark	Energieverbruik in Gigajoules (GJ) per fte Duurzaamheid score gebouw (BREEAM/GPR)	% circulair inkopen	CO2 footprint door huisvesting per fte per dag**	% Deelname lokale leveranciers	Ratio weerstands capaciteit
Status 2016	98%	X 4,6%		24,9 Geen score (bekend)	0,8%	10,0	43%	2,6
Doel 2016	92%	86% 4,8%	33%	24,8 Geen score (bekend)	2,0%	9,3	44% 220%	2,2
Doel 2018	100%	Score boven gem. van de benchmark 4,0%	Gemiddelde score ligt boven het gemiddelde van de benchmark	22,3 BREEAM 'Good*	6,0%	8,3	50% 100%	1,0

© CFP 2016

* Niveau Good (BREEAM-NL) of gelijkwaardig niveau conform GPR ** CO2 footprint o.b.v. gebouw-gerelateerde milieu-categorieën; energie, water, restafval en papier vertaald naar 235 werkdagen Stadhuisplein 7 (en Observant) zijn afgevalen omdat hier geen ambtenaren (meer) gehuisvest zijn

Resultaten

Organisatieontwikkeling: Werken voor bestuur en stad

In januari 2015 heeft ons college het organisatie ontwikkelplan 'Werken voor bestuur en stad' vastgesteld, met daarin een uitwerking van de nieuwe hoofdstructuur (honingraat), een missie/visie, kernwaarden en aansturingprincipes voor de opgavengerichte en dienstverlenende afdelingen. De ondernemingsraad heeft destijds positief geadviseerd over dit plan.

In de Raadsinformatiebrief 2016-132 (december 2016) hebben wij de raad geïnformeerd over de voortgang van het organisatie ontwikkelplan 'Werken voor bestuur en stad'. Een samenvatting treft u hieronder aan:

Het sectormodel is vervangen door een directie/afdelingen model met horizontale samenwerking

De organisatie bestond voorheen uit drie grote sectoren (ruimtelijk, maatschappelijk en bedrijfsvoering/dienstverlening). Deze hoofdstructuur werkte belemmerend voor integraal denken en horizontale samenwerking. De sectorstructuur is daarom vervangen door een model met een tweehoofdige directie die als eenheid de organisatie aanstuurt (Organisatiebesluit 2016). Daaronder opereren 20 afdelingen die samenhangende taken uitvoeren, in onderlinge - horizontale - samenwerking. Deze structuraanpassing heeft geleid tot een plattere organisatie van maximaal 3 managementlagen en een kleiner aantal managers. Wij realiseren ons dat bij een nieuwe organisatiestructuur nieuwe grenzen ontstaan, met daarbij het risico op nieuwe kokervorming. Dit risico proberen wij te ondervangen door het continu leggen van horizontale verbindingen, onder andere via programmamanagement, gebiedsgericht werken en een gemeenschappelijk dienstverleningsconcept.

Afdelingen werken in samenhang en geven invulling aan missie/visie/kernwaarden

Na het vaststellen van de hoofdstructuur zijn in 2015 de afdelingsmanagers benoemd, op basis van een nieuw functieprofiel waarin het sturen op horizontale samenwerking en een faciliterende leiderschapstijl centraal staat. De afdelingsmanagers hebben in 2016 voor de opgaven waar zij op aanspreekbaar zijn, samen met medewerkers, invulling gegeven aan de missie, visie en kernwaarden van onze organisatie. Dit traject is nagenoeg geheel afgerond. De afdelingen werken in nauwe onderlinge samenhang aan dienstverlening of aan opgaven in de stad.

Checks en Balances zijn versterkt

De concerncontroller is gepositioneerd als adviseur van de directie met een eigenstandige verantwoordelijkheid en (indien nodig) een rechtstreekse lijn naar het college. Dit is vastgelegd in het Organisatiebesluit 2016. Daarnaast werken wij met een systeem van administratief organiseren en daar intern op controleren (AO/IC). Dat betekent dat wij interne controles uitvoeren op de werking van ons systeem van bevoegdheden en mandaten.

Er is een ontwikkelagenda neergezet én in uitvoering

Naast bovenstaande (structuur)maatregelen zijn vijf centrale thema's in de organisatie ontwikkeling benoemd, die richting geven aan de permanente ontwikkeling van de gemeentelijke organisatie als geheel:

- *Opgavengericht werken:* We versterken ons vermogen om aan te sluiten bij wat de stad en het bestuur van de organisatie vragen. Het gaat hier om flexibiliteit, integraliteit, samenwerking en slagkracht bij het werken aan de belangrijkste opgaven voor de stad.
- *Lean Six Sigma:* Inbedden van het 'permanent verbeteren' bij onze medewerkers, teams, routines en werkprocessen.
- *Dienstverlening:* Ontwikkelen en implementeren van het Amersfoorts Dienstverleningsconcept dat leidend is voor alle diensten die we verlenen. We zijn daarin één gemeente met zoveel mogelijk één frontoffice voor de diverse kanalen. De klant staat daarbij centraal.
- *Leiderschap:* We willen een organisatie zijn met mensen die *dichtbij, nieuwsgierig en aanspreekbaar* zijn (onze kernwaarden: DNA). Het uitgangspunt daarbij is ruimte, verantwoordelijkheid en zelfstandigheid voor onze medewerkers. Dit vraagt ambtelijk vakmanschap en persoonlijk leiderschap.
- *Talentontwikkeling:* We willen een aantrekkelijk werkgever zijn, die er in slaagt om een goede koppeling te maken tussen de opgaven die spelen in de stad en de talenten die onze medewerkers hebben.

Op deze sporen zijn ook in 2016 diverse acties ingezet. In de eerdergenoemde Raadsinformatiebrief zijn per spoor de voortgang, de resultaten en de zaken die nog niet goed gaan nader toegelicht. We realiseren

ons dat de organisatie nog lang niet klaar is. Sterker nog, we willen een organisatie zijn die permanent in ontwikkeling is, ook omdat de samenleving daarom vraagt.

Strategische Personeelsplanning

In 2016 is er onder de noemer 'strategische personeelsplanning' gekeken naar de ontwikkelingen in onze omgeving (de opgaven in de stad, de arbeidsmarkt) in relatie tot de ontwikkelingen in de personeelssamenstelling van onze organisatie. We merken dat de druk op de organisatie toeneemt als gevolg van de groei van de stad en de toename van het aantal projecten. Op bepaalde thema's vraagt de samenleving een andere rol van de overheid. Het werk verandert bovendien als gevolg van digitalisering en de informatiesamenleving. Daarnaast zien we met de Omgevingswet een grote nieuwe opgave op de organisatie af komen.

Binnen de gemeentelijke organisatie zien we een vergrijzing en ontgroening in de personeelssamenstelling. De arbeidsmarkt wordt krappere; het wordt moeilijker voor ons als werkgever om de vervangingsvraag als gevolg van pensionering van de babyboomgeneratie in te vullen.

We constateren dan ook dat er bij gelijkblijvend personeelsbeleid een disbalans gaat ontstaan tussen vraag (opgaven/projecten/diensten) en aanbod (kwaliteit en kwantiteit van de ambtelijke organisatie). We gaan in 2017 een pakket van maatregelen uitwerken om de balans te herstellen; o.a. jonge mensen aannemen met een breed profiel en 'future work skills', de generatiedialoog opzoeken, versterking van onze arbeidsmarktcommunicatie, het verminderen van onze flexibele schil en het vergroten van de inzetbaarheid van onze vaste medewerkers.

Formatie en bezetting ambtelijke organisatie

Peildatum 31 december 2016 (exclusief griffie)

	Formatie in FTE	Bezetting in FTE	Verschil FTE
Peildatum 31/12/2016	863	756	107
Peildatum 31/12/2015	861	756	105

In formatie en bezetting hebben in 2016 geen grote wijzigingen plaatsgevonden. De onbezette formatieruimte van 107 fte is grotendeels ingezet voor de inhuur van externe medewerkers (zie hieronder voor een toelichting).

Externe inhuur

Financiële dekking uit personeelskostenbudget (*1)

Het werk binnen de gemeentelijke organisatie wordt zoveel mogelijk door ambtelijke medewerkers uitgevoerd. Dit zorgt voor continuïteit en kennisbehoud. Daar staat tegenover dat inhuur van externen uit bedrijfseconomisch oogpunt een verstandige keuze kan zijn. De personeelsformatie van de gemeente wordt niet volledig bezet met medewerkers in ambtelijke dienst. De onbezette formatieruimte wordt onder andere gebruikt voor externe inhuur voor vervanging bij ziekte, tijdelijke invulling van vacatures of andere afwezigheid. Bij uitvoerende afdelingen waar de hoeveelheid werk aan schommelingen onderhevig is, houden we bewust een flexibele schil van medewerkers aan zodat de bezetting mee kan ademen met de werklast. Daarnaast zetten we tijdelijk externe krachten in als er onzekerheid is over het voortbestaan van het werk. Risico's op het doorlopen van loon- of WW-kosten worden daardoor beperkt gehouden.

Extra capaciteit: tijdelijke financiële dekking uit overige bronnen (*2)

Externen worden ook ingezet bij projecten e.d. omdat slechts tijdelijke financiële dekking aanwezig is voor extra capaciteit bovenop de vastgestelde formatie, of omdat tijdelijk *specialistische kennis* of deskundigheid nodig is waar we zelf geen expertise voor in huis hebben.

Specificatie externe inhuur inclusief dekkingsbron

Hieronder is een overzicht gegeven van de externe inhuur per 31-12-2016 met de bijbehorende dekkingsbron. Ter vergelijking is de stand per 31-12-2015 eveneens opgenomen.

	Inhuur in FTE's	Inhuur in aantallen	*1 Financiële dekking uit personeelskostenbudget in fte's			*2 Extra capaciteit: tijdelijke financiële dekking uit overige bronnen in fte's		
			Tijdelijk externe invulling vacature	Vervanging bij ziekte	Totaal personeelskostenbudget	Extra capaciteit en specialistische kennis uit exploitatie	Extra capaciteit en specialistische kennis uit projecten leges etc.	Totaal extra capaciteit en specialistische kennis
Peildatum 31/12/2016	194	297	95	7	102	52	40	92
Peildatum 31/12/2015	180	254	72	9	81	57	42	99
Vershil	14	43	23	-2	21	-5	-2	-7

De totale externe inhuur is ten opzichte van 31 december 2015 toegenomen met 14 fte. Deze toename doet zich met name voor bij de inhuur die betaald wordt uit het reguliere personeelskostenbudget. Binnen dit budget hebben we meer vacatures tijdelijk extern ingevuld. Een van de oorzaken hiervoor is dat eind 2016 bij diverse afdelingen een plaatsingsprocedure begon of werd verwacht, als gevolg van de organisatie ontwikkeling. De plaatsingsprocedure moet eerst worden afgerond voordat de openstaande formatieplaatsen vast kunnen worden ingevuld. De inhuur van extra capaciteit met tijdelijke financiële dekking is gedaald met 7 fte.

In 2017 willen we de externe inhuur op vrije formatieruimte - waar mogelijk - terugbrengen. In het kader van onze strategische personeelsplanning (zie hierboven) kiezen we ervoor om onze flexibiliteit meer *intern* te organiseren om dat zo de continuïteit beter gewaarborgd is. We nemen mensen met een breed en toekomstgericht profiel in dienst en investeren in ontwikkeling en inzetbaarheid, om zo de organisatie in balans te houden.

Specificatie van de externe inhuur met inhuurduur van meer dan twee jaar

Duur werkzaamheden in aantallen		Duur werkzaamheden in fte's	
2-4 jaar	> 4 jaar	2-4 jaar	> 4 jaar
51	16	32	10

De richtlijn inhuur externen gaat uit van een maximale inhuurduur van 2 jaar. Op 31 december 2016 is bij 67 externen hiervan afgeweken. Het betreft 42 fte. Met name bij complexe meerjarige projecten is het schadelijk voor de continuïteit en kwaliteit om een externe projectleider na 2 jaar te vervangen en kiezen we er bewust voor om af te wijken van de richtlijn.

Specificatie van de externe inhuur boven het normtarief

	Bezetting in FTE's	Bezetting in aantallen
Totaal	24,54	41,00

Bij 41 externen liggen de loonkosten hoger dan de interne uitgangspunt van maximaal 150% van de loonkosten van een vergelijkbare ambtelijke functie. Het gaat hier om 25 fte. Het betreft vooral senior/gespecialiseerde projectleiders en ICT deskundigen. Deze groep is, vanwege de krappe arbeidsmarkt voor dit segment, moeilijk in te huren binnen het uitgangspunt van 150%.

Integriteit

In 2016 zijn vijf meldingen binnengekomen van mogelijke integriteitschendingen van ambtenaren. Bij vier meldingen is een volledig feitenonderzoek uitgevoerd. Bij één melding loopt het feitenonderzoek nog. Van de vier uitgevoerde feitenonderzoeken is in twee gevallen de schending ook aangetoond. Ten aanzien van de betrokken ambtenaren of externe medewerkers, hebben we passende maatregelen genomen. In beide gevallen is er sprake van belangenverstremming. Naast de meldingen is ook de vertrouwenspersoon in 2016 enkele keren benaderd. In geen van deze gevallen betrof dit het thema integriteit.

In preventieve zin hebben we in 2016 diverse acties ondernomen. Zo heeft er een herijking van het integriteitbeleid plaatsgevonden en zijn er kwetsbare functies in kaart gebracht. Als onderdeel van een doorlopende leerlijn over integriteit zijn we medewerkers opnieuw gaan trainen. Tot nu toe hebben 118 medewerkers deelgenomen aan de training morele oordeelsvorming, in 2017 zetten we deze leerlijn voort.

Ziekteverzuim

Het percentage ziekteverzuim over 2016 bedraagt 4,6%. Dat is een stijging ten opzichte van 2015 (4,3%). Met name het aandeel van langdurig zieke medewerkers (tussen 43 dagen en 1 jaar ziek) is toegenomen.

Zichtbare resultaten

We weten wat er leeft in Amersfoort.	●
In onze dienstverlening staan de klant, het product en permanent verbeteren centraal.	●
We willen meer opgavengericht (samen)werken;	●
Om onze ambitie te kunnen realiseren, werken we aan een lerende, flexibele en talentvolle gemeentelijke organisatie.	●

▲ Uitgevoerd ● In uitvoering ■ Niet uitgevoerd

Bedrijfsvoeringsverklaring niet in deze jaarstukken opgenomen

In voorgaande jaren bevatten de jaarstukken een bedrijfsvoeringsverklaring. Voor 2016 hebben wij deze verklaring niet opgenomen in de jaarstukken. Op landelijk niveau wordt wet- en regelgeving voorbereid die gemeenten verplicht een 'In Control Statement' af te geven bij de jaarstukken. Op dit moment zijn onze controlemechanismen nog onvoldoende ontwikkeld om een dergelijk statement te kunnen onderbouwen en af te geven. In het kader van de organisatieontwikkeling en het nieuwe organisatie-model worden ook de interne audits en managementverantwoordelijkheden verder ontwikkeld. Hierbij betreft het College van B&W ook de gemeenteraad vanuit zijn controlerende rol en de accountant. Het is de bedoeling dat deze ontwikkelingen leiden tot een situatie waarin het College van B&W in de toekomst een In Control Statement af kan geven.

13.2 Facilitair en huisvesting

Belangrijke gebeurtenissen:

Dienstverleningsconcept

In 2016 is gestart met het opzetten van een intern dienstverleningsconcept. De interne dienstverlenende afdelingen werken daarin samen. Eind 2016 is een onderzoek uitgevoerd naar de behoeften van de primaire afdelingen. Op basis daarvan wordt het concept in 2017 verder ontwikkeld. Handicap op dit moment is dat diverse afdelingen door de organisatieontwikkeling nog niet op sterkte zijn.

Renovatie Stadhuis

Aan de renovatieplannen van het Stadhuis is voortvarend doorgewerkt. Diverse scenario's, ruimtebeslagberekeringen, kostenramingen zijn gemaakt. In de loop van 2016 is daarbij ook de huurvariant als extra optie in beeld gekomen hetgeen veel extra werk heeft betekend. Rond de zomervakantie van 2017 wordt de raad gevraagd om hierover een besluit nemen. Vooruitlopend hierop is de afdeling Zorg tijdelijk verhuisd van de Utrechtseweg naar het Smallepad. Hierdoor was het mogelijk om de huurovereenkomst Utrechtseweg te beëindigen. Het inrichten van het Smallepad (deel RCE gebouw) voor deze huisvesting van het personeel is in korte tijd gerealiseerd.

Digitalisering

De operatie Schoon Schip is in 2016 van start gegaan en begint volop te draaien. Het jaar 2017 zal het eerste grote uitvoeringsjaar worden. Aan de digitalisering wordt langs diverse trajecten gewerkt. Het project DZW/DMS heeft in 2016 een herstart doorgemaakt. Hoge prioriteit heeft de vervanging van DOCS OPEN door het nieuwe DMS, wat naar verwachting in 2017 zal gaan plaatsvinden. Het nieuwe FMIS is ingevoerd en wordt gekoppeld aan het zaakstelsel. Voor alles rond de digitalisering wordt intensief samengewerkt met de afdelingen ITDA en AE.

Aanbestedingen/onderhoud

Aan het bestaande stadhuiscomplex is alleen het hoogst noodzakelijke onderhoud verricht in afwachting van de renovatie. Daardoor zijn er wel de nodige achterstanden ontstaan.

In 2016 hebben een groot aantal aanbestedingen plaatsgevonden, enkele belangrijke:

- De levering van elektra en gas
- Een nieuwe koffievoorziening
- De beveiligingsdiensten
- Een nieuw afvalverzamelingsysteem

Bij de aanbestedingen vormt duurzaamheid een belangrijk uitgangspunt.

De interne organisatie van de BHV is onder de loep genomen en opnieuw opgezet; het draait naar tevredenheid.

Social return

De Raad heeft in december 2013 besloten dat bij opdrachten boven de € 209.000,- 5% van de opdrachtwaarde als inspanningswaarde voor social return moet worden aangewend. Dit gebeurt met de bouwblokkenmethode. In 2016 heeft dit geleid tot een realisatiecijfer van 5,5%. Dit is iets lager dan in 2015 (5,8%), maar nog wel boven het minimum van 5%.

Eind 2015 zijn de inspanningswaarden voor de Beroeps Opleidende Leerweg (BOL) en Beroeps Begeleidende Leerweg (BBL) verhoogd om aldus meer stageplaatsen te creëren. Dit heeft effect gehad, de aantallen BOL- en BBL trajecten zijn substantieel verhoogd ten opzichte van 2015.

Indicatoren

“Kosten interne dienstverlening per fte”. Deze indicator is in Begroting 2016 nieuw toegevoegd maar in de Begroting 2017 weer afgevoerd, omdat hij niet onder de verplichte indicatoren valt.

13.3 Informatievoorziening

Informatievoorziening

Digitalisering is een belangrijk thema zowel waar het gaat om dienstverlening als in het dagelijks werk binnen onze organisatie. Informatieveiligheid en privacy zijn daarbij expliciete aandachtspunten. Als gevolg van een datalek heeft Amersfoort het afgelopen jaar extra aanvullende maatregelen getroffen. Naast praktische aanscherping van werkwijzen en procedures wordt het privacy beleid vorm gegeven en is het informatiebeveiligingsbeleid geactualiseerd en vastgesteld door college/raad. Daarnaast krijgen privacy en gegevensbescherming een nadrukkelijker plaats in de organisatie, waarbij geanticipeerd wordt op toekomstige Europese en nationale wetgeving die in mei 2018 van kracht wordt.

Volgend op de aanbevelingen van het rekenkameronderzoek is de IT Visie 2016 - 2018 door de raad vastgesteld en zal jaarlijks een gesprek met de raad plaatsvinden over een afwegingskader over de digitale ambities.

Informatiebeveiliging

In 2016 hebben we op strategisch niveau een actuele versie van het meerjaren informatie-beveiligingsbeleid (2016-2019) vastgesteld en op uitvoerend niveau vertaald naar het informatiebeveiligingsplan voor 2017. Drie speerpunten zijn hier van belang: bewustwording, borging in de organisatie en planning en control cyclus voor informatiebeveiliging ingericht. De ambitie is om eind 2017 te voldoen aan de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG). Daarnaast is gemeentebreed Privacy beleid opgesteld voor de jaren 2017-2019 dat begin 2017 wordt aangeboden ter vaststelling. Verder zijn diverse stappen genomen om in 2017 te voldoen aan de vigerende wetgeving.

De Commissie Datalekken is ingesteld, er is een richtlijn voor veilig mailen en de voorbereidingen zijn getroffen om in 2017 te werken aan 'uitwisselsites' voor het veilig uitwisselen van gegevens met derden. Daarnaast is de projectorganisatie ingericht om het Privacy beleid en Informatiebeveiligingsbeleid in nauwe samenhang met elkaar te realiseren.

Overige highlights op het gebied van informatiebeveiliging:

Amersfoort voldoet aan de normen van de DigiD-audit uitgevoerd door de accountant;

De verplichte uitwijktest voor de Basisregistratie Personen en de Basisregistratie Adressen en Gebouwen is succesvol uitgevoerd;

Een voorziening voor het veilig versturen van bestanden via email is geïmplementeerd.

Digitale dienstverlening aan de stad

In februari 2016 is de nieuwe gemeentelijke website online gegaan. De website is een plek waar bewoners en ondernemers actief naartoe komen omdat zij iets willen doen, regelen met of weten van de gemeente. Zie voor meer informatie Programma 1.3 Dienstverlening.

We hebben een aantal oude formulieren op de website omgezet naar echte e-formulieren die gebruiksvriendelijker zijn voor burgers en bedrijven. Verder zijn verschillende e-formulieren geoptimaliseerd zodat die ook op een tablet of smartphone kunnen worden gebruikt. Ook kunnen nu online afspraken worden gemaakt en gewijzigd voor meerdere producten van burgerzaken.

We zijn aangesloten op het Gemeentelijk gegevensknooppunt (GGK). Hierdoor zijn handmatige acties voor het uitwisselen van berichten voor de zorgadministratie in de landelijke keten geautomatiseerd. Zowel voor de gemeente Amersfoort, als voor 5 regiogemeenten (Leusden, Woudenberg, Eemnes, Baarn en Bunschoten).

In november 2016 zijn wij aangesloten op de landelijk voorziening in het kader van de Basisregistratie Grootchalige Topografie. De Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) wordt de gedetailleerde grootchalige digitale kaart van heel Nederland. De gemeente voldoet hiermee aan de eisen die door de wetgever zijn gesteld aan deze fase.

Bij de afdeling VTH zijn er apparaten voor digitaal handhaven in de openbare ruimte geïmplementeerd.

Optimaal (samen)werken.

Een gemeentebreed systeem voor relatiebeheer (CRM) is gerealiseerd. Hiermee kunnen onze relaties (contactpersonen) op een effectieve manier beheerd en onderhouden worden, en hebben we een nieuwe

stap gezet richting zaakgericht werken. Daarnaast hebben we een nieuw systeem voor facilitair management (FMS) ingevoerd, bewustwording over de gevolgen van digitalisering vergroot door deelname aan de landelijke “Dag van de digitale overheid” en een architectuur voor digitaal zaakgericht werken gerealiseerd.

In het project Digitaal Zaakgericht Werken is in 2016 een herijking uitgevoerd van de vervolimplementatie van een nieuw gemeentebreed DMS en zaakstelsel. De vervolgaanpak kenmerkt zich door enerzijds gebruik te maken van de technische basis die is gelegd, en anderzijds in de uitwerking en implementatie te leren van de lessen uit het verleden. Het jaar 2016 is verder gebruikt om de basis van digitaal zaakgericht werken te verstevigen. Door omvangrijke upgrades uit te voeren, technische verbeterpunten te realiseren, bestaande digitale dienstverleningsproducten te optimaliseren en de interne wensen op te halen. Ook is een projectenportaal gerealiseerd, geschikt voor projectinformatie waarmee voor die omvangrijke dossiers ook voldaan kan worden aan wetgeving op het gebied van archivering.

Voor het toekomstige digitale werkomgeving van de medewerkers van de gemeente Amersfoort is 2016 een belangrijke basis gelegd. Er zijn gebruikersprofielen opgesteld om ervoor te zorgen dat de ict-middelen aansluiten bij de wensen en werkzaamheden.

Digitale stad

In het programma Smart City wordt, samen met landelijke, regionale en lokale partners, gewerkt aan de slimme stad: met moderne technologie en gebruik van data worden maatschappelijke problemen op een innovatieve manier opgelost en worden processen geoptimaliseerd. Data-gestuurd werken speelt een belangrijke rol bij slimmer werken, onder andere op het gebied van Veiligheid & Handhaving, Duurzaamheid & Mobiliteit, Economie & Stadshart. Voor het verzamelen en versturen van data is een goede digitale infrastructuur nodig, zoals een open WiFi-netwerk in het Stadshart en een stads dekkend LoRa-netwerk.

Bedrijfszekerheid

De transitie van de technische omgeving van de afdeling zorg (voormalig Service Bureau Gemeenten) naar onze omgeving is gerealiseerd. De systemen van het SBG zijn volledig geïntegreerd in onze interne IT omgeving en de architectuur is in lijn gebracht met onze standaarden waardoor het beheer ervan makkelijker wordt.

Ter voorbereiding op de verzelfstandiging van de sociale wijkteams is in 2016 hard gewerkt aan nieuwe mobiele apparaten voor de medewerkers en overige ICT-voorzieningen.

Vorbereidingen die we troffen voor het vervangen van het netwerk en telefonievoorzieningen zijn opgeschort in afwachting van besluitvorming over de toekomstige huisvesting van de gemeente Amersfoort. Huidige voorzieningen bieden voor de korte termijn voldoende perspectief.

Ook in 2016 is de goede bedrijfszekerheid van de IV/IT systemen gehandhaafd en zijn er geen ernstige verstoringen geweest.

Indicatoren

“ICT-Kosten per fte”. Deze indicator is in Begroting 2016 nieuw toegevoegd maar in de Begroting 2017 weer afgevoerd, omdat hij niet onder de verplichte indicatoren valt.

13.4 Overige ondersteuning

Juridische zaken

In 2016 heeft de afdeling zo'n 2000 dossiers behandeld. Een aantal dossiers, zoals het subsidiedossier #indebuurt, de Kersenbaan, de datalekken en privacy in het algemeen waren zeer omvangrijk en complex. In 2016 is voorts het team bezwaar- en beroepsjuristen op het gebied van Sociale zekerheid samengevoegd met de bestaande juridische afdeling. De integratie van beide teams is goed verlopen. Door deze centralisatie hebben we meer expertises onder één dak en is de afdeling kan de afdeling sneller en flexibeler inspelen op de veranderende behoefte van de organisatie aan juridische ondersteuning.

TABEL: PF.13.01**Afwijking op begroting programma Bedrijfsvoering**

PROGRAMMA	PRIMITIEVE BEGROTING	BEGROTING 2016 NA WIJZIGING	REKENING 2016	AFWIJKING BEGROTING -/- REKENING
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES				
TOTAAL LASTEN	29.650	28.239	28.549	-311
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES				
TOTAAL BATEN	0	0	0	0
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES				
TOTAAL SALDO	29.650	28.239	28.549	-311
SALDO PROGRAMMA EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES				
Toevoegingen reserves	0	6.054	6.149	-94
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0
SALDO PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	29.650	34.293	34.698	-405

Vanwege de wijzigingen in de deelprogramma's van programma Bedrijfsvoering bij de begroting 2017, is het helaas niet mogelijk om bij de jaarrekening de afwijking per deelprogramma te laten zien. Vandaar dat in bovenstaande tabel uitsluitend de afwijkingen op het totaalprogramma niveau zichtbaar zijn. Dat geldt dan vanzelfsprekend ook voor onderstaande tabel met de analyse van de financiële afwijkingen.

TABEL: PF.13.02

Analyse verschillen programma 13 Bedrijfsvoering

Deze analyse is inclusief de afwijkingen op de reservemutaties.			
	Afwijkingen Jaarrekening 2016		
	Lasten	Baten	I/S
13 bedrijfsvoering	-405	0	
1 bedrijfsvoering	-311	0	
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
Lagere afschrijvingslasten doordat kredieten niet zijn uitgegeven en daardoor zijn doorgeschoven.	1.239		I
Lasten voor het houden van het referendum.	-254		I
Afwikkeling huurcontract Utrechtseweg 12 per 1 oktober 2016. In de Jaarstukken 2015 is hiervoor een reserve ad € 0,4 mln. gevormd. De onttrekking van de reserve staat in programma 4.	-460		I
Groot onderhoud Stadhuisplein. Hiervoor wordt een bestemmingsvoorstel gedaan om dit bedrag te onttrekken uit de Reserve groot onderhoud Stadhuis.	-918		I
Overige kleine verschillen.	82		I
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	-311	0	
9 mutaties reserves programma -13-	-94	0	
TOELICHTINGEN OP DEELPROGRAMMANIVEAU			
In de nota Reserves en Voorzieningen wordt onder punt 3. Conclusies en voorstellen, ad 4. voorgesteld om de voorziening Implementatiekosten en de Ombuigingsreserve beide als gevolg van ombuiging- en bezuinigingsoperaties binnen de ambtelijke organisatie samen te voegen. Het saldo van deze voorziening wordt gestort in de genoemde reserve. De nota is vastgesteld door de Raad op 8 november 2016.	-94		I
TOTAAL TOEGELICHT (OP DEELPROGRAMMANIVEAU)	-94	0	

Paragrafen

Paragraaf bedrijfsvoering

In de begroting 2016 is, vooruitlopend op de vanaf 2017 gewijzigde BBV regelgeving, géén paragraaf bedrijfsvoering meer opgenomen. In plaats hiervan is sprake van een apart programma bedrijfsvoering.

Paragraaf risicomanagement en weerstandsvermogen

Ambitie

De gemeente wil inzicht krijgen in de risico's die zij loopt en daarmee eventuele risico's afdekken. We streven ernaar dat het optreden van risico's zo weinig mogelijk effect heeft op de uitvoering van het bestaande beleid. Amersfoort wil het risicobewustzijn van medewerkers in de organisatie verder stimuleren en maatregelen treffen ter voorkoming of beperking van risico's. Daarnaast beoordeelt de gemeente het weerstandsvermogen. Het risicovermogen geeft inzicht in hoeverre de gemeente in staat is ("voldoende vet op de botten heeft") om de financiële gevolgen van de risico's op te vangen.

Beleid

Zoals opgenomen in de nota financiële ijkpunten, is het beleid van de gemeente om minimaal een weerstandsratio van 1 na te streven. Het weerstandsvermogen bestaat uit de benodigde weerstandscapaciteit in relatie tot de beschikbare weerstandscapaciteit.

Onze inzet

Ter voorbereiding op de jaarrekening voeren we een uitgebreide risico-inventarisatie uit. Hiervoor voeren we gesprekken met afdelingshoofden. Ook binnen het college staan we stil bij de risico's. Daarnaast maken we voor de begroting een update van deze inventarisatie. Risico's met financiële effecten worden meegenomen bij de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit.

Buiten de P&C-cyclus is het risicomanagement ingericht per thema, zoals grote fysieke projecten, sociaal domein, verbonden partijen of subsidies. Risicosessie waarbij voor projecten en/of beleid waarbij we breed kijken naar risico's en maatregelen vormen hierbij een belangrijk onderdeel. Bewustwording van risico's is een belangrijke stap in het beheersen van risico's. Regelmatig moeten we stilstaan bij onze doelstellingen van beleid, programma of project. En nadenken welke risico's het bereiken van deze doelstellingen in de weg staan. Pas als we onze risico's kennen, kunnen we ook gepaste maatregelen treffen. Hierdoor zijn we als organisatie beter in staat onze doelstellingen te bereiken.

Benodigde weerstandscapaciteit

Ons financiële risicoprofiel bepaalt onze benodigde weerstandscapaciteit. Dit is het bedrag dat nodig is om de mogelijke financiële gevolgen van de risico's op te vangen. Hieronder staat een overzicht van het totaal van de risico's per programma

Benodigde weerstandscapaciteit:

Programma	Begroting 2017 (stand 1-7-2016)	Jaarrekening 2016 (stand 1-1-2017)
1 Bestuur en dienstverlening	0,7	0,7
2 Veiligheid en handhaving	0,6	0,6
3 Stedelijk beheer en milieu	2,5	2,3
4 Sociaal Domein	7,2	7,3
5 Onderwijs	0,9	0,7
6 Sport	1,9	2,0
7 Ruimtelijke ontwikkeling	2,6	8,9
8 Wijkontwikkeling en wonen	0,1	0,2
9 Mobiliteit	1,0	1,4
10 Economie en duurzaamheid	0,0	0,0
11 Cultuur	0,5	0,4
12 Financiën en belastingen	8,3	7,5
13 Bedrijfsvoering	1,7	1,9
Eindtotaal	28,0	33,9

Deze *benodigde* weerstandscapaciteit bedraagt, bij een zekerheidspercentage van 90%, € 33,9 miljoen. Dit betekent dat we met 90% zekerheid kunnen zeggen dat het totale risicobedrag tussen de 0 en € 33,9 miljoen uitkomt. Dit bedrag hebben we maximaal als weerstandscapaciteit nodig om onze risico's financieel op te vangen.

De stijging van de benodigde weerstandscapaciteit ten opzichte van de begroting 2017 is het gevolg van de doorrekening van de BBV-wijzigingen die met ingang van 2016 van kracht zijn. Als gevolg van deze wijzigingen is er een deel van de weerstandscapaciteit voor de grondexploitaties niet langer meer opgenomen binnen de grondexploitaties zelf. De vrijval van deze beschikbare weerstandscapaciteit van € 6,7 miljoen uit de grondexploitaties, is verwerkt in de jaarrekening 2016. Bij de jaarrekening wordt een voorstel gedaan om deze weerstandscapaciteit af te dekken in een gecompartmenteerd deel van de saldireserve. In bovenstaande overzicht is deze wijziging zichtbaar in programma 7. Als gevolg van deze wijziging moet de methodiek van risicoberekening opnieuw bezien worden. In het najaar van 2017, voor vaststelling van de programmabegroting, volgt hiervoor een voorstel waarbij ook bezien wordt of de risico's van de grondexploitaties binnen de Algemene Saldireserve afgedekt worden of binnen de reserve grondexploitaties.

Naast bovenstaande risico van € 6,7 miljoen uit de grondexploitaties volgt hieronder een overzicht van de overige belangrijke financiële risico's binnen de programma's. Het gaat hier om de belangrijkste risico's gerangschikt naar financiële impact. De kans dat het risico optreedt bepaalt samen met het financiële gevolg de impact van het risico op het risicoprofiel. De financiële impacts van onderstaande risico's is opgenomen binnen de totaal benodigde weerstandscapaciteit zoals hierboven genoemd.

Overzicht belangrijkste financiële risico's

Risico	Programma	Benodigde weerstandscapaciteit
1 Grondexploitatie Vathorst	12. Financiën en belastingen	3,6
2 Rijksbijdrage zorgkosten	4. Sociaal Domein	1,1
3 Zorgvraag specialistische zorg hoger dan inkoop	4. Sociaal Domein	1,1
4 Opheffen centrumgemeente-constructie beschermd wonen	4. Sociaal Domein	1,0
5 Algemene uitkering	12. Financiën en belastingen	0,8
6 Gebrek sociale huurwoningen en kosten beschermd wonen	4. Sociaal Domein	0,7
7 Fietsparkeren	9. Mobiliteit	0,7
8 Sloop ziekenhuislocatie	7. Ruimtelijke ontwikkeling	0,7
9 Trapezium	12. Financiën en belastingen	0,7
10 Rijksbijdrage SW	4. Sociaal Domein	0,6

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de saldireserve en de reserve sociaal domein. Deze reserves kunnen we inzetten om de financiële gevolgen van de risico's op te vangen. De standen van de reserves zijn vóór bestemming van het resultaat.

Stand beschikbare weerstandscapaciteit	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016
Saldireserve	55,4	77,0
Reserve sociaal domein	12,4	10,3
Totaal	67,8	87,3

Weerstandsvermogen

Als indicator gebruiken we het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen is de *beschikbare* weerstandscapaciteit gedeeld door de *benodigde* weerstandscapaciteit. Met andere woorden: het bedrag dat we aan reserves beschikbaar hebben om de financiële gevolgen van de risico's op te vangen, gedeeld door de het bedrag dat we op basis van ons risicoprofiel nodig hebben. Deze ratio moet groter of gelijk zijn aan 1. In dat geval is de beschikbare weerstandscapaciteit minstens even groot als de benodigde.

Onderstaande tabel geeft het verloop van het weerstandsvermogen in vergelijking tot de jaarrekening 2015.

Verloop van het weerstandsvermogen	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016
Beschikbare weerstandscapaciteit	67,8	87,3
Benodigde weerstandscapaciteit	27,8	33,9
Weerstandsvermogen (ratio)	2,4	2,6

Financiële kengetallen

Met ingang van de jaarrekening 2015 is het conform het BBV verplicht om enkele financiële kengetallen op te nemen in de jaarstukken. Voor deze kengetallen wordt verwezen naar het overzicht met ijkpunten (Tabel JP.01).

Paragraaf verbonden partijen

In deze paragraaf gaan we in op de volgende onderwerpen:

- Definitie die wij hanteren voor verbonden partijen;
- Visie op en beleid ten aanzien van verbonden partijen;
- Onze inzet jegens verbonden partijen;
- Bestuurlijke ontwikkelingen.

Daarna volgt een overzicht met gegevens per verbonden partij en eventueel korte toelichting.

Definitie verbonden partijen

Wij spreken van een verbonden partij daar waar het gaat om een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Met deze definitie sluiten wij aan bij de definitie die in het Besluit Begroting en Verantwoording van het Ministerie van Binnenlandse Zaken is opgenomen.

Van een financieel belang is sprake als:

- een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat;
- de gemeente voor bedragen aansprakelijk kan worden gesteld indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Partijen waaraan alleen een financieel risico kleeft, als bijvoorbeeld een door de gemeente gesubsidieerde instelling, vallen niet onder de definitie van een verbonden partij. Dat geldt ook voor leningen en garantstellingen.

Van een bestuurlijk belang is sprake als de gemeente zeggenschap heeft, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Dit betekent concreet dat er sprake is van een bestuurlijk belang als de wethouder, het Raadslid of de ambtenaar van de gemeente namens de gemeente in het bestuur van de partij plaatsneemt of namens de gemeente stemt.

Visie en beleid

Het aangaan van banden met (verbonden) derde partijen komt voort uit het publiek belang. Verbindingen met derde partijen zijn een manier om een publieke taak uit te voeren.

Het uitgangspunt blijft gelijk ongeacht of het college ervoor kiest om taken binnen de interne ambtelijke organisatie of bij verbonden partijen te beleggen: de gemeentelijke begrotingsdoelstellingen moeten met minimale risico's zo efficiënt en effectief mogelijk worden gerealiseerd.

De gemeente Amersfoort past de regiewerkwijze toe. Uitgangspunt hierbij is: resultaatgerichte samenwerking in vertrouwen.

Daarbij hanteren we in principe de volgende uitgangspunten.

- De gemeente Amersfoort gaat uit van het benutten van de eigen kracht, energie en creativiteit van burgers, bedrijven en instellingen: uitbesteden tenzij.. ;
- Wij ontwikkelen beleid op hoofdlijnen. De uitvoering van beleid (hoe-vraag) wordt zo veel mogelijk belegd bij externe samenwerkingspartners;
- Wij houden alleen een financieel of bestuurlijk belang in externe partijen als dit noodzakelijk dan wel een wettelijke verplichting is voor de realisering van onze (beleids)doelen.

Momenteel herijken we dit beleid. De uitkomst zal de raad in de loop van 2017 worden aangeboden.

Onze inzet

Als aandeelhouder en deelnemer vervullen we een actieve rol. Minimaal twee keer per jaar hebben we overleg gehad met de directie van de verbonden partijen. Daar waar nodig vaker. We hebben gewerkt aan een stabiele bedrijfseconomische ontwikkeling van de verbonden partijen op een dusdanige wijze dat de gemeentelijke doelstellingen en belangen zo goed mogelijk zijn geborgd. Bevordering van de good governance van de verbonden partijen en toetsing van de marktconformiteit zijn onderdeel van onze inzet geweest in 2016. Met good governance bedoelen we dat het bestuur en het toezicht gezamenlijk borgen dat de organisatiedoelstellingen van een verbonden partij in voldoende mate bijdragen aan de publieke doelen.

Bestuurlijke ontwikkelingen

RWA/Amfors

Het RWA voert voor de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Leusden, Soest en Woudenberg de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) uit. De NV Amfors voorziet als opdrachtnemer van RWA in passend werk voor de sw'ers, ofwel in eigen bedrijven ofwel via (groeps)detachering bij andere bedrijven. Het aantal sw'ers dat in dienst is bij RWA zal door natuurlijk verloop (pensionering) de komende jaren afnemen doordat er geen nieuwe instroom meer mogelijk is sinds de inwerkingtreding van de Participatiewet. Ook de Rijkssubsidie voor deze doelgroep neemt de komende jaren af. De betrokken gemeenten hebben daarom in 2015 in samenwerking met Amfors een toekomstvisie ontwikkeld. Deze toekomstvisie houdt in dat de gemeenten met Amfors koersen op een mensontwikkelbedrijf dat meebeweegt met de omvang van de doelgroep. Het ontwikkelen van mensen staat daarbij centraal. Om de gewenste transitie optimaal te kunnen aansturen is in 2016 de juridische structuur en governance aangepast. De gemeenschappelijke regeling is gewijzigd waarbij de rechtsvorm is veranderd naar een Bedrijfsvoeringorganisatie (BVO). Tevens is de vertegenwoordiging van de gemeenten in het RWA-bestuur en in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van NV Amfors in 2016 bij dezelfde portefeuille belegd, de portefeuille Werk en Inkomen.

In RIB 2016-129 "Derde kwartaalbericht RWA/Amfors" is de Raad geïnformeerd over de ontwikkelingen (lagere subsidie per sw-medewerker en een toename van de werkgeverlasten door hogere premies) die hebben geleid tot een geprognosticeerd hogere gemeentelijke bijdrage aan RWA voor 2016. De gemeentelijke bijdrage hebben wij voor een deel kunnen dekken uit de begrote algemene middelen en de beschikbare re-integratiemiddelen. Het resterende tekort op de Wsw van € 5 ton is conform de bestedingsdoel van de reserve Participatiebudget onttrokken uit de reserve Participatiebudget.

SRO

De gemeentelijke sportaccommodaties worden door SRO beheerd, verhuurd, schoongehouden en geëxploiteerd. Het gaat om vier gemeentelijke zwembaden, elf sporthallen, diverse gymzalen en buitensportaccommodaties met totaal 76 sportvelden. In 2016 heeft SRO een start gemaakt met digitale toegang en verhuur van binnensportaccommodaties. In 2016 zijn vier kunstgrasvelden gerealiseerd onder begeleiding van SRO. SRO is werkgever van 21,5 fte buurtsportcoaches, die totaal 29 verschillende beweeginterventies uitvoeren om zoveel mogelijk Amersfoorters te laten sporten en bewegen, vooral voor diegenen bij wie sporten niet vanzelfsprekend is. SRO voert de subsidieregeling sporttechnisch kader (STK) uit en is de frontoffice van het Jeugdsport- en Cultuurfonds. In 2016 heeft een directeurswisseling plaatsgevonden.

In 2016 heeft SRO gewerkt aan de uitvoering van het in 2015 opgestelde verbeterplan. Basis van dit plan is verdere professionalisering van de dienstverlening op het gebied van sport en vastgoed. Eind 2016 is vervolgens het strategisch beleidsplan voor de jaren 2017 en 2018 vastgesteld. In het strategisch beleidsplan zijn vier samenhangende ambities geformuleerd: groei van de omzet door nieuwe opdrachtgevers en grotere werkpakketten, toegevoegde waarde bieden en samenwerkingspartner zijn voor bestaande en nieuwe opdrachtgevers, marktconform werken en een vitale organisatie zijn die kwaliteit levert en continu proactief werkt aan verbetering en vernieuwing.

Recreatieschap

De gemeenschappelijke regeling wordt per 1 januari 2018 opgeheven. Daarmee kan de feitelijke opheffing gefaseerd plaats vinden zodat uiterlijk in 2017 de eigendommen, rechten en verplichtingen van het recreatieschap kunnen worden onder gebracht bij rechtsopvolgers, dan wel geleidelijk kunnen worden afgebouwd en worden beëindigd. Begin 2018 zal de finale afrekening geschieden.

NV FLINT

Flint is het culturele seizoen 2015-2016 met een positief financieel resultaat afgesloten. Dit is naast de inspanningen van Flint zelf mede beïnvloed de groeiende economie. De overname van de horeca en de gerealiseerde revitalisatie hebben ook bijgedragen. Flint werkt ondertussen ook aan het verder beheersen van de mogelijke risico's, die zich kunnen voordoen. In 2016 is hiervoor het benodigd weerstandsvermogen voor Flint in beeld gebracht. In de zomer stond de toneeltoren in de steigers voor de vervanging van de isolatie en het aanbrengen van een beschermende bronzen folie en een nieuwe bebording ("signing").

VOF Kantorenpark Podium Amersfoort

Eén van de partijen heeft zich in december 2016 teruggetrokken uit het project (PPS-constructie); hiertoe is met deze partij tot een vaststellingsovereenkomst gekomen. De overblijvende vennoten beraden zich nu op de herontwikkeling van de locatie Podium.

ParkeerService Coöperatie UA

In 2016 heeft bij ParkeerService een bestuurswisseling plaatsgevonden, onder meer na gebleken tekorten in de lopende begroting 2016 en onvoldoende zicht op adequate oplossingen in komende jaren. De per september 2016 aangestelde interim-directeur heeft een professionaliseringslag ingezet, die nodig is om de leden deskundig, tijdig, efficiënt en tegen de juiste kostprijs te kunnen blijven bedienen.

ROVA

Eind 2016 heeft de algemeen directeur, sinds de oprichting in 1996 van ROVA in functie, afscheid genomen in verband met het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. De werving en aanstelling van een nieuwe directeur is inmiddels afgerond.

AVU

Het Dagelijks Bestuur de mogelijkheden onderzocht om de niet-strategische taken zoals secretariaat, financiële administratie en de archieftaak over te dragen aan een grotere overheidsorganisatie, teneinde mogelijk te maken dat de AVU in de toekomst meer nadruk kan leggen op netwerken, interregionale samenwerking en advisering van bestuur en deelnemende gemeenten.

Op basis van het rapport Toekomstvisie AVU en verkennende gesprekken, heeft het Algemeen bestuur op 16 december 2016 hierover besloten. Dat besluit houdt in dat aan het bestuur van het Reinigingsbedrijf Midden Nederland is verzocht om als partnerorganisatie de niet-strategische taken van de AVU te uitvoeren.

Overzicht van de verbonden partijen

De lijst van verbonden partijen is onderverdeeld in:

- gemeenschappelijke regelingen;
- vennootschappen en coöperaties;
- stichtingen en verenigingen en,
- overige verbonden partijen.

Per verbonden partij geven we de volgende gegevens weer:

- Naam en vestigingsplaats
- Programma
- Rechtsvorm
- Openbaar belang: het openbaar belang dat gediend wordt door de verbonden partij. In welke mate draagt de verbonden partij bij aan het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen.
- Gemeentelijk belang: het verwachte gemeentelijk belang in de organisatie op het eind van het jaar.
- Omvang eigen vermogen: de omvang van het eigen vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het jaar.
- Omvang vreemd vermogen: de verwachte omvang van het vreemd vermogen inclusief voorzieningen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het jaar.
- Resultaat: de feitelijke omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het jaar.

Conform artikel 15 van het BBV moeten de verwachte gegevens voor het jaar 2016 worden vermeld. Voor zover dergelijke informatie niet beschikbaar is worden van de betreffende verbonden partij eerder gerealiseerde resultaten en eigen vermogen - respectievelijk vreemd vermogensposities - vermeld. Indien er substantiële wijzigingen worden verwacht, vermelden we deze.

De inventarisatie van risico's met betrekking tot de verbonden partijen is meegenomen in de gemeentebrede actualisatie van de risico's. Hierover vindt u meer informatie in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicomanagement.

Voor zover bekend zijn de meest actuele cijfers over het afgesloten boekjaar 2016 van de verbonden partijen opgenomen in deze paragraaf. Daar waar deze bij het opstellen van deze jaarstukken nog niet bekend dan wel uitermate onzeker waren, zijn de cijfers van het voorgaande jaar (2015) opgenomen.

Gemeenschappelijke regelingen (GR):

(x € 1.000)

Naam en vestigingsplaats	GGD Regio Utrecht te Zeist	
Programma	Sociaal Domein	
Rechtsvorm	GR	
Openbaar belang (doelstelling)	Beschermen en bevorderen van de volkgezondheid.	
Gemeentelijk belang	13,76%	
Omvang eigen vermogen 2016	01/01/'16	€ 2.907
	31/12/'16	€ 2.635
Omvang vreemd vermogen 2016	01/01/'16	€ 12.670
	31/12/'16	€ 14.073
Feitelijk resultaat 2016	€ 175	

Naam en vestigingsplaats	Afalverwijdering Utrecht (AVU) te Nieuwegein,	
Programma	Stedelijk Beheer en Milieu	
Rechtsvorm	GR	
Openbaar belang (doelstelling)	Het verzorgen van de overslag het transport en het verwerken van huishoudelijk afval.	
Gemeentelijk belang	12%	
Omvang eigen vermogen 2016	01/01/'16	€ 467
	31/12/'16	€ 366
Omvang vreemd vermogen 2016	01/01/'16	€ 12.885
	31/12/'16	€ 14.365
Feitelijke resultaat 2016	€ 123	

Naam en vestigingsplaats	Veiligheidsregio Utrecht (VRU) te Utrecht	
Programma	Veiligheid en Handhaving	
Rechtsvorm	GR	
Openbaar belang (doelstelling)	Belang van fysieke veiligheid door het voorbereiden op en bestrijden van incidenten, rampen en zware ongevallen. Onder meer door het uitvoeren van brandweezorg en geneeskundige hulpverlening (GHOR).	
Gemeentelijk belang	12%	
Omvang eigen vermogen 2016	01/01/'16	€ 6.587
	31/12/'16	€ 6.859
Omvang vreemd vermogen 2016	01/01/'16	€ 51.288
	31/12/'16	€ 47.753
Feitelijk resultaat 2016	€ 1.746	

Naam en vestigingsplaats	Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug-, Vallei- en Kromme Rijngebied te Utrecht	
Programma	Ruimtelijke Ontwikkeling	
Rechtsvorm	GR	
Openbaar belang (doelstelling)		
Gemeentelijk belang	5,78%	
Omvang eigen vermogen 2015	01/01/'15	€ 348
	31/12/'15	€ 578
Omvang vreemd vermogen 2015	01/01/'15	€ 3.823
	31/12/'15	€ 1.011
Feitelijk resultaat 2015	-/- €224	

Naam en vestigingsplaats	Regionaal Werkvoorzieningschap Amersfoort en omstreken (RWA) te Amersfoort
Programma	Sociaal Domein
Rechtsvorm	GR
Openbaar belang (doelstelling)	Uitvoering van de Participatiewet, onderdeel SW zittend bestand. Het RWA is niet los te zien van de Amfors.
Gemeentelijk belang	70%
Omvang eigen vermogen 2016	01/01/'16 € 0 31/12/'16 € 0
Omvang vreemd vermogen 2016	01/01/'16 € 15.500 31/12/'16 € 16.169
Feitelijk resultaat 2016	-/- € 4.510

Naam en vestigingsplaats	Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) te Utrecht
Programma	Veiligheid en handhaving
Rechtsvorm	GR
Openbaar belang (doelstelling)	De RUD Utrecht voert vergunningverlenings-, handhavings- en adviestaken uit. De vergunningverleners en toezichthouders werken aan een schoon milieu, natuurbehoud en een veilige leefomgeving.
Gemeentelijk belang	7,54%
Omvang eigen vermogen 2016	01/01/'16 € 1.909 31/12/'16 € 1.719
Omvang vreemd vermogen 2016	01/01/'16 € 3.857 31/12/'16 € 1.700
Feitelijk resultaat 2016	€ 306

Vennootschappen en coöperaties:

(x € 1.000)

Naam en vestigingsplaats	NV SRO te Amersfoort
Programma's	Programma Sport en programma Ruimtelijke Ontwikkeling
Rechtsvorm	NV
Openbaar belang (doelstelling)	Bijdragen aan optimaal gebruik van maatschappelijke accommodaties om te kunnen bewegen, leren, samenwerken of recreëren.
Gemeentelijk belang	50%
Omvang eigen vermogen 2016	01/01/'16 € 7.686 31/12/'16 € 8.189
Omvang vreemd vermogen 2016	01/01/'16 € 13.918 31/12/'16 € 13.160
Feitelijk resultaat 2016	€ 903

Naam en vestigingsplaats	NV De Flint te Amersfoort
Programma	Cultuur
Rechtsvorm	NV
Openbaar belang (doelstelling)	Het bieden van een culturele voorziening.
Gemeentelijk belang	100%
Omvang eigen vermogen 2015/16	1/7/'15 € 373 1/7/'16 € 450
Omvang vreemd vermogen 2015/16	1/7/'15 €1.833 1/7/'16 €1.718
Resultaat 2015/16	€ 77

Naam en vestigingsplaats	NV Rova te Zwolle
Programma	Stedelijk beheer
Rechtsvorm	NV
Openbaar belang (doelstelling)	Het duurzaam verwerken van afval en het onderhouden van de openbare ruimte.
Gemeentelijk belang	15%
Omvang eigen vermogen 2016	01/01/'16 € 30.754 31/12/'16 € 35.778
Omvang vreemd vermogen 2016	01/01/'16 € 51.158 31/12/'16 € 46.143
Feitelijk resultaat 2016	€ 9.142

Naam en vestigingsplaats	NV REMU- Houdstermaatschappij te Utrecht
Programma	Financiën en Belastingen
Rechtsvorm	NV
Openbaar belang (doelstelling)	Het houden van aandelen in de REMU NV. De aandelen zijn verkocht aan Eneco, maar die verkoop is nog niet afgerond vanwege een mogelijke nabetaling na verkoop van Eneco.
Gemeentelijk belang	5%
Omvang eigen vermogen 2016	01/01/'16 € 1.435 31/12/'16 € 1.431
Omvang vreemd vermogen 2016	01/01/'16 € 3 31/12/'16 € 4
Feitelijk resultaat 2016	-/-€ 4.126

Naam en vestigingsplaats	Vitens NV (Utrecht)
Programma	Financiën en Belastingen
Rechtsvorm	NV
Openbaar belang (doelstelling)	Het maken, verkopen en leveren van drinkwater.
Gemeentelijk belang	2,62%
Omvang eigen vermogen 2016	01/01/'16 € 471.700 31/12/'16 € 489.100
Omvang vreemd vermogen 2016	01/01/'16 € 1.242.700 31/12/'16 € 1.249.200
Feitelijk resultaat 2016	€ 48.500

Naam en vestigingsplaats	Alliander netwerk te Amsterdam
Programma	Financiën en Belastingen
Rechtsvorm	NV
Openbaar belang (doelstelling)	Via energienetwerken zorgt Alliander voor de distributie van gas en elektriciteit in een groot deel van Nederland. Alliander brengt een open en duurzame energiemarkt dichterbij.
Gemeentelijk belang	0,007%
Omvang eigen vermogen 2016	01/01/'16 €3.687.000 31/12/'16 € 3.864.000
Omvang vreemd vermogen 2016	01/01/'16 € 4.039.000 31/12/'16 € 3.871.000
Feitelijk resultaat 2016	€ 282.000

Naam en vestigingsplaats	BNG te Den Haag
Programma	Financiën en Belastingen
Rechtsvorm	NV
Openbaar belang (doelstelling)	De Bank Nederlandse Gemeenten is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen.
Gemeentelijk belang	0,5%
Omvang eigen vermogen 2016	01/01/'16 € 4.163 31/12/'16 € 4.486
Omvang vreemd vermogen 2016	01/01/'16 € 145.348 31/12/'16 € 149.514
Feitelijk resultaat 2016	€ 369

Naam en vestigingsplaats	Parkeren Amersfoort BV te Amersfoort
Programma	Mobiliteit
Rechtsvorm	BV
Openbaar belang (doelstelling)	Het bieden van parkeergelegenheden.
Gemeentelijk belang	100%
Omvang eigen vermogen 2015	01/01/'15 € 7.125 31/12/'15 € 7.200
Omvang vreemd vermogen 2015	01/01/'15 € 527 31/12/'15 € 1.120
Feitelijk resultaat 2015	€ 579

Naam en vestigingsplaats	ParkeerService Coöperatie UA (Amersfoort)
Programma	Mobiliteit
Rechtsvorm	Coöperatie
Openbaar belang (doelstelling)	Het adviseren en leveren van diensten ter zake van garagebeheer, straatparkeerbeheer en straatparkeerhandhaving.
Gemeentelijk belang	7,1%
Omvang eigen vermogen 2016	01/01/'16 € 1.098 31/12/'16 € 495
Omvang vreemd vermogen 2016	01/01/'16 € 2.334 31/12/'16 € 2.035
Feitelijk resultaat 2016	-/- € 602

Naam en vestigingsplaats	Amfors Holding te Amersfoort
Programma	Sociaal Domein
Rechtsvorm	BV
Openbaar belang (doelstelling)	Arbeidsinschakeling van werkzoekenden voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
Gemeentelijk belang	52%
Omvang eigen vermogen 2016	01/01/'16 € 2.500 31/12/'16 € 2.500
Omvang vreemd vermogen 2016	01/01/'16 € 3.611 31/12/'16 € 4.157
Feitelijk resultaat 2016	€ 1.743

Naam en vestigingsplaats	Grondexploitatiebedrijf Amersfoort BV
Programma	Ruimtelijke Ontwikkeling
Rechtsvorm	BV
Openbaar belang (doelstelling)	Verhuur van en handel in onroerend goed.
Gemeentelijk belang	100%
Omvang eigen vermogen 2015	01/01/'15 € 5.957 31/12/'15 € 5.954
Omvang vreemd vermogen 2015	01/01/'15 € 18 31/12/'15 € 21
Feitelijk resultaat 2015	€ 3

Naam en vestigingsplaats	Ontwikkelingsbedrijf Vathorst BV te Amersfoort
Programma	Ruimtelijke Ontwikkeling
Rechtsvorm	BV
Openbaar belang (doelstelling)	OBV Beheer B.V. is de beherend vennoot van OBV C.V. Beide ondernemingen zijn opgericht om stadsdeel Vathorst te realiseren.
Gemeentelijk belang	50%
Omvang eigen vermogen 2016	1/1/'16 € 31 31/12/'16 € 33
Omvang vreemd vermogen 2016	1/1/'16 € 90 31/12/'16 € 90
Feitelijk resultaat 2016	€2,5

Naam en vestigingsplaats	Gebruikerscoöperatie Eemhuis te Amersfoort
Programma	Cultuur
Rechtsvorm	Coöperatie
Openbaar belang (doelstelling)	Afstemmen van het facilitair beheer van het Eemhuis.
Gemeentelijk belang	25%
Omvang eigen vermogen 2016	01/01/'16 € 227 31/12/'16 € 201
Omvang vreemd vermogen 2016	01/01/'16 € 653 31/12/'16 € 193
Feitelijk resultaat 2016	-/- € 26

Naam en vestigingsplaats	VOF Kantorenpark Podium Amersfoort te Rosmalen
Programma	Ruimtelijke Ontwikkeling
Rechtsvorm	Vennootschap onder firma
Openbaar belang (doelstelling)	-
Gemeentelijk belang	33,3% (Zie toelichting onder "Bestuurlijke ontwikkelingen")
Omvang eigen vermogen 2016	01/01/'16 € 19.183 31/12/'16 € 20.789
Omvang vreemd vermogen 2016	01/01/'16 € 1.474 31/12/'16 € 1.472
Feitelijk resultaat 2016	-/-€ 0,3

Stichtingen en verenigingen:

Naam en vestigingsplaats	Stichting Citymarketing regio Amersfoort te Amersfoort
Programma	Economie en Duurzaamheid
Rechtsvorm	Stichting
Openbaar belang (doelstelling)	Het bevorderen van het sociaaleconomisch klimaat in de regio Amersfoort d.m.v. collectieve marketing.
Gemeentelijk belang	30%
Omvang eigen vermogen 2016	01/01/'16 € 312 31/12/'16 € 322
Omvang vreemd vermogen 2016	01/01/'16 € 112 31/12/'16 € 351
Feitelijk resultaat 2016	€ 9

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Ambitie

Wij zetten ons in voor een veilige, groene en leefbare openbare ruimte. Deze openbare ruimte bestaat uit groen, wegen, riolering en water. Daarnaast zetten wij onze gebouwen in voor het bereiken van bestuurlijke doelen. Openbare ruimte en gebouwen zijn (voor een groot deel) kapitaalgoederen. U vindt hieronder beschreven welke beleidskaders er zijn voor onze kapitaalgoederen en welke ontwikkelingen zich in 2016 hebben voorgedaan.

Context en achtergronden

Kapitaalgoederen worden gekocht of gemaakt om zo lang mogelijk te gebruiken voor het doel waarvoor ze gekocht of gemaakt zijn. Een duidelijk beleidskader helpt bij het bereiken van dit doel. In het beleidskader wordt, zo mogelijk, aangegeven om welke kapitaalgoederen het gaat, wat ons ambitieniveau daarbij is en hoe wij ermee omgaan. Voor het onderhoud van de kapitaalgoederen zetten we in op veiligheid, functionaliteit en het voorkomen van kapitaalvernietiging.

Openbare ruimte

De uitbreidingswijken verouderen langzamerhand en Amersfoort krijgt daardoor te maken met een aanzienlijke vervangingsvraag waarbij bomen, groen, wegen, kunstwerken (bruggen, viaducten en tunnels) en verlichting moeten worden vervangen en vernieuwd.

In 2015 en begin 2016 hebben we voor de gehele openbare ruimte zowel kwantitatief als kwalitatief de investeringsvraag in beeld gebracht voor wat betreft de inrichting van onze openbare ruimte en de fysieke veiligheid ervan. Het gaat om beheer en onderhoud (dagelijks, middellange en lange termijn) die we dekken vanuit onze beheersbudgetten, de Voorziening Openbare Ruimte en om toekomstige vervangingsinvesteringen.

Het daartoe opgestelde “Integraal beheerplan openbare ruimte 2019-2028” is in juni 2016 door uw raad vastgesteld.

Het groot onderhoud aan kapitaalgoederen hebben we opgenomen in het Meerjarenprogramma openbare ruimte (MJP). In dit MJP zijn tot en met 2018 de diverse onderhoudsactiviteiten en reconstructies afgestemd op de beschikbare middelen, met een zo goed mogelijk evenwicht tussen technische uitvoerbaarheid, bijdragen aan de beleidsdoelen, draagvlak bij bewoners en dekking uit de financiële budgetten en de Voorziening Openbare Ruimte.

Voor het onderhoud van de openbare ruimte en de kapitaalgoederen streven we de instandhouding op ‘Amersfoortse basis’ na. Hierin staat het voldoen aan de wettelijke zorgplicht en het veilig en functioneel houden van de openbare ruimte centraal. We zien dat in 2016 de kwaliteit op onderdelen onder druk staat, vooral door het uitstellen van vervangingen. Waar we de veiligheid en functionaliteit kunnen waarborgen, wordt de beeldkwaliteit en ‘toonbaarheid’ regelmatig wel aangetast. Dit is bijvoorbeeld het geval bij beplantingen zoals heestervakken en wegen in buurten, die worden ‘doorbeheerd’ waarbij we kleine reparaties en onderhoudsmaatregelen blijven uitvoeren maar niet volledig vervangen. Heel zichtbaar zijn de bomen die om veiligheidsredenen of vanwege ziekten worden gekapt, maar waar het budget ontbreekt om een nieuwe boom te planten.

Gerealiseerde kwaliteit 2016	Technische staat	Inspectie-monitoringsmethode
Groen	B	Beeldkwaliteit CROW kwaliteitscatalogus
Bomen	B	Kwaliteitseisen Beheerrichtlijnen Bomen/ BVC-inspectie
Spelen	B	Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen
Oevers en beschoeiingen	B-C	inspectie op veiligheid
Wegen	B	inspectie CROW schadebeelden/beeldkwaliteit
Civiele kunstwerken	B	inspectie op veiligheid/functionaliteit
Openbare verlichting	B	inspectie op functionaliteit / NSVV-normen / beeldkwaliteit
Riolering	B	functioneel niveau / Rioned-normen

In het wijkonderhoud realiseerden we in Amersfoort in 2016 gemiddeld een B-kwaliteit voor de technische staat van de openbare ruimte. Behalve in de binnenstad, is dit ook de beoogde kwaliteit. Om aan het criterium 'B' te voldoen, hanteert Amersfoort de norm dat maximaal 20% van de openbare ruimte een lage ('C') of zeer lage kwaliteit ('D') mag hebben. Alle onderdelen van de openbare ruimte voldoen in 2016 aan deze norm, behalve beschoeiingen. Zo lang een beschoeiing veilig is, accepteren we hier kwaliteitsniveau 'C'.

In de periodieke schouwen op het wijkonderhoud is gedurende 2016 vaker dan in voorgaande jaren geconstateerd dat aannemers niet voldeden aan hetgeen contractueel is vastgelegd. Eemfors blijft daarbij wat achter bij de door de markt geleverde kwaliteit. Na dergelijke constatering moeten aannemers de te lage kwaliteit herstellen.

In de binnenstad is de ambitie voor de bovengrondse openbare ruimte kwaliteitsniveau 'A', maar in de praktijk ligt de gerealiseerde kwaliteit hier iets onder. Dit komt met name door later vervangen van areaal, in combinatie met de hoge gebruiksdruk en extra slijtage.

Onderhoud gebouw/installaties Stadhuiscomplex

In het coalitieakkoord is over het stadhuis bepaald dat, in afwachting van het besluit over de renovatie cq verhuizing, alleen de noodzakelijke onderhoudsmaatregelen en aanpassingen worden uitgevoerd. We moeten wel voldoen aan de door ABP in het huurcontract opgenomen voorwaarde dat er een meeraren onderhoudsplan wordt opgesteld.

Aangezien er nog geen besluit is genomen over de renovatie, kon de onderhoudsplaning niet geactualiseerd worden. Volgens de verslaggevingsregels was het niet toegestaan de voorziening te handhaven. In de jaarrekening 2015 is de voorziening vrijgevallen en bij het vaststellen van de jaarrekening 2015 is dit bedrag, ad € 4,64 miljoen, in een bestemmingsreserve onderhoud gestort.

Vanuit deze reserve wordt op basis van een onderhoudsplan, opgesteld voor de korte en middellange termijn, het hoogst noodzakelijk onderhoud uitgevoerd. Het planmatig groot onderhoud zal zoveel als mogelijk worden gecombineerd met de uitvoering van de aankomende renovatie.

Begin 2016 heeft de Raad een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld om de renovatie voor te bereiden en een aantal scenario's door te berekenen. In 2016 is ook de huurvariant weer actueel geworden. Bij een besluit over de renovatie/verhuizing kan op basis van een nieuw op te stellen onderhoudsplan opnieuw een voorziening worden ingesteld.

Gebouwen

De gemeente Amersfoort is eigenaar van circa 450 gebouwen en gronden. Wij hebben vastgoed in eigendom voor het huisvesten van maatschappelijke organisaties, gebiedsontwikkeling en het bewaren van culturele waarden.

Doelstellingen:

- * We willen een vastgoedportefeuille die duurzaam is en op maat.
- * We werken aan een efficiënt beheer met een zo hoog mogelijk financieel en/of maatschappelijk rendement.
- * We creëren in het gemeentelijk vastgoed ruimte voor (burger-) initiatieven en zetten het vastgoed in als aanjager bij gebiedsontwikkeling.

Het gemeentelijk vastgoed in de zin van kapitaalgoederen (dus geen grondexploitatieobjecten) bestaat uit ongeveer 275 gebouwen. Voorbeelden hiervan zijn binnen- en buitensportaccommodaties, zwembaden, multifunctionele accommodaties (MFA's) en overige gebouwen waarin voornamelijk gesubsidieerde instellingen hun taken uitvoeren. Het onderhoud aan deze gebouwen gebeurt sinds 1997 door SRO. Voor de periode 2015 - 2019 is een Raamovereenkomst onroerende zaken gesloten op basis waarvan SRO het onderhoud en het beheer uitvoert. Na het eerste jaar van de overeenkomst zijn middels een allonge diverse aspecten in de overeenkomst verbeterd, zodat deze beter aansluit op de beoogde werkwijze. In de allonge worden tevens jaarlijkse actualisaties en wijzigingen doorgevoerd, zoals een gewijzigde objectenlijst, nieuwe tarieven en nieuwe prestatieafspraken. Doel van de prestatieafspraken is een continue verbetering van de dienstverlening door SRO en de prestaties van ons vastgoed.

Het deel van het vastgoed, dat bestaat uit objecten met een maatschappelijk (en vaak gesubsidieerd) gebruik, wordt door SRO gehuurd van de gemeente. Het eigenarenonderhoud van deze portefeuille voert zij op eigen kosten en risico uit, evenals het correctief onderhoud. Het andere deel bestaat uit vastgoed met een ruimtelijk of monumentaal doel en de multifunctionele accommodaties (MFA's). Het onderhoud hieraan is gecontracteerd als onderdeel van het vastgoedmanagement.

Eén van de belangrijke afspraken die we met SRO hebben vastgelegd is het conditieniveau van het vastgoed. Dit conditieniveau geeft de kwaliteit van het object en de onderhoudselementen weer. Per type object kan er een andere conditie gelden, aangezien ook de strategie van een object anders kan zijn. SRO licht ieder jaar de conditie van een derde van de portefeuille door en stelt op basis daarvan meerjaren onderhoudsplannen op. In 2016 hebben we met SRO een belangrijke stap gezet in het verduurzamen van de meerjaren onderhoudsplannen. Dat betekent dat er bij onderhoud ook gekeken wordt naar een duurzame oplossing die zich op termijn terugverdient. Een derde van alle gebouwen heeft nu een dergelijk duurzaam meerjaren onderhoudsplan. In de komende jaren werken we toe naar een duurzaam meerjaren onderhoudsplan voor alle gemeentelijke gebouwen, met uitzondering van het vastgoed dat we tijdelijk in eigendom hebben.

Het overgrote deel van de onderwijsgebouwen is juridisch in eigendom bij de schoolbesturen. Op die gebouwen (voor primair, speciaal en voortgezet onderwijs) heeft de gemeente het economisch claimrecht. Enkele onderwijsgebouwen zijn volledig eigendom van de gemeente, zoals de MFA's en enkele tijdelijke onderwijslocaties. Deze gebouwen zijn opgenomen in de Raamovereenkomst onroerende zaken met SRO. De gemeente heeft de zorgplicht voor huisvesting van het primair, speciaal en voortgezet onderwijs. Dat wil zeggen dat de gemeente verantwoordelijk is voor nieuwbouw en vervanging van de gebouwen. De gemeente en schoolbesturen zijn in gesprek over de voorwaarden van een doordecentralisatie, waarbij ook deze verantwoordelijkheden worden ondergebracht bij de schoolbesturen.

Monumentaal of beeldbepalend vastgoed

De gemeente heeft circa 23 monumentale objecten in eigendom, o.a. de OLV-toren, de Koppelpoort en het Belgenmonument. Het betreft met name objecten die een cultuurhistorische en/of maatschappelijke functie binnen de gemeente hebben. Het eigendom is onlosmakelijk aan de gemeente Amersfoort verbonden, waardoor de gemeente verplicht is om deze goed te beheren en zo goed mogelijk in stand te houden. De exploitatie van deze groep panden kan door hun kenmerkende karakter niet kostendekkend gebeuren. Dit komt vooral door het specialistische onderhoud en het niet- of slechts gedeeltelijk kunnen verhuren van deze objecten. Om het tekort op de exploitatie in deze groep te dekken is een structurele bijdrage in de begroting gereserveerd.

ICT

In het kader van de gewijzigde vervangingssystematiek zijn tussen eind 2015 en begin 2016 de geplande en verwachte IT vervangingsinvesteringen in kaart gebracht en beoordeeld. Dit betreft zowel vervangingen op het terrein van de technische infrastructuur als vervanging en doorontwikkeling van bedrijfsapplicaties. Het doorvoeren van de vervangingen zijn gericht op het handhaven van de bedrijfszekerheid en (verplicht) meegroeien met ontwikkelingen van leveranciers (technologie) en wet- en regelgeving.

Voor 2016 stond in totaal € 3,8 miljoen gepland aan investeringen. Vanuit het oogpunt van doelmatigheid is de investering in het Netwerk backbone van € 1,5 miljoen opgeschort in afwachting van de besluitvorming rondom de renovatie stadhuis. Daarnaast zal een geplande uitgave van € 0,9 miljoen voor de vervanging van de verouderde ICT werkplekken pas in 2017 plaatsvinden.

Paragraaf financiering

Ambitie

Wij streven naar de optimale financiering van de gemeentelijke uitgaven (op korte en lange termijn). Om deze 'treasury'-functie goed uit te voeren, kijken we nauwgezet naar de liquiditeitsontwikkeling van de gemeente en de renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt in Nederland. De treasury-functie voeren wij uit binnen de normen van de Wet FIDO (Financiën Decentrale Overheden), de Wet HOF (Houdbare Overheids Financiën) en het Treasurystatuut. Het Treasurystatuut is recent geactualiseerd en in december 2016 door uw gemeenteraad vastgesteld.

Doelstellingen

De gemeente Amersfoort weegt steeds af welke investeringen er op korte en lange termijn moeten plaatsvinden. Het is vervolgens onze taak om deze investeringen conform de bovengenoemde normen en kaders te financieren.

We beperken ons tot de publieke taak en daarbij hanteren wij de volgende doelstellingen:

er is voldoende financiering op de korte en lange termijn; zodoende kan er te allen tijde aan onze betaalverplichtingen worden voldaan.

de risico's die aan de financiële transacties verbonden zijn worden beheerst; het betreft het renterisico, het koersrisico en het debiteurenrisico.

de rentekosten van de leningen worden zoveel mogelijk beperkt.

de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities worden zoveel mogelijk beperkt.

Onze inzet

We maken onderscheid tussen financiering en dekking.

Bij financiering gaat het om de vraag hoe de gemeente aan zijn financiële middelen komt (bijv. door verkoop van gronden of door aangaan van geldleningen), terwijl het bij dekking gaat om de vraag hoe we middelen kunnen aanwenden om de begroting sluitend te houden (bijv. belastingopbrengsten ter dekking van afschrijvingslasten). Bij treasury hebben we het over financiering. De uitvoering van het financieringsbeleid vindt plaats binnen de kaders zoals gesteld in de Wet FIDO en de Wet HOF. Om vooral de financieringsrisico's te beperken is in de Wet FIDO een tweetal instrumenten opgenomen, te weten de **rente risiconorm** en de **kasgeldlimiet**. In de Wet HOF zijn de bepalingen opgenomen die betrekking hebben op het beleggen van overtollige financieringsmiddelen bij de Schatkist. Het zijn de indicatoren voor ons treasury-beleid.

Tabel: FP.01

EFFECTINDICATOREN	REALISATIE	REALISATIE	BEGROTING	RAMING	RAMING
	2015	2016	2016	2017	2018
Rente risiconorm *1	24.500	33.000	< 96.300	< 87.900	< 87.000
Kasgeldlimiet *1	-23.300	26.300	< 40.900	< 37.300	< 37.000
Schatkistbankieren drempel *2	0	0	< 3.600	< 3.300	< 3.300

*1 bron Wet FIDO

*2 bron Wet Hof

Rente risiconorm

De rente risiconorm is bedoeld om het renterisico bij herfinanciering te beheersen.

De rente risiconorm bepaalt, dat jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal onderhevig mag zijn aan renteherziening en herfinanciering. Hiermee is een maximum gesteld aan het renterisico op de langlopende leningportefeuille. Van renteherziening is sprake als in de leningsovereenkomst is bepaald dat de rente gedurende de looptijd in een bepaald jaar zal worden aangepast.

Herfinanciering is het aangaan van een nieuwe lening om de oude af te lossen.

De rente risiconorm beperkt dus de aflossingen op de bestaande leningenportefeuille.

Op een begrotingstotaal in 2016 van € 481,6 miljoen bedraagt de rente risiconorm voor onze gemeente € 96,3 miljoen. In 2016 heeft, exclusief de aflossingen op de woningbouwleningen, per saldo voor € 33,0 miljoen aan reguliere aflossingen van bestaande leningen plaatsgevonden. Er zijn in 2016 geen nieuwe langlopende leningen afgesloten. De ruimte van € 63,3 miljoen voor het aantrekken van nieuwe langlopende leningen is niet gebruikt.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is in de wet FIDO opgenomen om de directe gevolgen van een snelle rentestijging te beperken. De kasgeldlimiet bepaalt dat gemeenten hun financieringsbehoefte voor slechts een beperkt bedrag met kort geld (looptijd < 1 jaar) mogen financieren. Hierdoor worden de renterisico's op korte termijn beperkt. De norm is in de wet gesteld op 8,5% van het begrotingstotaal aan lasten (excl. de stortingen in de reserves). Voor Amersfoort bedraagt de limiet in 2016 € 40,9 miljoen. De kasgeldlimiet wordt optimaal benut vanuit de gedachte dat rente van kortlopend geld (bijv. daggeld en kasgeld) vrijwel altijd lager is dan van langlopende leningen.

De gemiddelde netto vlottende schuld en de ruimte onder de kasgeldlimiet in 2016 was per kwartaal als volgt:

Tabel: FP.02

Netto vlottende schuld

OMSCHRIJVING	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Kasgeldlimiet	40.900	40.900	40.900	40.900
Netto vlottende schuld	38.700	27.600	17.300	21.600
Ruimte	2.200	13.300	23.600	19.300

Gemiddeld genomen bedroeg de netto vlottende schuld in 2016 € 26,3 miljoen. Dit was onze financieringsbehoefte. Deze is volledig gefinancierd vanuit de lopende rekening bij onze huisbank de BNG.

Koersrisico

Het koersrisico hangt nauw samen met het renterisico en heeft betrekking op (tussentijdse) koersdalingen van verhandelbare schuldtitels. Wij zijn niet in het bezit van deze schuldtitels en dus is het koersrisico niet aanwezig.

Debiteurenrisico

Onder debiteurenrisico wordt hier verstaan het risico dat uitgezette geldleningen niet worden terugontvangen van marktpartijen. Conform de bepalingen van de Wet HOF mogen wij overtollige geldmiddelen alleen bij de schatkist beleggen. Wij hebben echter geen overtollige geldmiddelen. Derhalve speelt dit risico hier niet.

Schatkistbankieren

De Wet HOF verplicht de lagere overheden alle geldelijke overschotten op kasbasis bij het Ministerie van Financiën (de Schatkist) te beleggen, om zo het overheidstekort binnen de grenzen van de Europese doelstellingen te brengen en te houden.

Uit oogpunt van doelmatigheid is in de Wet een drempelbedrag opgenomen. Hiermee mag een bepaald bedrag buiten de schatkist worden gehouden. Tot een begrotingstotaal van € 500 miljoen is het drempelbedrag bepaald op 0,75% met een minimum van € 250.000. Voor begrotingstotalen boven de € 500 miljoen, geldt een additionele drempel van 0,2% over dat deel dat de € 500 miljoen. overstijgt.

Voor Amersfoort geldt als drempel voor 2016 0,75% van € 481,6 mln. ofwel € 3,6 mln. Wij mogen dus een positief rekening-courantsaldo hebben van € 3,6 miljoen, voordat wij moeten beleggen in de schatkist.

In 2016 is geen sprake geweest van een positief saldo op onze lopende rekening (netto vlottende schuld), derhalve is er geen sprake van schatkistbankieren.

Tabel: FP.03

Verloop schatkistbankieren

OMSCHRIJVING	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Drempelbedrag	3.600	3.600	3.600	3.600
Netto vlottende schuld	38.700	27.600	17.300	21.600
Storting in schatkist	0	0	0	0

Ontwikkelingen in 2016

Het onderzoek naar de eventuele verkoop van de portefeuille voor ambtenarenhypotheek is in 2016 niet verder gekomen. De externe partij heeft geen gegadigden kunnen vinden om de hypotheek- portefeuille over te nemen. Onze verwachtingen op verkoop zijn hiermee tot nihil gereduceerd.

In het kader van de herziening van de BBV-verslaggevingsregels is rondom de grondexploitaties door de commissie BBV het standpunt ingenomen dat met ingang van 1 januari 2016 onder andere een eenduidige toerekening van rente aan de bouwgrondexploitaties dient plaats te vinden. De rentevoet moet worden gebaseerd op alleen de werkelijke rente over het vreemd vermogen.

Daar wij geen projectfinanciering voor de grondexploitaties hebben, dient als rentepercentage het gewogen gemiddelde rentepercentage van de leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding Vreemd Vermogen / Eigen Vermogen.

Het in de begroting 2016 gehanteerde rentepercentage voor de grondexploitaties bedroeg 4%. In de jaarrekening is de werkelijk berekende rente op basis van vorengenoemde stelselwijziging uitgekomen op 2,7 %. Voor de "rentedienst" is dit in 2016 een nadeel. Voor de grondexploitaties levert dit een zelfde voordeel op. Per saldo heeft dit geen effect op de gemeentebegroting / -rekening.

Middels een fiscale maatregel, ingaande 1 januari 2016, zijn de voor de ambtenarenhypotheek afgesloten rentepercentages als niet marktconform bestempeld. Hierdoor is in overleg met de belastinginspecteur een onderzoek gestart naar de marktconforme hypotheekrentes en is het verschil in 2016 berekend en in december 2016 over geheel 2016 als fiscaal loon aangemerkt. Hierover heeft meerdere malen in 2016 uitvoerige communicatie met de hypotheekhouders plaatsgevonden. Het gevolg hiervan is dat veelvuldig extra vervroegde aflossingen hebben plaatsgevonden. In 2016 is ongeveer € 20 miljoen afgelost op de hypotheekportefeuille. De verwachting is dat in 2017 ook nog extra aflossingen zullen gaan plaatsvinden. Het effect op de "rentedienst" is dat een nadeel is ontstaan van € 0,6 miljoen op de rente-inkomsten. Anderzijds hebben de extra aflossingen een gunstig effect gehad op de liquide middelen. Deze zijn hierdoor met € 20 miljoen toegenomen.

Conform het verzoek van de provincie en de gemeenteraad om balansverkorting vanwege de omvang van de bruto-schuld, zijn in 2016 in samenspraak met desbetreffende banken en woningbouwcorporaties, de geldleningen die wij als gemeente hadden aangetrokken en doorverstrekkt aan de woningbouwcorporaties, afgelost.

Met deze transacties zijn zowel aan de activa- als aan de passivazijde van de balans de geldleningen afgenomen met ongeveer € 63 miljoen. Zie ook de overzichten verloop opgenomen geldleningen en uitgezette geldleningen 2016.

Renteanalyse

In 2016 is een negatief rente resultaat ontstaan van € 31.000. Dit nadeel bestaat uit een aantal componenten:

Om balansverkorting te bewerkstelligen zijn de woningbouwleningen en de daarbij door ons aangetrokken leningen afgelost. De wegvallende rentebaten en -lasten veroorzaken per saldo een nadeel van € 28.000. Eind 2015 is, ter consolidatie van de vlottende schuld, een langlopende lening aangetrokken van € 50 miljoen. De rentekosten hiervoor waren niet geraamd zodat hierdoor een nadeel van € 325.000 is ontstaan.

Een nadeel van € 443.000 is ontstaan op de rentetoerekening aan de Grondexploitaties (GreX) in verband met enerzijds een hogere boekwaarde per 1 januari dan geraamd van € 6 miljoen en anderzijds door de stelselwijziging van renteberekening in de BBV. Voor de GreX levert dit een voordeel op.

De renteopbrengst voor de hypotheek van ambtenaren is € 639.000 lager uitgevallen dan geraamd, doordat vele boetevrije extra aflossingen hebben plaatsgevonden als direct gevolg van a) de lage rentestand en b) de fiscale maatregel om de niet marktconforme hypotheekrente als werknemersvoordeel te gaan belasten.

Voor 2016 was rekening gehouden met een financieringsbehoefte van € 95 miljoen.

De financieringsbehoefte is gemiddeld uitgekomen op € 26 miljoen vanwege achterblijvende investeringen, hogere reserves per 1 januari en doordat de extra aflossingen op de hypotheek voor meer liquide middelen hebben gezorgd. De financiering van de uitgaven heeft derhalve geheel met "kort geld" plaatsgevonden. De geraamde rentekosten vanwege het aantrekken van een vaste geldlening ad € 1,5 miljoen is hierdoor niet uitgegeven.

Terugblik op de rentevisie

De verwachte groei in 2016 in de Nederlandse economie van 2% is uiteindelijk uitgekomen op 1,6%. De verwachte inflatie van 1,6% is in 2016 werkelijk op 0,2% uitgekomen.

De ECB heeft het in 2016 aangekondigde monetaire beleid van het opkopen van obligaties uitgevoerd. Hierdoor is de rente op de geld- en kapitaalmarkt laag gebleven.

Onder invloed van het gematigde herstel van de economie is de rente op de kapitaalmarkt eind 2016 wat opgelopen.

Tabel: FP.05

Verloop opgenomen geldleningen 2016

NAAM RELATIE (opgenomen geldleningen)	BEGIN LOOPTIJD	EINDE LOOPTIJD	RENTE %	OMVANG 01/01/2016	OMVANG 31/12/2016
Caritasver.ging parochie St.martinus	1991	2099	7,50	9	9
Caritasver.ging St. Joseph	1991	2099	7,50	4	4
Diakonie Ned. Hervormde Gemeente	1991	2099	7,50	4	4
nv Bank Nederlandse Gemeenten *	1996	2016	4,01	965	0
nv Bank Nederlandse Gemeenten *	1997	2016	2,02	8.845	0
RABOint	1997	2017	5,91	908	454
nv Bank Nederlandse Gemeenten *	1998	2016	5,40	2.131	0
nv Bank Nederlandse Gemeenten *	1998	2016	5,46	4.726	0
NN Investment Man.ment Partners *	1998	2016	5,42	4.991	0
nv Bank Nederlandse Gemeenten *	1998	2016	5,38	3.011	0
nv Bank Nederlandse Gemeenten *	1998	2028	5,36	492	454
nv Bank Nederlandse Gemeenten *	1998	2016	4,73	1.888	0
nv Bank Nederlandse Gemeenten *	1998	2016	4,64	1.888	0
Nederlandse Waterschapsbank nv *	1998	2016	5,06	13.909	0
nv Bank Nederlandse Gemeenten *	1998	2016	5,125	10.291	0
nv Bank Nederlandse Gemeenten *	1998	2016	5,13	10.486	0
nv Bank Nederlandse Gemeenten	1999	2029	5,43	1.218	1.131
Nederlandse Waterschapsbank nv *	2001	2016	5,36	1.210	0
nv Bank Nederlandse Gemeenten	2002	2022	5,13	385	330
Nederlandse Waterschapsbank nv	2002	2017	4,558	3.333	1.667
Nederlandse Waterschapsbank nv	2003	2023	4,435	8.000	7.000
Nederlandse Waterschapsbank nv	2003	2023	4,608	1.243	1.087
Nederlandse Waterschapsbank nv	2003	2023	4,625	8.000	7.000
Nederlandse Waterschapsbank nv	2005	2025	3,66	10.000	9.000
nv Bank Nederlandse Gemeenten	2006	2026	4,213	8.250	7.500
nv Bank Nederlandse Gemeenten	2006	2036	4,52	118.969	113.235
Nederlandse Waterschapsbank nv	2007	2027	4,543	12.000	11.000
nv Bank Nederlandse Gemeenten	2008	2028	4,509	13.000	12.000
nv Bank Nederlandse Gemeenten	2008	2023	4,85	8.000	7.000
nv Bank Nederlandse Gemeenten	2009	2019	4,13	14.000	10.500
nv Bank Nederlandse Gemeenten	2009	2029	4,34	14.000	13.000
Nederlandse Waterschapsbank nv	2010	2025	3,52	13.333	12.000
Nederlandse Waterschapsbank nv	2010	2030	3,735	15.000	14.000
nv Bank Nederlandse Gemeenten	2011	2031	3,45	12.000	11.250
nv Bank Nederlandse Gemeenten	2012	2022	2,53	10.500	9.000
nv Bank Nederlandse Gemeenten	2013	2023	1,875	16.000	14.000
Nederlandse Waterschapsbank nv	2013	2023	1,88	16.000	14.000
nv Bank Nederlandse Gemeenten	2015	2025	0,655	50.000	45.000
Totaal				418.989	321.625

* Rechtstreeks voor de woningbouw aangetrokken leningen

In bovenstaande tabel is goed zichtbaar dat onze aangegane schuld in 2016 met ongeveer € 97 miljoen is gedaald.

Tabel: FP.06

Opgenomen geldleningen over de laatste 5 jaar

Opgenomen geldleningen over de laatste 5 jaar	Omvang 31-12-2012	Omvang 31-12-2013	Omvang 31-12-2014	Omvang 31-12-2015	Omvang 31/12/2016
Totaal	468.667	473.783	419.357	418.986	321.625

De leningenportefeuille is behoorlijk afgenomen , met name veroorzaakt door de aflossingen van de woningbouwleningen.

Tabel: FP.07

Verloop uitgezette geldleningen 2016

NAAM RELATIE (uitgeleend geld)	BEGIN LOOPTIJD	EINDE LOOPTIJD	RENTE %	OMVANG 01/01/2016	OMVANG 31/12/2016
nv A'foortse Maatsch. tot Stadsherstel	1993	2023	3,00	190	169
Portaal Eemland *	1996	2016	4,05	965	0
Veiligheidsregio Utrecht	1997	2027	6,05	41	37
Portaal Eemland *	1997	2016	2,12	8.848	0
nv A'foortse Maatsch. tot Stadsherstel	1997	2024	1,86	631	566
ROVA Regie bv	1997	2017	6,75	1.361	681
De Alliantie *	1998	2016	5,50	2.143	0
De Alliantie *	1998	2016	5,56	4.744	0
De Alliantie *	1998	2016	5,52	5.010	0
Portaal Eemland *	1998	2016	5,48	3.029	0
De Alliantie *	1998	2016	4,83	1.888	0
De Alliantie *	1998	2016	4,74	1.888	0
De Alliantie *	1998	2016	5,16	13.983	0
De Alliantie *	1998	2016	5,225	10.341	0
De Alliantie *	1998	2016	5,23	10.548	0
Veiligheidsregio Utrecht	1999	2029	5,43	742	688
Theater en Congrescentrum De Flint	2000	2016	5,75	45	0
Grondexploitatiebedrijf Amersfoort	2015	2099	0,00	4.600	4.600
Totaal				70.997	6.741

* Woningbouwleningen

Tabel: FP.08**Verloop uitgezette geldleningen 2016 (hypotheken)**

Verloop uitgezette geldleningen 2016 (hypotheken)	Begin Aantal	Einde Aantal	Omvang 01-01-2016	Omvang 31/12/2016
Totaal	1.614	1.381	131.820	111.074

Bovenstaande tabellen laten zien dat de uitgezette leningen in 2016 met bijna € 85 miljoen zijn afgenomen. Per saldo is daarmee onze schuldpositie in 2016 met bijna € 12 miljoen verbeterd.

Tabel: FP.09**Uitgezette geldleningen over de laatste 5 jaar**

Uitgezette geldleningen over de laatste 5 jaar	Omvang 31-12-2012	Omvang 31-12-2013	Omvang 31-12-2014	Omvang 31-12-2015	Omvang 31/12/2016
Totaal	126.030	117.066	92.287	70.997	6.741

De portefeuille van de uitgezette leningen is met name afgenomen door de aflossingen van de woningbouwleningen.

Tabel: FP.10**Uitgezette geldleningen (hypotheken) over de laatste 5 jaar**

Uitgezette geldleningen (hypotheken) over de laatste 5 jaar	Omvang 31-12-2012	Omvang 31-12-2013	Omvang 31-12-2014	Omvang 31-12-2015	Omvang 31/12/2016
Totaal	159.897	152.692	144.243	131.820	111.074

De hypotheekportefeuille is de laatste jaren behoorlijk afgenomen vanwege de extra aflossingen.

EMU-saldo

De Europese afspraken die in de wet HOF zijn vastgelegd, gaan over de reductie van het begrotingstekort en de staatsschuld. Het Rijk en de medeoverheden leveren een gelijkwaardige inspanning hiervoor. De norm voor de gezamenlijke gemeenten is bepaald op een negatief EMU-saldo van 0,38 % van het BBP (Bruto Binnenlands Product). De sanctie bij overschrijding van de norm die in de Wet is opgenomen, wordt in deze kabinetsperiode niet toegepast.

Tabel: FP.04

Berekening EMU-saldo	
+ Mutaties in het eigen vermogen	29.287
+ Afschrijvingen (im) materiële vaste activa	27.591
+ Stortingen in de voorzieningen	11.773
- Mutaties in de investeringen	37.527
+ Desinvesteringen	20
- Mutaties in de voorraden w.o. grondexploitaties	4.928
- Onttrekkingen in de voorzieningen	6.925
Verkoop van effecten	0
EMU-saldo	19.291

Paragraaf lokale lasten

Wat zouden we gaan doen:	Wat hebben we gedaan:
Tijdige en correcte verzending van waardebeschikkingen en belastingaanslagen.	De aanslagen zijn binnen de wettelijke termijn en de met de raad afgesproken termijn correct verzonden, te weten met dagtekening 31 januari 2016.
Tijdige afhandeling van bezwaar- en beroepschriften.	Bezwaren zijn binnen de wettelijke termijn afgehandeld. De beroepen zijn afgehandeld binnen de door de gerechtelijke instantie gestelde termijn.
Het uitvoeren van het kwijtscheldingsbeleid waarbij maximaal gebruik wordt gemaakt van de wettelijke toegestane mogelijkheden.	De meest ruime kwijtscheldingsmogelijkheden zijn gehanteerd, dus ook voor privéaanslagen van ondernemers.

Kengetallen

Omschrijving	Bron	Realisatie				Streefwaarde 2016	Realisatie 2016
		2012	2013	2014	2015		
Indicatoren							
Lastenontwikkeling eenpersoonshuishoudens (eigenaren/bewoners)	Gemeentelijk jaarverslag	-0,6%	+6,2%	+6,8%	+0,9%	+8,4%	+8,4%
Lastenontwikkeling meerpersoonshuishoudens (eigenaren/bewoners)	Gemeentelijk jaarverslag	-0,9%	+5,7%	+5,5%	+0,8%	+8,6%	+8,6%
Lastenontwikkeling bedrijven (eigenaren/gebruikers)	Gemeentelijk jaarverslag	+1,4%	+1,5%	+3,8%	+1,6%	+10,7%	+10,7%
Kostendekkendheid afvalstoffenheffing	Gemeentelijk jaarverslag	94,7%	93,2%	100,0%	100,0%	100%	100%
Kostendekkendheid rioolheffing	Gemeentelijk jaarverslag	100%	99,7%	100,0%	100,0%	100%	100%

In bovenstaande tabellen is weergegeven welke doelstellingen, die voortvloeien uit en in lijn zijn met het coalitieakkoord, wij ter zake van de gemeentelijke belastingen en heffingen hadden in 2016 en wat daarvan de realisatie is.

Algemeen

De aanslag gemeentelijke belastingen/WOZ-beschikking is op 31 januari 2016 aan de eigenaren en gebruikers van woningen en niet-woningen bekend gemaakt. De Wet WOZ vereist verzending door de gemeente binnen acht weken na aanvang van het kalenderjaar. Het betreft een WOZ-waarde naar peildatum 1 januari 2015. De waardeontwikkeling van de woningen liet tussen de peildatum en de vorige peildatum (1 januari 2014) voor het eerst in jaren een stijging zien, gemiddeld 2,2%. Bij niet-woningen was er sprake van een waardedaling. De daling lag gemiddeld op 3,2%. Tegen de 74.122 waardebeschikkingen zijn 1.157 bezwaren binnengekomen. Dat is 1,56%. Opvallend is dat ook in 2016 het zwaartepunt meer ligt op bezwaren tegen niet-woningen. Grotendeels is dat te verklaren door een lastige kantorenmarkt. Tegen de waarde van woningen wordt slechts 0,98% bezwaar gemaakt (674 op 68.581). De bezwaarschriften waren vóór de wettelijke termijn van 31 december 2016 afgehandeld.

De Waarderingskamer, wettelijke toezichthouder op de uitvoering van de Wet WOZ, heeft aan Amersfoort in 2016 voor het negende achtereenvolgende jaar het oordeel 'goed' gegeven. De WOZ-waarde wordt niet alleen gebruikt voor de gemeentelijke OZB, en in Amersfoort ook de rioolheffing, maar ook voor de watersysteemheffing (waterschap), eigenwoning forfait inkomstenbelasting, verhuurdersheffing, erfbelasting, hypotheekaanvragen en voor de bepaling van de maximale huur in het woningwaarderingstelsel.

In 2016 zijn, voorafgaand aan de aanslagoplegging 2017, voormeldingen verstuurd aan zo'n 2.500 eigenaren van woningen. De respons was ongeveer 30%. Bij een voormelding wordt de berekende WOZ-waarde al vóór de aanslagoplegging bekend gemaakt, waarbij de eigenaar via een DigiD-inlog in een internetomgeving kan beoordelen op basis van welke gegevens de waarde tot stand is gekomen. Via de site kan op de waarde, als ook de daaraan ten grondslag liggende gegevens, worden gereageerd. De voormeldingen zorgen ervoor dat het aantal bezwaarschriften afneemt en het begrip en de transparantie ten aanzien van de waardebepaling toeneemt.

2016 is ook het eerste volledige jaar dat Amersfoort aangesloten is geweest op de landelijke voorziening WOZ (LV-WOZ). Amersfoort was als eerste 100.000+ gemeente aangesloten. Daarnaast zijn de heffing- en invorderingsprocessen verder gedigitaliseerd, waaronder het digitaal aanvragen van betalingsregelingen en de aansluiting op de berichtenbox van MijnOverheid. Met deze aansluiting worden particulieren die zich hiervoor hebben aangemeld per email bericht dat de aanslagbiljetten gemeentelijke belastingen via MijnOverheid digitaal beschikbaar zijn.

Woonlasten

In de herstelbegroting 2015-2018 is een aantal maatregelen opgenomen ten aanzien van de lokale lasten. Uitgangspunt in de herstelbegroting was dat het voorzieningenniveau in de stad op peil bleef. Na jarenlang ontzien van de lasten voor inwoners en bedrijven van Amersfoort is het daarom noodzakelijk gevonden om de gemeentelijke belastingen in 2016 meer richting het regionaal, provinciaal en landelijk gemiddelde te brengen. Daartoe zijn in de herstelbegroting maatregelen genomen, die de onroerende-zaakbelastingen, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing hebben verhoogd. Daarnaast is besloten tot invoering van de precariobelasting voor ondergrondse infrastructuur van nutsbedrijven. De in de herstelbegroting vastgestelde maatregelen hebben ervoor gezorgd dat de woonlasten in Amersfoort zijn gestegen met gemiddeld zo'n 8,5% voor particulieren en met 10,7% voor bedrijven. De invoering van de precariobelasting heeft niet direct invloed op de gemeentelijke woonlasten van Amersfoortse inwoners.

Ontwikkeling woonlasten

Bij de bepaling van de woonlasten is uitgegaan van de gemiddelde WOZ-waarde van een Amersfoortse woning van € 215.000.

Eenpersoonshuishoudens	2015	2016	Ontwikkeling
Rioolheffing-gebruikersdeel	50	56	+12,0%
Afvalstoffenheffing	194	201	+3,6%
Lasten huurders	244	257	+5,3%
OZB-eigenarendeel	285	315	+10,6%
Rioolheffing-eigenarendeel	63	70	+11,1%
Lasten eigenaren/bewoners	592	642	+8,4%

Meerpersoonshuishoudens	2015	2016	Ontwikkeling
Rioolheffing-gebruikersdeel	50	56	+12,0%
Afvalstoffenheffing	240	252	+5,0%
Lasten huurders	290	308	+6,2%
OZB-eigenarendeel	285	315	+10,6%
Rioolheffing-eigenarendeel	63	70	+11,1%
Lasten eigenaren/bewoners	638	693	+8,6%

Voor bedrijven zijn de lasten als volgt, waarbij uitgegaan is van een (gemiddelde) waarde van het bedrijfspand van € 700.000:

Niet-woningen	2015	2016	Ontwikkeling
OZB-gebruikersdeel	1.452	1.606	10,60%
Rioolheffing-gebruikersdeel	360	400	11,10%
Lasten huurders	1.812	2.006	10,70%
OZB-eigenarendeel	1.777	1.965	10,60%
Rioolheffing-eigenarendeel	486	540	11,10%
Lasten eigenaren	2.263	2.505	10,70%
Lasten eigenaren/gebruikers	4.075	4.511	10,70%

Onroerende-zaakbelastingen

De daadwerkelijke opbrengst OZB laat een positief saldo zien van € 0,08 mln. Dat is nagenoeg op de raming. Verschil wordt met name veroorzaakt door een lager bedrag aan oninbaarverklaringen.

Afvalstoffenheffing

Kengetallen

(bedragen x € 1.000,-)	begroot	realisatie	verschil
Kosten Rova	7.174	6.941	233
Kosten Avu	2.687	2.729	-42
Overige kosten	655	599	56
Compensabele BTW	2.332	2.332	0
Kosten zwerfafval	1.000	1.000	0
Kosten kwijtschelding	969	1.032	-63
Oninbaarverklaringen	90	90	0
Kostenbasis	14.907	14.723	184
Opbrengst	14.907	15.083	176
Totaal verschil			360

Het positieve kostensaldo wordt met name veroorzaakt door een gunstig effect van de gescheiden kunststofinzameling. Opbrengstsaldo wordt veroorzaakt door een iets lagere leegstand en een groter aantal meerpersoonshuishoudens.

Rioolheffing

Kengetallen

(bedragen x € 1.000,-)	begroot	realisatie	verschil
Dotatie voorzieningen	5.660	5.660	0
Onderhoudskosten	3.358	3.257	101
Beheer wegen en watergangen	750	750	0
Kosten kwijtschelding	147	152	-5
Oninbaarverklaringen	55	55	0
Zwerfafval	800	800	0
Compensabele BTW	1.661	1.661	0
Kostenbasis	12.431	12.335	96
Opbrengsten	12.431	12.319	-112
Totaal verschil			-16

De opbrengst rioolheffing loopt iets achter bij de raming, met name veroorzaakt door een grotere leegstand bij kantoren/niet-woningen. Aan de andere kant zijn ook de kosten iets lager dan geraamd, zodat het saldo nagenoeg nul is. Het effect van de crisis op de hoeveelheid kwijtschelding is overigens ook bij de rioolheffing zichtbaar.

Kwijtschelding

Evenals in voorgaande jaren zijn de maximale mogelijkheden tot het verlenen van kwijtschelding benut. Kwijtschelding is mogelijk voor de OZB, de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de hondenbelasting (max. 1 hond). Of kwijtschelding wordt verleend hangt af van de betalingscapaciteit van belastingplichtigen. Bij de bepaling daarvan houden wij rekening met 100% van de kosten van levensonderhoud zoals die normatief zijn opgenomen in de landelijke richtlijnen voor het kwijtscheldingsbeleid. Van de mogelijkheid om lagere normen (90% of 95%) te hanteren is bewust geen gebruik gemaakt teneinde ruimhartige kwijtschelding te kunnen verlenen. Ook ondernemers kunnen voor kwijtschelding van de privé-aanslag in aanmerking komen. Aan bijstandsgerechtigden, inwoners die uitsluitend een AOW-uitkering hebben en ondernemers met een BBZ-uitkering is in de regel geautomatiseerd kwijtschelding verleend. Deze groep, groot zo'n 3.900 belastingschuldigen, hoefde dus geen verzoek om kwijtschelding in te dienen. Het totale bedrag aan verleende kwijtschelding loopt ook in 2016 iets op ten opzichte van de raming. De economische crisis is daar nog goed merkbaar. Extra toegekende kwijtschelding is € 76.000.

Aanvragen	5.313
Afgewezen	340
Toegekend	4.973
Bedrag (x € 1000,-)	1.242

Overzicht belastingopbrengsten

(Bedragen x € 1.000,-)

Belastingsoort	begroot	realisatie	verschil
OZB	38.788	38.867	79
Afvalstoffenheffing	14.907	15.083	176
Rioolheffing	12.431	12.319	-112
Hondenbelasting	658	642	-16
Precario (excl. kabels)	2.406	2.491	85

Paragraaf grondbeleid

In de structuurvisie en de diverse beleidsnota's is een keuze gemaakt waar en op welke wijze de stad Amersfoort zou moeten en kunnen ontwikkelen. De structuurvisie biedt een ruimtelijke sturingsfilosofie waarbij gebruik gemaakt wordt van uitnodigingsplanologie. De structuurvisie is dus geen blauwdruk, maar een visie waarmee de stad en de markt worden uitgenodigd om de stad verder te ontwikkelen. De rol van de gemeente bij de ontwikkeling van de stad is in de loop van de jaren veranderd. Wij regisseren, verbinden en verleiden meer en realiseren minder vaak zelfstandig ontwikkelingen. We maken gebruik van initiatieven uit de stad en de markt. De gemeente faciliteert bij diverse herontwikkelingen en transformaties. Hierbij zetten we in op overeenkomsten tussen gemeente en marktpartijen om afspraken te maken over het te realiseren programma en dekking van de kosten.

De nota grondbeleid geeft aan op welke wijze het grondbeleid hiervoor kan worden ingezet. Per project wordt maatwerk toegepast. Het gemeentebestuur benoemt bij de start van een ontwikkeling de gewenste principes en spreekt zich uit over de wenselijke rol in het proces.

Een actieve rol van de gemeente kan gevraagd worden om een (voor de stad belangrijke) gebiedsontwikkeling op gang te brengen. Of als een sterke beleidswens niet door de stad/markt opgepakt wordt. Een actieve rol zal vooraf gegaan worden door een risico- en financiële analyse en door besluitvorming in college en/of Raad. Ook zal dan de keuze voor het in te zetten grondbeleidinstrument bepaald worden.

In een faciliterende of regisserende rol zullen we gebruik maken van de mogelijkheden binnen de regelgeving van de Wro. Actief grondbeleid is recentelijk ingezet ten behoeve van de ontwikkeling van het Stationsplein met de aankoop van het voormalig rechtbankgebouw. Ons gemeentelijk vastgoed wordt actief ingezet om beleidsdoelstellingen te realiseren, bijvoorbeeld de sociale woningbouwopgave.

BBV en VPB

Met ingang van 2016 zijn de regels van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) omtrent de administratie van de grondexploitaties aangescherpt. Omdat er lange tijd onduidelijkheid was over de toepassing van deze regels, zijn de wijzigingen pas in deze herziening doorgevoerd. De regels met de meeste impact voor onze grondexploitaties zijn:

1. Toerekenen van de werkelijke rente van 2,7 %:	€ 3,9 miljoen
2. Verdisconteringsvoet 2%:	€ -1,7 miljoen
3. Alleen nog maar beperkt onvoorzien op bestaande kosten
soorten en geen onvoorzien meer op opbrengsten:	€ 8,5 miljoen
4. De categorie NIEGG vervalt:	geen financiële gevolgen
5. Beperking looptijd van de grondexploitaties:	geen financiële gevolgen

Door de administratieve wijzigingen is het saldo van de grondexploitaties bij de herziening van 1-11-2016 €10,7 miljoen positiever geworden dan bij de herziening van 1-11-2015. Overige wijzigingen in de exploitaties drukken dit saldo enigszins. Het eindsaldo na alle wijzigingen is € 9,5 miljoen positiever als vorig jaar.

Het toerekenen van de werkelijke rente heeft een positief effect op de grondexploitaties, omdat voorheen werd gerekend met een hoger omslag rentepercentage. Dit voordeel wordt deels teniet gedaan doordat de regelgeving voorschrijft dat het saldo op netto contante waarde berekend moet worden met een disconteringsvoet die lager ligt dan het rentepercentage.

Het onvoorzien in de grondexploitaties is verminderd met € 8,5 miljoen. Het risicoprofiel van de grondexploitaties is door het verminderen van het onvoorzien in de grondexploitaties sterk gewijzigd. In de grondexploitaties was altijd voldoende onvoorzien aanwezig om met 70% zekerheid het saldo te kunnen realiseren (op basis van de Monte Carlo analyse). In de nieuwe regelgeving is het opnemen van onvoorzien echter beperkt waardoor dit percentage niet meer gehaald wordt. Op basis van de aangepaste grondexploitaties is opnieuw een Monte Carlo Analyse gemaakt. Hieruit blijkt dat buiten het onvoorzien wat nog wel in de grondexploitaties is opgenomen, nog circa € 6,7 miljoen extra aan onvoorzien nodig is om het zekerheidspercentages van 70% te bereiken.

Dit mag volgens de BBV regelgeving niet meer worden opgenomen in de grondexploitaties. De risico's zijn echter wel aanwezig. Om de risico's te kunnen blijven opvangen dient elders een reservering plaats te vinden. Zie hiervoor de paragraaf Weerstandsvermogen en risicomangement.

In het verleden werden strategische aankopen onder gebracht in de categorie "Niet In Exploitatie Genomen Gronden" (NIEGG). Hier konden kosten van rente, beheer en planontwikkeling bij de boekwaarde worden bijgeschreven (voor zover de marktwaarde niet werd overschreden). Deze categorie

is in de nieuwe regelgeving vervallen. Onze NIEGG, Vathorst West, is daarom ondergebracht bij de materiële vaste activa.

Voor de kosten die gemaakt worden in de planontwikkelingsfase van nieuwe gebieds- en of vastgoedontwikkelingen (de initiële projecten) moet een andere wijze van financiering gevonden worden. Het voorstel is om vanuit de Reserve Ruimtelijke Investerings (RRI) de voorbereidingskosten te financieren. Na het instellen van de betreffende grondexploitatie of de verkoop van het vastgoed wordt het fonds weer aangevuld.

De richttermijn voor de looptijd van een grondexploitatie is gemaximeerd naar 10 jaar. Hier mag echter gemotiveerd van worden afgeweken. Daarvoor moet voorzien zijn in voldoende voorzichtigheidsmaatregelen. Dit doet zich voor bij de grondexploitatie bedrijventerrein Wieken Noord. Wij stellen voor om voor deze exploitatie af te wijken van de richttermijn. Na de 10-jaars termijn is de indexerings op de opbrengsten op nul gezet.

De nieuwe BBV-regels hebben ook gevolgen voor het moment waarop winsten uit grondexploitaties genomen moeten worden. De huidige werkwijze van de gemeente Amersfoort is winst pas te nemen op het moment dat er geen risico's meer in de grondexploitatie zitten. Nieuwe regelgeving schrijft voor de winst eerder te nemen, op het moment dat deze daadwerkelijk ontstaat. In aanvulling op de in 2014 vastgestelde nota grondbeleid zullen wij in de loop van 2017 nieuwe afspraken maken over het moment waarop winst genomen wordt, de bestemming van de winst en de verhouding tot de resterende risico's in grondexploitatie. Conform het huidige financiële beleid is de voorwaarde hierbij het voorzichtigheidsbeginsel en het adequaat afdekken van risico's.

Sinds 1 januari 2016 zijn gemeenten vennootschapsbelastingplichtig. Om VPB-plichtig te zijn moet er sprake zijn van winstgevendende grondexploitatie(s). Ondanks dat er nog veel onduidelijkheid bestaat over de uitvoering van de regelgeving hebben wij een toets laten uitvoeren om te bepalen of de grondexploitaties in aanmerking komen voor VPB. De uitkomst van deze toets is, dat dit momenteel niet het geval is. Echter, omdat deze regelgeving nieuw en complex is geven wij de waarschuwing af dat mocht de belastingdienst toch aanleiding zien de grondexploitaties aan te merken als VPB-plichtig, er sprake is van een totaal risico van ca. € 1,5 miljoen.

Opbrengststijging woningbouw

De behoefte aan woningen in Amersfoort is en blijft groot. Met name de druk op sociale woningen is sterk toegenomen. De gemeente en de corporaties hebben de ambitie om de komende 5 jaar circa 2.000 extra sociale woningen voor de doelgroep beschikbaar te krijgen. Dit wordt onder andere bereikt door transformatie en de ontwikkeling van nieuwe woningbouwlocaties. Naast de sociale woningbouw is er ook behoefte aan woningen in andere typologieën en prijsklassen om de doorstroming op gang te houden zodat er in alle segmenten van de markt woningen beschikbaar komen. Bij nieuwe ontwikkelingslocaties worden de mogelijkheden voor sociale woningbouw onderzocht. Ook in lopende grondexploitaties als De Nieuwe Stad zal een deel in het sociale segment worden gerealiseerd.

De woningmarkt in Amersfoort is inmiddels weer flink in beweging na een aanloopperiode waarin het aantal verkochte woningen wel toenam, maar de prijzen nog niet substantieel stegen. Zowel de verkoopprijzen, als het aantal verkopen zijn gestegen terwijl het aanbod aan woningen afneemt. Er is daardoor meer krapte op de woningmarkt ontstaan. De krapte-indicator is gedaald van 9,7 begin 2015 naar 2,5 eind 2016. We spreken van een verkopersmarkt als de krapte-indicator 1 is en een kopersmarkt als de krapte-indicator 10 is. Dit is duidelijk merkbaar geweest bij de verkoop van de woningbouwkavels op Bloeidaal en Lichtenberg. Bij Bloeidaal zijn alle kavels binnen een jaar verkocht of onder optie. De stijging van de verkoopprijzen ten opzichte van 2015 bedraagt circa 10%. Het is een stijging die voor alle categorieën geldt waarbij de twee onder één kapwoningen enigszins achterblijven. Nieuwbouwprojecten hebben een goede afzet. De woningmarkt is inmiddels omgeslagen van een kopersmarkt naar een verkopersmarkt.

Hoe de woningmarkt zich verder ontwikkelt, is moeilijk te bepalen. Het is wel duidelijk dat de woningbehoefte in Amersfoort groot is en de plancapaciteit (buiten Vathorst) nog beperkt. De huidige capaciteit is nog ontoereikend voor de totale vraag. Het valt te verwachten dat een krapte op de woningmarkt zal leiden tot hogere verkoopprijzen. Maar stijging van de hypotheekrente en onzekerheid over de (wereld-)economie kunnen een flinke invloed hebben op de woningmarkt. De aantrekkende woningmarkt is ook positief voor de verkoopprijzen van bouwrijpe grond. De prijs van de grond is immers gerelateerd aan de verkoopprijs van een woning (residuele waardebeoordeling). Deze prijs wordt echter ook bepaald door de bouwkosten van de woning. Deze bouwkosten staan onder druk, omdat de woningbouwproductie nu flink toeneemt en er onvoldoende capaciteit (menskracht, materiaal en

materieel) beschikbaar is. De verwachting is dan ook, dat de bouwkosten de komende tijd zullen stijgen. Hierdoor wordt de stijging van de grondprijs weer gedempt.

Voor de grondexploitaties hanteren wij een voorzichtige opbrengststijging van 2% voor de jaren 2017, 2018 en 2019 en daarna een stijging van 1%.

Opbrengststijging bedrijventerreinen

De markt voor commercieel vastgoed blijft stabiel. Het aanbod van bedrijfsonroerend goed neemt af, maar de verkoop van commercieel vastgoed blijft daarbij enigszins achter. Dit is een landelijk beeld dat ook in Amersfoort zichtbaar is.

Wij verwachten dat de grondprijzen voor de bouwrijpe kavels op bedrijvenpark Vathorst komende jaren stabiel blijven. De planning van de bedrijventerreinen is aangepast aan de gerealiseerde afzet en de planontwikkeling van met name het Entreegebied op bedrijventerrein Wieken Zuid. In de parameters voor de grondexploitatie hanteren we voor Vathorst een opbrengststijging van 0% en voor de Wieken van 1%. Amersfoort is een aantrekkelijke vestigingsplaats voor kantoren door de goede ligging, de aanwezigheid van hoogopgeleid personeel en een aantrekkelijk woonklimaat. Nieuwe verhuringen en de transformatie van kantoren naar woningen hebben gezorgd voor een daling van het leegstandspercentage.

Er wordt ingezet op het vestigen van bedrijven en transformatie van een aantal kantoorgebouwen in het centrumgebied en op de Hoef. Meer functiemenging zal de omgeving tussen het stadscentrum en het station ook aantrekkelijker maken.

Om beter aan te sluiten bij de huidige ontwikkelingen streeft Amersfoort dus meer functiemenging en transformatie na. Ook bij planlocaties als Podium en Trapezium wordt onderzocht of andere invullingen mogelijk zijn (minder kantoren en deels kleinschalige kantoren in plaats van grote kantoren).

Kostenstijging

De kosten voor grond, weg-, en waterbouw en de bouwkosten zijn het afgelopen jaar gestegen. Bovendien blijkt het verschil tussen ramingen en aanbestedingen steeds kleiner te worden. Wij verwachten dat hier de komende jaren niet veel in zal wijzigen.

Rente

In de aangescherpte regels is bepaald dat aan de grondexploitaties de werkelijke rente moet worden toegerekend en niet de gemeentelijke omslagrente. Voor de herzieningen is deze werkelijke rente vastgesteld op 2,7 %.

Vastgestelde parameters:

	Herziening 1-11-2015	Herziening 1-11-2016
Opbrengststijging woningbouw	0% gehele looptijd	2,0 % voor 2017 t/m 2019 1,0 % voor 2022 t/m 2026
Opbrengststijging bedrijventerreinen	0% gehele looptijd	0% gehele looptijd
- Vathorst	1% gehele looptijd	1% gehele looptijd
- Wieken		
Kostenstijging	2016 2% daarna 2,5%	2017 2% daarna 2,5%
Rente	4% gehele looptijd	2,7 % gehele looptijd

Ten behoeve van de jaarrekening zijn de grondexploitaties herzien.

De grondexploitaties van de Publiek Private Samenwerkingen OBV Vathorst en VOF Podium zijn opgenomen in de Paragraaf Verbonden Partijen.

Vastgestelde Grondexploitaties

Bij de vaststelling van een bestemmingsplan worden de financiële kaders van een ontwikkeling vastgelegd in een grondexploitatie. De gemeentelijke grondexploitaties zijn herzien conform de "Uitgangspuntennotitie herziening grondexploitaties 1-11-2016" welke door het College is vastgesteld d.d. 20 december 2016. Dit jaar heeft een grote administratieve wijziging plaats gevonden als gevolg van de aangescherpte Begrotings- en Verantwoordingsregels (BBV).

Naast de administratieve wijzigingen zijn ook de parameters aangepast en zijn alle projecten geactualiseerd op basis van de ontwikkelingen die zich in de projecten hebben voor gedaan. Het saldo van de grondexploitaties is in totaal circa € 9,5 miljoen positiever geworden.

Het resultaat van de nog lopende grondexploitaties met een negatief saldo is door de herziening met € 5,7 miljoen verbeterd naar een totaal negatief saldo van € -27,2 miljoen.

De grondexploitatie Bloemweg is in 2016 afgesloten met een voordeel van € 0,6 miljoen t.o.v. de raming.

De grondexploitatie Wieken His is afgesloten met een negatief resultaat van € 5,4 miljoen. Het saldo van de negatieve grondexploitaties is in totaal verbeterd met € 8,3 miljoen. De voorziening onderhanden werken (bedoeld om de bekende tekorten van de grondexploitaties op te vangen) kan van € 35,1 miljoen verlaagd worden naar € 19,8 waarmee € 8,3 miljoen vrijvalt.

Overzicht:

Resultaat (NCW x €1 mln)	Saldo	Vershil t.o.v. vorig jaar	Kosten	Opbrengsten
Bestaand Stedelijk Gebied	-13,0	0,7	13,4	27,0
Lichtenberg	-1,0	1,1	8,1	30,6
Vathorst Bedrijven	-0,6	3,4	19,9	33,8
Wieken - Bloedaal	-5,2	-4,3	15,6	33,2
<i>Negatieve grondexploitaties</i>	-19,8	0,9	57,0	124,6
Stand voorziening voor onttrekking	35,1			
Afgesloten; BSG Bloemweg	-1,6	0,6		
Afgesloten; Wieken HIS	-5,4	6,8		
Onttrekking voorziening t.g.v. rekeningresultaat	-8,3			
Bijgestelde stand voorziening	19,8			
<i>Positieve grondexploitaties</i>				
Amersfoort Vernieuwt	1,8	1,0	6,8	2,1
Afgesloten: randenbroek zuid	0,7	0,2		
<i>Totaal verschil t.o.v. vorig jaar</i>		9,5		

Het saldo van de positieve grondexploitaties Amersfoort Vernieuwt is verbeterd met €1,2 miljoen. De deelexploitatie Randenbroek Zuid is afgerond en afgesloten met een positief saldo van € 0,7 miljoen. Dit saldo valt vrij. Het totaalsaldo van alle grondexploitaties is met € 9,5 miljoen verbeterd. De aanpassingen van de BBV zorgen voor een positief resultaat van circa € 10,7 miljoen. Echter, onder andere de wijziging in de fasering van het project Lichtenberg en een verlaagde opbrengst van de verkoop van het Entreegebied in de Wieken hebben een negatief effect op het saldo van € 1,2 miljoen.

Per 2016 zijn 5 vastgestelde grondexploitaties operationeel. Deze staan in onderstaande tabel.

(bedragen x €1 mln)	Boekwaarde (gerealiseerde baten -/- lasten per 1-11-2016)	Te verwachten na 1-11-2016			NCW per 1-1-2017
		Inkomsten	Uitgaven	Eindwaarde	
Bestaand Stedelijk Gebied	-29,6	27,0	13,4	-16,0	-13,0
Bedrijventerrein Vathorst	-14,6	33,8	19,9	-0,7	-0,6
Lichtenberg	-23,6	30,6	8,1	-1,1	-1,0
Wieken - Bloedaal	-23,9	33,2	15,6	-6,3	-5,2
<i>Negatieve grondexploitaties</i>	-91,7	124,6	57,0	-24,1	-19,8
Amersfoort Vernieuwt	11,1	2,1	6,8	6,4	1,8
<i>Positieve grondexploitaties</i>	11,1	2,1	6,8	6,4	1,8

Niet in exploitatie Genomen Gronden (NIEGG) /Initiële projecten /Vastgoed

De gronden voor Vathorst West vielen onder de NIEGG, maar zijn in verband met de aanpassing van de BBV inmiddels onder gebracht bij de materiële vaste activa. Deze gronden zijn anticiperend op woningbouwontwikkeling aangekocht. De boekwaarde van deze gronden bedraagt per 1 januari 2017 € 6,5 miljoen. De kosten van de rente- en beheerskosten mogen niet meer bijgeboekt worden op de boekwaarde. Deze kosten zijn ten laste van het programmaonderdeel grondexploitaties gebracht.

Het overige strategische vastgoed is administratief ondergebracht bij de handelsgoederen. De verantwoording hierover vindt plaats via programma 7 bij het overige gemeentelijke vastgoed. Een deel van het strategische vastgoed staat te koop via de "Stadsmakelaar". Voor steeds meer vastgoed wordt echter eerst de mogelijkheid tot (her-)ontwikkeling naar (sociale) woningbouw onderzocht.

Dergelijke onderzoeken worden initiële projecten. Dit zijn projecten in voorbereiding waarvoor nog geen bestemmingsplan of grondexploitatie is vastgesteld. Voor deze projecten worden echter wel planontwikkelingskosten gemaakt. Voorheen werden deze kosten of bij de boekwaarde opgenomen, via het budget van strategische vastgoed afgeboekt of gedekt uit de RRI. Omdat bijboeken bij de boekwaarde niet meer mogelijk is, stellen wij voor om het initiële budget in de RRI op te hogen om deze kosten te kunnen dekken.

De belangrijkste initiële projecten waren: Amersfoort Vernieuwt projecten, voor zover niet in vastgestelde grondexploitaties verwerkt, Vathorst West en - Noord.

De middelen die gereserveerd waren voor de bijdrage voor het openbaar gebied (à € 7.200 per nieuwbouwwoning) binnen Amersfoort Vernieuwt zijn toegevoegd aan de Reserve Sociale woningbouw. Dit omdat deze middelen uiteindelijk voor hetzelfde doel zijn, namelijk de realisatie van sociale huurwoningen. Dit heeft geleid tot een substantiële daling binnen de initiële plankosten.

Exploitatieplannen / Particuliere grondexploitaties

Ten behoeve van de gebiedsontwikkeling Hogeweg is eerder een exploitatieplan opgesteld. Echter vanwege inmiddels lopende onteigeningstrajecten zal dit exploitatieplan verder niet gebruikt worden en daarmee vervalt de noodzaak voor de herziening hiervan.

Risico's en weerstandsvermogen

Ruimtelijke ontwikkelingen zijn vaak complexe, langjarige trajecten waar veel geld mee gemoeid is. Dergelijke projecten kennen grote risico's. Bij de herzieningen van de grondexploitaties worden de risico's gekwantificeerd om - gevoegd bij de andere risico's - uiteindelijk op gemeentebreed niveau het benodigde weerstandsvermogen te kunnen bepalen. Voorheen was er voor de risico's van de grondexploitaties geen afzonderlijke reserve aanwezig. Maar met het verminderen van het onvoorzien in de grondexploitaties, neemt het risico op fluctuaties van het saldo navenant toe. Daarom is bij de begroting een reserve grondexploitaties ingesteld. Wij stellen voor om deze te voeden tot een bedrag van € 6,7 miljoen. De overige risico's worden opgenomen in het totale weerstandsvermogen.

Het risicomanagement is afgelopen jaar doorontwikkeld. Met behulp van de Rismannethodiek zijn de risico's voor alle grote projecten nader geïdentificeerd en voorzien van beheersmaatregelen. Hierdoor kon en kan beter gestuurd worden op de projecten, weliswaar in de wetenschap dat er zich in dit soort ontwikkelingen altijd bijzondere omstandigheden kunnen voordoen.

Reserve Ruimtelijke Investeringen (RRI)

De RRI is één van de (financiële) instrumenten die wordt ingezet voor het realiseren van gebiedsontwikkeling. Het nu in de reserve aanwezige geld is nagenoeg volledig belegd.

Stand van zaken Reserve Ruimtelijke Investeringen

RRI (x € 1 mln)	2015	2016
Bestemmingsplan Woonschepen	0,48	
Relatie Eemplein - Binnenstad	0,07	
Initiële plankosten	0,05	0,00
Amersfoort Vernieuwt:		
- plankosten coördinatie	0,04	0,05
- herstelbegroting	0,7	
Saldo	0,91	0,86

Grondexploitatie 'BSG Eemkwartier Puntenburg'

In de grondexploitatie 'BSG Eemkwartier Puntenburg' houdt de gemeente rekening met opbrengsten als gevolg van de grondverkoop voor het Trapezium. Het gaat hier om een winstuitkering uit het voormalige CSG Eemkwartier. De gemeente Amersfoort en Heijmans hebben de grond voor de ontwikkeling van de kantorenlocatie Trapezium vanuit de vennootschap CSG Eemkwartier verkocht aan Trapezium C.V. In de realisatieovereenkomst zijn destijds afspraken gemaakt over de termijnbetalingen. Tot op heden zijn 2 termijnen nog niet ontvangen en heeft het voormalige CSG Eemkwartier een geldvordering op Trapezium CV (deze CV is inmiddels overgenomen door de gemeente Amersfoort). Trapezium is momenteel bezig met onderzoek naar de realisatie van een alternatief programma op de realisatie.

Relaties binnen de begroting

Paragraaf Verbonden partijen: De grondexploitaties die zijn ondergebracht in een Publiek-Private Samenwerking (PPS), te weten Ontwikkelingsbedrijf Vathorst CV en de deelneming in de VOF Podium Kantorenpark Vathorst worden verantwoord in deze paragraaf.

Paragraaf Risicomanagement en weerstandsvermogen: In deze paragraaf wordt het totale overzicht van risico's voor de gemeente inclusief de risico's van de grondexploitatie weergegeven.

Paragraaf duurzaamheid

Toekomstfonds Duurzame Ontwikkeling 2016

Om doelgerichte duurzame en innovatieve projecten en initiatieven in de stad te ondersteunen is het Toekomstfonds Duurzame Ontwikkeling opgezet. In 2016 heeft het College opnieuw cofinanciering beschikbaar gesteld. 36 initiatiefnemers hebben zich gemeld met een duurzaam initiatief. Dit heeft, na voorgesprekken, geleid tot in totaal 14 aanvragen die voldoen aan de criteria van het Toekomstfonds Duurzame Ontwikkeling. In totaal hebben deze initiatiefnemers €525.097,50 aan financiering uit het Toekomstfonds Duurzame Ontwikkeling aangevraagd en stellen zij daar gezamenlijk €1.053.257,50 tegenover aan cofinanciering. In 2016 hebben we 6 projecten financiële ondersteuning ontvangen uit het toekomstfonds:

- De Stadswormerij
- Made in Amersfoort - 3D betonprinter
- CargobikeXL
- CSA Eemstad Boerderij
- Upgrade
- Ecokitwoning

Deze projecten zijn nu halverwege de looptijd en de eerste resultaten zijn zichtbaar. Denk hierbij bijvoorbeeld de eerste pilots met de cargobike in samenwerking met Beebox en de opening van Het Lokaal. Er zijn ook al eerste proeven gedaan met de 3Dbetonprinter die staat opgesteld bij Bouwmensen. Van de projecten die in 2015 een bijdrage hebben ontvangen uit het toekomstfonds zijn twee projecten afgerond. Met de opening van Het Lokaal in De Nieuwe Stad is Amersfoort een vershal rijker waar gezonde, verse producten van dichtbij kunnen kopen en consumeren. En met de website The Lake House maakt Amersfoort duidelijk en zichtbaar dat het mogelijk is om hier en nu een passiefhuis te bouwen dat energieneutraal én energiegevend is en niet perfect noord-zuid georiënteerd. Kortom, een unieke woning in Vathorst.

Foto: pilot Cargobike

Foto: groep die in 2015 en 2016 een bijdrage heeft ontvangen uit het Toekomstfonds

Zorgen voor verbinding, afstemming en inspiratie

Met het programma Duurzame Ontwikkeling stimuleren we ideevorming, ondersteunen duurzame initiatieven en zorgen we ervoor dat de initiatiefnemers elkaar ontmoeten, versterken en hun weg vinden naar opschaling ten behoeve van de ontwikkeling naar een duurzame stad.

Ideevorming

In 2016 is voor het eerst de 'Duurzame Uitdaging Amersfoort' gestart. 10 Amersfoorters werken onder begeleiding van Matchpoint in een Changelab aan een duurzaam vraagstuk. Het vraagstuk van 2016 is energiebesparing. We weten dat energiebesparing loont, toch komt de versnelling moeizaam op gang. Waar zit de bottleneck en wat zijn oplossingen om daar doorheen te breken? In het voorjaar van 2017 presenteert de groep hun idee(en).

Ontmoeting en verbinding

Ook in 2016 zijn verschillende bijeenkomsten georganiseerd om onze stakeholders te inspireren en informeren. Denk hierbij aan verschillende bijeenkomsten samen met onze partners van Cirkelregio Utrecht om de omslag naar een circulaire economie te stimuleren. De bijeenkomst Versnelling Duurzaam Amersfoort trok meer dan 80 betrokken Amersfoorters. In deze bijeenkomst zijn zij meegenomen in de duurzame ontwikkelingen in de stad en binnen de gemeente en zijn actief nieuwe allianties gelegd om duurzame initiatieven verder te brengen. Dit is een opmaat voor projecten die eventueel in aanmerking komen voor een bijdrage uit het Toekomstfonds Duurzame Ontwikkeling in 2017.

Steeds een stapje verder: Circulair Inkopen

Circulair inkopen is innovatief inkopen. In 2016 is een start gemaakt met het beter in beeld brengen van het inkooppotentieel bij de start van een project en het beter benutten van de kracht van bundeling van projecten. De gehele projectenportefeuille voor de openbare ruimteprojecten is in 2016 doorgelicht. Deze doorlichting vormt de basis voor het circulair inkopen in de komende jaren.

Circulair inkopen is een proces van zoeken en leren. Het thema heeft aandacht en versnelling nodig en vergt een langere adem omdat natuurlijke momenten soms op zich laten wachten of een lange doorlooptijd kennen (start nieuwe projecten bijvoorbeeld). Het heeft aandacht en versnelling nodig. Het leren doen we door waar mogelijk al circulair in te kopen, met focus op de ontwerpfase, gebruiksfase en einde levensduur. Een goed voorbeeld daarvan is het verwerven van een elders overbodige parkeergarage i.p.v. een nieuwe parkeergarage te bouwen op het terrein naast Dierenpark Amersfoort.

Paragraaf decentralisaties sociaal domein

Het beleid in het sociaal domein wordt door raad integraal en ontschot vastgesteld en aansluitend uitgevoerd en verantwoord. Dit beleid wordt gefinancierd vanuit de integratie-uitkering sociaal domein, andere specifieke- en integratie-/decentralisatie-uitkeringen en tot slot uit de algemene middelen. Begroting en verantwoording vindt plaats in het programma 4. Sociaal domein. Gezien de beperkte toegevoegde waarde van deze paragraaf zullen we bij de Kadernota 2018-2021 voorstellen deze paragraaf te laten vervallen vanaf de begroting 2018-2021.

Ontwikkeling budgetten sociaal domein 2015-2021

In onderstaand overzicht is de ontwikkeling van de integratie-uitkering sociaal domein opgenomen vanaf de start in 2015. Het bedrag 2015 is conform de decembercirculaire 2015; de bedragen vanaf 2016 conform de decembercirculaire 2016. De integratie-uitkering sociaal domein bestaat uit de middelen die per 2015 voor de uitvoering van de Jeugdwet en de WMO (het nieuwe deel) naar gemeenten zijn gegaan en uit het participatiebudget zoals dat per 2015 voor de Participatiewet beschikbaar is gekomen. Integratie-uitkering sociaal domein:

(bedragen x €1 mln.)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Wmo nieuwe taken alle gemeenten	16,1	16,1	15,0	14,8	15,3	14,5	14,5
Wmo nieuwe taken centrumgemeente (Beschermd wonen)	32,4	27,3	28,5	29,4	29,4	30,1	30,1
Jeugd	39,7	39,8	36,1	36,6	36,6	36,7	36,9
Participatiewet: re-integratie	4,2	4,0	3,9	3,9	4,1	4,2	4,4
Participatiewet: Wsw	<u>20,5</u>	<u>19,3</u>	<u>17,7</u>	<u>16,3</u>	<u>15,2</u>	<u>14,2</u>	<u>13,7</u>
Totaal integratie-uitkering sociaal domein	112,9	106,5	101,2	101,0	100,6	99,7	99,6

De ontwikkeling vanaf 2015 naar 2021 toont een dalende lijn. Dit betekent minder budget voor de uitvoering van de taken. De dalende lijn is geflatteerd doordat prijsstijgingen opgenomen zijn in de uitkering. Hiertegenover staan ook prijsstijgingen in de kosten.

Middelen uit een integratie-uitkering zijn vrij besteedbaar voor de gemeenten. Wel hebben Rijk en VNG de gemeenten afgesproken dit geld voor de periode 2015-2017 in ieder geval in te zetten voor de uitvoering van de nieuwe gedecentraliseerde taken in het sociaal domein. Dit voornemen is door uw Raad overgenomen in november 2014 en herbevestigd in bij het vaststellen van de Kadernota 2017-2020 en bij de begroting 2017-2020.

Objectieve verdeelmodellen

In 2015 zijn de budgetten voor jeugd en Wmo verdeeld op grond van historische gegevens. Vanaf 2016 wordt stapsgewijs overgegaan op objectieve verdeelmodellen. Voor Beschermd Wonen geldt vanaf 2016 een nieuwe historische verdeling.

Opname in algemene uitkering

In 2014 is afgesproken dat het kabinet vanaf 1 januari 2015 voor drie jaar de middelen voor de gedecentraliseerde taken in het sociaal domein via een integratie-uitkering ter beschikking stelt. En dat de middelen na drie jaar, dus vanaf 2018, overgaan naar de algemene uitkering van het gemeentefonds, tenzij dit om verdeelsysteemtechnische redenen niet mogelijk is. Op landelijk niveau is overleg gaande tussen de betrokken ministeries en de VNG over de overheveling van de integratie-uitkering sociaal domein naar de algemene uitkering. Indien de overheveling per 2018 doorgevoerd wordt, zal dat gecommuniceerd worden in de meicirculaire 2017.

Binnen de algemene uitkering geldt dat:

de verdeling plaatsvindt op basis van objectieve kenmerken en op basis van bestuurlijke afspraken de normeringssystematiek wordt toegepast (trap op, trap af). De normeringssystematiek is een indexatieslag voor zowel loon- en prijsstijgingen (dalingen) als volumegroei (krimp).

Mogelijk kiest het Rijk ervoor bepaalde onderdelen (tijdelijk) uit te zonderen van overheveling naar de algemene uitkering en/of de overheveling uit te stellen.

Risico's

De transitie en transformatie van het sociaal domein gaat gepaard met risico's. Separaat aan deze begroting verschijnt de Raadsinformatiebrief 'Gemeentebrede risicorapportage 2017-1', onderdeel van deze rapportage is de 'Risicorapportage sociaal domein 2017-1'. Deze gaat in op de belangrijkste financiële en inhoudelijke risico's. Dekking van financiële risico's komt uit de reserve sociaal domein. Deze reserve dient, behalve voor de dekking van risico's, voor dekking van kosten inzake financieel vangnet (aanvulling op het minimabeleid), betalingen aan Stichting sociaal fonds, ter voorkoming van wachtlijsten en voor innovatie.

Jaarrekening 2016

Financieel resultaat 2016

Het jaar 2016 was op financieel gebied en relatief rustig jaar. Het was het tweede jaar dat we uitvoering moesten geven aan de drie decentralisaties in het sociaal domein. Economisch gezien was er in 2016 sprake van een opleving van de economische groei. De huizen- en grondverkopen trokken verder aan en de vooruitzichten voor de rijksfinanciën zijn ook verbeterd. Ondanks dat de uitkering uit het gemeentefonds als geheel steeg in 2016, zijn de bezuinigingen uit het Regeerakkoord (zoals de kortingen op onderwijshuisvesting, het BTW-Compensatiefonds en de opschalingskorting) overeind blijven staan.

Alles overziend is het jaar 2016 met een positief rekeningresultaat afgesloten.

Per saldo resteert er namelijk een positief jaarrekeningresultaat van ongeveer € 25,8 miljoen. Dit bedrag is het saldo van een groot aantal financiële meevallers en tegenvallers over het jaar 2016. Een groot deel van dit bedrag is in 2017 nodig ten behoeve van projecten of lasten welke eigenlijk voor 2016 geraamd stonden, maar die wegens diverse omstandigheden geen doorgang konden vinden en in of na 2017 wel door (moeten) gaan.

Bij de Zomerrapportage 2016 was reeds gerekend op een voordeel van € 7,1 mln. Dat voordeel was opgebouwd uit de volgende onderdelen:

TABEL: FB.Z.01

	Programma	Deelprogramma	Voordeel	Nadeel	I/S	Structureel	Incidenteel
1	Bestuur en Dienstverlening	Algemeen bestuur		42	I		-42
1	Bestuur en Dienstverlening	Dienstverlening	465	765	I	0	-300
	Totaal programma 1		-342				
2	Veiligheid en Handhaving	Vergunningen, Toezicht en Handhaving	775	452	I/S	-125	448
	Totaal programma 2		323				
3	Stedelijk beheer en Milieu	Stedelijk Beheer	2.491	1.223	I		1.268
3	Stedelijk beheer en Milieu	Milieu	480	250	I		230
	Totaal programma 3		1.498				
4	Sociaal Domein	Sociale basisinfrastructuur	200	40	I		160
4	Sociaal Domein	Specialistische zorg en ondersteuning	3.300	1.830	I		1.470
4	Sociaal Domein	Bescherming en veiligheid	6.336	3.177	I		3.159
4	Sociaal Domein	Werk en inkomen	1.846	3.750	I		-1.904
	Totaal programma 4		2.885				
5	Onderwijs	Onderwijsvoorzieningen	2.300	3.400	I		-1.100
	Totaal programma 5		-1.100				
6	Sport	Sport	465	0	I		465
	Totaal programma 6		465				
7	Ruimtelijke ontwikkeling	Grondexploitaties	0	1.100	I		-1.100
7	Ruimtelijke ontwikkeling	Vastgoed	1.000	2.500	I		-1.500
	Totaal programma 7		-2.600				
8	Wijkontwikkeling en Wonen	Wonen	2.400	0	I		2.400
	Totaal programma 8		2.400				
10	Economie	Economie	625	625			
	Totaal programma 9		0				
11	Cultuur	Archief Eemland	0	100	I		-100
11	Cultuur	Kunst en Cultuur	77	116	I		-39
	Totaal programma 11		-140				
12	Financien en Belastingen	Algemene baten en lasten	300	0	I		300
12	Financien en Belastingen	Algemene uitkering gemeentefonds	4.798	0	I/S	320	4.478
12	Financien en Belastingen	Belastingen en heffingen	450	0	S	450	
	Totaal programma 12		5.548				
13	Bedrijfsvoering	Bedrijfsvoering		1.791	I		-1.791
	Totaal programma 13		-1.791				
	Totaal programma's		28.308	21.162		645	6.503
	Saldo zomerrapportage 2016		7.147			7.147	

Na de Zomerrapportage heeft zich nog een aantal hogere baten en lagere lasten voorgedaan waar we medio vorig jaar niet op gerekend hadden.

Hieronder gaan we in op de belangrijkste financiële mee- en tegenvallers over het jaar 2016. Daarbij tekenen we aan dat het grootste deel van de mee- en tegenvallers een incidenteel karakter heeft.

TABEL: AR.01

Overzicht belangrijkste mee- en tegenvallers:

Bedragen in € mln.

Hogere baten/lagere lasten			Lagere baten/hogere lasten		
1	Algemene uitkering gemeentefonds	6,9	1	Taakmutaties gemeentefonds	3,7
2	Woonrijpmaken AV-projecten (BBV)	5,5	2	Storting in reserve Sociale Woningbouw	5,5
3	Vertraging De Nieuwe Stad	1,2	3	Reserve binnenstedelijke vernieuwing	1,2
4	Hoger rijksbudget bijstand	1,1	4	Hogere bijstandslasten	3,0
5	Langer gebruiken De Vosheuvel	1,9	5	Lagere onttrekking reserve onderhoud scholen	1,9
6	Vrijval onvoorzien bij Grondexploitaties	8,3	15	Toplocatie Nijverheidsweg	1,9
7	Onderuitputting PGB (sociaal domein)	5,1	16	BTW-leerlingenvervoer (voorgaande jaren)	1,1
8	Afrekening zorgaanbieders 2015	3,9	17	Minimabeleid	0,8
9	Onderuitputting zorg in natura 2016	1,5	18	Lagere eigen bijdragen sociaal domein	0,9
10	Vertraging aanleg Beekdal	2,1	19	Extra storting pensioenen wethouders	0,6
11	Boekwinst verkoop panden	1,8	20	Storting voorziening Hogeweg	1,0
12	Sociale Woningbouw	1,0	21	Overige lagere baten/hogere lasten	11,4
13	Onderuitputting afschrijvingslasten	2,5			
14	Overige hogere baten/lagere lasten	16,0			
	Totaal	58,8		Totaal	33,0

Meevallers waar ook tegenvallers tegenover staan

Wanneer we in dit hoofdstuk spreken van mee- of tegenvallers, bedoelen we hiermee financiële mee- en tegenvallers (ofwel hogere baten of lagere lasten). Dit laat natuurlijk onverlet dat een financiële meevaller een maatschappelijke tegenvaller kan betekenen (of omgekeerd).

1. De belangrijkste financiële meevaller heeft zich in 2016 voorgedaan op het gebied van het gemeentefonds. Ten opzichte van de begroting 2016 hebben we € 6,9 miljoen extra gekregen uit het gemeentefonds. Dit komt deels doordat we extra taken hebben gekregen waar extra middelen mee gemoeid waren. Daarnaast heeft het Rijk meer geld uitgegeven dan dat ze zelf verwacht hadden, waardoor via de ‘trap op/trap af’ systematiek de omvang van het gemeentefonds ook gegroeid is. Daar profiteren wij als Amersfoort ook weer van. Daar waar we extra geld hebben gekregen omdat we meer taken hebben moeten uitvoeren, geven we ook weer uit. Vandaar dat die post ook weer terug komt bij de hogere lasten/lagere baten.
2. Als gevolg van wijzigingen in de boekhoudvoorschriften van gemeenten valt de reservering voor de bijdrage aan de Alliantie voor het woonrijpmaken van Amersfoort Vernieuwt-projecten vrij. Dat leidt tot een extra financieel resultaat van € 5,5 miljoen Conform de door uw Raad aangenomen nota Reserves en Voorzieningen, storten we deze middelen in de reserve sociale woningbouw.
3. In 2016 is nagenoeg geen aanspraak gedaan op de reserve binnenstedelijke vernieuwing o.a. door vertraging in 1. het project openbare ruimte De Nieuwe Stad (€ 975.000), 2. project vernieuwend opdrachtgeverschap (€ 125.000) en 3. project transformatie leegstaande kantoren (€ 96.000) ten laste van de samenwerkingsagenda. Vanuit de samenwerkingsagenda is € 1 miljoen beschikbaarheid gesteld voor De Nieuwe Stad. Die middelen worden revolverend ingezet voor de herinrichting van de Oliemolenhof. In de eerste helft van 2016 is vertraging opgetreden in de plannen voor de Oliemolenhof. Inmiddels is het plan uitgewerkt tot een definitief ontwerp en zijn de voorbereidingen voor de uitvoering opgestart. De middelen zullen in 2017 volledig aangewend worden. Daarnaast hadden we in 2016 een aantal grotere uitgaven verwacht voor bijvoorbeeld de Hoef. Deze zijn in 2016 echter anders gefinancierd, waardoor we geld over houden. Tot slot heeft in 2016 de focus voor wonen met name gelegen op de sociale woningbouw en minder op vernieuwend opdrachtgeverschap. Hierdoor is het budget minder aangesproken. Komend jaar zal vernieuwend opdrachtgeverschap in combinatie met sociale woningbouw verder opgepakt worden. Dit alles leidt tot een lagere onttrekking aan de reserve binnenstedelijke vernieuwing van € 1,2 miljoen.

4. Als gevolg van de hogere instroom van asielzoekers en statushouders, het ophogen van de AOW-leeftijd en het beperken van de Wajong, is er landelijk sprake van een hoger aantal bijstandsgerechtigden. Dat hogere aantal is aanleiding geweest om het macrobudget dat beschikbaar is voor de bijstand, opwaarts aan te passen. Dat levert ons € 1,1 miljoen extra baten op. Hier tegenover staat echter dat wij in Amersfoort ook een hogere instroom in de bijstand hebben. Dit heeft dezelfde oorzaken als die landelijk hebben geleid tot een ophoging van het macrobudget. De verdeling van dat macrobudget pakt echter nadelig uit voor ons, zodat we aan de lastenkant voor in totaal € 3 miljoen aan extra lasten hebben.
5. In verband met het uitstellen van de bouw van de Voortgezet Speciaal Onderwijs-school De Vosheuvel is de oude school nog in gebruik. De verwachting was dat De Vosheuvel eind 2016 al niet meer in gebruik zou zijn, waardoor de boekwaarde ter grootte van € 1,9 miljoen zou kunnen vrijvallen. De afschrijvingen zijn hierdoor lager dan begroot. De tegenhanger hiervan is dat de onttrekking in de reserve onderhoud schoolgebouwen ook niet plaats vindt.

Daarnaast is er een aantal baten en lasten die géén directe tegenhanger hebben.

6. 2016 een deel van de getroffen voorziening op de grondexploitatie vrij (niet meer ramen onvoorzien, gewijzigde renteberekening, etc.).
7. Bij het Sociaal Domein is minder gebruik gemaakt van de persoonsgebonden budgetten dan verwacht. Dit leidt alles bij elkaar tot een lagere last van € 5,1 miljoen.
8. Bij het sluiten van de boeken over het jaar 2015 waren nog niet alle eindafrekeningen van de zorgaanbieders van het sociaal domein bekend. Inmiddels zijn de eindafrekeningen binnen. Hieruit blijkt dat er over de jaarschijf 2015 nog € 3,9 miljoen aan lagere lasten zijn geweest. Die verwerken we nu in de onderhavige jaarrekening.
9. In 2016 zijn de kosten voor zorg in natura voor beschermd wonen en wmo begeleiding en dagactiviteiten € 1,5 miljoen lager dan geraamd.
10. De sloop van de voormalige ziekenhuisterreinen heeft wederom vertraging opgelopen. Hierdoor is er ook sprake van uitstel van de aanleg van het Beekdal. Dit bedrag is echter de komende jaren nog wel nodig. Het niet besteedde deel in 2016 bedroeg € 2,1 miljoen.
11. In 2016 hebben we een aantal panden met (boek)winst weten te verkopen. Dat leidt tot een financieel voordeel van € 1,8 miljoen.
12. Budget sociale woningbouw: Zoals gemeld in de zomerrapportage zijn in 2016 voornamelijk plankosten gemaakt. Het restant bedrag is nog niet besteedt. Dit leidt tot een lagere last van ongeveer € 1 miljoen.
13. Er is inzake de afschrijvingslasten sprake van een onderuitputting van € 2,5 miljoen. Van diverse investeringen is de aanvang van investering doorgeschoven naar een volgend jaar/jaren. Daarnaast zijn er ook investeringen die wel gestart zijn, maar waarvan het totale budget nog niet volledig is besteed of eind van dit jaar is uitgegeven.
14. Daarnaast is er een grote hoeveelheid aan hogere baten/lagere lasten.
15. De kosten voor het project TOP locatie Nijverheidsweg Noord 139 bedragen ongeveer € 1,9 miljoen. Dit bedrag bestaat uit saneringskosten (€ 321.000) en een dotatie aan de voorziening sanering (€ 1.569.000), In de zomerrapportage was reeds € 1.800.000 gemeld.
16. Eind 2016 heeft de Hoge Raad uitspraak gedaan over de vraag of gemeenten de BTW die op het leerlingenvervoer drukt in aftrek mogen brengen op hun BTW-aangifte. Dat blijkt op grond van die uitspraak niet te mogen. De BTW is ook niet declarabel bij het BTW-compensatiefonds. Dit betekent dat we over de afgelopen jaren nog een bedrag moeten terugbetalen aan de fiscus, aangezien wij die kosten wel op onze BTW-aangifte hadden afgetrokken. Het gaat om een bedrag van € 1,1 miljoen.
17. Als gevolg van de komst van de statushouders, hebben we voor € 0,8 miljoen aan extra kosten gemaakt ten behoeve van het minimabeleid.
18. Binnen het sociaal domein hebben we minder eigen bijdragen ontvangen dan bij de begroting geraamd. Het gaat om een bedrag van € 0,9 miljoen.
19. Er heeft in 2016 een extra dotatie van € 626.000 aan de voorziening pensioenen wethouders plaatsgevonden, naar aanleiding van een berekening op basis van een geactualiseerd rentepercentage.
20. Storting in de voorziening "voorziening woningen Hogeweg 170-176" op grond van motie 2017.042m d.d. 18 april 2017.
21. Tot slot is er een groot aantal lagere baten en hogere lasten.

Een gedetailleerdere analyse van de mee- en tegenvallers per deelprogramma staat opgenomen in het jaarverslag, waar per programma een uitsplitsing is gemaakt hiervan. Er is geen aanspraak gemaakt op de post onvoorzien van € 0,1 miljoen.

Ijkpunten

Zoals gebruikelijk presenteren we in de begroting en jaarstukken ook de scores op de ijkpunten zoals we die benoemd hebben. Hieronder is de score bij deze jaarrekening opgenomen.

De reservepositie is verder toegenomen. Verder is met name de bruto schuldpositie afgenomen, alhoewel deze geen onderdeel meer uitmaakt van de ijkpunten. De bruto schuldpositie is gedaald doordat wij niet meer als 'doorgeefluik' fungeren voor de woningbouwleningen. Daar hadden wij langlopende leningen voor aangetrokken en die weer doorgeleend aan de woningbouwcorporaties. Daar zijn we nu tussenuit. Dit leidt tot een flink lagere bruto schuld. Daarnaast hebben veel ambtenaren (extra) aflossingen gedaan op hun hypotheekleningen. Dit heeft invloed op de omvang van de uitgezette leningen maar ook voor het balanstotaal. Daardoor verbetert ook onze solvabiliteit. Meer informatie hierover vindt u terug in de paragraaf Treasury.

De weerstandsratio is licht gedaald. Die daling wordt veroorzaakt doordat er binnen de saldireserve nu ook de risico's van een aantal grondexploitaties afgedekt moeten worden die voorheen direct binnen de grondexploitaties zelf afgedekt werden, maar wat nu op grond van de BBV-regelgeving niet meer is toegestaan.

TABEL: JP.01 Scores op de ijkpunten

	SIGNAAL- WAARDE	SCORE BEG. 2016	SCORE REK. 2015	SCORE BEG. 2017	SCORE REK. 2016	WETTELIJK OF NIET
WEERBAARHEID						
Weerstandsratio	> 1,00	2,2	2,2	3,1	2,6	Eigen ijkpunt; aangepaste definitie
Reserves stand ultimo jaar		109	136	135	144	Eigen ijkpunt; geen norm
Solvabiliteitsratio		14,1%	17,7%	17,9%	24,5%	Wettelijk (BBV); nieuw, geen norm
STABILITEIT						
Structureel saldo	> 0	10,3	12,4	1,7	23,8	Wettelijk (BBV); nieuwe definitie tov onze definitie
Structureel saldo in %			2,4%	0,4%	5,1%	Wettelijk (BBV); nieuw, geen norm
Volatiliteit	< 47,50%	43,0%	41,0%	41,8%	45,4%	Eigen ijkpunt
EMU-saldo	-18	-11,1	-11,8	9,6	19,3	Wettelijk (BBV); Wettelijke norm
FLEXIBILITEIT						
<i>Belastingen</i>						
- Kostendekkendheid leges	< 100%	100%	100%	100%	100%	Wettelijke norm
- Onbenutte belastingcapaciteit	7,4	2,0	5,6	3,8	4,3	Eigen ijkpunt
- Lastendruk t.o.v. landelijk	5,6	0,7	5,3	1,9	1,5	Wettelijk (BBV); nieuw, geen norm
- Lastendruk t.o.v. landelijk in %			89,1%	95,9%	96,9%	Wettelijk (BBV); nieuw, geen norm
<i>Schuld</i>						
- Netto schuldquote	< 130%	84,30%	78%	87%	57%	Wettelijk (BBV); nieuw, geen norm
- Netto gecorrigeerde schuldquote*	< 130%	0,652	64%	86%	57%	Wettelijk (BBV); nieuw, geen norm
- Bruto Rentequote	< 5%	3,5%	3,4%	2,7%	3,4%	Eigen ijkpunt
- Netto Rentequote	< 2,5%	2,1%	1,9%	2,1%	1,7%	Eigen ijkpunt
- Renterisiconorm	< 79	28	24,5	32,1	33,0	Wettelijk (BBV); Wettelijke norm
- Kasgeldlimiet	< 39	40,9	62,7	38,2	26,3	Wettelijk (BBV); Wettelijke norm
<i>Bedrijfsvoering en exploitatie</i>						
- Kapitaallastenquote	< 10%	7,0%	8,0%	5,7%	9,4%	Eigen ijkpunt
- Vaste personeelquote	< 15%	12,6%	10,2%	11,7%	11,8%	Eigen ijkpunt
- Flexibel personeelquote	< 5%	3,2%	3,2%	3,2%	3,0%	Eigen ijkpunt
- Structurele subsidiequote	< 15%	16,5%	16,5%	17,4%	16,8%	Eigen ijkpunt
- Incidentele subsidiequote	< 2,5%	1,7%	3,1%	3,9%	4,5%	Eigen ijkpunt
- Investerings/schulden		55,0%	63,0%	42,1%	40,1%	Eigen ijkpunt; geen norm
- Grondexploitaties		23,8%	22,9%	27,2%	21,9%	Wettelijk (BBV); nieuw, geen norm

* N.a.v. een wijziging in de BBV-regelgeving is de brutoschuldquote vanaf de begroting 2016 vervangen door de netto gecorrigeerde schuldquote

Overzicht van baten en lasten per programma

TABEL: JO.01 Overzicht van lasten per programma

PROGRAMMA	PRIMITIEVE BEGROTING	BEGROTING 2016 NA WIJZIGING	REKENING 2016	AFWIJKING BEGROTING -/- REKENING
LASTEN				
Bestuur en Dienstverlening	13.143	13.146	14.752	-1.606
Veiligheid en Handhaving	14.153	14.206	15.264	-1.058
Stedelijk Beheer en Milieu	49.823	50.363	49.758	605
Sociaal Domein	211.980	214.864	208.622	6.242
Onderwijs	18.425	18.340	19.268	-928
Sport	7.645	7.701	7.183	518
Ruimtelijke Ontwikkeling	84.677	88.149	69.619	18.530
Wijken en Wonen	4.092	4.127	2.444	1.683
Mobiliteit	5.827	5.776	5.134	642
Economie en Duurzaamheid	4.702	4.852	5.287	-435
Cultuur	16.585	16.705	16.940	-235
Financiën en Belastingen	20.866	20.866	20.500	366
Bedrijfsvoering	29.650	28.239	28.549	-311
TOTAAL	481.566	487.332	463.319	24.014

TABEL: JO.02 Overzicht van baten per programma

PROGRAMMA	PRIMITIEVE BEGROTING	BEGROTING 2016 NA WIJZIGING	REKENING 2016	AFWIJKING BEGROTING -/- REKENING
BATEN				
Bestuur en Dienstverlening	3.117	3.117	3.497	380
Veiligheid en Handhaving	2.635	2.635	3.885	1.250
Stedelijk Beheer en Milieu	6.724	6.724	8.444	1.720
Sociaal Domein	46.111	47.763	50.626	2.864
Onderwijs	5.398	5.398	6.969	1.571
Sport	0	0	0	0
Ruimtelijke Ontwikkeling	75.302	75.352	64.985	-10.367
Wijken en Wonen	532	567	6.846	6.278
Mobiliteit	2.971	2.971	3.201	230
Economie en Duurzaamheid	487	487	1.206	719
Cultuur	368	368	322	-46
Financiën en Belastingen	335.830	335.830	342.626	6.796
Bedrijfsvoering	0	0	0	0
TOTAAL	479.475	481.211	492.606	11.395

TABEL: JO.03 Overzicht van saldo per programma

PROGRAMMA	PRIMITIEVE BEGROTING	BEGROTING 2016 NA WIJZIGING	REKENING 2016	AFWIJKING BEGROTING -/ REKENING
SALDO				
Bestuur en Dienstverlening	10.026	10.029	11.255	-1.226
Veiligheid en Handhaving	11.518	11.571	11.380	192
Stedelijk Beheer en Milieu	43.099	43.639	41.314	2.325
Sociaal Domein	165.870	167.101	157.995	9.106
Onderwijs	13.028	12.942	12.299	643
Sport	7.645	7.701	7.183	518
Ruimtelijke Ontwikkeling	9.375	12.797	4.633	8.163
Wijken en Wonen	3.560	3.560	-4.402	7.961
Mobiliteit	2.856	2.805	1.933	872
Economie en Duurzaamheid	4.215	4.365	4.081	285
Cultuur	16.217	16.337	16.618	-281
Financiën en Belastingen	-314.965	-314.965	-322.126	7.161
Bedrijfsvoering	29.650	28.239	28.549	-311
GEREALISEERDE TOTAAL SALDO VAN BATEN EN LASTEN	2.093	6.121	-29.287	35.408
Toevoegingen reserves	23.493	54.652	60.221	-5.569
Onttrekkingen aan reserves	25.556	60.773	56.713	4.060
GEREALISEERDE RESULTAAT	30	0	-25.779	25.779

Een gedetailleerdere analyse van mee- en tegenvallers per deelprogramma staat opgenomen in het jaarverslag, hiervan is per programma een uitsplitsing gemaakt.

Overzicht incidentele baten en lasten

TABEL: JI.01

PROGRAMMA	PRIMITIEVE BEGROTING	BEGROTING 2016 NA WIJZIGING	REKENING 2016	AFWIJKING BEGROTING -/- REKENING
Saldo toevoegen en onttrekkingen aan reserves	-2.093	-6.121	3.508	-9.629
Jaarrekeningsaldo 2016			25.779	-25.779
INCIDENTELE MUTATIES				
01. Bestuur en dienstverlening				
Aanvullende dotatie voorziening pensioenen wethouders	0	0	626	-626
Coalitieakkoord: Deregulering	45	45	38	7
Onderzoek naar preventief toezicht			100	-100
Onderzoek ex-gedetineerden & decentralisaties		20		20
Ontwikkeling groenvisie		8	8	0
02.10 verhoging leges uittreksels	-8	-8	-9	1
02. Veiligheid en handhaving				
Straatcoaches	225	225	225	0
Formatie bag/woz	200	200	156	44
Bommenregeling		53	53	0
Extra legesopbrengst sportcomplex			-124	124
03. Stedelijk beheer en milieu				
Beekdal uit jaarrekening 2014	2.600	2.600	455	2.145
Coalitieakkoord: Herstel bomen	100	100	100	0
2016-089M KinderManifest (speeltoestellen)			-540	540
Stabiliseren bruggen Valleikanaal			334	-334
Aanbestedingsvoordeel Wagnerstraat			-266	266
Kosten bodemsanering (oa Keerking)			337	-337
Duurzaam leefomg. Geluid	89	89	89	0
2015-234A Stresstests klimaatbestendigheid	30	30		30
2015-207A Pilot verminderen fijnstof	40	40	30	10
04. Sociaal Domein				
2015-073a Stadsring51	50	50	50	0
Op peil houden van huishoudelijk hulp	700	1.100	270	830
2015-095a Een oranje appeltje smaakt	20	20	20	0
2015-130a Verlichting pact samam	10	10	10	0
Stimuleringsprogramma 'Gezond in de stad'		133	133	0
Sectorplan WSW, sociale werkvoorziening te herstructureren.		418	418	0
Vorbereiding Europees Sociaal Fonds (ESF)		80	46	34
Aanpak Jeugdwerkloosheid in de regio		100	80	20
ESF subsidie ESF 14-20			-400	400
ESF subsidie voor de ondersteuning van (ex)leerlingen uit het VSO-Pro			-176	176
ESF-J subsidie			-437	437
05. Onderwijs				
2015-083a VVE Kinderopvangtoeslag	200	110	110	0
Boekwinst verkoop van De Anne Annemaschool			-748	748
Naheffing btw leerlingenvervoer t/m 2015			1.070	-1.070
06. Sport				
GymXL herhuisvesting		165	165	0

07. Ruimtelijke ontwikkeling				
Projecten Groen/blauw	347	347	327	21
Door vertraging in de plannen voor de Oliemolenhof zijn de middelen niet ingezet			-1.201	1.201
Coördinatie/communicatie AV-projecten	100	100	47	53
Bommenregeling (locatie Lichtenberg)		120		120
Afboeking plankosten gebiedsontwikkeling (vn Vathorst West)			663	-663
Bijdrage aan locatieontwikkeling Huis van de Watersport			250	-250
Kosten zoektocht locaties huisvesting vluchtelingen			344	-344
Afwaardering boekwaarde Warner Jenkinson locatie			250	-250
Getroffen voorziening voor verwacht tekort Grex de Birk			270	-270
Vrijval voorziening voorraad GREX agv nieuwe voorschriften BBV			-8.306	8.306
15.05 Intensiveren gebruik leeg vastgoed	-15	-15		-15
Belgenmonument uit jaarrekening 2014	600	600	600	0
Boekwaarde oude zwembaden liendert en sfa	1.550	1.550	1.666	-116
Rente en beheer vastgoed	600	600	716	-116
Boekwinst verkocht vastgoed/grond			-1.547	1.547
Kosten sanering grond Top-locatie			1.890	-1.890
Onderhoudskosten Flint			237	-237
Erfpacht opbrengst vorige jaren.			-238	238
Kapitaallasten vanwege uitstel bouw VSO school De Vosheuvel			-2.138	2.138
Motie stad toegankelijk		20		20
Dotatie voorzieningen woningen Hogeweg			-1.000	1.000
Winstneming grex AV Randenbroek Zuid			734	-734
08. Wijken en wonen				
Studentenhuisvesting	650	650		650
Sociale woningbouw	1.500	1.500	466	1.034
Bijdrage aan voor het woonrijpmaken Amersfoort-Vernieuwt projecten			-5.490	5.490
Afrekening rente starters- en stimuleringsleningen over vorige jaren			-845	845
09. Mobiliteit				
Coalitieakkoord: Verkeersonderzoek Vathorst	200	200	86	115
Coalitieakkoord: Verkeersveiligheid rondom scholen	150	150	140	10
Verkeersveiligheid rondom scholen		50	42	9
Motie nachtnet	70	70	23	47
10. Economie en duurzaamheid				
2015-127a Stichting levende historie	10	10	10	0
Citmarketing, campagne Amersfoort business te starten		100	100	0
Smart City uitvoering 2015-221M integrale aanpak innovatie		125	116	9
Subsidie toekomstfonds duurzaamheid ontwikkeling en reseach		71	71	0
11. Cultuur				
Uitvoering evenementen Passion en Belgenherdenking	275	275	275	0
Cultuurpact subs. voorbereiding en uitv. programma Stijljaar		75	75	0
Budget voor opstart van een evenementen organisatie	100	100		100
Incidentele subsidies verstrekt aan Fluor en DLV			296	-296
12. Financiën en belastingen				
Coalitieakkoord: Financiële audit	75	75	19	56
13. Bedrijfsvoering				
Uitgevoerd onderhoud aan Stadhuiscomplex			918	-918
Het houden van het referendum			254	-254
Afwikkeling huurcontract Utrechtseweg			460	-460
Reservering vakantiegeld	1.791	1.791	1.690	101
Totaal incidentele lasten en baten	12.305	14.153	-5.510	19.663
Structureel saldo	10.212	8.032	23.778	-15.746

Balans

TABEL: BA.01

ACTIVA	ULTIMO 2016		ULTIMO 2015	
VASTE ACTIVA				
IMMATERIËLE VASTE ACTIVA		1.108		0
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	1.108		0	
MATERIËLE VASTE ACTIVA		390.609		375.276
Investerings met een economisch nut	324.686		309.785	
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven				
Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	65.924		65.491	
FINANCIËLE VASTE ACTIVA		137.602		224.408
Kapitaalverstrekkingen aan:				
- Deelnemingen	6.168		6.168	
- Gemeenschappelijke regelingen	3		3	
Leningen u/g aan:				
- Woningbouwcorporaties	0		63.387	
- Deelnemingen	6.006		6.742	
Overige langlopende leningen u/g	117.097		138.469	
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van ≥ 1 jaar	8.329		9.426	
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	0		212	
TOTAAL VASTE ACTIVA		529.320		599.684
VLOTTENDE ACTIVA				
VOORRADEN		120.248		121.845
Grond- en hulpstoffen: niet in exploitatie genomen bouwgronden	0		2.415	
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden	104.860		103.358	
Gereed product en handelsgoederen	15.388		16.071	
UITZETTINGEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD < 1 jaar		33.546		40.444
Vorderingen op openbare lichamen	21.868		27.695	
Overige vorderingen	11.678		12.749	
Overige uitzettingen	0		0	
LIQUIDE MIDDELEN		97		30
Kassaldi	14		6	
Banksaldi	82		24	
OVERLOPENDE ACTIVA		9.036		10.983
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel:				
- Europees	0		584	
- Overig	1.124		2.834	
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruit betaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	7.912		7.565	
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		162.927		173.302
TOTAAL ACTIVA		692.247		772.987

TABEL: BP.01

PASSIVA	ULTIMO 2016		ULTIMO 2015	
VASTE PASSIVA				
EIGEN VERMOGEN		169.342		140.054
Algemene reserve	77.063		55.332	
Bestemmingsreserve	66.500		59.593	
Gerealiseerd resultaat	25.779		25.129	
VOORZIENINGEN		48.754		43.906
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	25.533		21.170	
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	6.534		8.934	
Door derden beklemden middelen met een specifieke aanwendingsrichting	16.687		13.802	
VASTE SCHULDEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD > 1 JAAR		368.847		479.153
Onderhandse leningen van:				
- Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	4.991		5.099	
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	316.617		413.870	
- Binnenlandse bedrijven	33.566		46.557	
- Verplichtingen uit hoofde van fin. -lease overeenkomsten	12.864		13.260	
Waarborgsommen	810		367	
TOTAAL VASTE PASSIVA		586.943		663.113
VLOTTENDE PASSIVA				
VLOTTENDE SCHULDEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD < 1 JAAR		53.825		66.176
Kasgeldleningen	0		0	
Banksaldi	33.219		48.836	
Overige schulden	20.605		17.340	
OVERLOPENDE PASSIVA		51.480		43.698
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel:				
- Rijk	2.272		1.693	
- Europees	108		108	
Overige overlopende passiva	49.100		41.897	
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA		105.304		109.874
TOTAAL PASSIVA		692.247		772.987

Het totaal aan gewaarborgde geldleningen en borgstellingen is eind 2016 € 659.192.

Toelichting op de balans

ACTIVA

VASTE ACTIVA

TABEL: TB.VA.01

VASTE ACTIVA	Stand per 31-12-2015	Herrubricering conform BBV-voorschriften per 1-1-2016	Investing / opname	Des-investering	Aflossingen	Bijdragen van derden	Afschrijving	Stand per 31-12-2016
Immateriële vaste activa conform BBV-wijziging	0	212	980				84	1.108
Materiële vaste activa met economisch nut	309.785	6.525	28.581	0		20	20.185	324.686
Materiële vaste activa met maatschappelijk nut	65.491		7.754	0		0	7.322	65.924
<i>Subtotaal materiële vaste activa</i>	<i>375.276</i>	<i>6.525</i>	<i>36.335</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>27.507</i>	<i>390.609</i>
Financiële vaste activa	224.408	-212	160		86.753		0	137.603
TOTAAL	599.684	6.525	37.475	0	86.753	20	27.591	529.320

Toelichting:

Verwezen wordt naar de uitgebreide toelichting per onderdeel hieronder weergegeven.

IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

TABEL: TB.IVA.01

IMMATERIËLE VASTE ACTIVA	ULTIMO 2016	ULTIMO 2015
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	1.108	0
TOTAAL	1.108	0

Toelichting:

Verwezen wordt naar de uitgebreide toelichting per onderdeel hieronder weergegeven. Bij de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling is de afschrijvingsystematiek toegelicht. Eveneens is hier bijgevoegd een tabel met afschrijvingstermijnen.

TABEL: TB.IVA.01.01

IMMATERIËLE VASTE ACTIVA	Stand per 31-12-2015	Herrubricering conform BBV-voorschriften per 1-1-2016	Investing	Des-investering	Afschrijving	Stand per 31-12-2016
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	0	212	980		84	1.108
TOTAAL	0	212	980	0	84	1.108

Toelichting:

Conform de BBV-voorschriften is de post bijdragen aan activa van derden per 1 januari 2016 gerubriceerd onder de immateriële vaste activa.

MATERIËLE VASTE ACTIVA

TABEL: TB.VA.01a

MATERIËLE VASTE ACTIVA	Stand per 31-12-2015	Herrubricering conform BBV-voorschriften per 1-1-2016	Investering / opname	Des-investering	Aflossingen	Bijdragen van derden	Afschrijving	Stand per 31-12-2016
Materiële vaste activa met economisch nut	309.785	6.525	28.581	0		20	20.185	324.686
Materiële vaste activa met maatschappelijk nut	65.491		7.754	0		0	7.322	65.924
TOTAAL	375.276	6.525	36.335	0	0	20	27.507	390.609

Toelichting:

Verwezen wordt naar de uitgebreide toelichting per onderdeel hieronder weergegeven. Bij de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling is de afschrijvingsystematiek toegelicht. Eveneens is hier bijgevoegd een tabel met afschrijvingstermijnen.

Specificatie van materiële vaste activa met economisch nut

TABEL: TB.VA.01.01

MATERIËLE VASTE ACTIVA MET ECONOMISCH NUT	ULTIMO 2016	ULTIMO 2015
Gronden en terreinen	30.542	22.306
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	10.466	9.107
Woonruimten	0	8
Bedrijfsgebouwen	270.295	264.550
Machines, apparaten en installaties	1.377	1.448
Overige materiële vaste activa	12.005	12.366
TOTAAL	324.686	309.785

Verloopstaat van materiële vaste activa met economisch nut

TABEL: TB.VA.01.02

MATERIËLE VASTE ACTIVA MET ECONOMISCH NUT	Gronden en terreinen	Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	Woonruimten	Bedrijfsgebouwen	Machines, apparaten en installaties	Overige materiële vaste activa	Totaal
Boekwaarde per 31-12-2015	22.306	9.107	8	264.550	1.448	12.366	309.785
Herrubricering conform BBV-voorschriften per 1-1-2016	6.525						6.525
Boekwaarde per 01-01-2016	28.832	9.107	8	264.550	1.448	12.366	316.310
Investering / opname	1.819	7.482	0	16.908	61	2.311	28.581
Desinvestering							0
Bijdragen van derden						20	20
Afschrijving	108	6.123	8	11.162	132	2.652	20.185
Boekwaarde per 31-12-2016	30.542	10.466	0	270.295	1.377	12.005	324.686

Toelichting:

De belangrijkste investeringen in materiële vaste activa met economisch nut betreffen:

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

Grond en erfpacht Vathorst en aanleg kunstgrasvelden sportverenigingen

Bedrijfsgebouwen

Bouw Zwembad Hogekwartier

Bilal school nieuwbouw

Uitbreiding Amersfoortse berg

Luchtbehandelinginstallatie De Lieve Vrouw

Vorbereiding renovatie stadhuis

Overige materiële vaste activa

Digitaal Amersfoort

Grootschalige topografie

Toneeltechniek Theater Flint

Vervangingsinvestering ICT systemen zorg

Vernieuwde website

Specificatie van materiële vaste activa met maatschappelijk nut

TABEL: TB.VA.01.03

MATERIËLE VASTE ACTIVA MET MAATSCHAPPELIJK NUT	ULTIMO 2016	ULTIMO 2015
Gronden en terreinen	12.000	12.000
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	53.727	53.218
Overige materiële vaste activa	197	274
TOTAAL	65.924	65.491

Verloopstaat van materiële vaste activa met maatschappelijk nut

TABEL: TB.VA.01.04

MATERIËLE VASTE ACTIVA MET MAATSCHAPPELIJK NUT	Gronden en terreinen	Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	Overige materiële vaste activa	Totaal
Boekwaarde per 01-01-2016	12.000	53.218	274	65.491
Investering / opname		7.729	26	7.754
Desinvestering				0
Bijdragen van derden				0
Afschrijving		7.220	102	7.322
Boekwaarde per 31-12-2016	12.000	53.727	197	65.924

Toelichting Grond-, weg- en waterbouwkundige werken:

Investering betreft o.a. mutatie van € 4.291 in verband met kosten aanleg Energieweg. Betreffen kosten met betrekking tot maatschappelijk nut en worden conform BBV in één keer versneld afgeschreven.

Toelichting:

De belangrijkste investeringen in materiële vaste activa met maatschappelijk nut betreffen:

Grond, weg en waterbouwkundige werken met maatschappelijk nut zijn

Verkeersregelinstallaties

Bereikbaarheidsprojecten, zie ook tabel PF.09.05 in programma Mobiliteit

Verder Projecten, zie ook 'Verder' tabel PF.09.06 in programma Mobiliteit

Herstelprogramma kadernuren en bruggen

Energieweg

Overige materiële vaste activa

Opstellen en uitvoeren kunstplan wijk CSG

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

TABEL: TB.VA.02

FINANCIËLE VASTE ACTIVA	ULTIMO 2016	ULTIMO 2015
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	6.168	6.168
Kapitaalverstrekking aan gemeenschappelijke regelingen	3	3
Leningen u/g aan woningbouwcorporaties	0	63.387
Leningen u/g aan deelnemingen	6.006	6.742
Overige langlopende leningen u/g	117.097	138.469
Overige uitzettingen looptijd \geq 1 jaar	8.329	9.426
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	0	212
TOTAAL	137.602	224.408

Verloopstaat van de financiële vaste activa

TABEL: TB.VA.02.01

FINANCIËLE VASTE ACTIVA	Kapitaalver- strekking aan deelnemingen	Kapitaalver- strekking aan gemeensch. regelingen	Leningen u/g aan woningbouw corporaties	Leningen u/g aan deelnemingen	Overige langlopende leningen u/g	Overige uitzettingen looptijd \geq 1 jaar	Bijdrage aan activa in eigendom van derden	Totaal
Boekwaarde per 31-12-2015	6.168	3	63.387	6.742	138.469	9.426	212	224.408
Herrubricering conform BBV-voorschriften per 1-1-2016							-212	-212
Boekwaarde per 01-01-2016	6.168	3	63.387	6.742	138.469	9.426	0	224.196
Opname / storting / investering						160		160
Aflossing			63.387	737	21.372	1.257		86.753
Boekwaarde per 31-12-2016	6.168	3	0	6.006	117.097	8.329	0	137.602

Toelichting:

Conform de BBV-voorschriften is de post bijdragen aan activa van derden per 1 januari 2016 gerubriceerd onder de immateriële vaste activa.

Nadere uitsplitsing van de financiële vaste activa

TABEL: TB.VA.02.02

Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	ULTIMO 2016	ULTIMO 2015
Aandelen N.V. ROVA Holding	174	174
Aandelen N.V. REMU houdstermaatschappij	5	5
Aandelen B.N.G.	681	681
Aandelen N.V. VITENS	132	132
Aandelen N.V. De Flint	45	45
Aandelen N.V. S.R.O.	45	45
Grondexploitatie bedrijf Amersfoort	45	45
OBV-beheer	9	9
Parkeerservice A'foort Holding N.V.	4.995	4.995
Amfors B.V.	37	37
TOTAAL	6.168	6.168

TABEL: TB.VA.02.03

Kapitaalverstrekking aan gemeenschappelijke regelingen	ULTIMO 2016	ULTIMO 2015
Regionale Werkvoorziening Amersfoort (RWA)	3	3
TOTAAL	3	3

TABEL: TB.VA.02.04

Leningen u/g aan woningbouw corporaties	ULTIMO 2016	ULTIMO 2015
Portaal Eemland	0	12.842
Alliantie	0	50.546
TOTAAL	0	63.387

Toelichting:

Conform het verzoek van de gemeenteraad om balansverkortings (zie RIB 5389530), zijn in 2016 in samenspraak met de desbetreffende banken en woningbouwcorporaties, de geldleningen die wij als gemeente hadden aangetrokken en doorverstrekkt aan de woningbouwcorporaties, afgelost. Met deze transacties zijn zowel aan de activa als aan de passivazijde van de balans de geldleningen afgenomen met ongeveer € 63 miljoen.

TABEL: TB.VA.02.05

Leningen u/g aan deelnemingen	ULTIMO 2016	ULTIMO 2015
de ROVA	681	1.361
de Veiligheidsregio Utrecht	725	781
Grondexploitatie Amersfoort BV	4.600	4.600
TOTAAL	6.006	6.742

Toelichting:

De aflossing over het boekjaar 2016 bedraagt € 0,7 mln.

Er is geen aflossing geweest op de verstrekte lening aan Grondexploitatie Amersfoort B.V. voor financiering aankoop grond VOF Podium.

TABEL: TB.VA.02.06

Overige langlopende leningen u/g	ULTIMO 2016	ULTIMO 2015
Hypothecaire geldleningen	111.074	131.820
Stimuleringsfonds volkshuisvesting	5.180	5.672
Monumentenzorg	735	822
Kunst - NV Flint	0	45
Sport - BSC Quick	109	110
TOTAAL	117.097	138.469

Toelichting:

De boekwaarde van de hypothecaire geldleningen bedraagt € 20,7 mln. en is gedaald tot € 111,1 mln.

Het totaal aantal hypothecaire geldleningen op 31-12-2016 is 1.379 t.o.v. 1.736 in 2015.

Deze daling wordt grotendeels veroorzaakt door de per 1-1-2016 opgeheven "nihil" waardering van de rentekorting op personeelshypotheke.

Stimuleringsfonds Volkshuisvesting betreft deelname aan een fonds uit 2006 waaruit leningen in het kader van de volkshuisvesting worden verstrekt. De aflossingen over het boekjaar 2016 bedraagt € 0,5 mln.

Monumentenzorg betreft verstrekte geldleningen aan de NV. Stadsherstel. De aflossingen over het boekjaar 2016 bedraagt € 0,1 mln.

Kunst betreft een verstrekte geldlening aan NV De Flint. Deze lening is in het boekjaar 2016 geheel afgelost.

In 1997 is de gemeente aangesproken om op basis van een verstrekte garantie de lening van BSC Quick over te nemen. In 2001 is met BSC Quick overeengekomen deze lening af te lossen. Aflossing vindt plaats indien het resultaat van BSC Quick dit toelaat. In 2016 heeft er een kleine aflossing op de lening plaatsgevonden.

TABEL: TB.VA.02.07

Overige uitzettingen looptijd \geq 1 jaar	ULTIMO 2016	ULTIMO 2015
Startersleningen SVn	8.079	9.176
Kredietbank Nederland	250	250
TOTAAL	8.329	9.426

Toelichting:

De startersleningen SVN betreft de stand van de verstrekte leningen per 31 december 2016.

Aan de Stichting Kredietbank Nederland is in 2014 een lening verstrekt van € 250 mln. ten behoeve van sociale kredietverlening aan Amersfoorters. Hiervoor is geen looptijd. Deze lening wordt gebruikt voor bijstand aan Amersfoortse ingezetenen die dit nodig hebben en loopt totdat het geld op is.

TABEL: TB.VA.02.08

Bijdrage aan activa in eigendom van derden	ULTIMO 2016	ULTIMO 2015
Boekwaarde per 31-12-2015	212	249
Herrubricering conform BBV-voorschriften per 1-1-2016	-212	
Boekwaarde per 01-01-2016	0	249
Afschrijving		37
BOEKWAARDE 31-12-2016	0	212

Toelichting:

Conform de BBV-voorschriften is de post bijdragen aan activa van derden per 1 januari 2016 gerubriceerd onder de immateriële vaste activa.

VLOTTENDE ACTIVA

VOORRADEN

TABEL: TB.VA.03

VOORRADEN	ULTIMO 2016	ULTIMO 2015
Grond- en hulpstoffen: niet in exploitatie genomen bouwgronden	0	2.415
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	104.860	103.358
Gereed product en handelsgoederen	15.388	16.071
TOTAAL	120.248	121.845

TABEL: TB.VA.03.01

Grond- en hulpstoffen: niet in exploitatie genomen bouwgronden	Boekwaarde 31-12-2015	Herrubricering conform BBV- voorschriften per 1-1-2016	Balans 1-1-2016	Lasten	Baten	Boekwaarde 31-12-2016
<i>Grond en opstallen</i>						
1. Vathorst West	6.525	-6.525	0			
<i>Initiële plankosten</i>						
2. Amersfoort Vernieuwt	-4.535	4.535	0			
3. Diverse projecten	425	-425	0			
Totaal initiële plankosten	-4.110	4.110	0			
TOTAAL	2.415	-2.415	0	0	0	0

Toelichting:

Conform de BBV-voorschriften per 1-1-2016 is het niet meer toegestaan om de zogenaamde NIEGG te hanteren. Naar aanleiding daarvan heeft herrubricering plaatsgevonden.

1. De grondpositie Vathorst West ad € 6,525 mln. is voortaan gerubriceerd bij de materiële vaste activa.
2. De initiële plankosten Amersfoort Vernieuwt ad € 4,535 mln. via de overlopende passiva toegevoegd aan de nieuw ingestelde reserve "Reserve Sociale Woningbouw", conform de vastgestelde Nota Reserves en Voorzieningen.
3. De overige initiële kosten ad € 0,425 mln. zijn óf afgeboekt óf opgenomen op de balanspost "nog te ontvangen bedragen".

In de paragraaf gemeentelijk grondbeleid is een verdere toelichting opgenomen.

TABEL: TB.VA.03.02

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	ULTIMO 2016	ULTIMO 2015
Boekwaarden grondexploitaties	101.604	99.680
Overige onderhandenwerken	3.256	3.569
Onderhanden werken gebouwen en voorzieningen	0	110
TOTAAL	104.860	103.358

Toelichting:

In de paragraaf gemeentelijk grondbeleid is een verdere toelichting opgenomen met betrekking tot de boekwaarden grondexploitaties. De post onderhanden werk betreft niet geactiveerde projecten met een maatschappelijk nut, gefinancierd uit het Fonds Openbare Ruimte en bijdragen van derden (gemeenten, rijk, provincie en derden).

De post Onderhanden werken gebouwen en voorzieningen zijn afgewikkeld in 2016.

Verloopstaat boekwaarden grondexploitaties**TABEL: TB.VA.03.03**

Boekwaarden grondexploitaties	Boekwaarde 1-1-2016	Lasten	Baten	Herziening	Boekwaarde 31-12-2016
<i>Grondexploitaties:</i>					
Bestaand Stedelijk Gebied (BSG)	30.023	1.615	1.854		29.784
De Wieken	32.028	4.672	3.616	-4.291	28.793
Amersfoort Vernieuwt	-7.020	2.698	3.016	733	-6.605
De Lichtenberg	21.517	2.606	484		23.639
Vathorst	11.416	2.368	1.493		12.291
Subtotaal grondexploitaties	87.964	13.959	10.463	-3.558	87.902
<i>Voorziening voorraad onderhanden werk</i>					
Bestaand Stedelijk Gebied (BSG)	-15.346	1.127	0	-1.190	-13.029
De Wieken	-12.834	-347		-7.973	-5.208
De Lichtenberg	-2.048	-55		-1.116	-987
Vathorst	-3.935	-106		-3.418	-623
Subtotaal voorziening	-34.163	619	0	-13.697	-19.847
Totaal grondexploitaties	53.801	14.578	10.463	-10.140	68.055
Grond Vathorst (OBV)	45.879	1.276	13.606		33.548
TOTAAL	99.680	15.853	24.069	-10.140	101.604

Toelichting:

In de paragraaf grondbeleid is een verdere toelichting opgenomen over de geactualiseerde prognose van de grondexploitaties per 1-11-2016. Hierin is ook een tabel opgenomen waarin de uitkomsten van de herziene grondexploitaties weergegeven staan. Onderdeel van deze tabel zijn de te verwachte inkomsten (€ 126,6 miljoen) en uitgaven (€ 63,8 miljoen) na 1-11-2016.

Het verwachte eindsaldo per 1-1-2017 tegen netto contante waarde (NCW) is een tekort van € 18,0 miljoen.

	Herziening 1-11-2015	Herziening 1-11-2016
Opbrengststijging woningbouw	0% gehele looptijd	2,0 % voor 2017 t/m 2019 1,0 % voor 2022 t/m 2026
Opbrengststijging bedrijventerreinen		
- Vathorst	0% gehele looptijd	0% gehele looptijd
- Wieken	1% gehele looptijd	1% gehele looptijd
Kostenstijging	2016 2% daarna 2,5%	2017 2% daarna 2,5%
Rente	4% gehele looptijd	2,8 % gehele looptijd

In de grondexploitatie De Wieken waren de gemaakte kosten voor de aanleg van de Energieweg opgenomen (€ 4.291) . Door wijziging van BBV-regels per 1-1-2016 moeten deze kosten worden geactiveerd. De nog te maken kosten voor de afronding van het project bedragen € 1.065 (zie overlopende passiva). Hierdoor kan de voorziening van € 5.356 vrijvallen. De deexploitatie Wieken Vinkenhoef-Infrastructuur is in 2016 afgesloten.
Nadere specificatie gereed product en handelsgoederen.

TABEL: TB.VA.03.04

Gereed product en handelsgoederen	ULTIMO 2016	ULTIMO 2015
Voorraad vastgoed	15.388	16.071
Overige voorraden	0	0
TOTAAL	15.388	16.071

TABEL: TB.VA.03.05

Voorraad vastgoed	Boekwaarde 1-1-2016	Vrijval voorziening	Aan-/Verkopen 2016	Boekwaarde 31-12-2016
Voorraad vastgoed	22.617		1.382	21.235
Getroffen voorziening in 2013 correctie marktwaarde vastgoed	-6.546	699		-5.847
TOTAAL	16.071	699	1.382	15.388

Toelichting:

In de paragraaf gemeentelijk grondbeleid is een verdere toelichting opgenomen.

In 2016 zijn 2 panden verkocht. Hiervoor was een voorziening getroffen die als gevolg van de verkoop vrijvalt.

De verlaging van de voorraad betreft o.a. de verkoop en afwaardering van de WAR naar verkoopwaarde.

Op basis van de BBV-regels is een pand toegevoegd aan de voorraad Vastgoed vanuit de grondexploitatie De Wieken.

Daarnaast is een pand geherwaardeerd op basis van een voorlopig koopcontract waardoor de hiervoor getroffen voorziening vrijvalt.

UITZETTINGEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD < 1 JAAR**TABEL: TB.VA.04**

UITZETTINGEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD < 1 JAAR	ULTIMO 2016	ULTIMO 2015
Vorderingen op openbare lichamen	21.868	27.695
Overige vorderingen	11.678	12.749
Overige uitzettingen	0	0
TOTAAL	33.546	40.444

Nadere uitsplitsing van uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar**TABEL: TB.VA.04.01**

Vorderingen op openbare lichamen	ULTIMO 2016	ULTIMO 2015
Te ontvangen inzake BTW compensatiefonds	18.666	20.714
Debiteuren op openbare lichamen	2.651	7.012
Nog te ontvangen overige publiekrechtelijk lichamen	550	-31
TOTAAL	21.868	27.695

TABEL: TB.VA.04.02

Overige vorderingen	ULTIMO 2016	ULTIMO 2015
Debiteuren	7.130	8.239
Voorziening dubieuze debiteuren	-822	-1.022
Belastingdebiteuren	1.132	1.187
Voorziening dubieuze belastingdebiteuren	-343	-233
Vorderingen Sociale Zekerheid	9.195	9.147
Voorziening debiteuren Sociale Zekerheid	-4.614	-4.570
TOTAAL	11.678	12.749

LIQUIDE MIDDELEN**TABEL: TB.VA.05**

LIQUIDE MIDDELEN	ULTIMO 2016	ULTIMO 2015
Kassaldi	14	6
Banksaldi	82	24
TOTAAL	97	30

OVERLOPENDE ACTIVA**TABEL: TB.VA.06**

OVERLOPENDE ACTIVA	ULTIMO 2016	ULTIMO 2015
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	1.124	3.418
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	7.912	7.565
TOTAAL	9.036	10.983

Verloopstaat

TABEL: TB.VA.06.01

De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	Saldo per 01-01-2016	Inkomsten	Dekking uitgaven	Vrijval t.g.v. het resultaat	Saldo per 31-12-2016
- Europees					
EFRO Hogeweg	264	600		336	0
EFRO Laakzone	320	306		-14	0
	584	906	0	322	0
- Overig					
E27B Brede doeluitkering Verkeer en Vervoer	2.816	2.454	731		1.094
E28C Regionale mobiliteitsfondsen	18		12		30
	2.834	2.454	743	0	1.124
TOTAAL	3.418	3.360	743	322	1.124

Nadere uitsplitsing van overlopende activa

TABEL: TB.VA.06.01.01

Nog te ontvangen bedragen	ULTIMO 2016	ULTIMO 2015
Nog te ontvangen rente u/g leningen	72	1.275
Nog te ontvangen bedragen EU	0	0
Nog te ontvangen bedragen Rijk	219	6
Nog te ontvangen bedragen Overig overheid	583	664
Nog te ontvangen bedragen niet overheid	5.797	1.659
TOTAAL	6.670	3.604

TABEL: TB.VA.06.01.02

Vooruitbetaalde bedragen	ULTIMO 2016	ULTIMO 2015
Vooruitbetaalde lease ABP	229	232
Vooruitbetaalde contributie VNG	184	0
Vooruitbetaalde facturen Verzekeringen	457	769
Vooruitbetaalde facturen CBRE	0	159
Vooruitbetaalde factuur IFZW international	287	0
Vooruitbetaalde overig	84	29
TOTAAL	1.241	1.189

PASSIVA

VASTE PASSIVA

EIGEN VERMOGEN

Verloopstaat van het eigen vermogen

TABEL: TB.VP.01

EIGEN VERMOGEN	ULTIMO 2016	ULTIMO 2015
Algemene reserve	77.063	55.332
Bestemmingsreserves	66.500	59.593
Gerealiseerd resultaat	25.779	25.129
TOTAAL	169.342	140.055

Gecomprimeerde staat van reserves

TABEL: TB.VP.01.01

Het verloop van het eigen vermogen in 2016 is als volgt	Algemene reserve	Bestemmings reserve	Gerealiseerd resultaat
Saldo 01-01-2016	55.332	59.593	25.129
Overige toevoegingen t.l.v. exploitatie	14.073	16.791	25.779
Overige onttrekkingen t.g.v. exploitatie	11.461	15.895	0
Resultaatbestemming 2015	19.120	6.010	-25.129
Saldo 31-12-2016	77.063	66.500	25.779

Toelichting:

Voor uitgebreide informatie wordt verwezen naar de Nota Reserves en Voorzieningen vastgesteld in het najaar van 2016 met een uitgebreide toelichting op de reserves en voorzieningen.

TABEL: BR.01

OMSCHRIJVING	SALDO EIND 2015	OVERIGE TOEVOEGING- EN T.L.V. EXPLOITATIE	ONTTREK- KINGEN T.G.V. DE EXPLOITATIE	MUTATIES BESTEMMING SALDO REKENING 2015	SALDO EIND 2016
A. Reserve ter afdekking van risico's	88.566	40.012	12.471	-5.513	110.593
B. Reserves ivm meerjarig beleid	17.672	7.116	1.462	-1.873	21.453
C. Reserves voor beleidsprioriteiten	13.126	4.202	8.845	0	8.482
D. Egalisatie reserves	735	0	0	298	1.033
E. Financieel-technische reserves	19.956	5.313	4.578	7.089	27.780
TOTAAL RESERVES	140.054	56.643	27.356	0	169.341

TABEL:BR.01.01

OMSCHRIJVING	SALDO EIND 2015	OVERIGE TOEVOEGING- EN T.L.V. EXPLOITATIE	ONTTrek- KINGEN T.G.V. DE EXPLOITATIE	MUTATIES BESTEMMING SALDO REKENING 2015	SALDO EIND 2016
A. RESERVE TER AFDEKKING VAN RISICO'S					
Saldireserve	55.332	14.073	11.461	19.120	77.063
Bedrijfsvoeringsreserve	2.339	0	66	0	2.273
Bedrijfsvoeringsreserve CBA	813	0	0	89	902
Calamiteiten budgetsubsidieering	1.453	160	0	-184	1.429
Reserve huurderiving Utrechtseweg	0	0	441	441	0
Participatiebudget	3.500	0	503	150	3.147
Reserve grondexploitaties	0				0
Rekeningsaldo	25.129	25.779	0	-25.129	25.779
Totaal risicoreserves	88.566	40.012	12.471	-5.513	110.593
B. RESERVES IVM MEERJARIG BELEID					
Wijkse voorzieningen Vathorst	343	1.036	858	0	521
Ruimtelijke investeringen (RRI)	910	0	49	0	861
Maatschappelijke opvang	1.742	0	0	297	2.039
Sociaal programma A'foort Vernieuwt	2.289	0	0	0	2.289
Reserve sociale woningbouw	0	5.490	0	0	5.490
Reserve Sociaal Domein	12.388	590	555	-2.170	10.253
Totaal reserves meerjarig beleid	17.672	7.116	1.462	-1.873	21.453
C. RESERVES VOOR BELEIDSPRIORITEITEN					
Specifieke beleidsreserve	993	1.150	1.500	0	643
Stedelijke voorvoorzieningen (RSV-1)	4.738	2.367	6.897	0	208
Stedelijke voorzieningen (RSV-2)	984	0	0	0	984
Knooppunt Hoevelaken	3.154	600	0	0	3.754
Verkoop gerestaureerde woningen	76	0	0	0	76
Armandomuseum	433	20	75	0	378
Binnenstedelijke ontwikkelingen	2.450	0	99	0	2.351
Evenementen	300	65	275	0	90
Totaal reserves beleidsprioriteiten	13.126	4.202	8.845	0	8.482
D. EGALISATIE RESERVES					
1/3e regeling sport	735	0	0	298	1.033
Totaal egalisatiereserves	735	0	0	298	1.033
E. FINANCIËEL-TECHNISCHE RESERVES					
Algemene dekkingsreserve	1.673	0	1.673	0	0
BTW-Compensatiefonds	584	0	369	0	215
Uitvoering bodembescherming en sv	2.964	787	463	-722	2.566
Banenplan	238	0	3	-18	217
Openbaar vervoer (RIS)	363	0	0	0	363
Reserve VERDER	6.005	2.000	2.000	0	6.005
Maatschappelijk vastgoed	70	0	70	0	0
Reserve vervangingsinvesteringen	0	600	0	956	1.556
Reserve toekomstfonds duurzame ontwikkeling	0	200	0	71	271
Reserve voorziening onderhoud:					
-Onderhoud schoolgebouwen	2.358	0	0	-456	1.902
-Onderhoud geb brandweer	1.134	96	0	57	1.286
-Groot onderhoud cba	747	100	0	-58	789
-Onderhoud de dissel	421	25	0	0	446
Reserve onderhoud:					
Reserve exploitatie stadhuis	0	0	0	0	0
Reserve onderhoud stadhuisplein	0	1.411	0	4.643	6.054
Reserve onderhoud openbare ruimte	0	0	0	1.268	1.268
Reserve onderhoud monumentale panden	0	0	0	1.908	1.908
Ombuigingsreserve	3.401	94	0	-560	2.935
Totaal financieel-technische reserves	19.956	5.313	4.578	7.089	27.780
TOTAAL RESERVES	140.054	56.643	27.356	0	169.341

A. Reserves ter afdekking van risico's

Saldireserve

Het doel is het fungeren als 'buffer' voor mogelijke tekorten bij de begrotingsuitvoering en als 'overloop' voor overschotten van de begroting en enig jaar om incidentele lasten in een ander jaar te kunnen dekken. Vanaf 2016 is het als gevolg van BBV-wijzigingen niet meer toegestaan om alle risico's binnen de grondexploitaties af te dekken. Bij resultaatbestemming wordt voorgesteld om hiervoor een apart compartiment binnen de saldireserve op te nemen. In 2017 wordt bezien of deze risico's in de toekomst binnen de Saldireserve of binnen de reserve grondexploitaties afgedekt moeten worden.

Toelichting op de mutaties

<i>Mutaties 2016</i>		
<i>Dotaties:</i>		
Opheffen Reserve Vastgoed conform nota Reserves & Voorzieningen	70	
Saldo begroting voorgaande jaren	864	
Vrijval geplande dotaties reserve afdekking kapitaallasten	2.139	
Coalitieakkoord: structurele dekking	2.500	
Activering investeringen mobiliteit	8.500	
		14.073
Motie: 'Samen maken we de stad toegankelijk'	230	
Fasering van activiteiten uit de jaarrekening 2015 naar 2017 en verder:		
Uitvoering BAG-WOZ	200	
Beekdal	1.192	
Implementatie participatiewet	500	
Citymarketing	100	
Overige saldo jaarrekening 2015	16.898	
		19.120
Subtotaal		33.193
<i>Onttrekkingen:</i>		
Saldo begroting voorgaande jaren	2.508	
Dekking coalitieakkoord cfm. Begroting 2015-2018	2.800	
Aanvulling reserve Wijkse voorziening Vathorst	1.036	
2015-127A Stichting Levende Historie	10	
2015-207A Pilot verminderen fijnstof	40	
Belgenmonument / Beekdal	3.200	
Werkbudget preventief financieel toezicht	100	
Overige	1.767	
Subtotaal		11.461
<i>Mutatie Saldi reserve 2016</i>		21.731

Bedrijfsvoeringsreserve

Het doel van deze reserve is het opvangen van extra bedrijfsvoeringskosten van de gemeentelijke organisatie (exclusief afdeling CBA), zoals voor ziektevervanging, eigen risicodragerschap werkloosheid en ziekte, tijdelijke vacaturevervulling, opvang van piekbelasting etc.

Toelichting op de mutaties

Er zijn geen dotaties geraamd. Voeding vindt plaats op basis van bestemmingsvoorstel bij de jaarrekening indien op de reguliere budgetten overschotten bestaan.	0	
Onttrekkingen: de onttrekking is conform raming bijdrage onderhoud stadhuis	66	
Mutatie Bedrijfsvoeringsreserve		-66

Bedrijfsvoeringreserve Crematorium en begraafplaatsen Amersfoort (CBA)

Deze reserve is ingesteld voor de dekking van eventuele verliezen en of overschotten op de exploitatie van het CBA. De reserve fungeert, conform de Nota Reserves en Voorzieningen 2017-2020, als bedrijfsreserve voor het CBA.

Reserve calamiteiten budgetsubsiëring

Doel van de reserve is afdekking van calamiteiten bij instellingen met budgetsubsiëring. Als aan bepaalde criteria is voldaan kan een instelling bij eventuele calamiteiten op deze reserve een beroep doen. Jaarlijks wordt circa 1% van het te ontvangen subsidiebedrag in de reserve gestort.

Toelichting op de mutaties

Structurele storting bedraagt € 160.000 (vanuit SBI € 92.000, Cultuur € 35.000, Onderwijs € 31.000 en Sport € 2.000) de onttrekking in 2016 betreft een incidentele subsidie voor theater OLV ad € 184.000 per saldo is er € 24.000 meer onttrokken uit de reserve dan er is gestort. Stand per 1-1-2017 € 1.428.523.

Reserve huurderving Utrechtseweg

De reserve Huurderving is gevormd ter afdekking van de lopende huurverplichtingen voor het deels leegstaande pand aan de Utrechtseweg als gevolg van de liquidatie van de SBG.

Voeding en aanwending

De reserve is gevoed met een bedrag van € 441.000 bij de resultaatbestemming van de jaarrekening 2015.

Toelichting mutaties

In afwijking van de begroting, maar conform Nota Reserves en Voorzieningen is in 2016 de huurverplichting van de Utrechtseweg afgekocht. Daarom is aanvullend op de begroting € 441.000 aan de reserve onttrokken om de afkoop te bekostigen. De reserve is nu leeg en kan bij de jaarrekening 2016 worden opgeheven.

Reserve Participatiebudget

De middelen in de reserve Participatiebudget worden aangewend om de budgetten voor re-integratie de eerste jaren na 2015 te handhaven, in het kader van de continuering van het re-integratiebeleid 2015.

Toelichting op de mutaties

In RIB 2016-129 "Derde kwartaalbericht RWA/Amfors" is de Raad geïnformeerd over de ontwikkelingen (lagere subsidie per sw-medewerker en een toename van de werkgeverslasten door hogere premies) die hebben geleid tot een geprognosticeerd hogere gemeentelijke bijdrage aan RWA. De gemeentelijke bijdrage hebben wij voor een deel kunnen dekken uit de begrote algemene middelen en de beschikbare re-integratiemiddelen. Het resterende tekort op de WSW van € 5 ton is conform de bestedingsdoel onttrokken uit de reserve Participatiebudget.

Reserve grondexploitaties

Het doel van deze reserve is o.a. het afdekken van risico's in de grondexploitatie. Als gevolg van BBV-wijzigingen is een herziening nodig van de wijze waarop risico's binnen grondexploitaties worden afgedekt waarbij ook bezien wordt of deze binnen de Saldireserve of binnen de Reserve grondexploitaties afgedekt moeten gaan worden.

B. Reserves i.v.m. meerjarig beleid

Reserve Wijkse voorzieningen Vathorst

Deze reserve is gevormd ter dekking van (incidentele) gemeentelijke kosten samenhangend met de realisering van wijkse voorzieningen in Vathorst. Met de gereserveerde bedragen moeten de voorziene faseringskosten worden opgevangen.

Toelichting op de mutaties

Dotaties: de dotatie is conform raming uit de saldireserve	1.036	
Onttrekkingen: de onttrekking is conform raming	858	
Mutatie reserve 'Wijkse voorzieningen Vathorst'		178

Reserve Ruimtelijke Investerings (RRI)

De reserve is gevormd als instrument voor de ruimtelijke ontwikkelingsstrategie. Via deze reserve kunnen voordelen in de sfeer van de grondexploitaties opzij worden gezet om daaruit later kosten te kunnen dekken die niet via exploitaties kunnen worden goedge maakt, een en ander in zoverre passend binnen de door de raad vast te stellen ruimtelijke financieringsagenda.

Reserve Maatschappelijke opvang

De reserve maatschappelijke opvang wordt gevoed door eventuele jaarlijkse overschotten op het budget maatschappelijke opvang en wordt ingezet voor de realisatie van (fysieke) voorzieningen voor de maatschappelijke opvang.

In de nota reserves en voorzieningen is aangegeven dat bij de jaarrekening 2016 met een voorstel gekomen wordt voor de inzet van deze reserve. Op dit moment vindt er een onderzoek plaats naar de knelpunten in de opvang. Parallel wordt het beleidskader beschermd wonen en maatschappelijke opvang opgesteld.

Toelichting op de mutaties

Conform bestaand beleid de resultaatbestemming bij de jaarrekening 2015 is een bedrag van € 297.000 gestort in de reserve Maatschappelijke opvang.

Reserve Sociaal programma Amersfoort Vernieuwt

Het doel van de reserve is het waarborgen / stimuleren van de sociale cohesie in de wijken, waarin de implementatie van de fysieke projecten voor Amersfoort Vernieuwt plaatsvindt. De reserve vergroot de flexibiliteit van de projecten over de jaargrenzen heen en helpt om de beschikbaarheid van budget voor de doelstellingen van Amersfoort Vernieuwt te garanderen.

Toelichting op de mutaties

In het jaar hebben er geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve sociale woningbouw

Het doel van deze reserve is het realiseren van de opgave voor sociale woningbouw van de gemeente Amersfoort te realiseren.

Toelichting op de mutaties

De middelen voor het programma Amersfoort Vernieuwt (fysieke deel) zijn toegevoegd aan deze reserve, echter voor een hoger bedrag dan genoemd in de nota reserves en voorzieningen. Dit komt doordat er in de nota is uitgegaan van de stand van 2015. In 2016 zijn er mutaties geweest in het programma Amersfoort Vernieuwt, wat resulteert in een voordeel, dit wordt extra toegevoegd.

Reserve Sociaal Domein

De reserve Sociaal Domein is een brede reserve. En dient ter dekking voor risico's binnen het sociaal domein, het afdekken van de kosten inzake het financieel vangnet (aanvulling op het minimabeleid), betalingen aan Stichting sociaal fonds, ter voorkomen van wachtlijsten in de zorg én voor het financieren van innovatie in de zorg. Een en ander staat nader beschreven in de begroting 2016-2020.

Toelichting op de mutaties

In afwijking van de begroting is de onttrekking van € 700.000 voor het op peil houden van de Huishoudelijke hulp achterwege gebleven, omdat de verwachte korting vanuit het Rijk lager bleek te zijn. Hierdoor waren deze extra middelen niet noodzakelijk om het ingezette beleid uit te voeren.

C. Reserves voor beleidsprioriteiten

Specifieke Beleidsreserve

Het doel van deze reserve is het beschikbaar houden van middelen voor (incidentele) beleidsprioriteiten die specifiek door de raad zijn benoemd.

Toelichting op de mutaties

Dotaties: de dotatie is conform de raming	1.150	
Onttrekkingen: de onttrekking is conform raming	1.500	
Mutatie Specifieke beleidsreserve		-350
Uit deze reserve wordt nog de herinrichting van De Birkt gedekt.		

Reserve stedelijke voorzieningen (RSV-1)

De reserve dient ter dekking van grootstedelijke investeringen, voortvloeiende uit het stadperspectief. Deze reserve is in het leven geroepen ter dekking van grootschalige investeringen. De RSV (I) bestaat uit de compartimenten Groen, Bereikbaarheid en Overig. Het compartiment Groen is in 2016 voltooid. Het compartiment Mobiliteit wordt in 2017 afgerond. Uit het compartiment Overig is dekking voor Jongerenhuisvesting.

Toelichting op de mutaties

Dotaties: de dotatie is conform de raming	2.367	
Onttrekking: de geraamde onttrekking ad € 0,65 miljoen voor jongerenhuisvesting heeft niet plaatsgevonden. De geraamde onttrekking uit compartiment Mobiliteit heeft plaatsgevonden conform raming. De onttrekking uit compartiment Groen is lager dan geraamd.	6.897	
Mutatie reserve Stedelijke Voorzieningen RSV-1		-4.530

Reserve stedelijke voorzieningen (RSV-2)

Deze reserve is gevormd als 'opvolger' van de RSV-2 ter dekking van grootschalige investeringen.

Toelichting op de mutaties

In het afgelopen jaar hebben er geen mutaties plaatsgevonden. Het saldo van deze reserve wordt aangewend voor het Huis van de Watersport (Hemus).

Reserve knooppunt Hoevelaken

De reserve is in het leven geroepen voor de dekking van de Amersfoortse wensen in de Planstudie Hoevelaken. Op 23 april 2013 heeft de raad de dekking van de Planstudie Hoevelaken (BOK2) voor een bedrag van € 10 miljoen vastgesteld.

Toelichting op de mutaties

Dotaties: de dotatie is conform de raming	600	
Er zijn geen onttrekkingen geraamd		
Mutatie reserve Knooppunt Hoevelaken (BOK2)		600

Reserve verkoop gerestaureerde woningen

De reserve wordt gebruikt ter dekking van uitvoeringskosten voortvloeiend uit de nota Monumentenzorg

Reserve Armandomuseum

De reserve wordt gebruikt ter dekking van uitvoeringskosten voortvloeiend uit de nota Monumentenzorg.

Toelichting op de mutaties

Onttrekking en storting conform begroting.

Reserve Binnenstedelijke Ontwikkelingen

Deze reserve is een gemeentelijk fonds, waarmee snel en flexibel kan worden inspelen op de gewenste ontwikkelingen op het gebied van stimuleren van binnenstedelijke zoals vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst met Provincie Utrecht.

Toelichting op de mutaties

In 2016 is nagenoeg geen aanspraak gedaan op de reserve binnenstedelijke vernieuwing o.a. door vertraging in 1. het project openbare ruimte De Nieuwe Stad (€ 975.000), 2. project vernieuwend opdrachtgeverschap (€ 125.000) en 3. project transformatie leegstaande kantoren (€ 96.000) ten laste van de samenwerkingsagenda. Zie ook mutaties reserves programma ruimtelijke ontwikkeling.

Ad 1. Vanuit de samenwerkingsagenda is € 1 miljoen beschikbaarheid gesteld voor De Nieuwe Stad. De middelen worden resolverend ingezet voor de herinrichting van de Oliemolenhof. In de eerste helft van 2016 is vertraging opgetreden in de plannen voor de Oliemolenhof. Inmiddels is het plan uitgewerkt tot een definitief ontwerp en zijn de voorbereidingen voor de uitvoering opgestart. De middelen zullen in 2017 volledig aangewend worden.

Ad 2. In 2016 hadden we een aantal grotere uitgaven verwacht voor bijvoorbeeld de Hoef. Deze zijn in 2016 echter via een andere manier gefinancierd, waardoor we geld over houden.

Ad 3. In 2016 heeft de focus voor wonen met name gelegen op de sociale woningbouw en minder op vernieuwend opdrachtgeverschap. Hierdoor is het budget minder aangesproken. Komend jaar zal vernieuwend opdrachtgeverschap in combinatie met sociale woningbouw verder opgepakt worden.

Reserve evenementen

Doel is eenmalige landelijke evenementen (zoals bijvoorbeeld Serious Request, the Passion, etc) naar de gemeente Amersfoort te halen.

Toelichting op de mutaties

Bij de herstellbegroting 2015 is besloten eenmalig bedrag van € 0,3 miljoen te doteren. Daarnaast wordt tot 2020 jaarlijks € 65.000 in de reserve gestort. In 2016 is vanuit de reserve onder meer de gemeentelijke bijdrage aan de The Passion en de Belgenherdenking betaald.

D. Egalisatiereserves

Egalisatiereserve 1/3 regeling sport

Deze reserve is ingesteld om de kosten van de 1/3 regeling sport te kunnen egaliseren. Met deze regeling kunnen sportverenigingen subsidie aanvragen voor investeringskosten. Naar zijn aard leidt uitvoering van de regeling immers tot overschotten in het ene jaar en tekorten in het andere.

Toelichting op de mutaties

Bij vaststelling van de jaarrekening 2015 is besloten € 298.000 aan de reserve toe te voegen.

E. Financieel-technische reserves

Algemene dekkingsreserve

Het doel van de algemene dekkingsreserve is het genereren van renteopbrengsten ter dekking van de exploitatie. Vanaf 2016 berekenen we geen rente meer over de reserves. Daarmee is de essentie van deze reserve komen te vervallen.

Toelichting op de mutaties

Dotaties: voeding vindt niet meer plaats	0	
Onttrekkingen: de onttrekking is conform raming	1.673	
Mutatie Algemene dekkingsreserve		-1.673
De stand van de reserve is per ultimo 2016, nihil en kan afgesloten worden.		

Reserve BTW- Compensatiefonds

Het egaliseren van de budgettaire gevolgen van de introductie van het BTW compensatiefonds die met name verband houden met de afschrijving op (oude) activa.

Toelichting op de mutaties

Dotaties: voeding vindt niet meer plaats	0	
Onttrekkingen: de onttrekking is conform raming	369	
Mutatie reserve BTW - Compensatiefonds		-369
In 2017 vindt de laatste onttrekking plaats en zal de reserve uitgeput zijn en kan dan afgesloten worden.		

Reserve uitvoering bodembescherming en stedelijke vernieuwing

Doel van deze reserve is het gereserveerd houden van de middelen die wij de komende jaren zullen ontvangen voor de uitvoering van de Wet Bodembescherming en voor stedelijke vernieuwing (ISV-3). Deze reserve is wenselijk vanwege het meerjarig karakter van de uitkeringen en van de betreffende kosten (die vaak moeilijk in de tijd zijn te plannen en vaak over de jaargrenzen heen lopen). De betreffende rijksuitkeringen zullen aan de reserve worden toegevoegd (op programma 12). De betreffende uitgaven zullen op de inhoudelijke programma's worden verantwoord, met daartegenover een even grote onttrekking aan deze reserve. In zowel de begroting als het jaarverslag zal jaarlijks een separaat overzicht worden opgenomen van het verloop van de inkomsten en uitgaven (zie programma 3, onderdeel milieu).

Toelichting op de mutaties

Onttrekking conform raadsbesluit over de jaarrekening 2015 ad € 722.000.

In 2016 is er € 106.000,- minder besteed aan ISV3 projecten daarom een lagere onttrekking dan begroot.

Reserve Banenplan

Deze reserve is gevormd voor de besteding van het positieve liquidatiesaldo van Stichting Banenplan .

Toelichting op de mutaties

De kosten van het banenplan van € 2.995 zijn conform de bestedingsdoel van de reserve onttrokken.

Reserve Openbaar vervoer (RIS)

Doel van deze reserve is het voor het openbaar vervoer beschikbaar houden van (het niet uitgegeven deel) de ontvangen rijksbijdrage (doeluitkering) openbaar vervoer.

Toelichting op de mutaties

In het jaar hebben er geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve VERDER

De reserve is in het leven geroepen voor de dekking van de bijdrage aan Programma VERDER. In 2006 is Amersfoort (inclusief bijdrage vanuit Eemland) een verplichting aangegaan van € 22,2 miljoen als bijdrage aan Programma VERDER. Dit programma is opgezet voor regionale bereikbaarheidsprojecten voor in totaal € 500 miljoen, waarvan ruim € 116 miljoen voor projecten in de gemeente Amersfoort beschikbaar is.

Toelichting op de mutaties

Mutaties conform begroot.

Reserve Maatschappelijk Vastgoed

Deze reserve is gevormd als buffer voor risico's (kosten tijdelijk beheer, huurderiving) bij het maatschappelijk vastgoed. De voeding vindt plaats via de netto verkoopopbrengsten van het maatschappelijk vastgoed.

Toelichting op de mutaties

Conform voorstel is deze reserve vrijgevallen. Saldo "0".

Reserve toekomstige vervangingsinvesteringen algemeen

Het doel is van deze reserve is het creëren van een gesloten systeem van kapitaallasten voor vervangingsinvesteringen in de volgende aandachtsgebieden: openbare ruimte, maatschappelijk vastgoed, onderwijshuisvesting en ICT.

Reserve Toekomstfonds Duurzame Ontwikkeling

Doel: de subsidieregeling wordt ingezet om een extra impuls te geven aan de duurzame ontwikkeling van de stad. In de herstellbegroting is afgesproken dat er voor de college periode 2015-2018 jaarlijks een bedrag van € 250.000 beschikbaar wordt gesteld.

In de bestemming van het resultaat van 2015 is een bedrag van € 71.000 extra er aan toegevoegd.

Toelichting op de mutaties

Naast de geraamde dotaties heeft een dotatie plaatsgevonden conform het bestemmingsvoorstel bij de Jaarrekening 2015 én het uitgekeerde dividend van SRO is gedoteerd ter afdekking van de kapitaallasten van de investering van een kunstgrasveld bij vereniging APWC.	1.642	
Er zijn geen onttrekkingen geraamd	0	
Geraamd saldo		1.642
De geraamde dotatie ter dekking van de kapitaallasten van nieuwbouw De Vosheuvel heeft niet plaatsgevonden. Het oude complex is nog in gebruik.		-86
Mutatie reserve toekomstige vervangingsinvesteringen		1.556

Reserve voorziening onderhoud

Deze reserve is gevormd aangezien een aantal onderhoudsvoorzieningen op grond van uitspraken van de commissie BBV niet meer mogelijk zijn. Het is daarvoor wel toegestaan om de bedragen uit die voorzieningen over te hevelen naar nieuwe reserves 'voorziening onderhoud'.

Het betreft hier de voormalige voorzieningen onderhoud CBA; onderhoud de Dissel, onderhoud gebouwen brandweer en onderhoud schoolgebouwen. Daarnaast is conform de nota reserves en voorzieningen onderhoud stadhuisplein, monumentale panden en onderhoud openbare ruimte toegevoegd als nieuwe reserves.

Toelichting op de mutaties

Mutaties conform begroting.

Ombuigingsreserve

Het reserveren van financiële middelen voor frictie- en implementatiekosten als gevolg van bezuinigingen en de doorontwikkeling van de organisatie.

Toelichting op de mutaties

Er zijn geen dotaties geraamd. Op basis van de nota 'Reserves en Voorziening die op 8 november jl. door u Raad is vastgesteld, is het saldo van de voorziening Implementatiekosten toegevoegd aan deze reserve.	94	
Onttrekkingen: geraamde onttrekking voor de gemaakte kosten voor de organisatieontwikkeling in 2015	560	
Mutatie Ombuigingsreserve		-466

VOORZIENINGEN

Verloopstaat van de voorzieningen

TABEL: TB.VP.02

VOORZIENINGEN	ULTIMO 2016	ULTIMO 2015
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	25.533	21.170
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	6.534	8.934
Door derden bekleemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	16.687	13.802
TOTAAL	48.754	43.906

Gecomprimeerde staat van voorzieningen

TABEL: TB.VP.02.01

Het verloop van de voorzieningen in 2016 is als volgt	Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	Onderhoudsegalisatievoorzieningen	Door derden bekleemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting
Saldo 01-01-2016	21.170	8.934	13.802
Storting t.l.v. exploitatie	4.910	3.978	2.885
Vrijval t.g.v. exploitatie	139		0
Aanwending	408	6.378	0
Saldo 31-12-2016	25.533	6.534	16.687

TABEL: BV.01

OMSCHRIJVING	SALDO EIND 2015	OVERIGE TOEVOEGINGEN T.L.V. EXPLOITATIE	ONTTREKINGEN T.G.V. DE EXPLOITATIE	SALDO EIND 2016
Onderhoudsegalisatie	8.934	3.978	6.378	6.534
Middelen Derden	13.802	2.885	0	16.687
Verplichtingen, Verliezen, Risico's	21.170	4.910	547	25.533
TOTAAL VOORZIENINGEN	43.906	11.773	6.925	48.754

TABEL: BV.01.01

OMSCHRIJVING	SALDO EIND 2015	OVERIGE TOEVOEGINGEN T.L.V. EXPLOITATIE	ONTTREKKINGEN T.G.V. DE EXPLOITATIE	SALDO EIND 2016
ONDERHOUDSEGALISATIE				
Groot onderhoud openbare ruimte	8.256	3.711	6.378	5.589
Onderhoud MFA's	678	267	0	945
Onderhoud gebouwen stadhuisplein	0	0	0	0
TOTAAL ONDERHOUDSEGALISATIEVOORZIENINGEN	8.934	3.978	6.378	6.534
MIDDELEN DERDEN				
Groot onderhoud openbare ruimte riolering	12.204	2.664	0	14.868
Afkoopsommen onderhoud graven	1.598	221	0	1.819
TOTAAL MIDDELEN DERDEN	13.802	2.885	0	16.687
VERPLICHTINGEN, VERLIEZEN, RISICO'S				
Implementatiekosten	139	0	139	0
Opschoning toplocaties	0	1.569	0	1.569
Pensioenen wethouders	5.457	1.370	148	6.679
Wachtgelden wethouders	343	33	150	226
Onderhoud buitenkant schoolgebouwen	71	0	47	24
Bovenformatieven Servicebureau Gemeenten (SBG)	140	0	0	140
Leerlingenvervoer	220	0	63	157
Grondexploitatie de Birk	0	938	0	938
Grondexploitatie Vathorst (PPS)	8.800	0	0	8.800
Grondexploitatie Podium (PPS)	6.000	0	0	6.000
Woningen Hogeweg 170-176	0	1.000	0	1.000
TOTAAL VERPLICHTINGEN, VERLIEZEN, RISICO'S	21.170	4.910	547	25.533
TOTAAL VOORZIENINGEN	43.906	11.773	6.925	48.754

De voorzieningen nader toegelicht

Het onderscheid tussen reserves en voorzieningen is vooral van belang omdat voorzieningen te beschouwen zijn als vreemd vermogen en reserves als eigen vermogen. Aan voorzieningen kleven verplichtingen. De gemeente heeft daarom weinig keus als het gaat om de vraag welke voorzieningen aanwezig moeten zijn en welke omvang deze moeten hebben. De voorschriften uit het Besluit Begroting en Verantwoording zijn hiervoor bepalend. De feitelijke situatie ten aanzien van de voorzieningen is dat wij, waar deze noodzakelijk zijn, voorzieningen hebben die de benodigde omvang hebben. Dit betekent dat alle voorzienbare en kwantificeerbare risico's en verplichtingen zijn afgedekt.

Onderhoudsegalisatie

Groot onderhoud openbare ruimte

Het doel van deze voorziening is het gelijkmatig over de jaren verdelen van de kosten van groot onderhoud van voorzieningen in de openbare ruimte. De voorziening bestaat uit een viertal onderdelen te weten: wegen, baggerwerken, groen- en speelvoorzieningen en openbare verlichting. Deze voorziening zal de komende jaren worden afgebouwd. Het onderdeel riolering is opgenomen bij de categorie voorzieningen middelen derden.

Onderhoud MFA's

De egalisatie onderhoudskosten MFA's bestaat uit: Icoon, De Laak, De Bron en Het Eemhuis. Deze voorziening wordt aangewend voor de financiering van het eigenarenonderhoud op basis van een meerjarenonderhoudsplan.

Toelichting op de mutaties

Dotaties conform begroot, geen onttrekkingen voor planmatig onderhoud.

Middelen derden

Onderhoud riolering

Het doel van deze voorziening is het gelijkmatig over de jaren verdelen van de kosten van groot onderhoud voor riolering. Het onderdeel riolering is opgenomen bij de categorie voorzieningen middelen derden, om daarmee de opbrengsten rioolheffing beschikbaar te houden voor de het gemeentelijke rioleringsplan opgenomen investeringen.

Voorziening afkoopsommen onderhoud graven

Het gelijkmatig over de jaren verdelen van de kosten van onderhoud aan graven door CBA en aanwending van de daarvoor ontvangen afkoopsommen. Jaarlijks valt een twintigste deel vrij.

Verplichtingen, verliezen en risico's

Implementatiekosten

Doel van deze voorziening is het dekken van de kosten van boventallige medewerkers en andere kosten die voortvloeien uit de reorganisatie en de ombuigingen per 1-1-1997.

Toelichting op de mutaties

Deze voorziening is in 2016 komen te vervallen.

Opschoning toplocaties

Om 1 van de toplocaties in de gemeente te kunnen verkopen, moet het aanwezige afval worden verwijderd. In 2016 is, na een Europese aanbesteding voor dit doel, voor de kosten van verwijderen van het aanwezige afval een voorziening gevormd van € 1.569.000.

Voorziening pensioenen wethouders

Dit betreft een voorziening voor pensioenverplichtingen voor wethouders. Jaarlijks wordt een berekening gemaakt van de benodigde omvang van deze voorziening. Dit jaar heeft een extra dotatie plaatsgevonden doordat de rekenrente lager is dan voorgaand jaar en het sterftetabel is aangepast (waardoor langer pensioen moet worden uitbetaald)

Voorziening wachtgelden wethouders

Dit betreft een voorziening voor wachtgelden voor wethouders. Jaarlijks wordt een berekening gemaakt van de benodigde omvang van deze voorziening.

Onderhoud buitenkant schoolgebouwen

Het doel van deze voorziening is het gelijkmatig over de jaren verdelen van de kosten van het onderhoud van de buitenkant van scholen, waarvan de onderhoudsplicht bij de gemeente ligt.

Voorziening bovenformatieven (SBG)

Het doel van deze voorziening is het afdekken van de salariskosten van enkele voormalige SBG-medewerkers die bovenformatief zijn. De kosten lopen door tot en met 2018.

Voorziening leerlingenvervoer

Het doel van deze voorziening is het afdekken van te betalen heffingsrente op nog te verwachten BTW-aanslagen op leerlingenvervoer vanaf 2007.

Toelichting op de mutaties

In 2016 is rente betaald op de naheffingsaanslagen BTW leerlingenvervoer over de jaren 2011 t/m 2015. Het restant bedrag is bestemd voor rente over BTW leerlingenvervoer naheffingsaanslagen 2007 t/m 2015. Dit zal plaatsvinden in 2017, wanneer de definitieve aanslagen betaald moeten worden.

Voorziening Grondexploitatie De Birkt

Deze voorziening is gevormd voor het opvangen van het verwachte tekort op de op 31 januari 2017 door de raad vastgestelde grondexploitatie voor De Birkt.

Voorziening Grondexploitatie Vathorst (PPS)

Gedurende de periode dat de vordering van OBV op de Gemeente in stand blijft wordt de voorziening gehandhaafd. De hoogte van de vordering van OBV is afgestemd met de hoogte van de voorziening.

Voorziening Grondexploitatie Podium (PPS)

De gemeente staat garant voor de nakoming van de verplichting van de BV Grondexploitatiebedrijf Amersfoort als gevolg van eventuele negatieve uitkomsten van deze grondexploitatie.

Voorziening woningen Hogeweg 170-176

Storting in de voorziening: "voorziening woningen Hogeweg 170-176" op grond van motie 2017.042m d.d. 18 april 2017.

VASTE SCHULDEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD > 1 JAAR

Verloopstaat van de vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar

TABEL: TB.VP.03

Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar	ULTIMO 2016	ULTIMO 2015
Onderhandse leningen van:		
- Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	4.991	5.099
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	316.617	413.870
- Binnenlandse bedrijven	33.566	46.557
- Verplichtingen uit hoofde van fin.-leaseovereenkomsten	12.864	13.260
Waarborgsommen	810	367
TOTAAL	368.847	479.153

TABEL: TB.VP.03.01

Het verloop van de vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar is als volgt:	Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	Binnenlandse banken en overige financiële	Binnenlandse bedrijven	Verplichtingen uit hoofde van fin. -lease overeenkomsten	Waarborgsommen	Totaal
Saldo 01-01-2016	5.099	413.870	46.557	13.260	367	479.153
Opname/ storting			1.276		531	1.807
Aflossing	108	97.253	14.267	396	89	112.113
Saldo 31-12-2016	4.991	316.617	33.566	12.864	810	368.847

Toelichting:

De rentelast over de vaste schulden in 2016 bedraagt € 16,8 mln. Deze rentelast is inclusief de door ons betaalde (boete)rente van € 1,9 mln. wegens vervroegde algehele aflossing van de woningbouw gerelateerde geldleningen. De (boete)rente is door de woningbouwcorporatie bij de aflossing van de woningbouwleningen vergoed (activa).

Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen.

Betreft een tweetal geldleningen van Nationale Nederlanden Levensverzekeringmaatschappij.

Binnenlandse banken en overige financiële instellingen

Betreft geldleningen met een boekwaarde op 31-12 van NV Bank Nederlandse Gemeenten ad € 244,4 mln.; van de Nederlandse Waterschaps Bank NV ad. € 76,7 mln. en de Rabobank ad € 0,5 mln.

Zoals ook aan de activazijde is vermeld bedragen de aflossingen op de woningbouwleningen ongeveer € 63 mln. De overige reguliere aflossingen op de geldleningen bedroegen in 2016 € 34 mln.

Verplichtingen uit hoofde van Financial lease overeenkomst

Deze langlopende verplichting betreft de contante waarde van de verplichtingen van het stadhuiscomplex inzake het Financial lease contract.

Waarborgsommen

Betreft gelden in consignatie in verband met ingehouden koopsommen en waarborgsommen.

VLOTTENDE PASSIVA

VLOTTENDE SCHULDEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD VAN < 1 JAAR

TABEL: TB.VP.04

Vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	ULTIMO 2016	ULTIMO 2015
Kasgeldleningen	0	0
Banksaldi	33.219	48.836
Overige schulden	20.605	17.340
TOTAAL	53.825	66.176

Toelichting:

De overige schulden bestaan uit crediteuren. De openstaande posten zijn ultimo 1e kwartaal 2017 nagenoeg afgewikkeld.

Schatkistbankieren

De Wet HOF verplicht de lagere overheden alle geldelijke overschotten bij het Ministerie van Financiën (de Schatkist) te beleggen, om zo het overheidstekort binnen de grenzen van de Europese doelstellingen te brengen en te houden.

Uit oogpunt van doelmatigheid is in de Wet een drempelbedrag opgenomen. Hiermee mag een bepaald bedrag buiten de schatkist worden gehouden. Tot een begrotingstotaal van € 500 miljoen is het drempelbedrag bepaald op 0,75% met een minimum van € 250.000. Voor begrotingstotalen boven de € 500 mln. geldt een additionele drempel van 0,2% over dat deel dat de € 500 mln. overstijgt. Voor Amersfoort geldt als drempel voor 2016 0,75% van € 481,5 mln. ofwel € 3,6 mln. Wij mogen dus een positief rekening-courantsaldo hebben van € 3,6 mln., voordat wij moeten beleggen in de schatkist. In 2016 is geen sprake geweest van een positief rekening-courantsaldo (netto vlottende schuld), derhalve is er geen sprake van schatkistbankieren.

Verloopstaat per kwartaal van schatkistbankieren.

TABEL: TB.VP.04.01

Omschrijving	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Drempelbedrag	3.600	3.600	3.600	3.600
Netto vlottende schuld	38.700	27.600	17.300	21.600
Storting in schatkist	0	0	0	0

OVERLOPENDE PASSIVA

TABEL: TB.VP.05

Overlopende passiva	ULTIMO 2016	ULTIMO 2015
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	2.380	1.801
Overige overlopende passiva	49.100	41.897
Totaal	51.480	43.698

Toelichting:

Verloopstaat Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel.

TABEL: TB.VP.05.01

Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	2016
Saldo per 01-01	1.801
Inkomsten	6.750
Uitgaven	6.171
Saldo per 31-12	2.380

Toelichting:

Dit omvat de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen, maar nog niet bestede voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van de volgende begrotingsjaren.

Verloopstaat van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel. De overige voorschotbedragen zijn de bijdragen ontvangen van het Rijk.

TABEL: TB.VP.05.02

Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	Saldo per 01-01-2016	Inkomsten	Dekking uitgaven	Vrijval t.g.v. het resultaat	Saldo per 31-12-2016
Rijk:					
Vooruitontvangen bedragen stimulering wonen vrom	56		22		34
Egalisatie specifieke uitkering Onderwijsachterstandenbeleid	719	3.895	4.221		393
Regionale maatregelen voortijdig schoolverlaten	0	791	0		791
Egalisatie specifieke uitkering rmc middelen	866	1.158	1.091		934
Voorziening rijksbijdrage wsw	19	64	83		0
Vooruitontvangen bedragen volwassen educatie participatiewet	33	842	755		120
	1.693	6.750	6.171		2.272
Europees:					
Vooruitontvangen project actief jongeren ESF 2009	108				108
Totaal	1.801	13.499	12.342	0	2.380

Specificatie van de overige overlopende passiva**TABEL: TB.VP.05.03**

Overige overlopende passiva	31-12-2016	01-01-2016	31-12-2015
Sociaal Domein	17.416	16.329	16.329
Transitorische rente leningen o/g	3.293	4.883	4.883
Belastingen en premies inzake salarissen	4.409	3.397	3.397
Nog te betalen salarissen en reservering vakantiegeld	1.718	0	0
Terugbetaalverplichting debiteuren uitkeringen	4.000	3.363	3.363
Nog af te dragen BTW	1.828	2.910	2.910
Nog te besteden aan uitvoeringsprojecten	0	238	238
Belastingen en premies inzake uitkeringen	829	1.020	1.020
Gemeentelijke bijdrage RWA	2.083	1.211	1.211
Diverse nog te betalen inzake wijkonderhoud	0	621	621
Diverse nog te betalen kosten	8.638	4.739	4.739
Nog te betalen collectiefvervoer WMO	310	330	330
Vooruitontvangen verzekeringsuitkering brand Elleboogkerk	149	149	149
Vooruitontvangen isv-gelden	826	963	963
Vooruitontvangen huren	0	171	171
Vooruitontvangen bedragen overig	1.261	358	358
Resultaat bureau regio Amersfoort 2015	0	79	79
Nog te betalen subsidies	881	575	575
Stichting Vrij en Uit	0	108	108
Afdrachten aan Rijk	1.069	64	64
Consignatie rekening Parkeerservice Amersfoort	389	389	389
Nog in rekening te brengen bij derden		425	
Over te brengen naar de Reserve Sociale Woningbouw		4.525	
Totaal	49.100	46.847	41.897

Toelichting:

Conform de BBV-voorschriften per 1-1-2016 is het niet meer toegestaan om de zogenaamde NIEGG te hanteren. Naar aanleiding daarvan heeft herrubricering plaatsgevonden. Hieronder vallen de onderstaande posten:

De initiële plankosten Amersfoort Vernieuwt ad € 4,535 mln. via de overlopende passiva toegevoegd aan de nieuw ingestelde reserve "Reserve Sociale Woningbouw", conform de vastgestelde Nota Reserves en Voorzieningen.

De overige initiële kosten ad € 0,425 mln. worden in rekening gebracht bij derden.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Vakantietoelage, verlofuren en pensioenen

Te aanzien van de vakantietoelage en de verlofdagen zijn slechts de feitelijke jaarlasten in de rekening opgenomen. De nog openstaande verlofuren zijn niet als verplichting op de balans opgenomen. De over de maanden juni tot en met december 2016 opgebouwde vakantietoelage zullen als stelpost in de rekening worden geboekt.

Van de pensioenen van gewezen wethouders die vóór 2009 tot uitbetaling zijn gekomen, zijn de jaarlasten in de rekening verwerkt. Toekomstige lasten van die pensioenen zijn niet afgedekt.

Voor de nieuwe pensioenen die sinds 2009 tot uitbetaling zijn gekomen, alsmede de pensioenen die in de toekomst nog tot uitkering zullen komen, is in 2011 een voorziening getroffen, die jaarlijks geactualiseerd wordt.

Specificatie gewaarborgde geldleningen

De gemeente heeft zich tegenover derden garant gesteld. Het gaat hier om leningen en garanties in de sfeer van de volkshuisvesting, het verenigingsleven en stichtingen die het algemeen belang behartigen. Er is tot nu toe vrijwel geen beroep gedaan op de garantstelling door de gemeente.

Sportverenigingen, sociaal culturele instellingen en ouderzorg

De gemeente Amersfoort had afgelopen jaar 35 gewaarborgde geldleningen voor sportverenigingen en sociaal culturele instellingen.

De financiële posities zijn stabiel maar wel risicovol. Samen met de verenigingen, banken en de stichting Waarborgfonds Sport blijven wij de financiële positie monitoren.

Sociale Woningbouw

In Amersfoort zijn verschillende woningcorporaties actief. De gemeente Amersfoort staat in de achtervang voor verschillende leningen van de corporaties. Hoe de achtervang werkt is uitgelegd in raadsinformatiebrief 2012-88 (<http://amersfoort.notudoc.nl/cgi-bin/collegebericht.cgi/action=view/id=23066>).

Het totale schuldrestantbedrag voor alle Amersfoortse corporaties bedraagt € 557 miljoen. Voor de drie belangrijkste corporaties in Amersfoort is de verdeling als volgt. De Alliantie kent een schuldrestant voor ultimo december 2016 van € 382 miljoen, Portaal € 139 miljoen en Omnia Wonen € 32 miljoen. Het risico dat er door het WSW aanspraak gemaakt wordt op onze achtervangpositie, met als gevolg rentederving op te verstrekken renteloze leningen is opgenomen in de berekening van de gewenste weerstandscapaciteit. Zie paragraaf Risicomanagement en weerstandsvermogen.

Particulieren Hypotheken

Met de raadsinformatiebrief 2012-113 met de titel 'Achtervangfunctie Nationale Hypotheek Garantie' (NHG) is de Raad geïnformeerd over de achtervangfunctie die de gemeente Amersfoort heeft voor de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW). Zowel het Rijk als deelnemende gemeenten staan voor 50% garant voor een beroep wordt gedaan schatten wij klein in , gezien het eigen vermogen en inkomsten WEW. Daarnaast is de garantstelling een aflopende zaak, leningen die na 1 januari 2011 zijn verstrekt vallen niet meer onder de gemeentelijke achtervang.

Het risico, zoals gekwantificeerd in de RIB, dat er aanspraak wordt gemaakt op onze achtervangpositie door het WEW, met als gevolg jaarlijkse rentederving op de te verstrekken renteloze leningen, maakt onderdeel uit van ons gemeentebrede risicoprofiel.

Ontwikkelingsbedrijf Vathorst C.V.

De gemeente heeft zich in 1998 hoofdelijk aansprakelijk gesteld voor de BNG financiering van Ontwikkelingsbedrijf Vathorst. De aansprakelijkheid is in 2011 verlaagd tot €175 miljoen. In 2016 is besloten dat het OBV haar aandeelhouders om goedkeuring moet vragen indien de kredietbehoefte de € 115 miljoen overstijgt. Op 31 december 2016 resteert een schuld van € 84 miljoen, te splitsen in € 76 miljoen lang en € 8 miljoen kortlopende schuld (< 1 jaar).

Huurcontracten

De lopende huurcontracten met een (restant) looptijd van meer dan 1 jaar gerekend vanaf balansdatum (31-12).

Pand	Startdatum	Looptijd	Einddatum	Huurbedrag per jaar	Indexering	Servicekosten	Opmerking
Smalle Pad 3-5	01-04-2009	30 jaar	01-04-2039	340	Ja	n.v.t.	
Zeldertsedreef 10,14,16,22 t/m 28	01-01-2014	31 maanden	01-08-2017, jaarlijks te verlengen met opzegtermijn 6 maanden.	85	Ja	22	Prijs o.b.v. 7 schoolwoningen. Wordt de komende jaren afgebouwd (naar in 2020 nihil)
Watersteeg en Ringslang			1-8-2017, na deze periode nog geen besluit	60	Ja		T.b.v. Prisma college
Stadsring 75 1e + 4e etage	01-07-2015	5 jaar	30-06-2020	144	Ja	18	T.b.v. Arbeidsintegratie
Neptunusplein 66 J-P	01-10-2008	10 jaar	30-09-2018	97	Ja	0	Is opgezegd 30-09-2018
Muurhuizen 92	16-11-2000	10 jaar en vervolgens twee maal met 5 jaar verlengd	16-11-2020	74	Ja	n.v.t.	

Overige huurverplichtingen

Naast de huurcontracten is de gemeente ook andere huurverplichtingen aangegaan. Waaronder verleende huurgaranties.

Omschrijving	Startdatum	Looptijd	Einddatum	Financiële verplichting per jaar	Indexering	Aanvullende kosten	Opmerking
Fluor (garantstelling voor huur)	01-07-2015	10,5 jaar	01-01-2026	126	Ja	nvt	
Huurderving (SRO) Engweg 9			31-12-2017	110	Nee	50	Leegstand (Oude locatie bibliotheek)

Leaseauto's

Er worden 8 bedrijfsauto's geleased. De totale resterende verplichting bedraagt per 31-12-2016 € 0,12 mln.

Toelichting gewaarborgde geldleningen en borgstellingen

TABEL: NUB.01

Omschrijving	Oorspronkelijk bedrag	Percentage waarvoor borg verleend is	Restant bedrag ultimo 2015	Restant bedrag ultimo 2016	Gewaarborgd ultimo 2016
Sociaal culturele instellingen	23.216	100%	10.704	10.924	10.924
Sociale woningbouw	645.278	100%	523.415	557.926	557.926
Particuliere hypotheeken*	224.744	50%	14.527	12.297	6.148
Ontwikkelbedrijf Vathorst C.V.**	80.000	100%	15.000	0	0
Ontwikkelbedrijf Vathorst C.V.	90.000	100%	0	84.194	84.194
Totaal	1.063.238		563.646	665.341	659.192

*Het rijk neemt deel in de overige 50%

** Is per 1 juli 2016 in zijn geheel afgelost

Waarderingsgrondslagen

Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op d.d. 5 juli 2016 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Eigen bijdragen van het Centraal administratiekantoor (uit notitie Kadernota rechtmatigheid 2015)

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de WMO een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het Centraal administratiekantoor (CAK). Het CAK verstrekt aan de gemeenten een totaaloverzicht waarbij maandelijks afstorting plaatsvindt van de geïncasseerde bijdragen. De gemeente kan op deze overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeente geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen heeft als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de september circulaire van het boekjaar.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken. Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. In verband met invoering van het IKB per 1-1-2017 is eenmalig een verplichting opgenomen voor het overlopende vakantiegeld 2016.

Stelselwijzigingen

Niet in exploitatie genomen bouwgronden

Met ingang van 1 januari 2016 komt de categorie Niet in exploitatie genomen bouwgronden niet meer voor. De posten die op 31 december 2015 op de balans zijn opgenomen als Niet in exploitatie genomen

bouwgronden, worden tegen dezelfde boekwaarde op de balans als materiële vaste activa, categorie Gronden en terreinen te worden opgenomen.

Bijdragen aan activa van derden

Met ingang van 1 januari 2016 dienen de activa die op 31 december 2015 op de balans zijn opgenomen als Bijdragen aan activa van derden, onder de immateriële vaste activa te worden opgenomen in plaats van onder de financiële vaste activa.

Beginbalans per 1-1-2016

Als gevolg van bovengenoemde wijzigingen is indien van toepassing de tussenkolom 1-1-2016 opgenomen in de balansspecificaties. Hierin zijn de verschuivingen zichtbaar.

Vaste activa

Activa die bedoeld zijn om de uitoefening van de werkzaamheid van de gemeente duurzaam te dienen.

Immateriële vaste activa

Alle immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Afschrijving vindt bij kosten van geldleningen plaats binnen de looptijd van de lening.

Materiële vaste activa

Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Ten aanzien van investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut geldt dat eventuele bijdragen uit de reserves in mindering zijn gebracht op deze investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Ten aanzien van investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven geldt dat vanuit de spaarcomponent van heffingen gevormde voorzieningen voor toekomstige vervangingsinvesteringen met economisch nut in mindering zijn gebracht op de in het boekjaar gepleegde investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing is geheven. Over het resterende bedrag wordt afgeschreven. De op de oorspronkelijke verkrijgings- of vervaardigingsprijs toegepaste jaarlijkse afschrijvingen corresponderen met een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur (kortste van de geschatte economische levensduur óf technische gebruiksduur) van de geactiveerde objecten en voorzieningen.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn opgenomen in de bijlage bij de financiële verordening, zoals laatstelijk vastgesteld door de gemeenteraad in haar vergadering d.d. 5 juli 2016. De afschrijvingen worden lineair berekend startend op 1 januari van het jaar volgend op het jaar van ingebruikname. De tabel met afschrijvingstermijnen is hieronder weergegeven. Volledigheidshalve merken wij op dat investeringen voor 1 juli 2016 de afschrijvingstermijnen gelden zoals die van toepassing waren op de jaarstukken 2015.

CATEGORIE	AFSCHRIJVINGSDUUR
Immateriële vaste activa maximaal	
Saldo van agio en disagio	5 jaar
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	5 jaar
Kosten van geldleningen (deze worden direct t.l.v. de exploitatie gebracht)	
Materiële vaste activa	
Automatisering:	
netwerkbekabeling glas	10 jaar
'Thin-cliënts'	6 jaar
Server software en licenties	3 à 5 jaar
Werkplekken	2 à 5 jaar
Data center voorzieningen	3 à 6 jaar
Inventaris:	
meubilair	10 jaar
overige voorzieningen	5 à 15 jaar
Vervoermiddelen:	
dienstauto's	5 jaar
Gebouwen:	
scholen	40 jaar
sporthallen/gymzalen	40 jaar
Theatervoorzieningen en overige gebouwen	25 à 50 jaar
kleed- en wasaccommodaties	25 jaar
diverse noodlokalen	15 jaar
Terreinen:	
Sportterreinen	40 jaar
Speelterreinen	30 jaar
Kunstgrasvelden	10 jaar
Infrastructuur:	
Reconstructies en groot onderhoud wegen	25 à 40 jaar
kademuren/ bruggen	50 jaar
Beschoeiingen	40 jaar
Houten bruggen	25 jaar
verkeersregelinstanties	10 jaar
openbare verlichting masten	48 jaar
openbare verlichting armaturen	24 jaar
openbare verlichting kabels	60 jaar
openbare verlichting schakelkasten	30 jaar

Afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Op gronden wordt niet afgeschreven, tenzij de grond deel uitmaakt van een investering in de openbare ruimte met maatschappelijk nut. Eventuele boekwinsten bij inruil of afstoting van een kapitaalgoed zijn als incidentele bate in de jaarrekening verwerkt.

Duurzame waardevermindering van vaste activa

Afwaardering van bedrijfseconomisch vastgoed vindt plaats indien de directe opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde. Lagere taxatiewaarden dan de boekwaarden van onroerende zaken zijn hierbij als duurzame waardedaling in aanmerking genomen. Afwaardering van maatschappelijk vastgoed vindt plaats indien de directe opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde en er ten opzichte van de huidige functie geen (bestuurlijke) intentie is voor duurzame exploitatie.

Buiten gebruik gestelde vaste activa

Indien een vast actief buiten gebruik is gesteld, heeft op het moment van buitengebruikstelling een afwaardering van de boekwaarde plaatsgevonden naar de lagere restwaarde.

Erfpacht

In erfpacht uitgegeven gronden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, waarbij de uitgifteprijs van eerste uitgifte geldt als verkrijgingsprijs. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten), de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

Vlottende activa

Vlottende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht.

Vorraden

De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengst wegens verkopen. Indien de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt een afwaardering naar de lagere marktwaarde verantwoord/wordt een voorziening voor het verwachte negatieve resultaat getroffen. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening), welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs worden daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen en is de werkelijk over vreemd vermogen betaalde rente over het boekjaar toegerekend. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende boekjaar.

Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vaste passiva

Algemeen

De vaste passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserves, de bestemmingsreserves en het gerealiseerd resultaat.

Voorzieningen

Onder de voorzieningen zijn opgenomen, de op het moment van opstellen van de jaarrekening voorzienbare verplichtingen, verliezen, risico's en of door derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

De onderhoudsegalisatie voorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn.

Vaste schulden, met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende passiva

De overlopende passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Borg - en Garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen

Wet normering topinkomens

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze wet regelt onder meer dat overheidsinstellingen jaarlijks de bezoldigingsgegevens en eventuele ontslagvergoedingen van hun functionarissen dienen te publiceren. Voor topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen worden deze gegevens ongeacht de hoogte gepubliceerd. Als topfunctionarissen zijn in elk geval aangewezen de griffier en de gemeentesecretaris. Van overige functionarissen dienen de gegevens gepubliceerd te worden als deze het bezoldigingsmaximum van de WNT te boven gaan. Daarbij dienen de overschrijdingen gemotiveerd te worden. In Amersfoort overschrijden andere (niet-top) functionarissen het bezoldigingsmaximum van de WNT niet en hoeven derhalve niet gepubliceerd te worden.

Het bezoldigingsmaximum in 2016 is € 179.000 (inclusief belaste onkostenvergoedingen en pensioenbijdrage werkgever). Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. De topfunctionarissen van de gemeente Amersfoort zitten hier ruim onder.

bedragen x € 1	H.B.P. Elbers	W. van der Vlies
Functiegegevens	Directeur/ Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang ² en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/10
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja
Individueel WNT-maximum³	€ 179.000	€ 149.167
Beloning	€ 145.851	€ 99.083
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 2.691	n.v.t.
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 12.100	€ 9.565
<i>Subtotaal</i>	€ 160.642	€ 108.648
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	n.v.t.	n.v.t.

³ $y = \frac{x \cdot a}{365}$ waarbij: y = individueel WNT-maximum, x = voor instelling geldend WNT-bezoldigingsmaximum, a = deeltijdfactor (maximaal 1,0 fte) en b = functieduur in kalenderdagen.

Totaal bezoldiging	€ 160.642	€ 108.648
Verplichte motivering indien overschrijding	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2015		
Aanvang en einde functievervulling in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2015 (in fte)	1,0	1,0
Beloning	€ 130.318	€ 97.925
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 7.412	n.v.t.
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 12.023	€ 11.538
Totaal bezoldiging 2015	€ 149.753	€ 109.463

Begrotingsrechtmatigheid

PROGRAMMA	PRIMITIEVE BEGROTING	BEGROTING 2016 NA WIJZIGING	REKENING 2016	AFWIJKING BEGROTING -/ REKENING
LASTEN				
Bestuur en Dienstverlening	13.143	13.146	14.752	-1.606
Veiligheid en Handhaving	14.153	14.206	15.264	-1.058
Onderwijs	18.425	18.340	19.268	-928
Economie en Duurzaamheid	4.702	4.852	5.287	-435
Cultuur	16.585	16.705	16.940	-235
Bedrijfsvoering	29.650	28.239	28.549	-311

Programma Bestuur en Dienstverlening

De overschrijding op programma 1 kent de volgende twee belangrijkste oorzaken. Ten eerste de noodzakelijke extra storting in de voorziening pensioenen wethouders (€ 574.000), waarmee in de begroting geen rekening was gehouden. Hiervoor is een nieuwe actuariële berekening gemaakt. De hogere storting is met name het gevolg van de lagere rekenrente en een aanpassing in de sterftetabel. Ten tweede zijn meer rijksleges (€ 500.000) voor rijbewijzen, paspoorten en id-bewijzen afgedragen dan waarmee in de begroting rekening is gehouden. De meerkosten kunnen niet worden verdisconteerd in de gemeentelijke leges, omdat hieraan landelijk een maximum legestartief is gekoppeld.

Programma Veiligheid en Handhaving

De overschrijding op programma 2 kent de volgende twee belangrijkste oorzaken. Ten eerste was het nodig om voor €700.000 extra capaciteit in te huren, waarmee alle (extra) aanvragen voor bouwvergunningen tijdig konden worden afgehandeld. Deze extra capaciteit kon worden gedekt door de extra legesinkomsten die voor deze bouwvergunningen zijn binnengekomen.

Ten tweede heeft de gemeente € 300.000 niet gebudgetteerde kosten gemaakt na de brand die met Pinksteren woedde op een industrieterrein in de gemeente. Deze kosten waren nodig om het neergedaalde asbest uit de openbare ruimte te verwijderen. De mogelijkheid van het verhaal van de kosten is op dit moment in onderzoek.

Programma Onderwijs

De overschrijding op programma 5 kent de volgende twee belangrijkste oorzaken. Ten eerste is voor ongeveer €650.000 meer aan kosten besteed voor onderwijsachterstanden, overigens conform bestaand beleid. Tegenover deze extra kosten staan overigens baten vanuit de specifieke uitkering voor dit doel van het rijk. Ten tweede is de werkelijke naheffing voor btw voor het product leerlingenvervoer bekend geworden en verantwoord in de jaarrekening. Op 18 november 2016 heeft de Hoge Raad definitief beslist dat de gemeenten niet handelen als btw-ondernemer bij het verzorgen van het leerlingenvervoer. Het gaat om nog te betalen bedrag van ruim € 1.100.000. Met de te betalen wettelijke rente was al rekening gehouden in een 'voorziening leerlingenvervoer'.

Programma Economie en Duurzaamheid

De overschrijding op programma 10 is veroorzaakt door het in de exploitatie verwerken van de subsidieafrekening van het project Amersfoort Innovatief Sterk (€ 625.000).

Programma Cultuur

De overschrijding op programma 11 is veroorzaakt door de extra bijdrage aan Fluor ter afdekking van het exploitatietekort in 2016. De extra bijdrage komt, conform besluit van het college van burgemeester en wethouders, ten laste van de reserve Calamiteiten Budgetsubsiëring.

Programma Bedrijfsvoering

De overschrijding op programma 13 wordt met name veroorzaakt door uitgaven met betrekking tot groot onderhoud Stadhuisplein ad € 920.000. Voorgesteld wordt dit bedrag middels een bestemmingsvoorstel te onttrekken uit de hiervoor gevormde reserve groot onderhoud Stadhuis. Daarnaast levert de afwikkeling van het huurcontract Utrechtseweg 12 een nadeel op van € 460.000. Hier staat, in programma 4, een onttrekking uit de reserve Sociaal Domein tegenover. Tenslotte zijn er in 2016 lasten gemaakt (circa € 250.000) voor het referendum met betrekking tot de Associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en Oekraïne, hier staat een bijdrage vanuit de Algemene Uitkering tegenover.

Begrotingsrechtmatigheid op investeringskredieten

Er zijn geen begrotingsonrechtmatigheden geconstateerd binnen de investeringskredieten.

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2016 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2017

OCW	D1	Regionale meld- en coördinatiecentra voortijdig schoolverlaten	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicatornummer: D1 / 01	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Aard controle R Indicatornummer: D1 / 02			
		Besluit regionale meld-	€ 1.090.591	€ 865.973			
OCW	D1A	Regionale maatregelen voortijdig schoolverlaten 2016 - 2021 Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Contact gemeenten	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicatornummer: D1A / 01	Besteding aan contactschool (jaar T) Aard controle R Indicatornummer: D1A / 02	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Aard controle R Indicatornummer: D1A / 03		
			€ 0	€ 0	€ 0		
OCW	D9	Onderwijsachterstanden beleid 2011-2017 (OAB) Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijke onderwijsachterstanden beleid 2011-2017	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) Aard controle R Indicatornummer: D9 / 01	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) Aard controle R Indicatornummer: D9 / 02	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voerschoolse educatie met bewegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) Aard controle R Indicatornummer: D9 / 03	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle R Indicatornummer: D9 / 04	
			€ 3.308.567	€ 595.184	€ 317.008	€ 719.247	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t Indicatornummer: D9 / 05	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag Aard controle R Indicatornummer: D9 / 06	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t Indicatornummer: D9 / 07	Van andere gemeenten in (jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag Aard controle R Indicatornummer: D9 / 08	
OCW	D10	(Volwassenen) Onderwijs 2015-2017 Participatiewet Contactgemeenten	Verstreckte uitkering (jaar T) Aard controle R Indicatornummer: D10 / 01	Besteding (jaar T) van educatie bij roc's Aard controle R Indicatornummer: D10 / 02	Besteding (jaar T) van educatie bij andere aanbieders dan roc's Aard controle R Indicatornummer: D10 / 03	Besteding (jaar T) van educatie totaal (automatisch) Aard controle nvt Indicatornummer: D10 / 04	Ten minste 50% besteed aan roc's ja/nee (automatisch) Aard controle nvt Indicatornummer: D10 / 05
			€ 842.345	€ 457.202	€ 297.696	€ 754.898	ja
			Reservering besteding van educatie in jaar T voor volgend kalenderjaar (jaar T+1) Aard controle R Indicatornummer: D10 / 06	Onttrekking besteding van educatie in jaar T van volgend kalenderjaar (jaar T+1) Aard controle R Indicatornummer: D10 / 07			
			€ 87.447	€ 0			

I&M	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaa Subsidieregeling sanering verkeerslawaa Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (jaar T-1)	Eindverantwoording Ja/Nee
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 01	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 02	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 03	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 04	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 05	
			1 BSV 2011057837	€ 613.800	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 BSV 2011057837	€ 116.184	€ 0	€ 0	€ 0	
			3					
			Kopie beschikingsnummer	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen	Cumulatieve bestedingen ten laste van rijksmiddelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve Kosten ProRail tot en met (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 06	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 07	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 10	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 11
			1 BSV 2011057837	€ 0	€ 613.800	€ 0	€ 0	Ja
			2 BSV 2011057837	€ 0	€ 116.184	€ 0	€ 0	Ja
			3					
I&M	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen (jaar T)	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde overige bestedingen	Eindverantwoording Ja/Nee
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 01	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 02	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 03	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 04	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 05	
			1 AF.0706	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 80A0AD62	€ 550.000	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 80A0B100	€ 1.178	€ 0	€ 0	-€ 5.841	
			4 80B8510A	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 93.814	
			5 80E00000	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 44.724	
			6 8152403B	€ 3.834	€ 0	€ 0	-€ 1.192.527	
			7 81524040	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			8 81524040	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			9					
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Toelichting	Eindverantwoording Ja/Nee Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden	
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 06	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 07	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 10	
			1 AF.0706	€ 0	€ 0		Nee	
			2 80A0AD62	€ 550.000	€ 0		Ja	
			3 80A0B100	€ 7.019	€ 0		Nee	
			4 80B8510A	€ 37.614	€ 0		Nee	
			5 80E00000	€ 0	€ 0		Nee	
			6 8152403B	€ 1.196.361	€ 0		Nee	
			7 81524040	€ 0	€ 0		Nee	
			8 81524040	€ 0	€ 0		Nee	
			9					

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2016 Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 01</i>	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 02</i>	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 03</i>	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 04</i>	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 05</i>	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 06</i>
			€ 43.702.941	€ 820.092	€ 2.909.446	€ 31.427	€ 122.366	€ 3.357
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 07</i>	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 08</i>	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 09</i>	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 10</i>	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 11</i>	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G2 / 12</i>
			€ 422.319	€ 41.387	€ 0	€ 104.202	€ 8.481	Ja
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeentedeel 2016 Besluit	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 01</i>	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking (exclusief Bob) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 02</i>	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 03</i>	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 04</i>	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 05</i>	Besteding (jaar T) Bob <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 06</i>
			€ 259.376	€ 176.801	€ 40.297	€ 175.857	€ 155.132	€ 0
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 07</i>	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 08</i>	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G3 / 09</i>			
			€ 0	€ 0	Nee			

Controleverklaring

Bijlagen

Subsidies

Overzicht verstrekte subsidies

In 2016 heeft de gemeente Amersfoort 531 subsidies verstrekt. Van deze subsidies waren 417 incidentele subsidies en 114 structurele subsidies. Een overzicht van de subsidies per beleidsveld:

	Incidentele subsidies		Structurele subsidies	
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
Programma 1 Bestuur en dienstverlening				
Bestuurlijke vernieuwing en deregulering	2	10	-	-
Programma 2 Veiligheid en handhaving				
Sociale veiligheid	4	48	2	46
Programma 4 Sociaal Domein				
Sociale basisinfrastructuur	79	1.883	28	6.107
Ambulante zorg en ondersteuning	24	4.305	10	4.626
Specialistische zorg en ondersteuning	8	334	12	11.003
Bescherming en veiligheid	12	961	15	13.271
Werk en inkomen	24	1.579	13	21.914
Programma 5 Onderwijs				
Onderwijsbeleid	66	6.285	8	1.617
Onderwijsvoorzieningen	56	1.305	2	271
Programma 6 Sport				
Sport *	42	1.371	6	6.025
Programma 7 Ruimtelijke Ontwikkeling				
Vastgoed	1	198	-	-
Programma 8 Wijken en Wonen				
Wijken	16	395	-	-
Programma 10 Economie en duurzaamheid				
Economie	16	1.066	2	257
Duurzaamheid en innovatie	6	182	-	-
Programma 11 Cultuur				
Monumentenzorg en archeologie	17	49	-	-
Kunst en cultuur *	44	743	16	12.650
Totaal	417	20.714	114	77.787

* Een aantal subsidieregelingen wordt uitgevoerd door gesubsidieerde instellingen. Het totale subsidiebudget wordt aan deze instellingen toegekend, waarna zij de subsidieregelingen voor de gemeente uitvoeren.

Een gedetailleerd overzicht van de verstrekte subsidies is te vinden in het online subsidieregister via <http://www.amersfoort.nl/subsidies>. Het register wordt wekelijks geactualiseerd.

De subsidies in bovenstaand overzicht zijn verstrekt in het subsidiejaar 2016. Alle per boekjaar uitbetaalde subsidies zijn vastgelegd in de financiële administratie en sluiten aan bij de jaarrekening over dat boekjaar.

Register inkomende subsidies gemeente Amersfoort (bedragen niet keer € 1.000)															
Projectnaam	Subsidie- verstrekker	Subsidie- programma	Begindatum	Einddatum	Looptijd project in maanden	Totale subsidiabele kosten	Subsidie- percentage	Voorlopige toekenning subsidiebedrag	Ontvangen t/m 2015	Ontvangen in 2016	Nog te ontvangen vanaf 2017	Eigen cofinancierings- bijdrage	Cofinanciering overige partijen	Rapportage data	Datum laatste ingediende rapportage
Veilig Wonen	Ministerie Veiligheid en Justitie	2. Veiligheid en handhaving	02-12-2016	30-06-2017	7	€ 45.677,50	50%	€ 22.838,75		€ 22.838,75	€ 0,00	€ 0,00	€ 22.838,75	29-09-2017	
ESF subsidie ESF 14-20	Ministerie SZW	4. Werk en Inkomen	01-01-2016	31-12-2020		€ 400.475,00		€ 400.475,00		€ 400.475,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00		
ESF subsidie voor de ondersteuning van (ex)leerlingen uit het VSO-Pro	Ministerie SZW	4. Werk en Inkomen	01-01-2016	31-12-2020		€ 176.000,00		€ 176.000,00		€ 176.000,00	€ 0,00				
ESF-J subsidie	Ministerie SZW	4. Werk en Inkomen	01-01-2016	31-12-2016		€ 437.044,00		€ 437.044,00		€ 437.044,00	€ 0,00				
Regionale Aanpak voortijdig schoolverlaten 2017	Ministerie van OCW	5. Onderwijs	01-01-2017	31-12-2017	12	€ 791.123,00	100%	€ 791.123,00		€ 791.123,00	€ 0,00			SISA	31-12-2016
RMC middelen 2016	Ministerie van OCW	5. Onderwijs	01-01-2016	31-12-2016	12	€ 1.158.257,67	100%	€ 1.158.257,67		€ 1.158.257,67	€ 0,00			SISA	31-12-2016
RMC middelen 2017	Ministerie van OCW	5. Onderwijs	01-01-2017	31-12-2017	12	€ 1.159.862,00	100%	€ 1.159.862,00		€ 0,00	€ 1.159.862,00			SISA	
Onderwijsachterstanden beleid 2016	Ministerie van OCW	5. Onderwijs	01-01-2016	31-12-2016	12	€ 1.287.660,10	100%	€ 1.287.660,10		€ 1.287.660,10	€ 0,00			SISA	31-12-2016
Onderwijsachterstanden beleid 2017	Ministerie van OCW	5. Onderwijs	01-01-2017	31-12-2017	12	€ 1.287.660,10	100%	€ 1.287.660,10		€ 0,00	€ 1.287.660,10			SISA	
Onderwijsachterstanden beleid 2016	Ministerie van OCW	5. Onderwijs	01-01-2016	31-12-2016	12	€ 2.607.097,14	100%	€ 2.607.097,14		€ 2.607.097,14	€ 0,00			SISA	31-12-2016
Onderwijsachterstanden beleid 2017	Ministerie van OCW	5. Onderwijs	01-01-2017	31-12-2017	12	€ 2.607.097,14	100%	€ 2.607.097,14		€ 0,00	€ 2.607.097,14			SISA	
Educatie-middelen 2016	Ministerie van OCW	5. Onderwijs	01-01-2016	31-12-2016	12	€ 842.345,00	100%	€ 842.345,00		€ 842.345,00	€ 0,00			SISA	31-12-2016
Educatie-middelen 2017	Ministerie van OCW	5. Onderwijs	01-01-2017	31-12-2017	12	€ 842.345,00	100%	€ 842.345,00		€ 0,00	€ 842.345,00			SISA	
Extra aanpak zwerfafval	NEDVANG	3.2 Milieu	01-01-2016	31-12-2016	12	€ 179.903,00	100%	€ 179.903,00		€ 179.903,00	€ 0,00				03-2017
Groen doet goed	Provincie Utrecht	3.2 Milieu	01-01-2016	31-12-2016	12	€ 16.664,00	100%	€ 16.664,00		€ 16.664,00	€ 0,00			nvt	
											€ 0,00				
Onderhoud 3 tal monumenten (gem huisvesting)	Ministerie van OCW (RCE)	13 Overhead	01-01-2016			€ 124.038,00		€ 124.038,00		€ 19.370,00	€ 104.668,00				
BRIM 2011	Ministerie van OCW	Programma 7	01-02-2012	01-02-2017	6	€ 1.000.000,00	30%	€ 300.000,00		€ 0,00	€ 300.000,00	€ 700.000,00			30-04-2018
Restauratie Belgenmonument	Provincie Utrecht	Programma 7	01-01-2016	01-10-2016	9	€ 600.000,00		€ 600.000,00		€ 0,00	€ 600.000,00				01-04-2017
Urbact III - Refill	Europese Subsidie	Programma 7				€ 40.955,00		€ 40.955,00		€ 25.105,00	€ 15.850,00				
Verder 192 fietsroute Vathorst-Bunschoten	Provincie Utrecht	Programma 9		SISA 2016		€ 550.000,00	0%	€ 550.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 550.000,00				
Verder 116 Ontw station Afrt tot regionale knoop	Provincie Utrecht	Programma 9		01-03-2020		€ 158.000,00	0%	€ 158.000,00	€ 1.441,00	€ 4.400,00	€ 152.159,00				
Verder 184 Ontsluiting Vathorst-W op A1	Provincie Utrecht	Programma 9		01-03-2020		€ 250.000,00	nvt	€ 250.000,00	€ 0,00	€ 93.814,00	€ 156.186,00				
Subsidie projectgebonden kosten Amersfoort, Ar	Provincie Utrecht	Programma 9		SISA 2016		€ 613.800,00	nvt	€ 613.800,00	€ 136.950,00	€ 0,00	€ 476.850,00				
Subsidie projectgebonden kosten Amersfoort, Ar	Provincie Utrecht	Programma 9		SISA 2016		€ 116.184,00	nvt	€ 116.184,00	€ 49.302,00	€ 0,00	€ 66.882,00				
MNBB45 Fietsparkeren	Provincie Utrecht	Programma 9				€ 4.873.000,00	nvt	€ 3.023.000,00	€ 2.218.000,00	€ 0,00	€ 805.000,00				
MNBB46 Westelijke Ontsluiting	Provincie Utrecht	Programma 9				€ 4.202.000,00	nvt	€ 4.202.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 4.202.000,00				
Maatregelenpakket Beter Benutten Vervolg BDU	Provincie Utrecht	Programma 9				€ 803.000,00	nvt	€ 556.000,00	€ 0,00	€ 334.000,00	€ 222.000,00	€ 159.000,00	€ 88.000,00		
Maatregelenpakket Beter Benutten Vervolg Co-fi	Provincie Utrecht	Programma 9				€ 434.000,00	nvt	€ 434.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 434.000,00				
Verder maatregel a40 Westelijke ontsluiting	Provincie Utrecht	Programma 9	01-07-2014	nvt	nvt	€ 58.815.000,00		€ 58.815.000,00			€ 58.815.000,00				1-1 en 1-7 elk jaar
Veder maatregel a199 Kortsluiting Energieweg	Provincie Utrecht	Programma 9	01-01-2014	01-07-2020		€ 19.895.000,00		€ 19.895.000,00			€ 19.895.000,00	€ 0,00	€ 0,00		1-1 en 1-7 elk jaar
Totaal						€ 106.314.187,65		€ 103.494.348,90	€ 2.405.693,00	€ 8.396.096,66	€ 92.692.559,24	€ 859.000,00	€ 110.838,75		

Amersfoort in cijfers

Amersfoort in cijfers				
		aantal	%	datum
Leeftijd	inwoners totaal	154.336	100%	01-01-2017
	jeugd (0-14)	29.623	19,2%	01-01-2017
	potentiële beroepsbevolking (15-64)	102.948	66,7%	01-01-2017
	senioren (65 jaar en ouder)	21.765	14,1%	01-01-2017
Huishoudens	totaal	68.559	100%	01-01-2016
	alleenstaand	26.092	38,1%	01-01-2016
	eenouder gezin	5.066	7,4%	01-01-2016
	(echt)paar zonder kind(eren)	17.051	24,9%	01-01-2016
	(echt)paar met kind(eren)	20.350	29,7%	01-01-2016
Etniciteit	Nederlands	117.493	76,1%	01-01-2017
	overig westers	13.459	8,7%	01-01-2017
	niet-westers	23.362	15,1%	01-01-2017
Wonen	aantal woningen	66.014	100%	01-01-2017
	sociale huur	19.822	30,2%	01-01-2017
	overige huur	7.619	11,5%	01-01-2017
	koop	38.281	58,2%	01-01-2017
Werk en werkloosheid	vestigingen	14.875		01-04-2016
	arbeidsplaatsen	82.845		01-04-2016
	werkzoekenden (CBS/EBB)		5,1%	01-01-2017
	bijstandsuitkeringen	3.140	4,6%	01-01-2017
Opleiding en inkomen	hoogopgeleiden (hbo/wo)		44%	01-10-2015
	besteedbaar inkomen per huishouden	38.900		01-01-2014
	inkomen tot 105% van minimum		8,0%	01-01-2014

Maatregelen herstelbegroting

Totaaloverzicht maatregelen per programma en deelprogramma

Bij de begroting 2015 zijn bezuinigingsmaatregelen (c.q. taakstellingen) getroffen. Ten behoeve van de bepaling van onze feitelijke financiële positie worden alle in de begroting opgenomen bezuinigingsmaatregelen c.q. taakstellingen op hardheid en haalbaarheid beoordeeld.

Hieronder een samenvattende tabel met de te bezuinigen bedragen per programma met betrekking tot het jaar 2016 en de stand van zaken met betrekking tot de realisatie daarvan. Per (deel)programma is hier een nader overzicht van opgenomen. Structurele maatregelen die vanaf het jaar 2015 van toepassing zijn en die zijn afgerond, zijn niet opgenomen in dit overzicht.

TABEL: M.01

Nr.	Maatregel	Voortgang	Bedrag	Toelichting*
Programma: Bestuur en Dienstverlening				
9	Aanpassen van de zaterdagopenstelling van Burgerzaken aan de geconstateerde vraag (tijdens peiktijden ca dertien weken half april tot half juli 2 uur langer open - en negen maanden dicht op zaterdag).	▲	-24.000	De aanpassing van de openingstijden wordt vanaf 1-1-2016 ingevoerd. Dit betekent dat we in lijn met de behoefte in de periode 14 mei t/m 16 juli 2016 op zaterdag open zijn. In totaal gaat het om 10 zaterdagen. Dit is bedoeld voor de mensen die een reisdocument willen aanvragen. De openingstijden zijn ruimer dan nu en aangepast aan de vraag. De bezuiniging is ingeboekt op de afdeling Burgerzaken maar heeft ook betrekking op het KCC en de afdeling Interne Dienstverlening. Berekening is apart
10	Verhogen van de leges voor uittreksels via internet (van 5 euro naar 12,50 euro), rekening houd met voorziene teruglopende vraag naar uittreksels.	▲	-7.500	Baten, hebben we niet in 2015 gerealiseerd. Gaan we per 1-1-2016 invoeren. De leges verordening moet aangepast worden en dat zal per 1-1-2016 gebeuren
Programma: Veiligheid en Handhaving				
2	Het huidige lokaal maatwerk-deel dat de gemeente afneemt van de Veiligheidsregio Utrecht beëindigen.	▲	-15.000	Doorgevoerd
3	Synergie effect tussen BAG (Basisregistraties Adressen en Gebouwen) en WOZ (waardering onroerende zaken); onderzoek efficiency met lean six sigma project.	●	PM	De mutatiedetectie van 2014 en 2015 is verwerkt. Aan de mutatiedetectie van 2012 en 2013 wordt gewerkt. Dit wordt in 2017 afgerond, waarna we in een reguliere verwerkingscyclus zijn beland.
6	Verlagen van de bijdrage van de gemeente voor de RUD (regionale uitvoeringsdienst) met 10%.	■	-88.000	De bezuiniging van € 88.000 kan in 2018 worden gerealiseerd. In dat jaar wordt het nieuw sturings- en financieringsmodel van outputsturing- en financiering ingevoerd. De deelnemers in de gemeenschappelijke regeling worden met dit nieuwe model afgerekend op daadwerkelijk geleverde producten en diensten. De invoering was eerder voorzien. Op 28 januari 2016 heeft het Algemeen Bestuur moeten besluiten de huidige wijze van afrekenen (vast bedrag, lumpsum) te verlengen.
9	Efficiënter coördineren van jeugdgroepoverleggen. (minder overleggen/samenvoegen en frequentie beperken) Verlagen van het budget voor maatregelen rond jeugdoverlast (Jeugd en Veiligheid), met 1/3 (budget was 15.000, wordt 10.000 euro).	▲	-67.500	Geen actie nodig
2	Gemeente vraagt financiële vergoeding voor toets op vergunningsvrij bouwen.	■	-125.000	"Extra inkomsten van € 125.000 door leges te heffen voor toetsing vergunningsvrij bouwen." Hiermee zijn we gestart in 2016. In de praktijk blijkt dat burgers niet bereid zijn om voor deze informatie te betalen. Deze baat zal daarom structureel afgeraamd moeten worden. Dit zal worden meegenomen in de Kadernota 2018.

▲ Uitgevoerd ● In uitvoering ■ Niet uitgevoerd

Nr.	Maatregel	Voortgang	Bedrag	Toelichting*
Programma: Stedelijk Beheer en Milieu				
1	Verlagen van de gemeentelijke bijdrage aan het kringloopcentrum.	▲	-148.000	ROVA beheert het contract namens de gemeente met het Kringloopcentrum. De aanbesteding van de kringloop heeft plaatsgevonden. De bezuiniging is gerealiseerd.
8	Versoberen van groen en straatmeubilair als banken, afzetpaaltjes, afvalbakken en borden.	▲	-50.000	Heesters en hagen worden gras, luxere borden en afzetpaaltjes soberder en banken en afvalbakken vervangen we deels niet meer.
11	Houten fietsbruggen en vlonders weghalen op het moment van vervanging.	●	-15.000	Deze maatregel bereiden we nu reeds voor en voeren we uit in het komende jaar.
14	De levensduur van lichtmasten verder oprekken, lichtmasten sober vervangen (alleen nog standaard lichtmasten) en deels niet meer vervangen (op het moment dat vervanging nodig is).	▲	-42.000	Deze maatregel is doorgevoerd.
15	Asfalt in woonstraten vervangen door betonklinkers (op het moment van (op het moment van renovatie of groot onderhoud).	▲	-250.000	Deze maatregel nemen we nu reeds mee in projecten en voeren we uit, waar mogelijk.
4	Geen eigen dieren houden op landgoed Schothorst.	▲	-30.000	per 2016 een bezuiniging van € 30.000. Als er geen (vrijwillige) partners worden gevonden die deze taak willen overnemen verdwijnen de dieren van het Middeleeuwse Erf/landgoed Schothorst.
5	Verlagen budget CNME Educatie. Totaal budget is € 50.000	▲	-20.000	per 2016 bijna halveren naar € 30.000 waardoor er minder exposities in het Groene huis kunnen worden gerealiseerd.
6	CNME (officieel "Team Milieucommunicatie") in personeel de komende jaren op natuurlijke wijze laten krimpen (afvloeiing niet vervangen).	▲	-125.000	Door de bezuinigingen op de budgetten voor samen duurzaam en educatie halveert de financiële inzet vanuit de gemeente. We hebben maatregelen genomen om dit op te lossen: de coördinatie van de vrijwilligers gebeurt nu óók door een vrijwilliger; we gaan een samenwerkingsovereenkomst aan met Natuurboerderij Brinkhorst voor de dieren en we starten minder nieuwe projecten. Door natuurlijke afvloeiing wordt de personele inkrimping bij het CNME in 2016 gerealiseerd. Op deze manier wordt de taakstelling voor 2015 en 2016 uitgevoerd terwijl we onze rol nog naar behoren kunnen vervullen

▲ Uitgevoerd ● In uitvoering ■ Niet uitgevoerd

Nr.	Maatregel	Voortgang	Bedrag	Toelichting*
Programma: Sociaal Domein				
6	Verlagen van de financiële facilitering van Pact Samsam en de sociale banken. Pact samsam is een samenwerkingsverband van partijen in de stad tegen armoedebestrijding.	▲	-50.000	Voor de jaren 2015 en 2016 zal Pact Sam Sam, los van de begrote subsidie, € 10.000 (extra) incidentele subsidie ontvangen. De hoogte van de totale subsidie aan Pact Sam Sam wordt in 2016 geëvalueerd en de raad zal hierover geïnformeerd worden. Sociale banken: naast subsidie in de huisvestingslasten is eind 2013 in het vooruitzicht gesteld een subsidie van € 50.000 voor coördinatie en vrijwilligersondersteuning van drie banken gezamenlijk. € 50.000 is al eerder ingevuld: 24 uur coördinatie voedselbank. Voor de extra € 50.000 zal € 30.000 gebruikt worden voor extra ondersteuning, waaronder een conciërge. Daarnaast zal voor de jaren 2015 en 2016 een incidenteel budget van 20.000 euro per jaar worden gebruikt om alsnog binnen een jaar een bedrijfsleider aan te stellen voor VoedselFocus, die ook de opdracht krijgt om gewenste dienstverlening en voorzieningen te regelen voor de gezamenlijke banken.
A2015-130	Verlichting van bezuinigingen op PactSamSam	▲	10.000	Maatregel is gerealiseerd. De subsidie is in 2016 incidenteel verhoogd.
10	Besparingen op de bedrijfsvoering Sociale Zekerheid (SZ).	▲	-365.000	De bezuinigingen worden bereikt door efficiëntiemaatregelen te treffen, zonder dat dit ten kosten gaat van de resultaten.
1	Beëindigen financiering van procescoördinator verwijsindex (0,67FTE)	▲	-63.000	Gerealiseerd. Subsidie wordt niet meer verstrekt.
2	Opheffen van een reservering voor lokale jeugdhulp.	▲	-109.000	Gerealiseerd.
3	Opheffen van een subsidiepost algemeen waaruit incidentele financiering voor diverse gezondheidszorgprojecten.	▲	-10.000	Gerealiseerd.
4	Stoppen met het financieren van de SRO voor het bemiddelen tussen vraag en aanbod van maatschappelijk vastgoed (Makelpunt).	▲	-40.000	Gerealiseerd; wordt verwerkt in de prestatieverklaring SRO voor 2016
6	Budget voor het incidenteel subsidiëren van de huurkosten van welzijnsorganisaties bezuinigen.	▲	-40.000	Gerealiseerd doordat welzijnsorganisaties geen subsidie meer krijgen voor huur ruimten voor welzijnsactiviteiten.
7	Opheffen van de reservering voor algemeen maatschappelijk werk.	▲	-52.000	Gerealiseerd door AMW niet uit te breiden.
8	De verbindingsofficier op ABC-school Liendert niet van start laten gaan.	▲	-80.000	Gerealiseerd.
9	9 a + b het opheffen van de stips of het onderbrengen van de informatie en adviesfunctie in de wijkteams. 9A: Opheffen STIPS en deel van het budget benutten (€300.000) voor voor laagdrempelige info en adviesfunctie bij wijkteams.	▲	-150.000	Gerealiseerd. Na deze bezuiniging is nog 3 ton beschikbaar voor de informatie en adviesfunctie in wijken. Voorstel volgt in voorjaar 2016

▲ Uitgevoerd ● In uitvoering ■ Niet uitgevoerd

Nr.	Maatregel	Voortgang	Bedrag	Toelichting*
Programma: Onderwijs				
4	Stoppen met financiering van kinderen voor niet-geïndiceerde kinderen voor vve en geen recht hebben op kinderopvangtoeslag. Voor ouders van kinderen met een indicatie blijven kindplaatsen beschikbaar.	●	-200.000	Maatregelen zijn structureel doorgevoerd in de begroting en worden incidenteel gerepareerd voor 2016 en 2017. Bedrag van 350.000 euro voor 2017 is opgenomen als incidentele post in de begroting 2017. Zie ook Amendement 2015-083A.
2015-083A	VVE-ook voor kinderen met ouders zonder kinderopvangtoeslag	▲	200.000	Gerealiseerd. Dit amendement heeft alleen betrekking op 2016. Zie maatregel hierboven.
10	Stoppen met de subsidie voor het organiseren van scholentochten (gericht op ouders om kennis te maken met de wijk).	▲	-15.000	Gerealiseerd
11	Het financieel verwerken in de begroting van de al gerealiseerde efficiëncytaakstelling op het gebied van leerlingvervoer (uitvoering door SRO, verwerkt in de prestatieafspraken).	▲	-50.000	Gerealiseerd
Programma: Ruimtelijke Ontwikkeling				
6	De haalbaarheidstoets kostendekkend maken (20 aanvragen x 1000 euro extra).	▲	-20.000	Baten, de realisatie van de extra baten door verhoging van de kostendekkendheid van haalbaarheidstoetsen met € 1.000 per aanvraag is afhankelijk van het aantal ingediende verzoeken. Echter, als er geen verzoek wordt ingediend, worden ook de kosten hiervoor niet gemaakt.
7	Verhoging van de doorberekening van de plankosten met 10 procent.	▲	-10.000	Baten, de realisatie van de extra baten door verhoging van de plankosten met de 10% is afhankelijk van het aantal ingediende verzoeken. Echter, als er geen verzoek wordt ingediend, worden ook de kosten hiervoor niet gemaakt.
2	Verhoging van de huur (verhogingen verschillen per contract en functie.) van gemeentelijke panden aan commerciële partijen zoals kinderopvang waar mogelijk naar een marktconforme huur te komen.	▲	-10.000	Baten, wordt in samenspraak met SRO opgepakt
5	Intensiveren van gebruik van tijdelijk leegstaand vastgoed en ongebruikte terreinen.	▲	-15.000	Baten, wordt in samenspraak met SRO opgepakt
Programma: Wijken en Wonen				
8	Leges vergunningen tijdelijke verhuur, (wettelijke verplichting welke niet kan vervallen, maximaal kostendekkend maken. 2 uur per vergunning: (208 euro x 220 vergunningen).	▲	-45.000	Baten, dit moment zijn de leges voor deze vergunning niet kostendekkend (€ 75). Door een wel kostendekkend tarief te hanteren, worden de opbrengsten verhoogd
Programma: Mobiliteit				
1	De bijgestelde investeringskosten van het parkeerroute-informatiesysteem (PRIS) aanpassen in de begroting, als gevolg van eerdere besluitvorming (de kapitaallasten dalen met vijftig procent).	▲	-72.000	Het beschikbaargestelde krediet is afgesloten en de kapitaallasten zijn uit de begroting gehaald. Er worden geen toekomstige overschrijdingen verwacht.
2	Stoppen met het verzamelen van parkeerdata, zoals nu vastgelegd in de overeenkomsten met parkeerexploitanten.	▲	-67.000	Het werkbudget is verlaagd. Er worden geen toekomstige overschrijdingen verwacht.

▲ Uitgevoerd ● In uitvoering ■ Niet uitgevoerd

Nr.	Maatregel	Voortgang	Bedrag	Toelichting*
Programma: Economie en Duurzaamheid				
5	De Raad voor Economische Ontwikkeling stopt met bestaan.	▲	-45.000	De REO heeft de gemeente sinds 2010 gevraagd en ongevraagd adviezen geleverd, zoals over accountmanagement, acquisitie, werklocaties, arbeidsmarkt, innovatie, duurzaamheid en leegstand. Deze adviezen zijn grotendeels vertaald in onze Economische Agenda. De regionale samenwerking heeft meer vorm gekregen door de adviezen van de REO. Ook heeft de REO bijgedragen aan netwerkvorming rond economische projecten met partners. De laatste jaren is de REO steeds meer regionaal gaan opereren. Doordat er vanuit de regiogemeenten geen zicht is op financiering van de REO is besloten om de REO niet langer alleen vanuit de gemeente Amersfoort te financieren.
6	De toeristische subsidie aan de Stichting Levende Historie stopt.	▲	-58.000	De subsidie aan de stichting was vooral bestemd voor ontwikkeling van nieuwe projecten. In 2014 werd het project Historie aan de Eem afgerond. Met een andere opzet van bestaande projecten (beperking kosten en verhogen inkomsten door heffen toegangsprijs) moet Levende Historie zichzelf kunnen bedruipen. De Stichting Levende Historie ontvangt een incidentele subsidie krijgt van 10.000 euro om i.s.m. Het Gilde de tekorten te kunnen opvangen als verlaging van de entreprijs onverhoopt niet mocht leiden tot een verhoging van de bezoekersaantallen en een verhoging van de totale entreekosten.
A2015-127	Amendement: Stichting Levende Historie	▲	-10.000	Zie tekst boven
Programma: Cultuur				
10	Vrijgevalen middelen door het stopzetten van subsidies voor oefenruimtes niet opnieuw inzetten.	▲	-59.300	begrotingstechnische actie
Programma: Financien en Belastingen				
1	OZB verhogen naar het niveau van COELO en daarmee stijgen onze woonlasten naar het gemiddelde niveau van Nederland. Het gaat dan om een verhoging van 20 procent.	▲	-2.371.000	€ 120.000 lasten, € 2.251.000 baten, is in herstelbegroting/paragraaf lokale lasten opgenomen
4	Maximaliseren van het toerekenen van de beheerkosten (beheer, onderhoud en groot onderhoud) van wegen en watergangen aan de rioolheffing.	▲	-2.250.000	Is in herstelbegroting/paragraaf lokale lasten opgenomen
4 aanv	Compensabele BTW maximaal beheerskosten rioolheffing	▲	-473.000	Baten, is in herstelbegroting/paragraaf lokale lasten opgenomen
5 aanv	Compensabele BTW kosten straatreiniging	▲	-63.000	Baten, is in herstelbegroting/paragraaf lokale lasten opgenomen
7	Toevoegen van kabels en leidingen voor gas, elektra en water aan de precariobelasting.	▲	-2.297.900	€ 50.000 lasten, € 2.247.900 baten, is in herstelbegroting/paragraaf lokale lasten opgenomen
10	Maximaal digitaal werken via Mijn Overheid, de Berichtenbox (vanaf 2018 verplicht).	▲	-10.000	In het najaar van 2016 is de aan sluiting gerealiseerd. De particulieren die zich hebben aangemeld via MijnOverheid ontvangen een bericht dat hun aanslagbiljet digitaal beschikbaar is.
A2015-129	Kostendekkend doorberekenen van de kosten van vergunningverlening voor gastouderopvang.	▲	-18.300	Baten

▲ Uitgevoerd ● In uitvoering ■ Niet uitgevoerd

Verklarende woordenlijst

- ABC-scholen Bundeling van de krachten van scholen, organisaties voor kinderopvang/buitenschoolse opvang, peuterspeelzalen en het wijk-welzijnswerk (waaronder kinder-, meiden- en tienerwerk)
- ABP Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
- AE Archief Eemland
- AV Amersfoort Vernieuwt
- AVU Afvalverwijdering Utrecht
- AWBZ Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
- BAG Basisregistraties Adressen en Gebouwen
- B&B Bed and Breakfast
- BHV Bedrijfshulpverlening
- B&W Burgemeester en wethouders
- BBV Besluit, Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten
- Bbz-starters Besluit bijstandsverlening zelfstandigen
- BRP Basisregistratie Personen
- BREEAM-NL beoordelingsmethode om de duurzaamheidprestatie van gebouwen te bepalen
- BUIG Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorziening Gemeenten
- BVC Boomveiligheidscontrole
- BVH Basisvoorziening Handhaving
- BW Burgemeester en wethouders
- BZ Burgerzaken
- BZK Het Nederlandse ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
- CAK Betekenisloze afkorting. Het CAK is een publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan (ZBO), belast met de uitvoering van wettelijke taken in het domein van zorg en welzijn
- CAR Centrum voor archeologie
- CBA Crematorium en Begraafplaats Amersfoort
- CBRE CBRE Valuation Advisory B.V. (crediteur)
- CBS Centraal Bureau voor de Statistiek
- CNME Centrum voor Milieu- en Natuureducatie
- COELO Atlas van de lokale lasten
- CRM Customer relationship management, klantrelatiebeheer
- CZM Collectieve Zorgverzekering voor Minima
- CROW Kwaliteitscatalogus openbare ruimte
- DDC- Doordecentralisatie
- Divosa De vereniging van leidinggevenden in het sociaal domein
- DMS Document Management System, een documenten beheer systeem
- DUO Dienst Uitvoering Onderwijs
- DZW Digitaal zaakgericht werken
- ECB Europese Centrale Bank
- EBU Economic Board Utrecht, het samenwerkingsverband van het Utrechtse bedrijfsleven, overheden en kennisinstellingen
- EMU Economische en Monetaire Unie
- ESF Europees Sociaal Fonds
- EZ Economische Zaken
- FIWARE Lab In dit lab kunnen developers gratis gebruikmaken van datacenter-faciliteiten en de standaard bouwstenen
- FA Financiën en advies
- FMIS Facility Management Informatie Systeem
- Fte fulltime-equivalent/ werktijdfactor
- GGD Gemeentelijke gezondheidsdienst
- GGD-rU GGD regio Utrecht

- GGZ Geestelijke gezondheidszorg
- GPR Rekenprogramma om de duurzaamheid van een gebouw te bepalen
- (H)OV (Hoogwaardig) openbaar vervoer
- IFZW IFZW INDUSTRIEOFEN-/U.FEUERFESTBAU GMBH (crediteur)
- IOAW Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers

- ISV2 Besluit verantwoording stedelijke vernieuwing
- ITD IT Dienstverlening en advies
- ITDA Interne dienstverlening en advies
- IT/IV Informatietechnologie/ informatievoorziening
- IVN Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid
- KCC Klant Contact Centrum
- KCS Klant Contact Services
- KNVB Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond
- Lexnova Advies- en (markt)onderzoek
- LoRa Long range, een wide-area netwerk (wan)
- MBO Middelbaar beroepsonderwijs
- MFA Multifunctionele accommodaties
- MKB Midden-en Kleinbedrijf
- NCTV Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
- NIEGG Niet in exploitatie genomen (bouw)grond
- NS Nederlandse Spoorwegen
- NSVV Nederlandse Stichting Voor Verlichtingskunde
- OBV Ontwikkelingsbedrijf Vathorst
- o/g opgenomen gelden
- OLV Onze Lieve Vrouwe
- O&S Onderzoek en Statistiek
- O&T Organisatie- en talentontwikkeling
- OV Openbaar vervoer
- OViN/MON Onderzoek verplaatsingen in Nederland/ mobiliteitsonderzoek Nederland

- OZB Onroerend zaakbelasting
- P&C Planning en Control
- P&O Personeel en Organisatie
- PGB Persoongebonden Budget
- PKVW Politiekeurmerk Veilig Wonen
- PMC Product Markt Combinaties
- PO Primair onderwijs
- PPS-en Publiek Private Samenwerkings projecten
- RCE Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed/ monumenten
- RIB Raadsinformatiebrief
- RIONED Stichting **RIONED** stimuleert de zorg voor de riolering en water in de stad in Nederland

- RIS Reserve openbaar vervoer
- RMC Regionaal Meld- en Coördinatiepunt Voortijdig Schoolverlaten
- RRI Reserve Ruimtelijke Investerings
- RSV Reserve stedelijke voorzieningen
- RWA Regionaal Sociaal Werkvoorzieningschap Amersfoort en omgeving
- SD Sociaal domein
- STIPS Steun- en informatiepunten
- SVn Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten
- SW Sociale
- TNO Nederlandse Organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk Onderzoek

- u/g uitgeleend geld
- U10 netwerk van 10 gemeenten in de provincie Utrecht: De Bilt, Bunnik, Houten, IJsselstein, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Utrecht, Vianen, Woerden en Zeist

- UWV Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
- VERDER Samenwerking van gemeenten, provincie en het rijk om de bereikbaarheid van de regio Midden-Nederland te verbeteren
- V(S)O-Pro Voortgezet (speciaal) onderwijs (vso), praktijkonderwijs (pro)
- VNG Vereniging van Nederlandse Gemeenten
- VNO/NCW Verbond van Nederlandse Ondernemingen (VNO) en het Nederlands Christelijk Werkgeversverbond
- VRU Veiligheidsregio Utrecht
- VTH Vergunningen, toezicht en handhaving
- Wabo Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
- Wajong Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten
- WAR Voormalig fabrieksterrein Warner Jenkinson
- Wet VTH Wet Vergunningverlening, toezicht en handhaving
- WKO Warmte- en Koudeopslag
- Wlz Wet langdurige zorg
- WMO Wet Maatschappelijke Ondersteuning
- WOZ Waardering onroerende zaken
- Wro Wet ruimtelijke ordening
- Wsw Wet sociale werkvoorziening
- WW Werkloosheidswet
- Zvw Zorgverzekeringswet

Gemeente Amersfoort

Postadres
Postbus 4000
3800 EA Amersfoort

Bezoekadres
Stadhuisplein 1
3811 LM Amersfoort

t 14033
e info-gemeente@amersfoort.nl
i www.amersfoort.nl